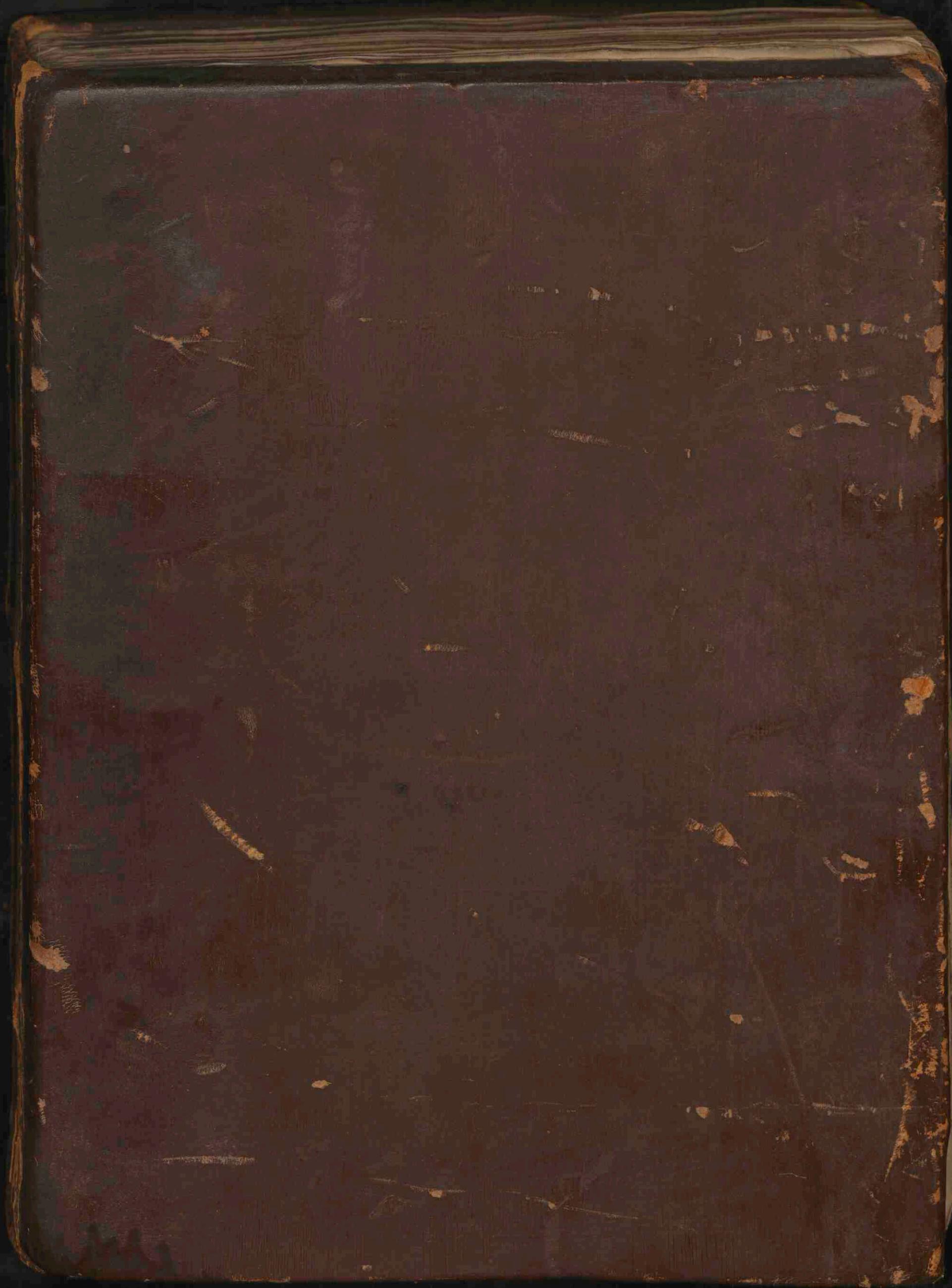

Moralium in Job libri I-X, XXIII-XXXV sive pars 1-2, 5-6

<https://hdl.handle.net/1874/339194>

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No. 147.

T. 86

Kst VI, pl. G
N 4

Hs.
6 G 4

liber sancti pauli apostoli.

62

1

TALIAVAT
1813
1814

n° 257. m.

n° 205. m.

Incepit Liber p

xxx. s. i. o. p. e. s. o. r. i. i.

pa. p. e. l. a. s. v. l. n. o. i.

l. m. o. r. a. l. i. u. m. s. c. i. i. o. b.

EAT VS IOB.

TALIA VTRV

NE FECERIT.

DN OI TERO

GANT E. R. E. Q. V. I. R. I.

T. V. A. Q. V. A. L. I. A. V. T. I. Q.

facere non potest

homo. ut dum ista

se facere n̄ posse de

prehendit. ad eum

refugiat. quē solum talia q̄a face

re possit intelligit. atq; ante oeu

los iudicis sui magis potens appare

at. si sua uerius infirma cognoscat.

Quod ergo mire ad dño fieri n̄ ignorat.

de eo diuina iob uoce req̄rit. dicit

q; ei. **N**umquid eleuabis innebu

la uocem tuā. & impetus aquarū

operiet te. Vocem quippe suam

in nebula dñs leuat. quando ppre

dicatorū suoy linguas ad caligina

corda infidelium exortationem

format. eūq; aquarū impetus

operit. dum bene agentia m̄bra

ei turba resistentiū populoy p̄

mit. Hinc ē em̄ quod scriptum ē.

Factum ē uerbū dñi ad hieremiā

dicens. Sta in atrio dñi domus.

& loqueris ad om̄s ciuitates iuda

de quib; ueniunt ut adorent in

domo dñi uniuersos sermonesq; s

ego mandau tibi. Et paulopost. Et audierunt sacerdotes. pphete. & omnis popl̄s hieremiā loquentē uerba hec in domo dñi. Cumq; cōplessē hieremias loquens. appbende runt eū sacerdotes & pphete. et omnis popl̄s dicens; morte mori atur. quare pphetauit in nomine dñi. Ecce in nebula dñs uocē le uauit. quia obscuras mentes supbi entū directo ppheta corripuit. Ecce aquarū impetus eū p̄tinuis ope ruit. quia ab insurgentiū populis & causa suę correptionis instigatū ipse in hieremiā cuncta p̄tulit. q̄ correptionis uerba mandauit.

Per semetipsum quoq; dñs in nebu la uocē leuauit. quando presen tē se etiā assumpto corpore exhi bens. multa suis p̄secutoribus sed figuris enigmatum uelata p̄dica uit. In nebula uocē leuauit. quā do ueritatē suā n̄ secuturis infi delib; quasi p̄caliginē somuit. Vn de & bene in libris regū scriptū ē.

In regū Nebula impleuit domum dñi. & n̄ poterant sacerdotes ministrare pp ter nebulā. Exigentib; em̄ meritis dñi supbi iudeoy pontifices diuina my stera p̄parabolas audiunt. sacerdo tes in domo dñi quasi pp̄t nebulā ministrare nequuerunt. qui & in testamento ueteri dñi sensus mysti cos littere uelamine cooptos. inter obscuras allegoriarū caligines in

In hierem.

uestigare despiciunt. debitū fidei
sue ministeriū ppt̄ nebulā p̄dici.
Quibꝫ & tunc in nebula doctrinę sue
uocē suā dñs p̄tulit. cū de se etiā
aperta narravit. Quid ē enim **In euā.**
apertius. quā ego & pater unū sumꝫ.
Quid apertius dicere. antequā abra
ham fieret ego sumꝫ. Sed q̄a au
ditorum mentes infidelitati cali
go repleuerat. quasi emissum solis
radium nebula interiacens ab
secondebat. Adhanc nāq; eleuati
onē uocis eū p̄tinus aquarū im
petus operuit. quia contra illū
mox seuenis populorū turba surrex̄.
Scriptū quippe ē. Propterea q̄ que **lre**
rebant eū uidei occidere. quā n̄
solū soluebat sabbatū. sed & patre
suū dicebat dñm. aequalē se faciens
dō. De hoc aquarum impetu p̄pro **uau. ill.**
phetā clamat. Circūdederunt me **vand**
sic aqua tota die. circumdederunt
me simul. Et rursum. Saluum me **lre**
hic dñe. qm̄ introierunt aquę usq; ada
munā meā. Quas aquas p̄fecto in se
metipso ante mortē. in suis autē p̄
ascensione p̄tulit. Hinc est em̄ qd̄ **lu. 11.**
& in superioribus clamat. saule. sau
le. quid me p̄sequeris. Ecce iā celi
conscenderat. & tamen adhuc eum
saulus aquarū infidelium p̄sequens. &
tumidior ceteris unda tangebat.
Ipsē quippe ē qui p̄ bonos recta loq̄t.
ipse qui in bonorū passione laceratur.
Et ergo mirificā dñs karuitatis uni

2
tate monstraret se esse qui indignis au
ditoribus p̄scōrum suorū ora p̄dicarē. ut
Nunquid eleuabis in nebula uocem tuā.
Ut uero ostenderet se esse qui in seīs suis
om̄ia aduersa pateret. subdidit. Et
impetus aquarū operiet te. subaudi
ut me. quē iniqui om̄is neq; p̄dicā
tes scōs loquentē intelligunt. neq;
p̄morientes patientē uident. Nar
rat q̄ dñs quod ab hominibꝫ patit. ut
dolor afflicti hominū mitiget. ac si
illi apte dicat. mea subtilit̄ pensa
& tua equanimiter tēpera. Multo
enī minus ē te uulnera. quā me hu
mana tolerare. Adhuc tam uerba
hec subtilius p̄seruari possumꝫ. sim
ter dona celestia n̄ra sollicite cor
da pensamus. Iam quidē fideles su
mus. iā que audimus sup̄na credimꝫ.
iā que credimus amamus. sed dum
quibꝫdā sup̄uacius curis p̄mimꝫ. obdu
ta confusione caligamꝫ. & cū nobis
etiā talibꝫ mira quidā dñs de se sen
tienda insinuat. quasi in nebula
uocē leuat. dum caligōsis mentibus
p̄ semetipsū loquitur. uelut in nebu
la is qui n̄ ceruitur auditur. Sū
ma nāq; que de illo cognoscimus.
sed tam adhuc eū in secreta inspua
tione qua instrumꝫ non uidemus.
Qui q̄ cordibꝫ n̄ris p̄bet quidē locu
tionē sed occultat speciē. uelut
in nebula format uocem. Sed ecce
tam uerba dī intranssecus semetipsū
loquentis audimus. iamq; amouēti

qua continuatione. quo studio inhe-
rere debeamus agnoscam. & tam ab
interne considerationis culmine ad
consuetam nostram ex ipso mortalitatis hu-
uis mutabilitate labimur. & immi-
nentium peccatorum mole sedula inpor-
tunitate temptamur. Cum ergo cecis no-
stris mentibus subtilia de semetipso in-
nuat. in nebula uocem leuat. Cum uero
temptatione uictiorum ipse de deo nostra
intellectus opprimuntur. quasi aquarum
impetum uoce sua dominus operitur. Tot
enim super illum aquas emittimus.
quot post inspirationem eius gratia cogi-
tationes illicitas in corde uersamus.
nec tamen nos uel oppressos deserit. Na-
uatico ad mentem redit. temptationum
nebulas decurtit. imbrē compunctio-
nis infundit. & subtilis intelligentie
solē reducit. atque sic ostendit quantum
nos diligit. quos nec cum respuit relin-
quit. ut saltem sic erudita humana
conscientia ad se temptationes erubescat
admittere. quam redemptor suus & ua-
cantem non cessat amare. Hoc in nobis
pro semetipsum tolerat. hoc ab infidelibus
pro suos cotidie predicatores portat. Eius
enim domum suborta in nobis temptatione
repellitur. & tamen ab insidendo in-
trinsecus munere nequaquam nostra in-
firmitate reuocatur. Quis publice
uerba respiciuntur. & tamen ab erogan-
da gratia largitate nulla infidelium
iniquitate contempnitur. Nam cum prauis
homines predicamenta despiciunt.

adiungit etiam miracula que uene-
rentur. Unde post editam uocem. post
mundantium aquarum impetum apte
subiungitur. Numquid mittis ful-
gura & ibunt. & reuertentia di-
cent tibi adsumus. Fulgura quippe
ex nubibus exeunt. sicut mira opera
ex sanctis predicantibus ostenduntur. qui
sepe diximus idcirco nubes uocari
solent. quia & coruscant miraculis.
& uerbis pluant. Et quia huma-
na corda postquam per predicationem mo-
ta non fuerint. istis miraculorum fulgo-
ribus conturbantur. propheta attestan-
te didicimus qui ait. Fulgura mul-
tiplicabis. & conturbabis eos. Ac si
diceret; dum uerba predicationis tue
non audiunt. per predicatorum miracu-
la conturbantur. Unde alias dic-
tum est. In lumine iacula tua ibunt.
in splendore fulguris armorum tuorum.
Iacula dei in lumine ire eius. uerba a-
pta ueritate resonare. Sed quia se-
pe homines uerba uitae etiam intel-
lecta despiciunt. adiungunt etiam
miracula. Unde illic subdidit; in
splendore fulguris armorum tuorum.
Fulgur quippe armorum est. claritas
miraculorum. Armis namque nos tuemur.
iaculis aduersa destruimus. Arma
ergo cum iaculis sunt. miracula per
dicamentis. Sancti enim predicatores
uerbis suis quasi quibusdam iaculis
aduersarios ferunt. armis uero idem
miraculis semetipsos tuentur.

ut & quantum sint audiendi sonent
 pum petum iaculoꝝ & quantum sint
 reuerendi. clarescant parma miracu
 lorum; dicitur g̃ ad beatum iob
 5 **N**ummittis fulgura & ibunt. & reuē
 5 tentia dicent tibi aſsumus. subau
 dis ut mihi. Vadunt enī fulgura.
 eū predicatorēs miraculis coruscant.
 & superna reuerentia auditorum
 corda transfigunt; Reuertentia ū
 dicunt aſsumus. cū non sibi sed dī
 iuribꝝ tribuunt. quidquid se fortiter
 egisse cognoscunt. Quid ē enī dō
 dicere aſsumus. quoddā nāq; in hoc
 uerbo obsequium declarat. Reuē
 tentes itaq; scōs p̄dicatores dicere ē
 aſsumus. illi laudē tribuere gr̄e.
 a quo se accepisse sentiunt uictoriā
 pugne. ne sibi tribuant qd̄ operant;
 & ut quidē fulgura operando possunt.
 sed reuēti supbiendo n̄ possunt. Vi
 deamus itaq; fulgur uadens. Clau
 do euidā ait petrus. Argentum
 & aurū non ē m̄. quod autē habeo
 hoc tibi do. In nomine ihu xpi na
 zareni. surge & ambula. Et ap
 prehensa ei manu dextera al leuauit
 eū. & p̄tinus solidatꝝ f̄ bases ei
 & plante. et exiliens stetit & am
 bulauit. Sed cū de hoc facto ui
 deorū fuisset turba cōmota. uide
 am nunc fulgur rediens; ait
 5 **V**iri israhelitz quid ammiramini in
 hoc. aut nos qd̄ intuemini. q̄ si
 nra uirtute aut pietate fecerim

hunc ambulare. d̄s abraham.
 & d̄s isaac. & d̄s iacob. d̄s patrū nr̄orū
 glorificauit filium suum ihm; & pau
 lō post. cui nos testes sumus; & in fide
 nominis ei hunc quē uidistis & nostis
 confirmauit nomen eius; & fides que
 peum ē dedit integram sanitatē istā
 in conspectu omnū uestꝝ. It̄ ergo
 fulgur. cū petrus miraculum fecit.
 Rediit. cū non sibi tribuit. sed aucto
 ri quod fecit. Vadunt fulgura. cū
 predicatorēs scī mira opera ostendūt.
 Sed reuertendo dicunt aſsumus. cum
 in eo quod faciunt. ad potentia aucto
 ris recurrunt; quod tamen in
 telligi & aliter potest. Fulgura
 & enī sicut superius dictum est scī
 iuri mittuntur & eunt. cū a secre
 to contēplationis ad publicū opera
 tionis exeunt. Mittuntur & uadūt.
 cū abscondito speculationis intine
 in actiue uite latitudinē diffun
 dunt. sed reuertentes dicunt dō
 aſsumus. quia p̄ opera exteriora que
 pagunt. semp ad sinū contēplatio
 nis recurrunt. ut illic ardori sui
 flammā reficiant. & quasi extrae
 tu supne claritatis ignescant. Ci
 tius enim in ipsa licet bona. exteri
 ora opera frigerent. nisi intenti
 one sollicita ad contēplationis ig
 nē incessanter redirent. Vnde
 bene psalomonē dicit. Ad locū
 de quo exeunt flumina reuertunt.
 ut iterum fluant. Ipsi quippe

Itē.
hanc

Salom.

audientium

David

lre

Salom

tre

illuc flumina. qui hic fulgura sunt
 uocati; quia enim corda rigant flu-
 mina. Quia uero ascendunt. fulgura
 memorantur; de quibus alias scriptum
 est. Eleuauerunt flumina dñe. et
 uauerunt flumina uocē suā; et rur-
 sum; illuxerunt fulgura ei orbiter.
Ad locum quō uero exeunt flumina re-
 uertuntur. quia scī uiri & si a con-
 spectu creatoris sui cuius claritate
 intē conuoluerunt conant. foras p̄p̄tea
 nos ad actus uite ministeriū ueni-
 unt. incessant tam ad se m̄ contēpla-
 tionis studium recurrunt. & si in p̄-
 dicatione sua exterius nr̄is auribus
 p̄corporalia uerba se fundunt. mente
 tamen tacita ad considerandū semp̄
 sum fontē luminis reuertunt. De quib̄
 & benedictus ut iterū fluant. Nisi
 em̄ ad contēplandum dñi solita semp̄
 mente recurrerent. nimirum intē
 cecitas etiā exteriora p̄dicationis eor̄
 uerba sicaret. Sed dum uidere dñm
 indefinēt s̄tunt. quasi decursura
 foras flumina intus semp̄ oriuntur.
 quatinus illic amando sumant. un-
 de ad nos predicando defluant. Di-
 catur igitur recte; p̄m̄quid mit-
 tis fulgura & ibunt. & reuertentia
 dicent. Assum̄. sub audis ut ego. qui
 p̄dicatores meos cū uoluerō post
 con̄tēplationis grām ad actus uite
 ministeriū compono; quos tamen se-
 per ab onus exteriorib̄ ad intermū
 culmen con̄tēplationis reuoco. ut

modo iusti ad exercenda opera exeat.
 modo reuerti in speculationis studiū
 apud me familiaris uiuant. Re-
 uertentes itaq; dicunt ad sum̄. quā
 quamuis p̄teriora acta paruim
 quōd contēplationi deesse uideant.
 p̄ ardore tam desiderii quē in mente
 sua continue accendunt. obsequen-
 tē dō suā p̄sentia ostendunt; assum̄
 namq; dicere ē. p̄sentes se aman-
 do monstrare. Sequitur. **Q**uis po-
 suit in uiscerib̄ hominis sapientia.
 uel quis dedit gallo intelligentia.
Qui hoc loco alii galli nomine desig-
 nant. nisi modo alio repetiti idē
 predicatorēs scī. quiter tenebras ui-
 tē p̄sentis student uenturā lucē
 p̄dicando quasi cantando nuntiare.
 dicunt em̄. nō p̄cessit dies aut
 app̄pinquit. quocib̄ suis somnum
 nr̄i torporis excutiunt clamantes.
Ep̄istola. Hora ē iam nos de somno surgere;
 et rursum; euigilate iusti. & nolite
 peccare; de hoc gallo alias scriptū
Salom. est. Tria sunt que bene graduat.
 & quartū incedit felicit. De eo for-
 tissimus bestiarū ad nullius pauē-
 bit occursum. & gallus accinctus
 lumbos. & aries. nec ē rex quī resistat
 ei. Ipse quippe hoc loco leo ponit.
 de quo scriptū ē; uict leo de tribu
 iuda. Qui fortissimus bestiarū
 dicit. quia in illo hoc quod infirmū
 ē dī. fortius. hominib̄. quā ad nullius
 pauē occursum; dicit em̄. Vento

;

Paul

Ep̄istola

Salom.

Apocat

lugt.

princeps huius mundi & in me non
 habet quicquam. Gallus succinctus
 lumbos. id est predicatoris scilicet inter
 huius noctis tenebras uerum mane num
 nantes. Qui succincti lumbos sunt.
 quia amembris suis luxurie fluxa re
 stringunt; in lumbis quippe luxuri
 a est. Vnde & eis ad no dicitur;
 sunt lumbi uiri precincti. Et aries.
 nec est rex qui restat ei. Quae alium hoc
 loco arietem accipimus. nisi primum
 intra ecclesiam ordinem sacerdotum. de
 quibus scriptum est. Afferre domino filios
 arietum; qui per exempla sua gradum
 tem populi quasi subsequente ouium
 gregem trahunt. quibus spiritualiter
 recteque uiuentibus nullus rex sufficit.
 omnino resistere. quia quilibet persecu
 tor obuiet. intentione eorum non ualeat
 impedire. sciunt enim ad eum quem deside
 rant & anxie currere. & moriendo
 puenire. Ponitur ergo primum leo. sed &
 gallus. tertius aries. apparuit enim
 christus. deinde scilicet predicatoris apti.
 & tunc demum spirituales patres & eccle
 siarum prepositi uidelicet duces gregum.
 quia doctores sequentium populorum; s;
 haec adhuc melius affirmam. sic idem
 loci etiam reliqua exponendo subiicimus.
 Nam quia post haec & antichristus appare
 bit. hoc illic quartum subdidit dicens;
 & qui stultus apparuit. postquam eleuatus
 est in sublimem. Si enim intellexisset. ori
 imposuisset manum. Ipse quippe in sub
 lime eleuabitur. cum dominum se esse intuetur.

euangl.

dauid.

¶

Salom.

Sed eleuatus in sublimem stultus apparebit.
 quia in ipsa eleuatione sua paduentium
 ueri iudicis deficit. Quod si intellexis
 set ori manum imposuisset. id est si sup
 plicium suum cum superbia exorsus est prou
 disset. bene aliquando conditus in tan
 ta iactatione superbia non fuisset elatus.
 De quo nequaquam moueat. quod superius
 dictum est. quartum quod incedit feliciter.
 Tria quippe incedere benedixit. et
 quartum feliciter. Non enim omne quod
 feliciter bene. neque in hac uita omne
 quod bene feliciter; nam leo. gallus. &
 aries bene incedunt. sed non hic feliciter.
 quia persecutionum bella patiuntur.
 quartum uero feliciter & non bene incedit.
 quia infallacia sua antichristus gra
 ditur. sed iuxta breue tempus uite
 presentis ipsa illi fallacia prosperatur.
 sicut de eo sub antichristi specie per
 dantele dictum est. Robur datus est
 ei contra uirge sacrificium propter pec
 cata. & prosternet ueritatem in terra.
 & faciet. & prosperabitur. Quod salomon
 ait incedit feliciter. hoc danibel di
 citur prosperabitur. Iuxta hoc etiam; testi
 monium quod per salomonem dicitur gal
 lus succinctus lumbos. apte etiam hoc
 loco gallum sanctos predicatoris accipimus.
 Ad se ergo cuncta referens dominus dicit.
 Quis posuit in uisceribus hominis sapi
 entiam. uel quis dedit gallo intelli
 gentiam. ac si diceret; in cor homini
 humana sapientis. superne sapientie
 gratiam quis infudit. uel ipsis sanctis

Salom.

¶

danibel.

Salom.

5

predicatoribus quis nisi ego intelligen-
tia dedit. ut sciant quando uel quib'
debeant uenturū mane nuntiare. Id
circo enī qñdo & quid agant sentiunt.
q̄a hoc intrinsecē me reuelante cogno-
seunt. Notandū ū ē qđ sapientia di-
uinit' inspirata in uiscerib' hominū po-
nitur. q̄a nimirū quantū ad electorū
numerū spectat. n̄ in solis uocib'. sed
etiā insensib' datur. ut uixta qđ loq̄t'
lingua uiuat conscientia. & lux eius
tanto clari' resp̄deat in superficie. qñ
to uerius in ardeseit in corde. Mag-
ni autē laboris ē hoc qđ addit'. uel
qđ dedit gallo intelligentiā. subtili-
ori adhuc expositione discutere. in-
telligentia quippe doctorū tanto esse
subtilior debet. quanto se ad penetran-
da inuisibilia exercet. quanto nihil
materiale discutit. quanto & puocē
corporis loquens. omne qđ ē corpori
transit. Que p̄fecto nullatenus sumis
congrueret. n̄ eā cantante gallo id est
predicante doctor ipse summox con-
dator ministraret. Intelligentiā qđ gall'
accipit. ut p̄us notūmū tēporis horas
discernat. & tunc demū uocē exalta-
tionis emittat. quia uidelicet sēs qđq;
predicata p̄us in auditorib' suis quali-
tatē uite cōsiderat. & tē demū ade-
rudiendū congruā uocē p̄dicationis
format. Quasi enī horas noctis dis-
cernere ē. peccatorū merita diuidi-
care; quasi horas noctis discernere
ē. actionū tenebras apta increpati-

onis uoce corripere. Gallo itaq; intelli-
gentia desup' tribuit'. q̄a doctori ueritat'
discretionis uirt' ut nouerit q̄b' quando.
uel quomodo uiferat diuinit' ministrat'.
Non enī una eadēq; cunctis exhortatio eue-
nit. q̄a nec cunctos par' morū qualitas
astringit. Sepe autē alius officunt.
que alius p̄sunt. Nam & plerūq; herbe
que hec animalia rescuunt. alia occi-
dunt. & leuis sibilus equos mitigat. can-
tos instigat. & medicamentū qđ hunc
morbū immunit. alteri uiresungit.
& panis q̄ntā fortūū roborat. paruulox
necat. Pro qualitate q̄ audientū for-
mari debet sermo doctorū. ut & ad
sua singul' congruat. et tam̄ acōmuni
edificationis arte nunquā recedat.
Quid enī sint uentente mentes auditorū.
nisi quasi in cithara tensiones strax' cor-
darū. quas tangendi artifex ut n̄ sibi
metipsi dissimile cantū faciat dissim-
liter pulsat. & idcirco corde consonā
modulationē reddunt. q̄a uno q̄dem
plectro. s; n̄ uno impulsu feruntur.
Vnde & doctor quisq; ut in una cūc-
tos uirtute caritatis edificet. ex una
doctrina n̄ una eadēq; exhortatione
tangere corda audientū debet. Ali-
ter nāq; uiri. alit' ammonende sunt
femine. Aliter iuuenes. aliter senes.
Aliter inopes. aliter locupletes. Alit'
leti. aliter tristes. Alit' subditi. aliter
p̄lati. Aliter serui. aliter domini.
Alit' hui' mundi sapientes. aliter ebetes.
Alit' impudentes. aliter uerecundi.

5
A lter pteru. aliter pusillanimes. Alit
impatientes. aliter patientes. Aliter
beniuoli. aliter inuidi. Aliter simpli
ces. aliter impuri. Alit incolumes. alit
egri. Alit q̄ flagella metunt & p̄pte
rea innocent̄ uiuunt. alit q̄ se inuic̄
tate duruer̄. ut nec p̄ flagella corri
gantur. Alit nimis taciti. aliter a
mita loquio uacantes. Alit timidi. ali
ter audaces. Aliter pigri. alit p̄cipites.
Aliter mansueti. alit uacundi. Aliter
p̄tinaces. aliter inestantes. Aliter qui
sua iā misericordit̄ tribuunt. aliter qui
aliena rapere contēdunt. Aliter qui
nec aliena rapiunt. nec sua largiuntur.
alit q̄ ea que habent sua tribuunt.
& aliena rapere n̄ desistant. Aliter
discordes. alit pacati. Alit seminantes
uirgias. alit pacifici. Alit ammonen
di sunt q̄ sacre legē uerba n̄ recte intel
ligunt. alit q̄ recte quidē intellegunt.
s; humilit̄ n̄ loquunt̄. Aliter q̄ cū p̄
dicare digne ualeant p̄ humilit̄ refo
rmant. alit quos a predicatione imp
fectio uel adus phibet. & tam p̄cipita
tio impellit. Alit qui in hoc qd̄ tēpora
lit̄ appetunt p̄sperant. alit q̄ quidē
que mundi s̄t concupiscunt. s; tamen
aduersitatis labore fatigant. Aliter
coniugis obligati. alit a coniugis nexi
bus liberi. Alit a mixtionē carnis
expta. aliter ignorantēs. Aliter qui
peccata deplorant operū. alit q̄ cogi
tationū. Aliter q̄ commissā plangunt.
nec tam deserunt. alit q̄ deserunt.

nec tamen plangunt. Aliter qui illicita
que faciunt etiā laudant. aliter q̄ accusant
praua. nec tam deuitant. Alit qui repen
tina concupiscencia superant. atq; alit
qui in culpa ex consilio ligantur. Aliter
q̄ licet minima crebro tam illicita faci
unt. atq; alit q̄ se a paruis custodiunt.
sed aliquando in grauib; demerguntur.
Aliter qui bona nec inchoant. alit q̄ incho
ata minime cōsummant. Aliter qui
mala occulte agunt. & bona publice.
aliter q̄ bona que faciunt abscondunt.
& tam quibusdā factis publice mala de
se opinari p̄mittunt. Et quidē de sin
gulis q̄ sit ammonitionis ordo subtilit̄
insinuare debum. s; formidata locuti
onis p̄lixitate p̄pedim. Auctore
autē dō in alio opere id explere ap
petit animus. si tam laboriose huius
adhuc aliquantulū restauerit tēpus.
Habemus ū aliud quod de galli huius in
telligentia cōsiderare debeam. q̄ a p̄sim
diorib; horis noctis ualentiores ac p̄duc
tiores sedere cant̄ solet. Cū uero iā
matutinū temp̄ appropinquat. leuiorē
& inuictiores omnimodo uoces fornt.
Inquib; galli huius intelligentia qd̄ nob̄
insinuet. cōsiderata predicatorū discre
tio demonstrat. qui cū in quib; adhuc
mentib; predicant. altis & magnis uoci
bus aeterni iudicii t̄rores intimant.
q̄ in delictis quasi in p̄funde noctis te
nebris clamant. Cū uero iā in auditorū
suoꝝ cordib; ueritatis lucē ad eē cog
noseunt. clamoris sui magnitudinem

inlentatē dulcedinis uertunt. & non
tam illa que sunt depernis terribilia.
quā ea que sunt blanda depremissis pfer;
q̄ etiā minutis tunc uocib' cantant. quia
ppinquante mane subtilia quq; de my
steris predicant. ut sequaces sui eo mi
nutoria quq; de celestib' audiant. q̄ luci
ueritatis appropinquant. & quos dor
mientes longus galli clamor excitaue
rit. uigilantes succisior delectat. qua
tius correpto cuilibet cognoscere de
regno subtilit' dulcia libeat. q̄ prius de
iudicio aduersa formidabat. Quod
bene p moysen exprimit. cū ad pducendū
exercitū tube clangor concisus uibe;
s criptū nāq; est. Fac tibi duas tubas ar
gentas ductiles; & paulopost. Cū con
cisus clangor increpuerit. comouebunt
castra. Per duas em̄ tubas exercit' ducit'.
quia p duo pcepta karitatis ad pceditū
fidei popl's uocatur. que ideo argentee
fieri p̄cipiuntur. ut predicator uerba
lucis nitore patiant. & auditorū mentem
nulla sui obscuritate confundant. Id
circo autē ductiles. q̄a necesse ē ut hu
q̄ uenturā uitā predicant. tribulationū
p̄sentū transitionib' crescant. Bene autē
dicitur. cū ^{con} cisus clangor increpuerit mo
uebunt castra. quia nimirū predica
nis sermo cū subtilius ac minutius agit.
auditorū corda contra tēptationū cer
tamina ardentius excitant. Est aliud
ingallo adhuc sollerter intuentū. quia
cū iam edere cantus parat. prius alas
excant. & semetipsū feriens uigilanti-

orem reddit. Quod patenter cernimus.
si scōrū predicatorū uitā uigilant' uidem;
Ipsi quippe cū uerba predicationis mouent.
p̄ se in seis actionibus exercent. ne in se
ipsis torpentes opere. alios excitent uoce.
sed ante se p̄sublima facta exercent. &
tunc ad bene agendū alios sollicitos reddūt.
Prius cognationū alis semetipsos ferunt. q̄
quequid in se inutiliter torpet. sollicita
inuestigatione deprehendunt. districta ani
maduersione corrigunt. p̄ sua p̄mire
flectibus curant. & tō que sunt aliorum
p̄menda denuntiant. Prius q̄ alis in
sonant quā cantus emittant. q̄a antequā
uerba exhortationis pferant. omne quod
locuturi sunt op̄rib; clamant. & cū p̄fec
te in semetipsis uigilant. tunc alios dor
mientes ad uigilias uocant. Secunde
hec tanta doctorū intelligentia. ut & sibi
p̄fecte uigilet & dormientes ad uigilia
sub quibusdā clamorē p̄fectib' uocet. et
peccatorū tenebris prius caute discarnat.
& discēte p̄ modū lucē predicationis osten
dat. ut singulis iuxta modū & tēpora
congruat. & simul omnib' que illos se
quantur ostendat. Vnde ad tanta et
tam subtilit' tendit. nisi intrinsecus
ab eo aquo ē condit' doceatur. Quia
igit' laus tante intelligentie n̄ predica
toris uirtus ē sed auctoris. a cetero p̄cam
dō auctore dicitur. Vel quis dedit gal
lo intelligentiā. Ac si diceret nisi ego.
q̄ doctorū m̄tes quas inire ex m̄bulo edidi.
ad intelligenda que occulta sunt mira
bilis instruxi. Vnde bene ut in dictis

Moyses.

17

6
predicantium non solum inspiratorem se in-
telligentis; si etiā auctore locutionis osten-
dit. adiungit **Q**uis enarrabit celorum
rationē? **Q**uorū tamen uerba q̄. cū sese
nobis p̄speciē ostenderit subtrahit. p̄mō
subdit. **E**t concentū celi quis dormire
faciet? In hac em̄ uita infirmitati n̄ p̄dōs
n̄ apta specie maiestatis sue. si p̄dicatoꝝ suoz
uocē locutus ē: ut corda adhuc carnalia
carnis lingua pulsaret. & tam̄ facilius in-
fucta p̄pererent. quanto ea p̄sonitū ē suoz
uocis audirent. **P**ostquā p̄ mortē in
puluerē caro resoluitur. & p̄ resurrectionē
nē puluis ammat̄. tunc dedō audire ū
ba n̄ querū. quia unū ipsū q̄d implet ō
nia iam p̄speciē dī uerbū uidem̄. Quod n̄
ro altius nob̄ sonat. quanto & m̄tes n̄ras vi-
uitinḡ illustrationis penetrat. **S**ublatis
nāq; ortis & occidentib; uerbis. quasi son̄
at̄q; p̄dicatōis sit ipsa imago interna
uisionis; unde recte nunc ad beatū iob d̄ns
dicit. **Q**uis enarrabit celoz rationē. &
concentū celi quis dormire faciet? **Q**uid
enim celoz ratio accipit̄. n̄ vis sup̄na secre-
toꝝ. **Q**uid p̄ceti concentū. nisi concors
p̄dicantiū sermo signat̄. **C**onditor ḡ
m̄ cū celozū rationē narrare cepit. dor-
mire celi concentū facit̄. quia cū iā nobis
p̄speciē ostendit̄. nimirū p̄dicantiū uerba
subtrahunt̄. **H**inc em̄ p̄heremā d̄ns
dicit. **N**on docebit ultra uir p̄ximū suū
& uir frat̄rē suū dicens. cognosce d̄m.
om̄s em̄ cognoscent me amimmo eoz usq;
ad maximū dicit d̄s. **H**inc paulus dicit. **L**aul.
sive p̄phetis euacuabunt̄. sive lingue

cessabunt. sive sciētia destruetur. **U**el
certe celoz ratio ē ipsa unificatrix uir̄.
que sp̄s format angeloz; d̄s em̄ sicut est
causa causarū. si ita uiuentis ita etiā ratio
rationabiliū creaturarū. **T**unc celoz
rationē d̄ns narrat. cū semetipsū nobis q̄
modo electis sp̄itib; p̄sit infimiat. **T**unc ce-
lorū rationē narrat. cū ueteris mentis n̄re
caligine clara se uisione manifestat; unde
& in euanḡio dicit. **V**enit hora cū iā in
parabolis loquar uobis. sed palam de patre
annuntiabo uobis. **P**alam quippe de patre
annuntiare se assertit. q̄a p̄ patefactā tē
maiestates sue speciē. & q̄m ipse gignenti
n̄ imp̄d̄ orit̄. & q̄m utriūq; sp̄s utriq;
coet̄nus p̄cedat ostendit. **A** parte nāq;
tunc uidebim̄ quom̄ hoc q̄d oriendo ē ei
de quo orit̄ subsequens n̄ ē. quomodo is q̄
p̄p̄cessionē p̄ducit̄ p̄ferentib; n̄ p̄mittit.
A p̄te tunc uidebim̄ q̄m & unū diuisibilit̄
tria sunt. & in diuisibilit̄ tria unū. **L**in-
gua ḡ tunc narrantis. dī ē uisa claritas
subleuantis. & concentus celi tunc dormi-
unt. quia apparente in iudicio retributo-
re opum. exhortationū iā uerba cessabūt.
Unde & a p̄te ipsū resurrectionis tēp̄ adun-
gatur. cū ilico p̄fertur. **Q**uando funda-
bant̄ puluis m̄tra. & glebe; conpinge-
bant̄. **M**ore em̄ suo que adhuc futura
sūt quasi iā preterita diuin̄ sermo descri-
bit. hoc in se uidelicet seruans q̄d p̄ eū
dicit̄. q̄ fecit que futura sūt. **P**uluis itaq;
tē in terra fundat̄. q̄a in solida membrare-
ducat̄. & glebe; conpingunt̄. q̄a nimirū
firma corpora expuluerē collecta ē sup̄-
gunt̄.

euanḡm.

Sed postquam uerba haec dominica quo
modo de futuro intelligenda sint dixim.
ne etiā quid de presenti in sinient indi
cemus. **Q**uis enarrabit celorum rationē.
& concentū celi quis dormire faciet.
Celorum rationē dñs narrat. dū nunc in
sinuandā supna secreta. electorū suoz
mentes illuminat. Concentū ū caeli dor
mire facit. dū concordēs ymnos angeloz
atq; illa celestū uirtutū gaudia. reprobz
cordib; iusto iudicio abscondit. Qui con
centus caeli quamuis in se intrinsecus ui
gilet. in ipsa tam reprobū ignorantia ex
trinsecus dormit. Enarratur ḡ secre
ta celestis ratio. & tamen confertur celi dor
mire pmittit. quia & alius p inspiratione
onē supne retributionis scientia pan
ditur. & alius que sit interne laudis
suauitas occultat. Narrat celorum
ratio. q̄a electoz mentib; que sit supnoz
retributio indefinēt aperitur. ut
mirū sine cessatione pficiant. et
transcurrentes uisibilia sese ad uisibi
lia extendant. Omne enī uisibile
quod in hac uita reprobos figit. hoc electos
ad aliā impellit. q̄a dū bona que facta s̄
respiunt. in se aquo facta s̄ inardescunt.
tantoq; eū pstantius amant. quanto illū
hoc quod ipse bonū condidit p̄ire con
siderant. Loquitur quippe hoc eis intrin
secus silenti sonans inuisibilis lingua cō
punctionis. quā tanto plenius intus au
diunt. quanto ab exteriorū desiderioz
strepitu pfectius auertunt. Is itaque
concentus caeli n̄ dormit. quia eoz mens

que sit laudis superne suauitas. appo
sita amoris aure cognoscat. Intus enim
qd appetant audiunt. & de celestium
bonoz premis ipso desiderio diuinitatis
instruunt. Unde & p̄sentē uitā non
solū aduersantē sed etiā fauente gra
uit̄ tolerant. q̄a eis onerosam ē omne
qd cerunt. dū ab eo qd intus auditur
differuntur. omne quod p̄sto sibi est
grauē estimant. q̄a illud non ē ad qd
anelant. Indefinēt autē eoz mens
ipsis tēporalitatū laborib; fessā. ad il
lud caeleste gaudiū resumēda suspendi
tur. dū in aure cordis intro erūpente
concentus societate cotidie supnorum
euiū prestolant. Iste concentus sup
ne laudis in aure illius pruperat qui
dicebat. Ingrediar in locū tabernacu
li ammirabilis. usq; ad domū dñi. Inno
ce exultationis & c̄fessionis. sonus epu
lantis. Qui igit̄ intus uocē exulta
tionis & c̄fessionis ac sonū ciuitatis
epulantis audierat. quid illū aliud
nisi sic celi concentus excitabat. q̄ tam
concentus reprobis dormit. q̄a eoz cordi
bus nequaquā puocē cōpunctionis in
notescit. Non enī considerare illam
desiderabile supnoz euiū frequentia
student. nullo ardoris radio illa sol
lepnitatis uitę festa c̄spiciunt. nul
la uitę contēplationis penna
subleuant. Solis nāq; uisibilib; serui
unt. & ideo nil supne suauitatis
intrinsecus audiunt. q̄a eos sic & sup
us dixi in aure eoz discipulū sc̄larū

sordet tumultu premunt. Quia igitur
 occulti dispensatione iudicii quod alius
 aperit alius clauditur. quod alius dete-
 gatur alius occultatur. dicitur recte;
Quis enarrabit celorum rationem. & concen-
 tum caeli quod dormire faciet. Quod tamen
 tunc nobis latius innotuit. cum redemptor
 nos per dispensationis mysterium apparens
 & indignis insectam prebuit. & eos a se qui
 digni uidebantur exclusit; unde hic quoque
 apte subiungit. Quando fundabatur
 puluis in terra. & glebe compingebantur.
Quid enim in puluere. nisi peccatores accipi-
 mus. qui nullo rationis pondere solida-
 ti. cuiuslibet temptationis flatu rapiuntur.
 De quibus scriptum est. Non sic. nisi sic. sed tanquam. *damo.*
 puluis quem picea uentus a facie terrae.
 Puluis ergo in terra fundatus est. cum peccato-
 res uocati in geeta tradite fidei sunt ratio-
 ne solidati. ut quod prius inconstantia mo-
 biles temptationis aura leuabant. immo-
 biles per modum contra temptationem consistere-
 rent. & deo perseuerant in herentes. fixum
 bene uiuendi pondus tenerent. Glebe
 uero ex humore coagulantur & puluere.
 In hac itaque terra glebe compingete sunt.
 quia uocati peccatores & per sancti spiritus gratiam in-
 fusi. in collectione karitatis sunt uniti.
 Iste glebe in terra compingete sunt. quando
 populi quod prius quasi in dispersione pul-
 ueris diuersa sentiebant. postmodum
 sancti spiritus gratia accepta. in illa pacatissima
 in unitatis & cordia conuenerunt. ut cum
 essent tria milia uel rursum quinque milia.
 scriptura teste. diceret. quia erat in eis *deus apb*

cor unum & anima una. Has glebas ex uno
 quidem puluere. sed quasi diuersa mole
 distinctas cotidie dominus in terra compingit.
 quia seruata unitate sacramenti. iuxta ua-
 rietatem morum atque linguarum fideles in-
 geeta populos colligit. Has glebas iam
 dominus tunc designauit. quando ad esum panis
 & piscium. quinquagenos discumbere uel
 centenos iussit. quas tamen glebas ex di-
 sitate si in geeta meritorum attendimus.
 fortasse adhuc distinguere subtilius ua-
 leamus. Nam dum alius est ordo predican-
 tum. alius auditorum. alius regentium.
 atque alius subditorum. alius coniugum. alius
 continentium. alius poenitentium. alius
 uirginum. quasi ex una terra est diuersa
 glebarum forma distincta. dum in una fide.
 in una karitate disparia demonstrantur
 bene operantium merita. Has glebas populus
 ille designauit. quod ad constructionem tab-
 naculi sub uno studio diuersa donaria
 optulit. De quo scriptum est. Quicquid
 in cuteum & aduestas sanctas necessarium erit.
 uiri cum mulieribus prebuerunt. armillas.
 & in aures. amulos. & dextralia. & arme-
 uas aureum in donaria domini separatim est.
 Siquis habuit hiacinthum. purpuram. coccumque.
 bistinctum. bissum. & pilos caprarum. In
 ornamentum ergo tabnaculi. uiri dona cum
 mulieribus offerunt. quia. explendo cul-
 tum sancte ecclesie & fornum facta sublimia. &
 infirmorum opera extrema numerantur.
 Quid autem parum illas que lacertos astrin-
 gunt. nisi prepositorum ualide laborantium
 opera demonstrantur. & quid parum
 res.

Euangl.

In leuico.

nisi subditorum oboedientia exprimitur
quid pamilos: nisi signaculū secretorum.
Plerumq; enim magistri signant: qđ ab audi-
torib; capi n̄ posse considerant. Et quid p
dextalia. n̄ primę operationis or̄nāta
memorant. quid p uas aureū undonaria
dñi separātū. nisi diuinitatis intelligen-
tia accipitur. Quę tanto ab inferiorū amo-
re disungit. quanto ad sola quę ætēna
sunt subleuat̄ amanda. Id phiacētū:
nisi spes celestium. qđ p purpurā. n̄ cruo-
ae tolerantia passionū amore regni ppe-
tū exhibita. & quid p bismētū cocēū.
nisi karitas demonstrat. quę p pfecti-
one bismētū tangitur. quia dī & pximi di-
lectione decoratur. Quid p byssum.
nisi immaculata carnis incorruptio.
& quid p pilos caprarū. ex quib; ciliciorum
asperitas textitur. n̄ dura poenitentū
afflictio designat. Dū ḡ alii p armil-
las & annulos forte magistrū exercent.
alii p manes & dextalia deuotā oboedi-
entiā rectāq; operationē exhibent. alii
p separatū aureū p̄ clarā subtilioremq;
dī intelligentiā tenent. alii p phiacētū.
purpurā. cocēū audita celestia sperare.
credere. amare n̄ desinunt. & iam quę
adhuc subtiliori intellectu minime cog-
noscent. alii p byssum. corruptionem
carnis alii p caprarū pilos deplorant
aspere qđ libenter amiserunt. qđ si
ex una terra innumery glebe pferunt.
quia ex uno & pari obsequio facta fide-
liū disparia pcedunt. Quę nimirū
glebe nequaquā concrete expuluerit

a dño expetunt pmereri.
offerit.

surgerent. nisi aquam prius puluis acci-
peret. & concepto se humore solidaret.
qđ nisi peccatores quosq; sc̄i sp̄s gr̄a infunde-
ret. c̄strictos eos ad fidei opera karitatis
unitas n̄ teneret. Quando igit̄ dñs enat̄
rabit celoz rationē. t̄ concertū celi dor-
mire ^{faciat} aperiat. Aut enim Quan-
do fundebatur puluis terra. & glebe c̄
pungebant. Ac si diceret. Tunc p̄mū
uocatione manifesta & discretionē secre-
ta sp̄ualia & n̄ sine ^{uiscera} alicuius aperiri.
& n̄ sine iustitia alicuius clausi. cū alios
respuerit. & alios intra eccliam ^{uerim} conce-
diā karitatis adunare. Quę sc̄a ecclia
qđ aphidia iudeorū repulsa ad rapien-
das gentes se contulit. atq; in suo corpo-
re conuertendas. qđ quidē n̄ suis sed dñi
uirib; fecit. apte subiungit. Nunc quid
capiet predā leenę. aut animā catulorū
ei implebis. Ista nimirū illa leena ē. de
qua iob dixerat. cū sup̄ente iudeā cer-
neret. p̄dicante ecclia p̄t̄ missam. non
calcauerit eā filii iustiorū. nec p̄transiit
p̄ eā leena. Huic ḡ leenę predā dñs capit.
ut animā catulorū ei implet. qđ ad aug-
mentū huius ecclie innumeros de gentilitate
diripuit. & animarū lucra esuriētia
ap̄toꝝ uota satiauit. Ipsi quippe catuli
p̄mentis tenerritudine & formidinis in-
firmirate uocati sunt. qđ passo dño clausi
foribus residebant. sicut de illis scriptū ē.
Cum ēēt sero die illa una sabbatorum.
& fores ēēt clausę ubi erant discipuli
ōgregati p̄t̄ metū iudeorū. uenit ihs
& stetit in medio eorū. Vnde hic quoq;

de eisdem catulis apte subiungitur. **Q**uan-
do cubant in antris. & inspecub' insidiant'.
Cum enī nequaquā scī apti contra imbrā
diaboli inuocē libere p̄dicatiōis exurge-
rent. & needū post passiōē om̄i scī sp̄s ef-
fusione solidati. redēptorē suū firma auc-
toritate p̄dicarent. adhuc contra aduer-
sarios suos quasi in antris insidiabantur;
clausis quippe forib' quasi in quib' dā abditū
specubus suis catuli rapturi mundū cuba-
bant. ut ammarū p̄dam post modum
p̄sumentes diriperent; de quib' tē certū
ē. qđ mundi imperiū etiā sibi incipis la-
tendo formidarent. Illis foribus clausis
isti catuli mortē mortis ^{monstrare} insidia n-
quesierunt. ut culpā nrām interficerent
omnē q; in nobis peccati uitā neq; am-
horū p̄mo illi esurienti catulo. s; iā ua-
lenti ostensa plinteū gentilitate quasi ^{ad apt.}
monstrata preda dicit'. macta et manduca.
His catulis uelut adhuc infirmis ut cubare
in antris debeant iubet'. cū eis dominica
uocē dicit'. Sedete in ciuitate. quo adus-
q; induamini uirtute exalto. ^{in uig.} An non
recte leonē catuli uocantur. qm̄ ecclā
edat aduersantē mundū ore rapuerunt;
& hęc quędam facta a scīs aptis nouimus.
hec nunc. etiam fieri a rectis doctoribus
uidemus. Ipsi enī & si subsequentiū postea
patres sunt. tamen p̄cedentiū filii. Vn-
de & non in merito catuli dicunt'. uel
certe & qđ si quorū dā fidelū magistris.
uniuersalis tam ecclē discipulos se ēē
gloriant'. Leonē itaq; dñs predam
capit. quia uirtute sue inspirationis

8
ab errore uitā delinquentium diripit.
& animas catulorū illius replet. qđ conū-
sione multorū p̄s doctorū desiderus satisf-
facit; de quib' catulis bene subiungitur.
Quando cubant in antris. & inspecubus
insidiant'. Neq; enī cuncta tēpora doc-
trine sunt congrua; nam plerūq; dictorū uirt'
p̄ditur. si intempestiue p̄fertur. Sepe
uero & qđ leonē dicit'. conuentu tem-
poris ēgruentis animatur. Ille ergo
scit recte dicere. & ordinate nouit
tacere. Quid p̄dest eo tēpore irascen-
tem corripere. quo alienata mente n̄
^{potest} ualeat aliena uerba percipere. sed semet-
ipsum uix ualeat tolerare. Furentē
quippe qđ p̄inuedionē corrumpit. qđ si
ei qui n̄ sentit plagas ebrius imponit.
Doctrina itaq; ut puenit ad eā audien-
tis ualeat. que sibi sint congrua tēporē
momenta p̄pendat. Bene ergo de eisdē
catulis dicit'. quando cubabit in antris.
& inspecub' insidiantur. Doctores enī scī
quando & arguenda ēspiciunt. & tam se-
p̄sistentiū in cogitationib' retinent. quasi
inspecub' latent. & uelut in antris se con-
tegiunt. qđ in suis cordib' occultantur.
Sed cū oportuni tēp' inuenerunt. repen-
te p̄siliunt. nulla que dicenda sunt re-
ticent. & ceruicē sapientū morsu aspe-
inreparationis tenent; siue itaq; p̄ptos
seu doctores quos in aptorū loco subroga-
uit. Hunc leonē dñs cotidie predā cap.
& p̄ eos quos esperit. alios capere n̄p̄de-
sistit. Ad hoc quippe iustitū mundi
peccatores rapiunt. ut p̄conuersos eos

^{uota} exprimit. ^{et} uera efficaciter presentis, cum quibus
erat. nec tamen illis absens cum quibus non erat;
cui uagatione melius cognoscimus. si ei adhuc
adehorumque uerba pensamus; ait enim
Veni ad uos cum macedonia pertransiero; nam
macedonia pertransibo. apud uos autem forsi-
tan manebo uel etiam hiemabo. Perpenda-
mus quomodo quiescit ista uagatio; ecce alio ^{inter}
interim manet. alio se iterum prohibet. at-
que alio deflexurum permittit. Quid est quod tam
anxie pro tot loca parat. nisi quod circa om-
nes una caritas construngit. Caritas enim
que diuisa unire efficitur. unum cor pauli
diuisi per multa compellit; quod tamen tanto
artius unum colligit. quanto latius per se
desideria spargit. Predicando igitur paulus
uult simul omnia dicere. amando uult si-
mul omnes uidere: quia & in carne permanen-
do uult omnibus uiuere. & de carne tran-
sundo per sacrificium fidei uult omnibus pro-
desse. Vagentes ^{itaque} & pulli coruorum. id est
magistrum suum imitent filii gentium. torpo-
re mentis excutiant. & cum animarum lucrum
hoc est cibum suum minime reperiunt non
desinant; ad profectum se expectant extendant.
& gustantes in utilitate multorum. refectio-
nem suam quasi uagantes esuriant. Quia
per predicationum opera discurrendo. refectio-
ne fidei gentilitate satiare non cessant. dica-
tur recte. **Q**uis parat coruo escam suam.
quando pulli ei ad dominum clamant. uagantes
et quod non habeant cibos. Potest etiam cor-
ui nomine nigra perfiditatis meritum plebs
iudaea designari. Nam pulli ei ad dominum
clamare referuntur. ut eadem coruo adu-

Paulus

esca preparatur. quia nimirum sancti apostoli
plebs israheliticę carne generati. dum
gente sua preces ad dominum funderent. quasi
pulli coruorum eum de quo carnaliter educti se
spirituali intelligentia parente populi pa-
uerunt. Igitur dum pulli clamant. cor-
uo esca paratur. quia dum apostoli exorant. plebs
dudum perfida ad cognitionem fidei ducitur.
et explicatione filiorum quasi expulsi
uocem faciat. Illud tamen in hoc uersu de-
bem sollicite intueri. quod hinc coruo esca
dicitur primum pullis clamantibus. & post-
modum uagantibus parari. Claman-
tibus namque pullis coruo esca parata est.
cum predicantibus apostolis uerbum dei in iudea
audient. in omnibus milibus. in inquam; spiritu-
ali est intelligentia facienda. Sed cum per
rebellium multitudinem crudelitatem suam
contra predicantes exercebat. & quasi pul-
los unam necaret. hinc idem pulli in unum
uersa mundi parte dispersi sunt. Unde
& eadem carnalibus patribus spirituali predi-
cationi resistentibus dicunt. Vobis
oportebat primum loqui uerbum dei sed
quia repulsi estis illud & indignos uos
iudicatis eterne uite. ecce conuertimini
ad gentes. scientes profecto quod per quam
gentilitas crederet. etiam iudea ad
fidem ueniret. Unde scriptum est; do-
nec plenitudo gentium intraret. & sic om-
nis israhel saluus fieret. Quia ergo sum-
mopere sancti apostoli. & studuerunt prius au-
dientibus predicare. & postmodum resisten-
tibus exempla conuersę gentilitatis
ostendere. quasi esurientes pulli hinc

ad apt

Paul

coruo escam suam & prius clamando &
postmodum uagando quesierunt. Vnde
enim uagan tur pulli. inde esca corui
inuenit. q̄a dū labore p̄dicanti. um
conuersa ad d̄m gentilitate iudaicus
popl̄s respicit. ad extremū quandoq;
stultitiā suę infidelitatis erubescit.
Et tunc scripturę sacre sententias in
telligit. cū prius quā sibi eas gentib;
innotuisse cognoscat. atq; expleta ua
gatione pulloꝝ ad percipiendā sacra
eloquia os cordis aperit. quia pac
tis in mundū cursib; aptorū sero ea
percipit spiritualit. aq; diu p̄fidia se
astringente ieiunauit. que q̄a om̄ia
solius diuine potentie uirt̄ operat.
recte dicit. quis p̄parat coruo escā
suā quando pulli ei ad d̄m clamant.
uagantes eoq; non habeant cibos.
sub audis nisi ego. q̄ infidelē popl̄m
filius suus exhortantib; tolero & p̄dican
tib; pascō. atq; ad alia uagantib; euer
tendo quandoq; in fine sustineo. Est &
adhuc aliud qd̄ decoruo moraliter
possit intelligi. Quidis nāq; pullus ut
fertur escā plene prebere dissimulat
priusquā plumescendo nigrescat.
eosq; edia affici patit. q̄ ad usq; nullis
p̄ pennarū nigredinē sua similitudo
uideat. q̄ huc illucq; uagant in ni
do. & ciborū expetunt ap̄to ore sub
sidiū. At cū nigrescere cōperunt.
tanto eis p̄benda alim̄ta ardentius
requirit. quanto illos alere diutius
distulit. Coruus p̄fecto ē doctus

quisq; predicator. qui magna uoce
clamat. dū peccatorū suorū memoriā
atq; cognitionē infirmitatis p̄prie q̄
si quandā coloris nigredinē portat.
Qui quidē nascuntur infide discipuli.
sed fortasse adhuc cōsiderare infirmitate
p̄pria nesciunt. fortasse a pecca
tis preteritis memoriā auertunt. & p̄ hoc
eam quā assumi oportet contra huius mun
di gl̄am humilitatis nigredinē n̄ ostendit;
huius uelud ad accipiendā escā os aperuit.
cū doceri descretis sublimib; querit. s; eis
doctō suus alimenta p̄dicantōꝝ sublimū
tantom̄nis tribuit. quanto illos peccata
preterita min̄ digne deslere cognoscat.
Expectat quippe atq; admonet. ut p̄ntē
re uite p̄sentis p̄us p̄penitentię lam̄ta
nigrescant. & tē demum cōgrua p̄dicatio
nis subtilissime nutrimenta percipiant.
Coruus in pullis ora inhiantia respicit. s;
ante in eis pennarū nigredinē in diu cor
pus querit. & discretus doctō uirt̄na
mysteria eorū sensib; non monstrat. quos
adhuc ab hoc seculo nequaquā se abiciisse
considerat. Quanto q̄ discipuli exterius
p̄cutiū uite p̄sentis minus quasi nigrescēt.
tanto p̄cibū uerbi uirt̄is minus replent.
& quo se a corporal̄ n̄ euacuant. eo ab sp̄ua
li refectione ieiunant. Si uero in confes
sione uite preterite lam̄ta suę genit̄ ue
lut nigrescentes plumas p̄ferunt. ilico i
contēplationē doctō ad escā de subli
mib; desferendā. quasi pulloꝝ refectionē
cogitans coruus uolat. eiq; in am̄b;
in ore cibū reuocat. dū ex ea intelligentia

quam expertis esurientibus discipulis ali-
 menta vite loquendo subministrat. q̄s
 tanto ardentius de superioribus reficit. q̄n-
 to uerius a mundi nitore migrescere poe-
 nitentiae lamentatione cognoscit. Pulli
 autē dū nigro se pennarū colore uesti-
 unt. de se etiā uolatū p̄mittunt. quia
 q̄ magis discipuli abiecta de se sentiunt.
 q̄ magis sese despici. lites affligunt. eo
 amplius sp̄e p̄fectus sui in altiora polli-
 cent. Vnde & eunt doctor festinanti-
 us alere. quos iā p̄ quēdā indicia p̄uide-
 posse & alius p̄desse. Hinc enī timotheū
 paulus ammonet uelut plumescentes
 pullos sollicitus nutrire dū dicit. Que
 audisti a me p̄ multos testes hęc cōmen-
 da fidelibus hominibus. q̄ idonei erant et
 alios docere. Que doctrine discretio
 dū caute ap̄dicatore custodit. ei diu-
 nit̄ largior copia p̄dicatiōis datur.
 Dū enī comparati afflictis discipulis noui.
 dū p̄ discretionē congruū doctrine tē-
 pus intelligit. ipse non solū p̄ se sed etiā
 p̄ eis quibus laboris sui studia impendit.
 maiora intelligentie sue munera percipit.
 Vnde hic quoq; apte dicit. q̄s p̄parat cor-
 uo esca suā. quando pulli eius ad d̄m cla-
 mant. uagantes eoq̄d non habeant ei-
 bos. Cū enī pulli ut satient̄ clamant.
 coruo esca p̄parat. q̄a dū uerbū dī boni
 auditores esurunt. p̄ficiendis eis ma-
 iora doctoribus intelligentie dona tribu-
 unt. sequitur. Numquid nosti tē-
 pus partus ibicū in petris. uel partu-
 rientes ceruas obseruasti. Ceteri di-

Paul

Peartta

s

s

s

s

s

ana pars ibices. anes uocat. que
 nuli fluentis in habitant. Orientali
 uel occidentalisq; plaga parua qua-
 drupedia ibices nominat. q̄b̄ & mo-
 ris ē in petris parere. q̄a neq; seuit
 n̄ in petris habitare. Que si quando
 etiā de altis saxorū cacuminibus ruunt.
 insus se cornibus inlesa suscipiunt.
 caput quippe ruentes ferunt. Cu-
 ius dū prima cornua opponunt.
 fit omne corp̄ a iactura casu alienū.
 Ceruarū uel moris ē inuentos serpentes
 extinguerē. eorūq; membra morsibus
 dilamare. Fertur autē quia si quando
 flumina transeunt. capiti suorum onera
 dorsis precedentium supponunt. sibiq;
 inuicē succedentes. labore ponderis
 omnino n̄ sentiunt. Quid ē q̄ quod
 beatus iob de partu ibicū ceruarumq;
 discutit. Quia n̄ in ceruis uel ibicibus
 magistrū spū aliu p̄sona signat. ipsa
 quippe uelut ibices in petris parunt.
 q̄a indoctrina patrum q̄ petre p̄solidi-
 tate uocati sunt. ad conuersionē ani-
 mas gignunt. ipsi uelut ibices nulli
 casus damna sentiunt. dū insus corni-
 bus excipiunt. quia quequid eis runc
 tēporalis accesserit. uelut scriptu-
 re sacre suscipiunt. & quasi cor-
 nuū exceptione saluantur. De
 his enī testamentis dictū ē. cornua
 sunt in manibus eius. Ad scripturarū
 q̄ consolationē refugunt. dū ali-
 qua tēporalis casus iactura ferunt.
 An n̄ more ibicū hui mundi aduer-

Abacuc.

Paul

hierem

Ad

Paul

litatibus cadens. quasi insuis se excipiebat cornibus eū diceret paulus. que cūq; scripta sūt ad uiam doctrinā scripta sunt. ut p̄patientia & consolatione scripturarū sp̄s habeam. Ipsi etiam ceruus uocati sūt. sicut phieremā de doctorib; genitos filios in caute desertibus dicit; cerua in agro peperit. & reliquit. Ipsi more ceruarū uteremptis uicis quasi extinctis serpentibus uiuunt. & de ipsa extinctione uiciorū ad fontē uite aerius inardescunt. Unde psalmista ait; sicut ceruus desiderat ad fontes aquarū. ita desiderat anima mea ad te d̄s. Ipsi etiā dum labentia hui; tēporalitatis montia q̄si quedā flumina transeunt. cōpatientes caritate onera sua sibi inuicem supponunt. q̄a cauta obseruatione custodiunt id qd̄ scriptū ē; inuicem onera uīa portate. & sic adimplebitis legē xpi. Quia ū post aduentū d̄ni sp̄uales magistri p̄ mundū sparsi sunt. q̄ auditorū animas in uersatione p̄ parere p̄dicando potuissent. et q̄a hoc idem tēpus in carnationis d̄ni ante p̄phetarū uoces cognitū n̄ fuit. quāuis ipsa futura incarnatio p̄cognita omnib; electis fuit. bene beatus iob de tēpore partus ibicum ceruarū q; dicitur. ei q; dicit. Nūquid nosti temp; partus ibicū impetris. uel parturientes ceruas obseruasti. Aesi dicitur ei; idcirco te egisse aliquid sublimit̄ credis. q̄a illud tēpus nec d̄ni

preuides. quo sp̄uales magistri in mundū missi p̄ doctrinā antiquorū patrū filios generant. suisq; mihi laborib; animarū luera portant. Nam si illorū fructum quasi ibicum ceruarūq; partus aspiceret. ualde humilit̄ de tua uirtute sentires. Magna quippe que agim; quasi minima dumus. cū hec p̄fortia exempla pensam;. Sed tunc apud d̄m crescunt p̄ meritum. cū apud nosmetipsos p̄ humilitatē decrescunt. Possunt uero ceruarū significatione doctores. appellatione autē ibicū que animalia sūt minima. auditores intelligi. In petris ū ibices paruum. q̄a ad exercenda sc̄a opera p̄ exempla patrū p̄cedentū fecundant. ut cū fortasse p̄cepta sublimia audiunt. & infirmitatis p̄prie conscia se implere posse diffidēt. maiorū uitā conspiciant. atq; meorū considerata fortitudine bonorū operū focus ponant. Ut enī pauca de multis loquar. quatinus studiosus lector multa in paucis intellegat. iste uerborū cōtinelus pressus. cū uirtutē patientiæ seruare n̄ sufficit. dauid factū ad memoriam reducit. Quē cū semel tot conuincis uirgeret. & armati p̄ceres ulei sei contenderent. ait. Quid m̄ & uob; filii sarug;. dimitte eū ut malediccat. d̄ns enī p̄cepit ei ut malediceret dauid; & quis ē q̄ audeat dicere dicitur quare sic fecerit. & paulo post. Dimitte eū ut p̄ledicat iuxta p̄ceptū d̄ni. si forte respiciat d̄ns afflictionē meā. & reddat mihi bonum

Libros
De
dauid.

l̄te.

promaledictione hac hodierna die; qui
 bus pfecto uerbis indicat. q̄a proppetra
 to berfabee scelere exurgente contra se
 filiū ^{figentē} edux ad annū malū quod p̄trau
 et equamūt p̄tulit qd̄ audiuit. & ē tu
 meliosa uerba n̄ tam conuicia quā adu
 toria credidit. quib' se purgari sibiq;
 misereri posse iudicauit. Tunc enim
 in lata conuicia bene toleram. cū in sacre
 to mentis ad male p̄petrata recurrim.
 Leue quippe uidebitur qd̄ iniuria pecca
 m. dū in actione n̄ra c̄spicim. q̄a peius
 ē qd̄ meremur. Sicq; sit ^{ut} contumelias
 grā quā ira debebatur. quarū interuē
 tu dō iudice pena grauior declinari pos
 se confiditur. Ecce alius dum mundi
 hui' successib' p̄ficiat. lenocinante cordis
 lenia tēptam se luxurie stimulis sen
 tit. sed iosph factū ad memoriā reuocat.
 & in aree se castitatis seruat. Qui dū
 sibi ad omnia c̄spiceret pudicię damna
 suaderi. ait. Ecce domū n̄r̄ omnibus
 m̄ traditis ignorat quid habeat in domo
 sua. nec que quā ē qd̄ n̄ in uinea sit pote
 state. uel n̄ tradiderit mihi p̄ster te
 q̄ uxor ei est; quom̄ ḡ possū malū hoc
 facere. & peccare in d̄m̄ meū. Quibus
 uerbis ostendit. quia bona que assēcut
 fuerat. repente memorię intulit. & ma
 lū qd̄ se pulsabat euit. & q̄a p̄cepte
 grā meminuit. uim culpe imminētis
 fregit. Cū em̄ uoluptas lubrica tēptat
 in p̄speris. hęc ipsa sunt p̄spera aculeo
 temptationis opponēda. ut eo eru
 bescam̄ praua cōmittēte. q̄ nos ad dō

meminimus. guttūta bona p̄cepisse.
 & illatā grām exteriorū munerū uer
 tam in arma uirtutū. ut sint ante
 oculos que p̄cepim. & queq; illicium
 subi gam. Quia em̄ uoluptas ipsa exp
 speritate nascitur. eiusdē p̄speritatis
 ē consideratione feriēda. quatinus
 hostis n̄r̄ unde oritur. inde moriat.
 Considerandū quippe ē ne acceptū mu
 nus uertam̄ in uirtū. ne p̄speritē uite
 nos absorbeat uorago neq̄tis. Iram
 namq; contra nos sup̄ni iudicis in
 extingubiliter accendim. si contra
 benignitatē illius etiā ex ipsa sua
 largitē pugnam. Alius m̄ng scien
 tię dulcedinē querens. nec tam secre
 ta ei contingere p̄ueniens. dāme
 lus uitā admittandū conspiciat. &
 desideratū scientię culmen appre
 hendat. Ille quippe q̄ post modū
 uoce angelica p̄ cognitionis m̄ng
 concupiscentia uir̄ desideriorū d̄i
 prius in aula regia carnis in se desi
 deria domuisse memorat. ut ni
 bil ex delectabilib' cybis attingeret.
 sed lautis ac molliorib' duriora atq;
 aspera cybaria p̄ferret. ut dum
 sibi exterioris cybi blandim̄ta sub
 traheret. ad interm̄ pabuli delecta
 menta pueniret. & tanto auidius
 gustū sapientię intus acciperet.
 quanto sapore carnis p̄ eadem sa
 pientia foras robustius rep̄sisset.
 Si em̄ a carne hoc quod libet absci
 dim. mox in spū qd̄ delectet inue
 nim.

magis

Genesis

Daxibel.

Intentio quippe anime si exterior
euocatio clauditur. interior secessus
aperitur. Nam quo extra se spargi
potest. eo ^{intendere} se profectū potest.
quia & malū crescere arbor cogit.
que pyramos diffundi phibet. & ri
uos fontis obstruim. fluena surge
re ad superiora puocam. Igitur
dū studiosi quoq; scōx uitā imitando
conspiciunt. in petris ibices foet
ponunt. Hinc ē qđ. auditores su
os quasi ibices in petris parere pay
lus ammonēbat. cū enumeratis
maiorū uirtutib' diceret. Ha
bentes tantā impositā nubē testi
um. deponentes omne pondus &
circūstans nos peccatū. ppatien
tiā curram ^{ad} ppositū nobis certa
men; & rursim; quorū intuen
tes exitū. conuersationis unita
mum fidē. Sed. diuina pcepta cor
de concipiunt. n̄ statim quasi iam
solide cogitata parturim. Vnde
& beat' iob ū de partu ibicum
s; de tēpore partus inquiritur;
qđ uidelicet tēpus in nob' metipsi
uix cōprehendim. multo magis in
ali. ena mte nescim. Pruis enim
supm amoris semina utero cordis
excepta. pmeditationē studi coa
gulant. ut maneam. postmodū
stricta uentione cogitationis
adfixa dū ^{ad} discretionis rationē
tendunt. quasi in membrox distan
tione formant. dehinc usu pfe

uerantē confirmata. uelut insolidita
te offlium ueniunt. Ad extremū ū
pfecta auctoritate roborata quasi in
partū pcedunt. que incrementa diuinox
seminū nullus in aliena mente consi
derat n̄ ipse q' creat. Nā & si que
libet iā uim supne concupiscentiae
ēcepisse. quarum dā rerū attestatio
ne cognoscim. quando tam in partū
erūpat ignoram. Sepe autē concep
ta mente semina puenire ad pfectio
nē nequeunt. qui a oriendo tēpus par
tus ante cedunt; & quia nec dū plene
in cogitatione formata ante humanos
oculos pdeunt. uelut abortiua moriun
tur. Bona quippe adhuc tenera. plerū
q; humana lingua dū iā quasi fortia
laudat extinguit; tanto cū celerius
ocēdunt. quanto ad fauoris notitiam
intēpestiue prūpunt. Nonnūquā ū
imperfecta nra cogitatio nec dūq; robor
ta. dū citius hominib' ostendit. resiten
tū aduersitate dissipat. & cū conat
ante tēpus uideri. quia sitigit ut n̄ sit.
Sci autē uiri qā cuncta que bene cogi
tant student ut occulte ē ualescant.
& quasi pcessuro fetus p'us intra uterū
mris formant. recte beat' iob de par
tus tēpore discunt. qđ uidelicet in
cuiq; quando sit congruū nisi a creato
re nescit. Quidū penetralia cordis a
spicit. quando ad humanā notitiā bo
na nra congrue nascant. adphendit.
Bene itaq; dicit. Numquid nosti tē
pus partus ibicū in petris. Ac si apte

Lant.

itē

dicat ut ego. qui idcirco electorum
 foetus iuuaces facio. quia presertim i
 tempore pduco. Bene autem expleto fe
 tu auditoru subdit. uel parturientes
 ceruas obseruasti. ^{parturientes} Ceruas enim obseruare
 e. ipsos labores patru q spuales filios ge
 nerant gauta esideratione pensare; Sol
 lert quippe intuentu e. qd hic sermo
 tam uigilant inprunt ut dicat obser
 uasti. qa utiq; p paucor e pensare q
 labor sit impdicationib patru. qm
 dolorib quasi quibusda conatib animas
 infide & e uersatione parturunt. qua
 cuncta se obseruatione circumspicunt.
 ut sint fortes impceptis. copatientes i
 infirmitatib. inuis terribiles. in exor
 tationib blandi. in ostendo magisterio
 humiles. in reru temporalu contempu do
 minantes. intolerandis aduersitatibus
 rigidi. & tam du ures suas sibimet
 n tribuunt infirmu. quant sit eis do
 tor decadentib. quant destantib timor.
 q feruore alia adipisci appetunt. q
 pauore alia adepta eseruant. Qa
 p paucoru e ista pensare. bene ei
 dicit. uel parturientes ceruas obseruasti.
 Nihil u obstat qd uerba ds de doctorib
 faciens. n ceruoz sed ceruaru eos specie
 designat. qa nimiru illi doctores sunt.
 q cu p uigore discipline patres sunt.
 p pietatis uiscera ee matres nouert.
 qui labores sce conceptionis tolerant
 & pferendos do filios intra uterum
 carnis portant. Incedenda enim
 ple amplius matres laborant. que

erescentem intra uterum conceptione
 longo mensu tempore sustinent. et que
 ex utero pcedente n sine magnis dolori
 bus deponunt. Vnde apta & hic consi
 deratione subiungit. Di numerasti
 menses conceptus earu. Sei em uiri
 cu de pfectu auditor cogitant. quasi
 ia in utero conceptione portant. Sed
 cu nonnulla que dicenda sunt dif
 ferunt. & aptu suis exhortationib
 tempus querunt. uelut apertu que
 fieri appetunt. inmensu plixitate
 dilatant; & sepe du quedam que sen
 tiunt intepstine dicere audientib
 nolunt. in ipsa tarditate pferende
 sententie. siue adhee que suadenda
 sunt. seu ad illa que increpanda.
 consilio altiori firman. & du cogi
 tat uita filioy. nec tam ante temp
 lingua esiliu mentis eicit. quasi ia
 concepta soboles intra uteru crescat.
 ut ad auditoru notitia te senten
 tia cordis exeat. quando placita
 utilit quasi p congruu partu ui
 uat. Et quia hec homines in ma
 gistroy mente quando uel quomodo
 agant ignorant. ds u ad rettri
 butionis glam n solu effectum con
 siderat. s; ena monita cogitationu
 signat. recte ad beatu iob dicit;
 di numerasti menses ecept earum.
 sub audis ut ego. q in scis p dica
 torib n solum fruct exterioru ope
 ru. sed ipsas diuinas cogitationes
 numero. q ad ptributione ser
 vo.

Paul.

Possunt per menses quia dies sunt egressi. etiam multiplicatae uirtutes intelligi. in mensibus quoque luna renascitur. nihilque obstat si per menses noua regenerationis creatura signetur. de qua paulus apostolus dicit; in christo ihesu neque circumcisio aliquid ualet neque preputium. sed noua creatura. Scilicet igitur uiri cum se ad predicandum parant. prius se interius uirtutibus inuoluant. ut ad hoc quod loquendo docent. inuendo e cordes. prius uirtutibus suis considerant. atque ad eundem se uitiorum sordibus emundant. curantes suoperere ut contra ipsam patientie luce resplendeant. contra carnis luxuriam etiam cordis munditia fulgescant. contra torpore zelo candent. contra effusos precipitationis motus serena grauitate rutilent. contra superbiam uera humilitate luceant. etiam timore radius auctoritatis clarifescant. Quia ergo tanta prius in se studia congerunt. quasi in conceptu sanctae predicationis menses uirtutum sunt. Quos menses dominus solus dinumerat. quia eadem bona in eorum cordibus non nisi quod dedit pensat; et quia iuxta mensuram uirtutum. effectus etiam subsequitur fructuum. recte subiungitur; Et scisti tempus partus erunt. sub audis ut ego. quod in cogitatione uirtutum menses dinumero. quando hoc quod implere appetunt parere ualeant scio. quia in mirum dum cordis occulta conspicio. futurum foras

factum operis intus in pondere cogitationis penso. Sequitur. Incuruantur ad fetum et parunt. et rugitus emittunt. Rugunt quippe. dum per incuruationem suam in conuersatione lucis auditorum animas gignunt. quia ab externis nos supplicibus remouere nisi flendo et dolendo non possunt. Predicatores enim sancti nunc in lacrimis seminant. ut segetem postmodum gaudiorum metant. nunc quasi cerucae in dolore partum sunt. ut spiritali prole postmodum sint secundae. Ut enim unum demultis loquar. in deo paulum quasi quandam ceruam in partu suo magni doloris rugitus emittentem. At enim; filioli mei quos iterum parturio. donec formet christus in uobis. uelut enim esse apud uos modo. et mutare uocem meam. quoniam confundor in uobis. Ecce mutare uult uocem in partu suo. ut predicationis sermo in rugitum uertatur doloris; mutare uult uocem suam. quia quos iam predicando pepererat. reformando gemens iterum parturiebat. Qualem rugitum haec ceruica parientis emittebat. quando eisdem pro se redeuntibus exclamare coegit dicens. O in sensu galathae. qui uos facinorant. et sic uos stulti estis. ut cum spiritu coopereritis. nunc carnes consumamini. uel certe currebatis bene. quasi uos impediunt ueritati non obedire. qualis in huius cerucae partu rugitus fuit. quae diu conceptos filios cum tot difficultatibus peperit.

S

ad

Paul.

tre

& quando q; parios ad malitiae iterum
 redisse cognouit. Considerem quid dolo
 ris habuerit. qd laboris. que & postquam
 potuit cepta edere. rursu compulsu e ex
 tincta suscitare. Notandu usum moperere e.
 qd iste cerue. curuant ut pariant. quia
 nimiru si erecte starent. parere nualerent.
 Nisi em predicatoris sei ab illa immensitate e
 replationis interis qua capiunt. ad infirmi
 tate nram humillima pdicatione quasi q
 da incuruatione descenderent. nunqua
 utiq; infide filios pererent. Nobis qppe
 pdesse npossent. si in sue altitudinis erecti
 one p sifterent. Sed uideam cerua. sese
 ut pariat incuruante. Ego g non potui
 uobis loqui quasi spualib. sed quasi carna
 libus. tanqua in xpo lac uob potu dedi n
 esca. Atq; mox eiusde incuruationis cau
 sas exequit dicens. Nondu em poteratis.
 sine ad huc quide potestis. Sed hanc cerua
 que ppt nos incuruata e. queso uideam
 erecta; ait em. Sapientia loquim inter
 pfectos; & rursu; siue mente excedi
 mus do. Cu uero mente excedit do. exes
 sum ei nos omnino non capim. Ut g nos
 lucrer. incuruat ad nos; unde illic
 apte subiungit; siue sobru sum uobis.
 Si em sei uiri qa nobis pdicare uellent
 que capiunt cu insupna contemlatione
 de ebriant. & n magis scientia sua quoda
 moderamine & sobrietate tepenrent.
 adhuc angusto intelligentie sinu illa
 supni fontis fluena qd caperet. Incurua
 te aute iste cerue alias caeli uocantur.
 dauid. de quib dicit. dne inclina celos tuos &

lxx.
 lxx.
 lxx.

descende. Cum enim inclinamur
 celi descendit dñs. quia cu se impdica
 tione sua sei doctores at trahunt. di
 uinitatis norma nris cordib infundit.
 Nequaqua quippe ad nos ds descen
 deret. si predicatoris ei in contemlati
 onis rigore inflexibiles pmaneret.
 Inclinant g caeli ut descendat dñs.
 incuruant cerue. ut nos in noua fidei
 luce nascam. Iste incuruante cerue
 in canticis canticoru sponsi ubera sunt
 uocaty. sicut scriptu e; meliora
 sunt ubera tua umo. Ista em sunt
 ubera que in arca pectoris fixa lac
 te nos potant. qa ipsa archam su
 me contemlationis inherentes. sub
 tili nos pdicatione nutriunt. Ut
 igitur ab aetno gemitu & dolore nos
 retrahant. nunc incuruant cerue.
 atq; in partu rugitus emittunt; qa
 uero ipsi q. sca patru pdicatione
 nascunt. aliquando doctores suos
 patiando puenient. ut eis adhuc
 in hac uita durantiu ipsi iam mar
 tyrio consumunt. apte sequitur.
 Separant filii earu. p gunt ad pasto.
 egredient et n reuertent. Pastum
 scriptura sacra illud uiriditatis et
 ne pabulu uocat. ubi ia nra refec
 tio nullius defect ariditate marce
 scit. De quo pastu p psalmista dicit.
 Dns regit me & nihil m deerit.
 in loco pascue. me collocauit; &
 rursu. Nos aute popls ei. & oues
 pascue ei. De quib nimiru pascuis

Cant cant.

ad cas.

da.

Euag.

per semetipsam ueritas dicit. Pea
me si quis introierit saluabitur. & in-
grediet^{ur} & egrediet^{ur}. inueniet. ^{u. et pascua} P. gē
ergo ad pastū. quia de corporib^{us}
exercentes. illa pabula interne uiri-
ditatis inueniunt. Egredunt^{ur} &
n̄ reuertuntur ad eas. q̄a nulli su-
scepta contēplatione gaudios. iā
nullatenus indigent uerba audire
docentū. Egredi itaq; ad eas iā n̄
redeunt. quia angustias uite pre-
sentis euadentes. ultra ad doctorib^{us}
p̄dicationē uite accipere n̄ requi-
runt. Tunc quippe implet^{ur} quod
scriptū ē. Non docebit ultra uir
proximū suū. & uir fratrē suū dices.
cognosce dñm. om̄s enī cognoscent
me animino eorū usq; ad mari-
mū dicit dñs. Tunc impletur
qđ in euanglō ueritas dicit. Palā
de patre annuntiabo uobis. Filius
enī de patre ^{palā} annuntiat. q̄a sicut
& superius dixim^{us} p̄ hoc qđ uerbū ē.
et natura nos diuinitatis illustrat.
Verba ḡ tunc docentū quasi qđdā
humane lingue riuulos n̄ querūt.
quando de ipso iā ueritatis fonte
dehiant. Igit^{ur} postquā figurata
in curuatione ceruariū multa de
magistro uirtute narrata sunt. n̄
adeoq; uitā q̄ remotę c̄uersationis
secreta appetunt uerba uertant.
q̄ ipsa cessandi otia q̄a diuino ad-
utorio & n̄ suis uirib^{us} assequunt^{ur}. de
eis a dño dicit^{ur}. Quis dimisit ona

Isaias.

Euag.

insolitudine.
grum liberum. & uincula eius quis
soluit. sub audis nisi ego. Onagen
enī q̄ insolitudine comorat. non ingruē
eorū uitā significat. qui remoti a tur-
bis popularib^{us} conuersant^{ur}. Qui apte
etiā liber dicit^{ur}. q̄a magna ē seruit^{us}
seculariū negotior. quia mens uehemē-
ter atteritur. quāuis in eis sponte de-
sudetur. Qui seruitutis conditione
carere ē. immundo iā nihil concupi-
scere. Quasi enī quodā uigo seruitu-
tis premunt. p̄spera dū appetunt.
p̄munt aduersa dū formidant. at
si quis semel a dominatione desiderior
temporalium colla mentis excussit.
quadā iam etiā in hac uita libertate
p̄fruit. dū nullo desiderio felicitatis
afficitur. nullo aduersitatis terrore
coartat^{ur}. Hoc graue seruitutis uigum
dñs uidit sc̄larium ceruicib^{us} impressū. cū
diceret. Venite ad me om̄s qui labora-
tis & onerati estis. & ego reficiā uos. Tol-
lite uigū meū sup uos & discite. q̄a inuis^{us}
sū & humilis corde. & in uenietis requie
animab^{us} ur̄is. Iugū enī meū suauē est.
& onus meū leuē. Asperū quippe iugū
& durū sicut dixim^{us} seruitutis pondus
ē sub esse tēporalib^{us}. ambire terrena.
retinere labentia. uelle stare instan-
tibus. appetere quidē transeuntia. s;.
cū transeuntib^{us} nolle transire. Dum
enī contra uotū cuncta fugiunt. que p̄s
mentē ex desiderio adeptionis adfixerunt.
post expauore amissionis premunt.
Liber ḡ dimittitur. quia calcatis ter-

Inuag.

remis desideris. ab appetitione rerum
temporalium securitate mentis exonerat.

Et unacula eius quae solunt sub audis non
ego. Soluuntur autem uniuscuiusque unacu-
la. dum diuino ad uitiorum uiterna de-
sideriorum carnalium retinacula dirum-
puntur. Cum enim pia intentio ad con-
suetudinem uocat. sed adhuc ab hac intentio-
ne carnis infirmitas reuocat. quasi quibusdam
unaculis anima ligata praepeditur.
Multos enim sepe uidimus uiam quidem sanctae
conuersationis appetere. sed ne hanc
assequi ualeant. modo irruentes casus.
in futura aduersa formidare. quae incerta
mala dum quasi cautius prospiciunt. in pec-
catorum suorum unaculis incauti retinentur.
Multa enim ante oculos ponunt. quae si
eis in conuersatione eueniant. subsiste-
re se non posse formidant. De quibus
bene salomon ait. Iter pigrorum quasi
sepium spinarum. Nam cum uiam dei appetunt.
eos uelut spinae obstantium sepium sic for-
midum suarum oppositae suspiciones pun-
gunt. Quod quia electos praepedire non
solet. bene illis secum adiungit. uia in-
strum abscque offendiculo. Iusti quippe in
conuersatione sua quodlibet eis aduersita-
tis obuiauerit non impingunt. quia tempo-
ralis aduersitatis obstacula aeternae
spei et uitae contemplationis saltu tran-
scendant. Solunt itaque deo onagri un-
acula. quando ab electis uniuscuiusque ani-
mo infirmarum cogitationum nodos erui-
unt. et proprii dissipat omne quod il-
lecta mente ligabat. **S**equitur sp.

Salom.

17

Qui dedit insolitudine domum. et ta-
bnaacula eius interra sal sugum. **H**oc
loco solitudine debemus intelligere cor-
poris. an solitudine cordis. sed quid
praestet solitudo corporis. si solitudo
defuerit cordis. Qui enim corpore
remotus uiuit. sed tumultibus conuer-
sationis humane terrenorum deside-
riorum cogitatione se inserit. non est
insolitudo. Si uero praematur aliquis
corporaliter popularibus turbis. et
tamen nullos curarum secularium tu-
multus in corde patitur. non est in
urbe. Itaque bene conuersantibus pri-
mum solitudo mentis tribuit. ut
exurgente intrinsecus strepitu
terrenorum desideriorum premant. uel
bullientes ad infima curas cordis
per supernam gratiam restringant amoris.
omnisque motus inportune se offerenti-
um leuium cogitationum. quasi quas-
dam circumuolantes muscas ab oculis
mentis abigant manu grauitatis.
et quoddam sibi cum domino intra se secre-
tum querant. ubi cum illo exteriore
cessante strepitu per interna deside-
ria silenter loquantur. De hoc secre-
to cordis. dictum est. Factum est silen-
tium in caelo quasi hora media. Cae-
lum quippe caetera electorum uocat. quae
ad aeterna sublimia dei per subleuati-
onem contemplationis intendit. sur-
gentes ab infimis cogitationum tumultus
premit. atque intra se deo quoddam
silentium facit. Quod quidem silentium

Apoc. 1.

contemplationis quia in hac uita
non potest esse perfectum. factum media
hora dicitur. Nolenti quippe animo
cogitationum tumultuosi se strepitum in
gerunt. etiam sublimibus intendenti
intendente rursus ad respicienda terrena
cordis oculum uolunt ^{at} trahunt; unde scriptum est. Corpus quod corrumpit
aggrauat animam. & depmit terrena
inhabitatio sensum multa cogitantem.
Bene ergo factum ^{hoc} silentium non integra sed me
dia hora describitur. quia hic contemplatio
nequaquam perficitur. quamuis ardent incho
etur. Quod etiam per ezechielem prophetam
egruenter exprimitur. quod per mensuram ci
uitatis in monte condite. maiam uir
ri calami sex cubitorum & palmos in
dusse testatur. In monte quippe electa
ecclia sita est. quia fundata in firmis
desiderus non est. Quid autem per cubitum.
nisi operatio. quod per senarium numerum
nisi perfectio operationis ostenditur. quia
& sexto die cuncta opera domini expressisse
memorat. Quid ergo per sex cubitos per al
mus insinuat. nisi contemplationis uim.
quae iam in uita aeternae & septime qe
tis demonstrat. quia enim aeternorum
contemplatio hic minime perficitur. men
sura septem cubitorum non expletur. Electo
rum itaque ecclia quia cuncta quae ope
randa sunt perficitur. in sex cubitis sese in
monte posita ciuitas ostendit.
Quia uero hic adhuc sola in uita contem
plationis inspicitur. de septimo cubito
non nisi palmum tangit. Sciendum uero est.

lax.

lax.

quia nequaquam culmen contemplati
onis attingimus. si non ab exterioris
curae oppressione cessemus. Nequaquam
nosmetipsos intuemur. ut sciamus aliud
in nobis esse rationale quod regit. anima
le. aliud quod regit. nisi ad secretum
huius silentii recurrentes. ab omni ex
terius perturbatione sopiamur. Quod
silentium nostrum bene etiam adam dormi
ens figurauit. decum mox latere mu
lier percussit. quia quisquis a interiora
intellegenda rapit. a rebus uisibilibus
oculos claudit. & tunc in seipso uel
quae peresse debeant. & quae subesse possint
infirma distinguit. ut aliud in illo
sit quod regere ualeat tamquam uir. ali
ud tamquam femina quod regat. In hoc
itaque silentio cordis dum per contemplatio
nem interius uigilamus. exterius quasi
obdormissemus. Quia ergo remoti uiri
id est a desideris carnalibus alieni hoc
silentium mentis inhabitant. Hinc on
gro dominus insolitudine domum dedit.
ut turba desideriorum temporalium non
premarum. Et tabernacula eius in terra salis
gummi. Salsugo accendere sicut sola.
Et quia sancti uiri quia dum in huius uita
tabernaculis degunt. ad supernam patriam
desiderium sui condianus aestibus accen
dunt. In terra salsugummi taberna
cula habere prohibentur; incessant
quippe accendunt ut sitiant. sicut
uiri ut satientur. sicut scriptum est.
Beati qui elurium & sitiant iustitiam.
quia ipsi saturabuntur. sequitur.

Concord.

lax.

Contempnit multitudinem civitatis.
Multitudinē civitatis contēpnere est.

humane conversationis prava deverta
re studia. ut iam nonlibeat terrenorū
hominū q̄ pre abundantia iniquitatis
multi sunt p̄ditos mores imitari. Qū
paucis namq; ingredi angustā portam
desiderant. & n̄ cū multus lata itinera
ingredi appetunt. quē admittitū dicit.

Sollertē quippe aquo & adquā crea
ta sūt conspiciunt. & recta cōsideratio
ne acceptę imagois sequi vulgumulti
tudinē dedignant. Vnde & sponsi
uocē sponsę incantacis canticorū dicit.

antico. **N**isi cognoveris te opulchra int̄ mulie
res. egredere. & abi p̄uestigia gregū.
& pasce gēdos tuos. Semetipsā nā que
ea que ē inter mulieres pulchrā cog
noscat. quando electa queq; anima
etiā int̄ peccantes posita. q̄a ad aucto
ris sui imaginē ac similitudinē sit
condita meminit. & iuxta p̄ceptę simi
litudinis ordinē incedit. Que si se
non cognoscat egredit. q̄a a secreto sui
cordis expulsa. in exteriorib; concu
piscenciis dissipat. Egressā ū ab it
p̄uestigia gregū. q̄a sua interiā de
serens ad latā uidelicet uia ducitur.
& sequit̄ exempla populorū. nec iam ag
nos sed edos pascat. q̄a n̄ in nouis
cogitationes mentis. s; nutrire pra
uos motus carnis intendit. Quia ḡ
elect̄ quisq; accontinens abire post gre
gū uestigia despiciat. dicat recte.

Contēpnit multitudinē civitatis;

sibi apte subiungitur. Clamorem
exactoris non audit. Quis intelligi
exactor. alius nisi diabolus potest. qui
semel in paradiso homini male p̄suasio
nis nummū contulit. & cotidie hui debiti
exigere reatū querit. Huius exactoris
sermo ē. male suggestionis inchoatio.
Huius exactoris clamor ē. iam n̄ lenis
sed uolenta temptatio. Hic exactor lo
quitur. cū leniter suggerit. Hic ex
actor clamat. cū fortiter temptat.
Clamorē ḡ exactoris n̄ audire ē. uo
lentas temptationū motib; minime ē
sentire. Audiret enī. si ea que sugge
rit faceret. sed cū p̄uersa agere de
spicit. recte dicit. Clamorē exacto
ris non audit. Non nulli ū hoc lo
co p̄ exactorē uentre uolunt intelli
gi. Ipse namq; a nobis quoddā de
bitū exigit. q̄a cotidianū fructū si
bi humani laboris impendi etiā p̄
naturā querit. Abstinentes ḡ uiri
q̄ hoc loco onagri uocabulo figurant.
dū uolenta gula desideria rep̄munt.
quasi clamantis exactoris uerba cō
tēpnunt; sed continentū uero dū
cetera innumera uitia multa uirtu
tū certamina suppetant. cur subex
actoris clamore contēpto. de solo hic
uentre dicit. qd̄ eius impetū impul
sūq; restringat. n̄ quod nullus pal
mā spū alis certaminis ap̄p̄hendat.
q̄ n̄ in semetipso p̄us p̄afflatā uentis
concupiscenciā carnis incentiua de
uicquit. Neq; enī ad confluctu m

ab eo

S
S

ss

spiritualis agoni affurgitur. si non
prius intra nos metipfos hostis positū.
gulę uidelicet appetit edomā. q̄a
si non ea que nobis sunt uiciorap
stermū. nimirū inamit̄ ad ea que
longius s̄ impugnanda transimus.
Incaſsum nāq; contra exteriores in
micos in cāpo bellū geritur. si intra
ipsa urbis mēma cuius insidians ha
betur. Mens quoq; ipsa certantis.
sub graui confusionis dedecore ab
spūalis certaminis ēgressione re
pellitur. quando infirma in carnis
prelio gulę gladius confossa supera
tur. Nam cū se paruis p̄sterm con
spicit. conſligerē. ^{cū} maiorib; erubes
cit. Non nulli ū ordinē certaminis
ignorantes. edomare gulā negligunt.
etiā ad spūalia bella ēsurgunt. qui
aliquando multa etiā que magne sunt
fortitudinis faciunt. sed dominante
gulę uicio. p̄ carnis inlecebrā omne
qd̄ fortiter egerint p̄dunt. & dum
uenter n̄ restringit. p̄ carnis ē cupis
centiā simul cunctę uirtutes obrum
tur. Vnde & nabuēdoſor ^{no.} uinceme
scribit. princeps cocorū destruxit
muros hierusalē. Quid enī p̄muros
hierusalē significans scriptura exp̄mit.
nisi uirtutes anime que ad pacis ui
sionē tendit. aut quis cocorū prin
ceps n̄ uenter accipit. cum diligentis
sima cura seruit. ^{no.} Muros ḡ hieru
salē princeps cocorū destruit. q̄a uir
tutes anime dū non restringitur

uenter perdit. Hinc. quod paulus
contra hierusalē moema de certan
ti. uires cocorū p̄ncipi subtraherat
cū diceret. Castigo corp̄ meū & ser
uituti subicio. ne forte alius p̄dicans.
ipse reprobis efficiar. Hinc etiā p̄
misit dicens. sic curro. n̄ quasi in
incertū. sic pugno. n̄ quasi aerē uer
berans. Quia cū carnē restringim.
ipsis continentis n̄re iētib; n̄ aerē.
sed mundos spiritū uerberam; & cum
hoc qd̄ ē intra nos subicim. extra po
sitis aduersarius pugnos damus. Hinc
ē qd̄ rex babilonis succendi fornacem
iubet. naptę. stuppe. picis. & malleoli
ministrare egerie p̄cipit. sed tam ab
stinens pueros hęc ignis minime
consumit. quia antiquus hostis licet
innumeras cybor concupiscentias no
stris obtutib; opponat. q̄ libidinis
ardor ignis crescat. bonus tam mentibus
sup̄ni sp̄s grā insibilat. & acarnali
concupiscentie estib; inlesā p̄durat.
ut & usq; ad tēptationē cordis flam
ma ardeat. usq; ad consensū tamen
tēptatio n̄ exurat. Sciendū est p̄terea.
q̄a quinq; nos modis gulę uitiū tēp
tat. Aliquando nāq; indigentis tē
pora p̄uenit. aliquando ū tēpus n̄
p̄uenit. s; cibos lautiores querit.
aliquando que libet sumenda sunt. p̄
parari accuratus expectat. aliquan
do autē et qualitati cyborū & tēpo
ri congruit. sed in ipsa quantitate sum
di mensurā perfectionis excedit. Non

Paul.

hē

Danib.

Libreg.

coquentib;

Regii.
Exod.
Regii.
n
Gen.
Gen.
Reg.
Gen.
Eug.

numquam uero & abiectus est. quod de
siderat. & tamen ipso estu immensi desi
deru deterius peccat. Mortis quippe
sententiã. patris ore ionathã meruit.
quia ingustu mellis. constitutu edendi
temp ante cessit. & ex egypto populus
eductus inheremo occubuit. q̄a despecto
manna. cybos carnu petuit. q̄s lauti
ores putauit. Et prima filioru hely
culpa sub orta e. qd̄ ex eoru uoto sacer
dotis puer n̄ antiquo more coctas uel
let desacrificio carnes accipere. sed cru
das quereret. quas accuratus exhibe
ret. Et cu ad hierusalẽ dicit. hęc
fuit iniquitas sodomę sororis tue. sup
bia. saturitas panis & habundantia.
apte ostendit. qd̄ idcirco salutẽ pdidit.
quia cu supbis. uitio mensurã moderate
refectionis excessit. Et primogenitoꝝ
glam esau amisit. q̄a magno estu desi
deru uile cybu. idest lemiculã concupit.
quã du uendendis etiã primogenitus
p̄tulit. quo illã appetitu abelaret
inducunt. Neq; em cybus. s; appetitus
inuitio e; unde & lauiiores cybos ple
riq; sine culpa sumunt. & abiectiores
n̄ sine reatu conscientię degustant. Hic
quippe quẽ dixim esau p̄matu plenti
culã pdidit. & helyas inheremo. uirtu
tẽ corporis carnes edendo seruauit.
Vnde & antiquus hostis q̄a non cybum
s; cibi concupiscentiã eẽ causã dampna
tionis intellegit. & p̄mũ sibi hominẽ
n̄ carne s; p̄mo subdidit. & sedm n̄
carne sed pane temptauit. Hinc e qd̄

plerumq; culpa committit.
etiã cu abiecta & uilia sumuntur.
Neq; etiã adã ut aletto se p̄mo su
spenderet. p̄ceptũ phibitionis ac
cepit. Nam cu Alimenta quẽdam
saluti nrę d̄s contraria indicat. ab
his nos quasi p̄sententiã uetat. & cu
concupiscentes nexia attingim. p̄fec
to qd̄ aliud quã uerita de gustam.
ea itaq; sumenda sunt. que nature
necessitas querit. & n̄ que edendi
libido suggerit. sed magnũ discreti
onis labor e huic exactori & aliqd̄
impendere. et aliquid denegare.
& non dando gulam restringere.
& dando naturã nutrire. Que for
tasse discretio submisert cu dicit.
elamore exactoris n̄ audit. Ser
mo nãq; huĩ exactoris. e necessa
ria postulatio nature. Clamor
uero eius est. mensurã necessitatis
transiens appetit gule. Hic itaq;
onager exactoris huĩ sermonẽ
audit. clamorẽ n̄ audit. quia
discretũ uir ac continens. & usq;
ad tẽperandã necessitatẽ uentri
reficit. & auoluptate restringit.
Sciendũ uero e. q̄a sic uoluptas
subnecessitate se palliat. ut
uix eã p̄fectũ quisq; discer
nat. Nam dũ solui debi
tũ necessitas pett. uolup
tas ex plere de siderũ suppetit.
& tanto gulã securius inpreceptis
rapit. quanto sub honesto nomi
ne

necessitatis explende se contegit.
Sepe autē in ipsa edendi uia sur-
tue aduincta subsequitur. n̄ numq̄.
ū impudēt libera. etiā p̄gure co-
nat. Facile autē ē deprehendere.
cū uoluptas ei necessitatē p̄uenit.
sed ualde est difficile discernere cū
in ipso esu necessitas necessario se oc-
cultā subiungit. Nam quia p̄em-
tē naturę appetitū sequitur. quasi a
tergo ueniens tardius uidet. Quo-
em̄ tempore q̄ necessitati debitum
soluit. q̄a se uoluptas necessitati
miscet. quid necessitas petat. & q̄d
sicut dictū ē uoluptas suppetat ig-
norat. Sepe ū & discernim. & q̄a
utrāq; sibi conuinctā nouim. in hoc
quod extra metas rapim. libet ut
sciendo fallam. & dū sibi mens ex
necessitate blandit. & uoluptate
decipitur. Scriptū quippe ē; car-
nis curam ne feceritis in desideris.
Quę q̄ fieri in desiderio phibet. in ne-
cessitate conceditur. Sed sepe dū
incaute necessitati condescendimus.
desideriū deseruim. Nonnumquā uero dū
desideriis immoderatus obuiare ni-
timur. necessitatis miseras augem.
Sic em̄ necesse est ut arcē quisq; e-
tinentię teneat. quatinus
n̄ carne sed uita carnis oc-
cidat. Nam plerūq; dum
plus iusto caro restringit. etiam
ab exercitatione boni opis enervat.
ut ad orationē quoq; uel p̄dicatio-

nem non sufficiat. dum in cuncta uti-
orū in se fundit suffocare festinat.
Ad uitore quippe habem̄ intentioni
interne. hunc hominē quē exterius
gestam. & ipsi insunt mot̄ lasciuę.
ipsi effectus suppetunt metri. opera-
tionis bonę. Sepe ū dū in illo hostē
insequim. etiā. quē diligim̄ trucidam;
& sepe dū quasi conciuu parum. ad p̄-
liū hostē nutritus. Eisdē namq;
alimenti uita supbunt. quib; nutri-
tę uirtutes uiuunt. & cū uirt̄ alit.
plerūq; uires uirtus augentur. Cū
ū in mensa continentia uitioꝝ uires ex-
tenuat. etiam uirtus deficiens anhelat.
Unde necesse ē ut interior homo m̄r.
equus quidā arbiter p̄sident. ut se
& eū quē exterius gestat. quatinus et
homo suus exterior & semp̄ ad debitū
ministerium seruire sufficiat. & nūquā
supbe libera ceruice contra dicat. nec
moueat siquid suggerendo submur-
murat. dū modo eū semp̄ supposita
calce dominationis p̄gmat. Sicq; fit.
ut dum repressa uita remitti quidem
nobis patimur. & tamen hec nobiscū
congruē ex equo phibem. nec uita ē
tra uirtutē p̄ualeant. nec rursim
uirt̄ cū uitioꝝ omnimoda extinc-
tione succubat; q̄ in se sola elatio fun-
dit extinguit. q̄a quamuis uictorię
seruiat. ad edomandā tam̄ cogitationū
supbiā continua nobis pugna seruatur.
Vnde bene hic q̄a unusquisq; uir con-
tinens. et debite necessitam congruit.

& uolente uoluptati contra dicit. uo
 ce dominica dicitur. clamore exactori
 non audit. Quia autem dicitur uir
 eo ad intellegenda superiora se eleuat.
 quo in se carnis incentiua castigat. rec
 te post contemptu exactoris clamorem
 subauditur. Circūspicit montes
 pascue sup. Montes pascue sunt. al
 te contemplationes internę refectioes.
 S c i e n t i u i r i q u a n t o m a g i s s e e x t e r i u s d e
 spiciendo deiciunt. tanto amplius inte
 rius reuelationū contemplatione pascunt.
 Vnde scriptum ē. Ascensus in corde eius
 disposuit in conualle lacrimarū. q̄a
 quos exterius inflecti continet conuallis
 humilitatis. eos interius subleuat ascen
 sus contemplationis. Montes etiā pascue
 sunt. sublimes uirtutes angelorū. que
 idcirco hic nos monstrando & ad uua
 ndo reficiunt. quia illic interno con
 templationis rore pinguescunt. Quę
 quia largiente dō in omni nos certa
 mine pteguunt. recte circūspici dicun
 tur. Vndiq; enī nobis adesse circūspici
 mus. quorū defensione contra aduersa
 nos ex omni latere munim. Possunt ad
 huc montes pascue accipi. atq; senten
 tię scripturę sacrę. de quibus ppsalm
 istā dicit. Montes excelsi ceruus. quia
 hī qui iā dare contemplationis saltus
 nouerunt. altos sententiarū diu
 narū uertices. quasi cacumina monti
 ū ascendunt. ad que pfecto cacumini.
 q̄a infirmi puenire n̄ ualent. recte
 illic subditur. petra refugū spinaci.

5
5

DD.

damd.

hō.

quia uidelicet inualidos non subli
 miter intelligentia exerceat. sēs so
 la in xpo fides humilit̄ continet.
 sequitur. Patientia queq; p̄quirit.
 Patientia quippe sunt om̄ia. que tem
 poraliter condita. uenturo fine ā iocun
 ditate uite p̄sentis. quasi estiuo sole sic
 cant. Patientia autē uocata sunt. q̄
 nulla tēporalitate marcescunt. Hu
 ic ḡ onagro uirentia p̄quirere ē. scō
 unq; uro despectis reb̄ transitoris
 in eterna mansura desiderare. Cume
 ta ū hęc que de onagro dicta sunt. que
 repetito superiore uersu expomimus.
 ut lectoris iudicio qd̄ eligendū cre
 diderit relinquam. Igitur postquā predicatoꝝ
 dispensatio sub ceruarū p̄textu de
 scripta ē. ut ostenderet p̄ que hęc
 eadem un̄t p̄dications datur. ilico
 cōmemoratio de domini incarnati
 one subnectit. ut dicatur. Quis
 dimisit onagrū liberū. nec indig
 nū quis iudicet p̄ tale animal incar
 natū dñm posse figurari. dū consta
 omnib. q̄a p̄significationē quandā ī
 scriptura sacra et uermis & scarabē
 us ponat. sicut scriptū ē. Ego autē
 sū uermis & n̄ homo; & sicut apud
 septuaginta uer̄p̄tes p̄ prophetam
 dicit. Scarabeus de ligno clamauit.
 Cū ḡ nominatis reb̄ tam abiectis
 & uilib̄ figurat. quid de illo contu
 meliose dicit. de quo constat quod
 p̄pe nihil dicat. Uocat enī & agn.
 s; propt̄ innocentiam; uocat leo. sed

intelligi & alit̄ possit.

at d.

N

propter potentiam; aliquando etiam
serpentem comparatur. sed propter mortem uel
penam. atque ideo propheta omnia dici figurati-
ter potest. quia de his omnibus credi ali-
quid essentialiter non potest. Si enim unum
horum quolibet essentialiter existeret.
alterum iam dici non posset. Nam si agnus
proprie diceretur. leo iam uocari non pote-
ret; si leo proprie diceretur. serpentem
signari non posset. Sed haec omnia in il-
lo dicuntur tanto latius in figura. quan-
to longius ab essentia. Potest ergo onager
in carnatum dominum designare; agri quippe
est animal onager; et quia in car-
natum dominus gentilitatem magis quam iude-
perfit. animale corpus assumens. quasi
non in domum sed potius in agrum uenit.
De quo agro gentilitatis. psalmistam
dicit; species agri mecum est. Incarnatus
itaque dominus qui in forma dei equalis est pa-
tri. in forma serui minor est patre. qui
minor etiam seipso. dicitur ergo a patre
de filio secundum formam serui. Quis dimi-
sit onagrum liberum. et uincula eius quis
soluit. Omnis quippe qui peccat. ser-
uus est peccati; et quia in carnatus dominus
particeps nostrae factus est naturae in culpa.
liber dimissus dicitur. quia sub peccati
dominio non tenetur. De quo aliter scriptum
est; inter mortuos liber^{liber} dimissus dicitur.
quia naturam nostram suscipiens. iniquitatis
iugo nullo modo tenetur; quem quamuis
macula culpe nostrae non attingit. passio
tamen nostrae mortalitatis adstrinxit.
Unde et postquam liber dimissus dicitur
recte de illo adiungitur. Et un-

cula eius quis soluit. Vincula quippe
eius tunc soluta sunt. cum infirmi-
tates passionis illius. in resurrectionis
sunt gloria commutatae. Quasi quaedam
uincula dominus habuit. eaque nos nequi-
tate merito patimur nostrae mortalitatis
infirmata. quibus et usque ad mortem sponte
ligari se uoluit. et quae post resurrectionem
mirabiliter soluit. Et sicut enim sitire. las-
ciscere. teneri. flagellari. crucifigi.
nostrae mortalitatis uinculum fuit. Sed
cum expleta morte uelut templi ruperet.
se uiderent petrae. monumenta pande-
rentur. inferni claustra patefcerent.
quid aliud tot argumentis tante uir-
tutis ostendit. nisi quod illa infirmita-
tis nostrae uincula soluebant. ut is qui
ad suscipiendam serui formam uenerat.
in ipsa serui forma ab inferni uincu-
lis absolutus. ad caelum etiam cum membris
liber rediret. De quibus uinculis petrus
apostolus attestat dicens. Quem deus suscita-
uit soluitis doloribus inferni. uixta quod
impossibile erat teneri illum ab illo. Et
quia post mortem suam. atque resurrectionem
ad gratiam fidei gentilitatem uocare dig-
natus est. postquam dicta sunt soluta eius
uincula. apte subiungitur. Qui dedi-
t in solitudine domum. Tabernacula eius in
terra sal suginis. In gentilitate enim inquit
patriarcha non fuit. propheta non fuit. ad in-
telligendum dominum qui ratione uteretur non
fuit. homo pene non fuit. De hac solitu-
dine per isaiam dicitur. Desertum deser-
ta et in uia. et exultabit solitudo. et flo-
rescit quasi lilium; et rursus de ecclesia dicitur;

Isaias

Isaias

ponet desertum eius quasi delicias: & solitudinē eius quasi hortū dñi. Terra uero sal fugiunt. hęc eadem solitudo repetita ē. quę p̄usquā uerā dī sapientiā cognoscere sal fugiunt p̄uēnt. quia nullā uiriditate boni intellectus p̄ferens. p̄uersa sapiēbat. Domū ḡ in solitudine. & tabernaculū in terra sal fugiunt accepit. quia incarnat̄ p̄ hominibus. derelicta dō gentilitatis corda possedit. Unde ei patris uoce p̄ prophetā dicit̄. Postula a me. & dabo tibi gentes hereditatē tuā. et possessionē tuā terminos terrę. Qui iuxta hoc qđ d̄s ē cū patre dat om̄ia. iuxta uero hoc qđ homo ē. a patre accepit. inter om̄ia sicut scriptū est; potestāte dedit ei dicitū facere. quia filius hominis ē. & rursum scriptū ē. sicut qđ om̄ia dedit ei pater in manus. uel sicut ipse dicit. omne qđ dat in pater ad me ueniet. Jam uero si querit̄ quid inter domum ac tabernaculū distat. domus in habitatione ē. tabernaculū in itinere. Corda itaq; gentiliū. quasi quędā tabernacula habuit ueniendo. sed ea p̄uēntiā firmans. domū fecit habitando; & quia eorū uitā ad quos uenerat. imitari despectat. recte subiungitur.

Contempnit multitudinē ciuitatis. idē mores despicit humanę conuersationis; Homo quippe inter homines factus. usum tenere hominū noluit; idcirco nāq; uitā nos homo factus ē. ut nō solū nos sanguine suo redimeret. sed etiā ostenso exemplo commutaret. In conuersatione igitur n̄ra & ueniendo alia inuenit. & uiuendo

alia docuit. Studebant enim omnes sup̄bia adam stripe geniti. p̄sp̄era uitę p̄sentis appetere. aduersa deuitare. obp̄bria fugere. ḡtam sequi. Venit in eos incarnat̄ dñs aduersa appetens. p̄sp̄era spernens. obp̄bria amplectens. ḡtam fugiens. Nam cū uideret illū conseruare uoluisse. fieri rex refugit. Cum uero inuēire molirent̄. sponte ad crucis patibulū uenit; fugit ḡ qđ om̄is appetunt. appetit qđ om̄is fugiunt. Sed dū fugit qđ om̄is appetunt. appetit qđ om̄is fugiunt. fecit qđ om̄is mirarent̄. ut & mortuus ipse resurgeret. & morte sua alios de morte suscitaret. Dux quippe uitę sunt hominis in corpore consistens. una ante mortē. alia p̄ resurrectionē. quarū unā om̄is agendo nouerant. alterā nesciebant. & humanū genus soli huic quā nouerat intendebat. Venit p̄ carnē dñs. & dū suscepit unā. alterā demonstrauit; dū hanc nobis cognitā suscepit. illā quę nobis est incognita ostendit. Moriēdo quippe uitā exercuit. quā tenem̄ resurgendo apperuit. quā queram̄. exemplo suo nos docens. qđ hec uitā quā ante mortē ducim̄. nō p̄ se amanda sit. s; p̄pter alterā toleranda. Quā ḡ noua conuersatione usus in homines mores habilitate secutus nō ē. bene de eo scriptū ē. Contempnit multitudinē ciuitatis. uel certe qđ multos p̄ spatiosā uiam uagantes deseruit. & p̄ angustia gradientes. paucos elegit. Multitudi

regē sibi
luangt.

ds.
uag.
te.
le.

s
s

namq; ciuitatis contempnere est.
humani generis partem que latamua
ingredit. que & p habundantia iniqui
tatis multa e. aregn sui sorte repbare.
sequitur. Clamore exactoris nãaudt;
sicut supra dictu e. Quis hoc loco ex
actoe accipi. n̄ diabolus potest. q̄ male
suadendo sp̄e contulit immortalitatis.
s; decipiendo exigit tributũ mortis. quia
suadendo intulit culpã. seuendo exigit
poenã. Huus exactoris sermo e. an
te mortẽ hominis astuta psuasio. cla
mor ū eius e. uolenta iam rapina p̄
mortẽ. Quos enĩ ante mortẽ latentẽ
intercipit. hos ad suppliciu^{su} consorti
um post mortẽ uolentẽ rapit. Sed
q̄a ad mortẽ ueniens dñs huĩ exacto
ris uolentos impet̄ n̄ expauit. sicut
ipse ait; uenit enĩ p̄nceps huus
mundi. & in me n̄ habet quicquã be
ne dicit̄ clamorẽ exactoris nãaudt.
Veni quippe ad eũ exactor humani
generis. quia illũ hominẽ uidit; s;
quẽ infirmitate despectũ hominẽ
credit dicit. uirtute supra hominẽ sen
sit. Huus nimirũ exactoris typũ
laban tenuit. quando cũ furore ue
mens. sua apud iacob idola requisi
uit. Laban quippe interpretatur de
albatio. De albatio. n̄ inconuenient
diabolus accipit. q̄ cũ sit tenebrosus
ex merito. trans figurat se uelut in
angelũ lucis. Huic seruiunt iacob
idest ex parte rephorũ iudaicus po
pulus. ex cui carne incarnat̄ dñs
uenit; potest etiã p laban mundus

hic exprimi. qui cum furore iacob
sequit̄. quia electos quosq; q̄ redẽp
toris nr̄i membra sunt. psequendo op
primere conat̄. huĩ filiã idẽ siue
mundi siue diaboli iacob abstulit.
cũ sibi xp̄e gectam n̄ ex gemilitate
coniunxit; quã & de domo patris
abstrahit. q̄ ei p̄phetã dicit. Ob
liuiscere postm tuũ. & domũ patris
tui; quid ū in idolis. n̄ auaritia de
signat̄. Vnde p̄ paulũ dicit̄. & ana
ritia que e idolorũ seruitus. Laban
ḡ ueniens. apud iacob idolũ n̄ inuenit.
quia ostensis mundi thesauris. diabolus
in redemptore nr̄o uestigia concupiscen
tis terrens n̄ repperit. Sed que ia
cob n̄ habuit. ea rachel sedendo coo
peruit. Per rachel quippe que & uis
dicit̄. gecta ^{designat̄} figurat̄. Sedere autẽ est d̄
humilitatẽ poenitentis appetere. sic
scriptũ e; surgite postquã sedere uis.
Rachel ḡ idola sedendo coo peruit.
quia scã gecta xp̄m sequens. terrens e
cupiscentis uita poenitendo ^{con}terit.
De hac cooptone uitiorũ. p̄ prophetã
dicit̄. Beati quorũ remissẽ sunt iniq̄
tates. & quorũ tecta sunt peccata. Nos
igit̄ rachel illa significat̄. q̄ idola se
dendo p̄ymũ. si culpas auaritis ps
nitendo dãpnã. Que utiq; auaritia
illis n̄ solet euenire. q̄ in uia dñi uiri
lit̄ currunt; quibus dicit̄. uiriliter
agite. & e forte cor ur̄m. Sed in his
maxime. q̄ quasi effeminato gressu gra
dientes. p̄ blãdimenta scli resoluntur.
Vnde & illuc eiusdem rachelis haec

Luag.

Genesis.

ii

l. aut.

Genesis.

ss.

lit.

lit.

Genesis
laban
Hana.
uerba sunt; iuxta consuetudinem fem
nariū nunc accidit mihi. Apud iacob
idola n̄ repperit. q̄a exactor callidus.
quid in redemptore n̄rō rephenderet n̄
inuenit. De hoc exatore redēptori
n̄rō gentilitatē ^{ab} ei domnio liberanti.
pphetā dicit. Iugū enī oneris eius &
uirgā humeri ei. & sceptrū exactoris
ei superasti. sicut in die madian. Gri
piens quippe gentilitatē dñs. superauit
iugū oneris eius. cū eā aduentu suo ab
illa dēmoniacę tyrannidis seruitute
liberauit. Superauit uirgā humeris
cū p̄uisione illius quę ex p̄uerso opere
grauit deprimebat. ab humano genere
redēpto. conpescuit. superauit sceptrū
exactoris ei. cū regnū eiusdē diaboli. q̄
ppetisēz p̄petratione uitioꝝ exigeret ē
sueuerat. debita tributa poenarū deſide
lūi corde destruxit. Sed quom̄ hęc ac
ta sunt. audiam; sub uinctū ē illico. sic
in die ma dian. Non ab re arbitror. si
hoc madianitarū bellū. qđ incōparatio
ne aduentū domnici p̄pheta uigilant
il latū ē. aliquid olatius differam.

Lib iudic.
In libro quippe iudicū gedeon contra ma
dianas dimissē describit. Isq; cū exer
citus multitudinē ad bella p̄duceret.
diuina illi ammonitione p̄ceptū ē. ut
ad flumē ueniens. om̄s quos flexis genu
b̄ aquas haurire ēspiceret. ab ellōꝝ con
flictu remoueret; actūq; ē. & trecen
ti uiri tantūmodo q̄stantes manib̄ aq̄s
hauiserant remanserunt; cū his ad pre
liū p̄gā. eosq; n̄ armis sed tubis. lāpadi
bus. & lagenis armauit. Nam sicut

lre.

illic scriptum est. accensas lampa
des miserunt intra lagungulas. &
tubas in dextera. lagenas autē in si
nistra tenuerunt. & ad hostes suos
cōmunis uementes. cecinerunt tubis.
confregerunt lagunculas. lampa
des apparuerunt. & hinc tubarum
sonitu. illis lampadarū coruscati
one territi hostes. sunt in fugā cō
uersi. Quid hoc ē qđ tale bellū
p̄ p̄phetā ad mediū adducit. & ad
uentu redēptoris n̄ri istius pugne
uictoria cōparat. An indicare nob̄
p̄pheta studuit. qđ aduentū redēp
toris n̄ri contra diabolū illa sub
gedeon duce pugne uictoria de
signauit. Talia illic nimirum
acta sunt. que quantomagis usū
pugnandi transeunt. tanto ampli
us a p̄phetandi misterio n̄ recedūt.
Quis unquā cū lagenis & lampadi
bus ad preliū uenit. quis contra
arma ueniens. arma deseruit. Ri
dícula nobis hęc p̄fecto fuerant. si
terribilia hostib̄ n̄ fuissent; sed uic
toria ipsa attestante didicim̄. ne
parui hęc que facta sunt p̄pendam̄.
Gedeon itaq; ad pluum ueniens. redē
ptoris n̄ri signat aduentū. de quo
scriptū ē. Tollite portas p̄ncipes
uās. & eleuamini porte ḡnales.
& introibit rex gl̄as. Quis ē iste
rex gl̄as. Dñs potens fortis. dñs
potens in p̄ylio. Hunc redēptorem
n̄rū. n̄ solū opere sed iam nomine
p̄phetauit. Gedeon nāq; uir p̄tāt

David.

circumens. In utero enim dñs noscitur
p̄maestatis potentia omnia circūplex
itur. & tam p̄ dispensationis gr̄m
intra uterū uirginis uenit. Quis
est q̄ circumens in utero. n̄ om̄ps d̄s su
a dispensatione nos redimens. diu
nitate cuncta complectens. & huma
nitatē intra uterū sumens. In q̄
utero & incarnat̄ ēēt. et clausus n̄
ēēt. quia et intra uterū fuit p̄m
firmitatis substantiā. & extra mū
dū p̄maestatis potentia. Madian
ūm̄pretat̄ de iudicio. Ut enim
hostes ei repellendi destruendiq; es
sent. n̄ de iudicio repellentis. sed de
iudicio iuste iudicantis fuit. & id
circo de iudicio uocant̄. q̄a alieni
agr̄a redemptoris. iuste d̄pnatio
nis meritū. etiā in uobulo nomi
trahunt. Contra hos gedeon cū
trecentis p̄git ad p̄lūm. Solet in
centenario numero. plenitudo p̄fecti
onis intelligi. Quid q̄ introductio
centenario numero designat̄. nisi p̄
fecta cognitio trinitatis. cū his quip
pe dñs n̄r aduersarios fidei destruit.
cū his ad p̄dicationis bella descendit.
qui possunt diuina cognoscere. q̄ sci
unt de trinitate que d̄s est p̄fecta
sentire. Notandū ū ē. q̄a iste tre
centorū numerus in tau littera con
tinetur. que speciē crucis tenet. cu
si sup̄ transversā lineā id q̄d in cru
ce eminet aderet̄. noniā crucis spe
cies. sed ipsa crux ēēt. Quia q̄ iste
trecentorū numerus in tau littera c̄

tinetur. & p̄ tau litteram sicut dixim^{ia}
species crucis ostendit̄. non immerito in
his trecentis gedone sequentib; illi desig
nati sunt. quib; dictū est; si quis uult
post uenire abneget semetipsū. & tollat
crucē suā & sequatur me. Qui sequen
tes dñm tam uerius crucē tollunt.
quanto acrius & se edomant. et erga
p̄ximos suos caritatis ē passione cruci
ant̄. Vnde & p̄ zechielē p̄phetā dicit̄;
signa tau sup̄ frontes iurorū gementū
et dolentū. Vel certe in his trecentis
qui tau littera continent̄ hoc exprimit̄.
quod ferrū hostiū. crucis ligno supere
tur. Ductiq; sunt ad flumē ut aquas
biberent. et qui aquas flexis gēmbus
hauserunt. ab ellica intentione remoti
sunt. Aquas namq; doctrina sapientie.
stantis autē. recta operatio designatur.
Qui q̄ dū aquas bibunt genu flexisse
p̄hibent̄. ab ellorū certamine p̄hibiti
recesserunt. quia cū illis xp̄s contra ho
stes fidei p̄git ad p̄lūm. q̄ cū doctrinae
fluenta hauriunt. rectitudinē operū
n̄ inflectunt. Om̄s quippe tunc bibisse
aquā. s; non om̄s recto genu steuisse nar
rati sunt. reprobatiq; s; quingēma dū
aquas biberent inflexor̄. q̄a attestante
ap̄to. non audtores legis iusti sunt apud
dñm. sed factores legis iustificabuntur.
Quia enī ut dixim̄ dissolutio operū in
ipsa genuū incuruatione signat̄. rur
sū recte p̄ paulū dicit̄; a emissas man
et dissoluta genua erigite. & gressus rec
tos facite pedib; ur̄is. Hu q̄ xp̄o duce
ad bellū p̄deunt. qui hoc q̄d ore animi

Ineuē

Czech

Lavt.

te.

Salom.

tiant. opere ostendunt. qui fluente
 doctrine spiritualit hauriunt. nec ta
 men in pravis operib carnaliter inflec
 tum. quia sicut scriptu e. non e speci
 osa laus in ore peccatoris. Itum e g
 ad preliu cu tubis. cu lampadib. cu la
 genis. atq; iste ut dixim fuit ordo pry
 liandi. cecinerunt tubis. Intra lagenas
 aute sunt missae lampades. contractis
 aute lagenis lampades ostense sunt.
 quaru coruscante luce hostes territi in
 fugam uertant. Designat itaq; in tubis
 clamor pdicationu. in lampadib clari
 tas miraculoru. in lagenis fragilitas
 corporu. Tales quippe secu dux nr ad
 pdicationis preliu duxit. q despecta sa
 lute corporu. hostes suos moriendo pro
 sternerent. coruq; gladios n armis et
 gladius. sed patientia superarent. An
 mati eni uenerunt sub duce suo ad pre
 liu martyres nri. sed tubis. s; lagenis.
 sed lampadib. Qui somuerunt tubis.
 du predicant. confregerunt lagenas.
 du soluenda in passione sua corpora ho
 stib gladius opponunt. Resplenduerunt
 lampadib. du post solutione corpoz
 miraculis coruscauerunt. Morq; hostes
 in fugam uertisunt. quia du mortuoru
 martiru corpora miraculis coruscare
 conspiciunt. luce ueritatis fracti. qd
 impugnauerant crediderunt. Cecine
 runt g tubis ut lagenis frangerentur.
 lagenis fractis sunt. ut lampades ap
 parerent. apparuerunt lampades ut
 hostes in fugam uertent. id est pdicauer
 martyres. donec coru corpora in morte

soluerentur. corpora coru in morte
 soluta sunt. ut miraculis coruscarent.
 coruscauerunt miraculis. ut hostes su
 os ex diuina luce psternerent. quan
 nus nequaquam do erecti resisterent.
 sed eu sub diu formidarent. Et no
 tandu qd steterunt hostes ante la
 genas. fugerunt ante lampades. q
 nimiru psecutores scz fidei. pdicantib
 adhuc in corpore positis restiterunt.
 Post solutione u corporu. apparen
 tib miraculis in fugam uertisunt. q
 pauore conterriti. a psecutione fide
 iu cessauerunt. pdicatione scilicet tu
 baru fractis lagenis corporu. uisiti
 muerunt lampadib miraculorum.
 Intuendu e etia id quod illic scrip
 tum e. quia dextera tubas. lage
 nas aute in sinistra tenuerunt.
 Pro dextro eni. bere dicim quicquid
 p magno pensam. p sinistro u. qd p mi
 hiloducim. Bene g illic scriptu e.
 quod in dextera tubas. & lagenas in
 sinistra tenuerunt. qd xpi marty
 res p magno habent pdicationis
 gram. corporu u utilitate p mi
 nimo. Quisquis eni plus facit uti
 litate corporis qua gram predica
 tionis. in sinistra tuba. atq; in dex
 tra lagenam tenet. Si eni pri
 ore loco gra pdicationis attenditur.
 & posteriori utilitas corporis. cer
 tu est qd a dextris tubis et sinistris
 lagenis teneantur. Hinc dñs ait
 in euangto. Neq; accendunt lucer
 na et ponunt ea sub modio. sed

in dextera

in dextera

S

Eugl.

115

super candelabrum. In modio enim comodum temporale. in lucerna autem lux predicationis accipitur. Lucernam ergo sub modio ponere est. propter temporale commodum gratiam predicationis abscondere. quod nemo electorum unquam facit. Et bene illic additur. sed supra candelabrum. In candelabro enim stat corpus. signatur. cui lucerna superponitur. dum ei corpori cura predicationis ante fertur. Bene itaque per prophetam dictum est. septem exactoris ei superasti. ^{sicut} in die madian. Sed quia exponendi prophetici testimonij gratia longe digressi sumus. ad operis nostri ordinem reuertamur. Igitur postquam dictum est clamorem exactoris non audit. quia uidelicet antiqui hostis insidias dominus manifestatus in carne despexit. quod etiam de electis suis fecerit. recte subiungit dicens. Circumspicit montes pascue sue. Montes accipimus omnes electos huius seculi. qui in corde suo altitudine terrena tumuerunt. Sed quia etiam tales dominus genitrix sue corpori conuersos inuiscerat. eosque apriori elatione commutans in sua membra transformavit. isti montes pascue eius sunt. quia nimirum de conuersatione errantium. et de superbiorum humilitate satiat sicut ipse ait. Meus cubus est ut faciam uoluntatem eius qui misit me. et sicut apostolus ad predicationem

missis precepit dicens. Operamini non cibum qui perit. sed qui permanet in uitam aeternam. De his montibus per prophetam dicitur. Non repellet plebem suam. quia in manu eius sunt omnes fines terrarum. et altitudines montium ipse conspiciunt. Altitudines enim montium elationes sunt. utique superbiorum. quas dominus conspiciere dicitur. id est ab iniquitate sua in melius commutare. Conuertit namque eum quem conspiciunt dominus. Unde scriptum est. Conuersus dominus respexit petrum. et recordatur uerbi petrus dominum sicut dixit. quia priusquam gallus cantet ter me negabis. et egressus foras. fleuit amare. et sicut salomon ait. Rex qui sedet in solio iudicii. dissipat omne malum inuitu suo. De hoc respectu montium rursus per prophetam dicitur. Montes sicut fluxerunt a facie domini. quia per pueritiam sue diuitiam diuina formidine liquefacti. ab illo prius rigido timore ^{sub}tracsi sunt. Intuendum etiam quod non ait inspicit. sed circumspicit montes pascue sue. In uidea quippe incarnatus dominus. quae posita in medio gentium fuit. atque ideo circumspexit montes. quia elatos huius seculi circumquaque positos. ex gentilitatis uniuersitate collegit. in his itaque montibus pascit. quia bonis operibus conuersorum quasi herbis uentibus satiat. Hinc est quod ei sponsae uoce in canticis canticorum dicitur. Vbi pascis. ubi cubas in meridie. pascit quippe dominus. cum nostris actibus delectatur. Cubat uero in meridie. cum ex

le.

Isayas.

S
S

lo casg.

le.

dd.

lucan.

Salom.

at.

Cant. cantic.

desiderius carnalibus ardenti corde
 reprobos. apud electorum suorum pecto
 ra refrigerium inuenit cogitationis bo
 nae. Mons enim quidam matheus fuerat.
 quando in thelonei lucris tumebat.
 De quo et scriptum est. quia postquam cre
 didit inuitato in domum suam domino. conui
 uium magnum fecit. Mons itaque iste
 huic onagro uirentis pascuae herbas pro
 tulit. quia et foris eum conuiuio. et in
 tus epulis uirtutum patuit. Quod adhuc
 plenissime explet. cum subditur. Viren
 tia quoque perquirat. Arentia enim dese
 rit. et uirentia quoque perquirat. Arentia
 namque corda hominum. quae in huius
 culi spe peritura plantata. geminatis
 fiduciam non habent. Uirent autem quae
 illi hereditati inherant. de qua petrus
 apostolus ait. In hereditate incorrup
 tibile. et incontaminata. et inmar
 cescibile. Tanto enim quoque uirentes sunt.
 quanto inheritatis inmarcescibilis
 sorte cogitationis radicem figunt. Quis
 itaque intrinsecus arere formidat.
 arentia extrinsecus mundi huius deside
 ria fugiat; quisquis ad domino perquiri de
 siderat. et eternam patriam appetens. in
 terra cordis plantatione uiridescat.
 Haec autem de onagro exposita. subdu
 plici intellectu sufficiant. Lectoris
 uero iudicio relinquendum est. quid
 magis duxerit eligendum; et si utri
 usque expositionis intelligentiam fortas
 se despererit. libenter ipse lectorem
 meum subtilius utriusque sentientem
 uelut magistrum discipulus sequatur.

quia mihi proprie donatum credo.
 quicquid illum me melius sentire
 cognosco. Omnis enim qui fide plenus dedit
 aliquid sonare nitimur. organa ueri
 tatis sumus. et in eiusdem ueritatis pote
 state est. utrum prius sonet alteri. an
 posteriori in. Ipsa quippe. ^{audito} in medium nostrum
 etiam non solum uiuentibus omnibus quae
 est. et sepe alium tangit ut bene audi
 at quod palium ipsa sonuerit. Sepe
 uero alium tangit. ut bene quod ab alieno
 audiat sonet. Sepe doctore uerbum
 pro gratia tribuit auditoris. et sepe propter
 auditoris culpam subtrahit sermo
 doctore. In his ergo quae ubertim predicat
 doctor. nulla elatione se effert.
 ne fortasse non persuasum si pro auditoris
 gratia ei repleat lingua. et in his quae
 doctor stetit dicit. auditor non
 successerit. ne fortasse doctoris lin
 gua non persuasum sed pro auditoris repub
 licatione torpescat. Pro auditoris namque
 gratia datur bonus etiam malus sermo
 doctoribus. sic potuerunt pharisaeis
 suppetere uerba predicationis. de quibus
 scriptum est. Omnia ergo quae dixerunt
 uobis seruate et facite. secundum opera uero
 eorum nolite facere. Propter auditoris
 uero republicationem. bonus etiam docto
 ribus sermo subtrahit. sic ad eze
 chielum contra israhel dicit. Linguam tuam
 adherescere faciam palato ^{tuo} et eris
 mutus. nec quasi uir obiurgans.
 quia domum exasperans est. Aliquando
 autem sermo predicationis propter utrosque
 datur. aliquando propter utrosque subtra

Ineug.

Cochet.

Paul.

Itē.

Regū.

haur; propter utrosq; enim dat.
sicut diuina uoce paulo apud co
rinthos dicit; noli timere sed
loquere; & paulo post; quia popu
lus multus est in hac ciuitate.
Propt̄ utrosq; u^o subtrahit; sicut he
li sacerdos. et prauā filioꝝ cognouit
actionē. & dignā increpationē n^o ex
ercuit uocē. cū p̄fecto futurū eēt
ut immortalis supplicio & istos reat^o
flagiti. et illū silentii poena mul
taret. Inter hec igit^o cū uel p̄ quo
sermo det. t̄ p̄t̄ quē subtrahatur.
ignoram. unum ē ^{salubre} remediū. Nec
de his quę alius manus accipim^o nos
metipsos extollere. nec de eo alte
ro qđ minus acceperit irridere.
sed fixo humilitatis pede grauit̄
et constant̄ incedere. quia in hac
uita tanto ueratius docti sumus.
quanto doctrinā nobis a nob̄ metip
sis suppetere n̄ posse cognoscim^o.
Cur ergo quilibet de doctrina su
pbiat. quę occulto iudicio et
uel cui quando det. uel quando
cui subtrahat^o ignorat. Quāuis
enī securitati timor semper longe
uideat^o abesse. nob̄ tam nihil est
securius. quā sub spe sē p̄ timere.
ne incauta mens aut de sperando
sē in iudiciat. aut extollendo
de donis ruat. Ante districti enī
acpi iudicis oculos. quanto de sē
sub spe humilius trepidat. tanto
in illo robustius s̄tat;
Explicit lib. xxx. Incipit lib. xxxi;

IN PARADISO SA
uo homini diabolus inuidens. sup
bis uulnus influit. ut qđ mortē n̄
acceperat condit^o. mereat^o elatus.
Sed quia diuine potentie suppetit
n̄ solū bona de nihilo facere. sed
ea etiam ex malis quę diabolus p̄
petrauerat reformare. contra hoc
influctū uulnus subientis diaboli
medicina apparuit inter homines
humilitas dī. ut auctoris exem
plo humiliati surgerent. qui
imitatione hostis elati ceciderant.
Contra qđ supbientē diabolu apparu
it uti homines homo fact^o humilis d̄s.
hunc potentes hui^o seti idest membra
diaboli supbientis eo despicabilē cre
diderunt. quo humilē conspexerunt.
Vulnus enī cordis eoz quantomagis
tument. tanto magis medicamen
tū ^{magis} despet̄. Repulsa qđ auulnere sup
horū medicina n̄a puenit. ad uuln^o
humiliū. infirma mundi quippe ele
git d̄s ut confundat fortia. actum
qđ est cū pauperib^o. qđ post etiā mira
rent diuites elati. Nā dū nouas in
illis uirtutes aspiciunt eoz quoz p̄us
contēpsere uitā. post modū obstupu
ere miracula. Vnde mox pauci ad
sua corda redeuntes. extumuerunt
scitātē in miraculis. quā despererat
inceptis. Infirmi qđ confusa sunt
fortia. qđ dū in uenerationē uita
surgit humiliū. elatio cecidit sup
borū. Igitur quia beat^o iob sē qđ
upū tenet. & omnipotēs d̄s p̄uidit

Paul.

n

quod imprudens nascentis ecclesie
 potentes huius seculi bene ei iugum suscipere
 re crassa cordis ceruice recusarent di-
 cat **N**umquid uolet rhinoceros seruire
 tibi. **R**hinoceros enim indomitus omnino
 nature est: ita ut si quando captus fue-
 rit. teneri nullatenus possit. impaciens
 quippe ut fertur ilico moritur. Quod
 uero nomen latina lingua interpretatum
 sonat uniuersum cornu. Et quod aliud
 uniuersum. nisi fatuitas. quod in cornu nisi
 elatio designat. Nam quia uniuersum fa-
 tuitas solet intelligi. salomone atte-
 stante didicimus. qui ait. circulus aure-
 us in naribus suis. mulier pulchra & fatua.
Hereticam namque doctrinam nitore uidetur
 eloqui resplendere. nec tamen sapien-
 tię apto intellectu congruere. & ait.
 circulus aureus in naribus suis. id est
 pulchra & circūflexa locutio insensibilis
 stultitiam. cui ex eloquio aurum pendet. sed
 tam exterrere intentionis pondere
 more suis ad superiora non respicit. Quod
 secutus exposuit dicens. mulier pul-
 chra & fatua. id est doctrina heretica.
 pulchra puerbum. fatua per intellectum.
In cornu uero quia frequenter supbia acci-
 pitur. propheta attestante didicimus.
 qui ait. dixi iniquis nolite inique age-
 re. & delinquentibus nolite exaltare cor-
 nu. Qui ergo in rhinoceros hoc. nisi potentes
 huius seculi designant. uel ipse in eo sume
 potestates principatum. qui typo fatue iac-
 rationis elati dum falsis exterius inflan-
 tur honoribus. ueris miseris intus inane
 ferunt. Quibus bene dicit. quid sup

bit terra & cinis. In ipsis uero intus
 nascentis ecclesie. dum contra illam diuinitum
 potestas se extollere. atque in ei nece in-
 mensitate tantę crudelitatis anhelaret.
 dum tot cruciatibus anxia. tot persecutioni-
 bus pressa succumberet. quis tunc crede-
 re potuit quod illa erecta & aspera su-
 perborum sibi colla subiceret. & iugo timo-
 ris edomita. mirabilis fidei loris ligaret.
Diu quippe in exordium suum rhinoceros huius
 cornu uentilata & quasi fundit in te-
 rumenda percussa est. sed diuina gratia di-
 spensante. et illa moriendo uiuificata
 conualuit. & cornu suum rhinoceros iste
 feriendo lassat inclinauit. Quodque
 impossibile hominibus fuit. deo difficile non
 fuit. quia potestates huius mundi rigi-
 das. non uerbis sed miraculis fregit. Ecce
 enim cotidie seruire rhinoceros agnoscamus.
 dum potentes huius mundi. qui in uerbis
 suis fatua dudum fuerant elatione confisi.
 deo subditos iam uidemus. quasi de quodam in-
 domito rhinoceros dominus loquebatur. cum
 diceret. Quis difficile intrabit in
 regnum celorum. Cui cum responsu esset.
 quis poterit saluus fieri. ilico adiunxit.
 apud homines hoc impossibile est. apud
 deum autem omnia possibilia sunt. Ac si di-
 ceret. Rhinoceros iste humanis uiri-
 bus mansuescere non potest. si tamen di-
 uinis subditum miraculis potest. Vnde
 hic quoque apte beato iob. scilicet accedat
 typum tenenti dicit. Numquid uolet
 rhinoceros seruire tibi. sub audis ut
 in. qui eum predicamentis quodam homi-
 ni diu resistere perituli. sed tamen

55

Salom.

Lē.

DD.

Inaug.

Lē.

S

S

repente cum uolui miraculis stram
desi aptius dicat. Nunquid hi qui
sana elatione supbunt. sine meis ad
urtoris tuis pdicationi subdunt. per
que itaq; pualeas considera. & inome
qd' preualeat sensu elationis incli.
Vel certe ad beatam iob notiam pbumli
anda ei uirtute deducit. qua mira
quandoq; paptos agant. quimundv
do subiciunt. eiq; domita potentu
hui' scilicet supbia flectunt. ut tanto
deserit iob minus estimet. quan
to aggregari do tam difficiles ani
mas p alios uideat. Dicat g; nuquid
uolet rinoceru seruire tibi. sub au
dis sicut p eos quos misero. seruit mihi
si quitur. Aut morabitur ad prese
pe tuu. Presepe hoc loco ipsa scrip
tura sacra accipitur. in qua uerbi pa
bulo animalia sca satiant. De quib
p prophetam dicit; animalia tua in
habitabunt in ea. Hinc etia nat
dn's apastorib' m'psepe repperit. qd
ei incarnatio mea que nos reficiunt
prophetaru scripta cognoscit. Ri
noceruf itaq; iste. uidelicet omnis
deet. imprimordus nascentis geetg.
cu patriarcharu dicta. cu pphetay
mysteria. cu euangliu archana au
dierit iridebat. qd tanto in p dica
toru presepe claudiuacere. q; con
tempserat. quanto inuoluptatibus
pprus dimissus desperationis sue ca
pu tenebat. Que supboru capu bene
paulus insinuat dicens; q desperan
tes semetipsos tradiderunt in pudici

tiq; in operatione immunditig; om's
in auaritia. Tanto em sequisq; in
malis p'sentib' latius relaxat. quanto
p hanc uitā se assequi bona eterna de
sperat; sed om'ps d's diu quidē rino
cerotā hunc pprang uoluptatis capu
uacante ptulit. & tam cu uoluit re
pente ad suū presepe reliquit. ut
uitę pabulū bene clausus accipiat.
ne uitā fundit male liber amittat.
Ecce enī iam cernim' qd' potentes
huius scilicet eiq; principes. pdimenta
dnica libent' audiunt. constanter
legunt. passimq; apresepe n' exeunt.
qd' pcepta di que aut legendo aut
audiendo cognoscunt. nequaquam h'c
do transcendunt. sed ad uerbi pabulū
quasi clausi stare equanimiter tolerat.
ut edendo & pmanendo pinguescant.
Qd' cu do agente conspiciunt. qd' aliud
qua rinocerotā hunc ad presepe moran
te uidem'. Quia u' p acceptū pabulū
pdicationis. rinoceruf iste fructū de
bet ostendere operis. recte subiungit.

Nunquid alligabis rinocerotā ad aran
dū loro tuo. Lora s'c' geetg. pcepta
discipline; arare u' e' pdicationis stu
diū. humani pectoris terrā uomere
linguę pscindere; Hic g' rinocer' s'
quondā supbus ac rigidus. iā nunc
fidei loro tenet' ligatus. atq; ad presepe
ad arandū ducit'. quia eā p'edicatio
nē qua ipse refectus ē. innotescere
& alius conat'. Scimus enī rinocer'
iste terrenus uidelicet princeps. qn
ta prius contra dn'm crudelitate se

55

non conuenient

da.

euangl.

laul.

uerit. et tunc agente dno cernimus
 quanta se ei humilitate substeruit.
 Hic rhinoceros non solum ligatus e. sed etiam
 ad arandum ligat. quia uidelicet disciplina
 loris adstrictus. non solum se a prauis
 operibus retinet. sed etiam in sancta fide
 predicationibus exercet. Ecce enim sicut
 superius dictum e. ipsos humanarum
 rerum rectores ac principes. dum metuere
 deum in suis actibus cernunt. quid aliud
 quam loris ligatos uident. Cum uero eam
 fidem quam dudum persequendo impugna
 uerant. nunc placis legibus predicare
 non cessant. quid aliud faciunt. nisi aratri
 laboribus insudant. Libet uidere hunc
 rhinocerotam id terre principem fidei loris
 ligatum. quem admodum et cornu portat per
 potentiam seculi. et iugum fidei sustinet per
 amorem dei; tamen iste rhinoceros ualde
 poterat. non ligatus esset; cornu quippe
 habet. sed ligatus e. Habent ergo in loris
 eius quod humiles diligunt. habent in cor
 nu eius quod elati preuiscant. Strictus
 enim loris. seruat pietatem mansuetudi
 nis; sed fractus terrene glorie. exercet
 dominum potestatis. Plerumque enim cum
 exigente ira ad feriendum rapit. diuino
 timore reuocatur. Et quidem per aspe
 ritam potentiam in furorem se eleuat. sed
 quia eterni iudicis remissit. cornu liga
 tus inclinat; sepe ipse uidisse memi
 ni. quod cum se grauius ad feriendum graui
 ter rhinoceros hic accenderet. et quasi
 eleuato cornu bestiulis. minus mortis ex
 ilia damnationeque subiectis immensis
 terroribus intentaret. repente fronte

cornu

signo crucis impresso. omne in se in
 cendium furoris extinxit. conuersus
 in manus deposuit. Et quia ad deliberata
 pergradi non posset ligatus agnouit. et non solum
 in se uas edomat. sed in subditos etiam
 sensibus omne quod rectum e in serere
 festinat. ut quod omnes sanctam ecclesiam
 exintima cogitatione uenerant. exem
 plo ipse sue humilitatis demonstrat.
 Dicatur igitur beato iob. Numquid
 alligabis rhinocerotam ad arandum loris
 tuo. ac si apte dicat. Numquid poten
 tes huius seculi in sua fatua elatione con
 fidentes. ad laborem predicationis diri
 gis. et sub discipline uinculo restrin
 gis. sub audis ut ego. qui cum uolui
 quidem persecutores meos quos prius
 hostes protuli. ipsos post modum recte
 fidei defensores feci; sequitur. Aut
 confringet glebas uallium post te.
 Solent excutere terre super iacentes
 glebas. iacta semina premere et na
 scentia suffocare. quibus glebis hoc loco
 illi signantur. quod per duritiam suam atque per
 fera uitam nec ipsi semina uerbi reci
 piunt. nec receptorum seminum fructum
 alios ferre permittunt. Sed enim
 quisque predicator inmundum ueniens
 euangelizando pauperibus. quasi mol
 les uallium terras arauerat. sed quod
 rumpenda electorum ecclesia rumpere
 non ualens. eos quasi super iectas labo
 ri suo glebas oppressa tolerabat.
 Multi enim per uerse mentis. ipsa ter
 renorum principum infidelitate confisi.
 surgentem ecclesiam male uiuendi

5
5

5
5

duritia

pondere premebant. cum diu quos pos-
sent modo dampnabilib⁹ exemplis. in-
minus. in blandimentis destruerent. ne
tertia cordis auditorū. ad spūalis semini
fructus exulta pueniret. Sed cum
omps d^s hunc rhocerotā loris suis sub-
didit. p eū ilico glebarū duritiā fregit.
Mox quippe terrenū principatū fidei
sue subiugauit. dum psequentiū corda
coneri ut. ut quasi confracte glebe
noniā obduratę pmerent. sed adper-
cepta uerbi semina resolutę germina-
rent. Vnde recte nunciat. aut con-
fringa glebas uallū post te. Ac si dice-
ret. sicut pmo. qui post quā mentem
cuiuslibet elatę potestatis ingredior.
non solū eā mihi subditā reddo. sed etiā
ad conterendos fidei hostes exerceo. ut
potentes hui⁹ sc̄i. me⁹ formidinis loris
ligati. n̄ solū. in me credentes pmanēnt.
sed pmo et alieni cordis duritiā zelān-
tes frangant. Hoc autē qd̄ de infide-
libus dixim⁹. impletisq; etiā qui fidei
nomine censent⁹ uidem⁹. Multi namq;
in medio humilū fratrū positi. uerbo
tenus tenent. sed dū elationis tipum
non deserunt. dū quos possunt inlati
uolentius premunt. dū fructificanti-
bus aliis. ipsi nequaquā semina ubi
recipiunt. s; ab exortantis uoce au-
rē cordis auertunt. isti quid aliud
quā obduratę glebe in exaratis ualli-
bus iacent. qui eo nequiores sunt. q̄
nec ipsi humilitatis fructū pferunt.
et qd̄ est deterius pferentes humiles
pmunt. **N** horū duritiā dissoluen-

dam non numquam sc̄a ecclesia quia
ppriauitate n̄ sufficit. rhocerotus hui⁹
idest terrē principis opulationem
querit. ut ipse sup iacentes glebas con-
terat. quas eccliarū humilitas quasi pla-
nitiē uallū portat. Has itaq; glebas
rhocerotus pede premit. & cōmmuit.
quia prauorū potentūq; duritiā cui
ecclesiastica humilitas resistere n̄ uale.
pncipalis religio ex potestate dissoluit.
Quid q̄ sola diuina uirtute agitur.
ut terrē regni culmina ad pfectū
regni celestis inclinent⁹. recte nunc
dicit⁹. aut confringet glebas uallū
post te. **U**t u⁹ desius uirtutib⁹ beat⁹
iob humili a sentiat. adhuc de hui⁹ mundi
potestatib⁹ sub rhocerotus nomine sub-
limia agnoscat. sequit⁹. **N**uquid
fiduciā habebis in magna fortitudine
ei. et derelinques ei labores tuos. **I**n
rhocerotus fortitudine fiduciā dñs ha-
bere se assertit. quia uires quas tēpo-
rilit⁹ terreno pncipi contulit. ad cultū
mūna suae uenerationis inclinauit.
ut ex accepta potestate p quā dudum
contra dñm tumuerat. religiosū nē
dō obsequiū laudis impendat. Quo
enī in mundo plus potest. eo p mundi
auctore plus pualet. Nā quia a sub-
iectis ipse metuit. tanto facilius per-
suadet. quanto q̄ cū potestate indi-
cat qui uere metuatur. **D**icatur q̄.
Numquid habebis fiduciā in magna
fortitudine ei. ac si diceret⁹ ut ego.
q̄ uires terrenorū pncipiū meo cultui
seruituros aspicio. Tanto ergo eaq;

nunc agit *minora* estimo. quanto iā
 p̄uideo. quia & maiores huius mundi
 in potestates inclinabo. Bene autem
 subdit; et derelinquit ei labores suos.
 Labores enī suos huic rinoceroti dñs
 relinquit. q̄a conuerso terreno p̄ci
 pi. eā quā sua morte mercat̄ ē ec
 clesiā credidit. quia uidelicet ^{in ei} ma
 nu quanta sollicitudine pax fidei
 sit tuendā cōmisit; SEASITVP;
 Nō acquid credis ei qd reddat semen
 tem t̄. & areā tuam congreget.
 Quid aliud semen nisi uerbū p̄d
 icationis accipit. sicut ueritas
 in euanglō dicit. exiet q̄ seminat
 seminare; & sicut p̄pheta ait. bean
 q̄ seminat sup om̄s aquas. Quid aliud
 areā. n̄ eccl̄a debet intelligi. de q̄
 p̄cursoris uoce dicit. & p̄mūdabit
 areā suā. Quis ḡ inuitio nascentis
 eccl̄e crederet. dū contra eā ille indo
 mitus p̄ncipat̄ terrę tot num̄s & eru
 ciatib̄ seueret. q̄a rinocer̄ iste dō semē
 redderet. id est acceptū p̄dicationis
 uerbū operib̄ repensaret. quis possit
 tunc infirmorū credere. qd ei areā con
 gregaret. Ecce enī modo p̄ eccl̄a le
 ges p̄mulgat. q̄ dudū contra eū pu
 ria tomenta seuebat. Ecce quas libe
 gentes capere potuerit. ad fidei illas
 grām suadendo p̄ducit. eisq; ḡnam
 uitā indicat. quib̄ captis p̄sentē seruat.
 Cur hoc. quia uidelicet nunc aream
 congregat. quā aliquando sup̄bo
 cornu disp̄gendo uentilabat. Audiat
 igitur beatus iob. quid gentilitati s

principes faciant. et nequaquam se apud
 semetipsum de gl̄a ^{tante} suę uirtutis extollat.
 Audiat rex & potens. potentiores mun
 di reges. quanta dō deuotione famulen
 tur. & uirtutē suā quasi p̄ singularita
 te n̄ trahat inelationis uitū. q̄ habet
 in alius exemplū. quia si tē dñs ei simi
 lem n̄ uidit. multos tam̄ p̄ quos eius
 gl̄am retunderet p̄uidit. Igitur
 quia t̄m̄ principes magna se dō hu
 militate substernunt. prauī homines
 q̄ dudū contra eccl̄am infidelitate
 positi aperta āuersitate seuebant.
 nunc ad alia fraudis argum̄ta uer
 tuntur. Quia enī illos religionē ue
 nerari conspiciunt. ipsi cultū religi
 onis assument. & honorū uitā subde
 spectis uestib̄ iniquis morib̄ p̄ymunt;
 Mundi quippe dilectores sunt. hoc q;
 in se qd̄ homines uenerent̄ ostendunt.
 atq; eis q̄ uere semetip̄os despiciunt.
 n̄ mente sed ueste copulant̄. Quia
 enī presentē gl̄am amantes assequi
 n̄ possunt. quasi despicientes sequunt̄;
 quicquid sentiunt contra bonos o
 stenderent. si aptū nequitie tempus
 inuenirent. Sed hec etiā argum̄ta
 prauorū. ad electorū argum̄ta p̄fici
 unt. Scā enī eccl̄a transire sine la
 bore tēptationis n̄ potest. tempora
 peregrinationis. que & si foris aper
 tos hostes n̄ habet. intus tamen to
 lerat fictos fr̄s. Nā contra uitā a
 semp̄ in acie ē. & habet etiā pacis
 tēpore bellū suū; & fortasse graui
 us affligitur. cū non extraneorum

55

5

5

Euangl.

Sp̄beta.

Euangl.

ictibus sed suorum moribus impug-
natur; siue itaq; illo seu isto tem-
pore. est tam sempul labore Nam
& in persecutione principū timet. ne
amittant bonū qd sunt. & in con-
uersione principū tolerat. quia
mali simulant bonos se esse qd non
sunt. Vnde om̄s d̄s q̄a innocens
tā hunc lor̄is ligatū dix̄. ilico pra-
uorū ypochrisin subdidit dicens;
Penna strucionis. similis ē pen̄is erodi
et accipitris. Quis erodiū & accipi-
trem nesciat. auis reliquas quantauit
loccate uolatus sui transcendat. &
strucio ū penne corū similitudinem
habet. s; uolatus eorū celeritatē non ha-
bet; a terra quippe eleuari n̄ ualet.
et alas quasi aduolatū speciemus e-
rigit. sed tam nunquā se a terra uo-
lando suspendit. Ita sunt nimirum
om̄s ypocrite. q̄ dū bonorū uitā si-
mulant. imitationē sc̄g uisionis ha-
bent. s; ueritatē sc̄e actionis non
habent. Habent quippe uolandi
pennas p̄speciē. s; in terra repunt p̄
actionē. q̄a alas p̄figurā sc̄tatis ex-
tendunt. sed curarū seculariū ponde-
re p̄grauati. nullatenus a terra sub-
leuant. Speciē nāq; phariseorū re-
p̄bans d̄s. quasi strucionis pennā
redarguit. que in opere aliud exer-
cut. & in colore aliud ostendit
dicens. Ve uob̄ pharisei ypocrite.
qui similes estis sepulchris dealba-
tis. que foris quidē apparent ho-
minib̄ speciosa. int̄ ū plena sunt

meag. scribe &

offibus mortuorum; ita et uos foris
apparetis hominib̄ iusti. intus uero
pleni estis auaritia. et iniquitate;
Ac si diceret. Subleuare uideretur uos
species penne. sed inuifimus uos dep̄mit
pondus uitę. De hoc pondere p̄p̄he-
tā dicit. Filii hominū. usq; quo graues
corde. huius strucionis conuersurū se
ypochrisin d̄s pollicet. cū p̄p̄ophe-
tā dicit. Glorificauit me bestia agri
dracones & struciones. Quid enī draco-
nū nomine. n̄ apte malitiosę mentes
exp̄munt. que p̄ terrā semp̄ in finis
cognationib̄ repunt. q̄ uero p̄ struci-
onū uocabulū. n̄ hūc se bonos simu-
lant designant. qui sc̄tatis uitam
quasi uolat pennā p̄speciē retinent.
& p̄ opera n̄ exercent. Glorificari
itaq; se d̄s a dracone & strucione as-
serit. quia et apte malos. et fictē bo-
nos plerūq; ad sua obsequia exintima
cogitatione conuertit. Vel certe a
agri bestia d̄m. idē dracones struciones
q; glorificauit. cū fidē que in illo est
eaque in hoc mundo dudū membrū
diaboli fuerat gentilitas exaltat; quā
& p̄p̄t malitiā draconū nomine exp̄-
brat. & p̄p̄t ypochrisin. uocabulo stru-
cionū notat. Quasi enī pennas acci-
pit gentilitas sed uolare n̄ potuit.
que et naturā rationis habuit. & acti-
onē rationis ignorauit. Habemus
adhuc qd̄ inconsideratione strucionis
huius. de accipitre et erodio. attentius p̄pen-
dam; Accipitris quippe & erodii par-
ua sunt corpora. sed penne densio

ribus fulta. & idcirco cum celeritate transuolant. quia eis paruum inest quod adgrauat. multum quod leuat. At contra strutio raris pennis induit. & inani corpore grauat. ut & si uolare appetat ipsa pennarum paucitas mole tantum corporis in aere non suspendat. Bene ergo in erodio et accipitre. electorum persona signatur. qui quando in hac uita sunt. sine quantum locumque culpe contagio esse non possunt. Sed cum eis paruum quod inest quod deprimat. multa uirtus bonae actionis suppetat. quae illos insuper na sustollit. At contra ypochrita & si qua facit pauca quae eleuent. perpetrat multa quae grauent. Neque enim nulla bona agit ypochrita. sed quibus ea ipsa deprimat. multa uersa committit. Paucae igitur pennae strutioni corpus non subleuant. quia paruum bonum ypochrite. multitudo praue actionis grauat. Hec quoque ipsa strutionis penna. ad pennas erodit et accipitris similitudine coloris habet. similitudine uero uirtutis non habet. illorum namque conclusae et firmiores sunt. et uolatu aere premere uirtute sua soliditatis possunt. At contra strutionis pennae dissolutae. eo uolatum sumere nequeunt. quo ab ipso quae premere debuerant aere transcendunt. Quod ergo in his comitem. non quod electorum uirtutes solide euolant. ut uentos humana uolans premant. ypochritarum uero

actio quamlibet recta uideatur. uolare non sufficit. quia uidelicet fluxu uirtutis pennam humanam laudis per aera transire. sed ecce cum unum eundemque bonorum malorumque habitum cerimus. cum ipsam in electis ac reprobis professionis speciem uidemus. unde nunc intelligentis suppetat. ut electos a reprobis. ut a falsis ueros comprehendendo discernat. Quod tamen citius agnoscimus. si intemerata memoriae preceptorum nostri uerba signamur qui ait. ex fructibus eorum cognoscetis eos. Neque enim pensanda sunt quae ostendunt in imagine. sed quae seruant in actione. Unde hic postquam specie strutionis huius intulit. mox facta subiunxit dicens. Quae derelinquit in terra oua sua. Quid enim poua. nisi terrena adhuc proles exprimitur. quae diu fouenda sunt. ut ad unum uolatile perducant. Oua quippe insensibilia in semetipsis sunt. sed tamen calefacta in unius uolatilibus conuertuntur. ita nimirum paruuli auditores ac filii certum est quod frigidi insensibilesque remaneant. nisi doctorum sui sollicita exhortatione calefiant. ne ergo delicti in sua insensibilitate torpescant. assidua doctorum uoce fouendi sunt quisque ualeant & per intelligentiam uire. & contemplationem uolare. Quia uero ypochrite quamuis uersa semper operentur. loqui tamen recta non desinunt. Bene loquendo autem

Euang.

infide uel conuersatione filios paruum.
sed eos bene uiuendo nutrire non possit.
Recte de hac stritione dicit. que dere-
linquit in terra oua sua; cura naq; filioꝝ
ypoerita negligit. q̄ ex intimo amore
rebus se exterius subdit. in quibꝫ quan-
tomagis extollit. tantominus de prolis
suy defectu criuatur. Oua ḡ in terra de-
reliquisse ē. natos p̄ conuersione filios.
nequaquam a terrenis actibus interposito
exortationis mudo suspendere. Oua in-
tra dereliquisse ē. nullu celestis uite
filii exemplū prebere. Quia em̄ ipo-
eritz p̄ caritatis uiscera n̄ calent. de tor-
pore plus eduz. idē de uorū suorū
frigore nequaquam dolent. & quanto se
libentius terrenis actibꝫ inserunt. tan-
to negentius eos quos generant. agere
terrena pmittunt. Sed quia derelictio
ypoeritarū filios supna cura n̄ dese-
rit. non nullos naq; etiā ex talibꝫ in-
tima electione presertim largitate
grā respectū calefacit. recte sub-
umgit; tu forsitan in puluere cale-
facis ea. **A**c sic dicit ut ego. q̄ illa
in puluere calefacio. q̄a scilicet par-
uulorū animas. & in medio peccanti-
um positas. amoris mei igne succen-
do. Quid em̄ puluis. nisi peccator ac-
cipitur. Vnde et ille hostis pecca-
toris huius p̄ditione satiat. De quo
p̄ prophetā dicitur serpeni; puluis
pans eius. Quid p̄ puluere. n̄ ipsa
iniquorū instabilitas demonstrat.
de qua dauid ait. Non sic impiū
sic. sed tamquā puluis que p̄citat.

uentus a facie terrę. Oua ergo dominū
in puluere derelicta calefacit. quia par-
uulorū animas. p̄dicatoꝝ suorū sollicitudi-
ne desaturat. & tam in medio peccantiū
positas. amoris sui igne succendit. Hinc
est em̄ quod plerosq; cernimꝫ & in medio
populoꝝ uiuere. et tam uitā torpentis
populi n̄ tenere. Hinc ē em̄ quod plerosq;
q; cernimꝫ & malorum turbas non fuge-
re. et tam supno ardore flagrare.
Hinc ē qd̄ plerosq; cōsumus ut ita dixe-
rim frigore calere. Vnde em̄ nonnulli
in terrenorū hominū torpore positi.
supne spei desideris inardescunt. Vn-
de inter frigida corda succensi sunt. n̄
q̄a om̄ps d̄s derelicta oua se ita in
puluere calefacere. & frigoris pristini
insensibilitate discussa. p̄sensum sp̄s ui-
talit̄ animare. ut nequaquam iacencia
ininfans torpeant. sed inuis uolanti-
bus uersa. sese ad celestia contemplan-
do idest uolando suspendant. **N**otan-
dum ū ē quod ^{inf.} uerbis non solū ipo-
eritarū actio p̄uersa rep̄bat. sed bo-
norū etiā magistrorū si qua for̄tasse
surrepserit elatio p̄mittit. quod de
relicta oua in puluere ipse calefacit.
p̄fecto aperte indicat. quia ipse opa-
tur intrinsecus p̄uerba doctoris. q̄ &
sine uerbis ullius hominis calefacit.
quos uoluerit in frigore pulueris;
Ac si apte doctoribꝫ dicat; ut sciatis
q̄a egosū qui puos loquentes operor.
ecce cū uoluerō cordibꝫ hominū etiā
sine uobis loquor. Humilitate ḡ
cogitatione doctorū. ad ex primū dū

S. p̄.

D.

Moyse's.

suo gregi metuebat dicens. Quando in gresi fueritis terrā. quā dñs dñs dabit t. caue ne imitari uelis abominaciones illarū gentiū. Non obliuiscat etiā qd' bestia agri conterat. quia nimirū diabolus in hoc mundo se uent. sed ut in bona c' uersatione filios rapiat. ypocrita ommino n' curat. Hanc autē agri bestiam. paulus ouis que posuerat formidabat dicens. Timeo ne sicut serpens eū sedu xit astutia sua. ita corrūpant' sensus urī acastitate que ē in xpo ihu. Hanc autē bestia discipulis metuebat petrus cū diceret. Aduersarius ur' diabolus quasi leo rugiens circum. querens que deuoret. cui resiste fortes infide. Habent' ueraces magistri sup discipulos suos timores uiscera exultate caritatis. ypocrite autē tanto minus cōmissis sibi metuumt. quanto nec sibi met ipsis qd' timere dephendunt debeant. Et quia obduratis cordib' uiuunt. ip sos etiā quos generant filios nulla pietate debiti amoris agnoscunt; unde & adhuc substitutionis specie subditur; Duratur ad filios quasi non sint sui. Quē em̄ caritatis grā non infundit. pximū suū etiam si ipse hunc dō genuit extraneū respicit. ut pfecto sunt om̄s ypochrite. quorū uidelicet mentes dū semp exteriora appetunt. intus insensibiles sunt. & in cunctis que agunt dū sua semp appetunt. erga affectū pximi nulla caritatis cōpassione mollescunt. Oquā mollia uiscera gestabat paulus.

Paul'.

Leit'.

ss.

ypochritam sermo conuertitur; & qua fatumate torpeat. adhuc sub stritio nis facto plenus indicatur. Nā sequit' Oblunscatur quod pes conculcet ea. aut bestia agri conterat. Quid impede. n' transit' operationis accipitur. quid in agro. nisi mundus iste signat'. de q' in euang' gelio dñs dicit. ager autē ē mundus; Quid in bestia. nisi antiquus hostis exp mitur. qui huius mundi rapinis insidi ans. humana cotidie morte satiatur. De qua ppropheta pollicente dño dicit. & mala bestia n' transibit p' ea. Strimo itaq; oua sua deserens obliuiscat' qd' pes conculcet ea. quia uidelicet ypocrite eos quos in conuersatione filios generant derelinquunt. & omnino n' curant. ne aut exhortationis sollicitudine. aut di sciplinę custodia destitutos. prauorum operū exēpla puerant. Si em̄ oua q' gnumt diligenter. nimirū metuerent ne quis ea puer sa opera demonstrando calca ret. Hunc paulus pedē infirmis discipu lis quasi ouis que posuerat metuebat cū diceret; multi ambulat q' s' sepe dice bam uobis. nunc autē & flens dico in micos crucis xpi; & rursum. Videte canes. uidete malos operarios; & rur sum. Denuntiam uobis fratres in nomine dñi nri ihu xpi. ut subtrahatis uos ab om ni fratre ambulante inordinate. q' non sedm traditionē quā acceperunt a nobis. Hunc iohs pedē gaio formidabat; q' cū multa diotrepis mala pmississet. adun xit; hāc. noli imitari malū. qd' bonū est. Hunc ipse sinagoge dux. infirmo

tuang.

ph.

Paul.

le.

le.

lohs.

Paul.

hrē.

hrē.

Paul?

hrē.

hrē.

quando circa filios suos tanto estu a
 moris inhiabat dicens. Dunc uiuunt
^{uol} si stans in dño. & testis in e dñs. quomo
 do cupiã om̄s uos inuiscerib' xp̄i ihu.
 Romanus quoq; ait; testis mihi est
 dñs cui sermo in sp̄u meo in euange
 lio filii ei. qđ sine inuissione me
 moriã ur̄i facio semp in orationib' meis.
 obsecrans si quomodo tandē aliquando
 p̄sperū iter habeã in uoluntate dī ue
 mendi ad uos. desidero enī uidere
 uos. Timotheo quoq; ait; Gr̄as ago dō
 meo. cui seruo a p̄gentorib' in conscien
 tia pura. quā sine inuissione habeã
 tui memoriã in orationib' meis. nocte
 ac die desiderans te uidere. Thesalo
 nicensib' quoq; amorē suū indicans
 ait. Nos autē fr̄s desolati a uobis.
 ad tēpus ore. aspectu. n̄ corde. abun
 dantius festinam' faciē ur̄am uidere
 cū multo desiderio. Qui duris p̄secuti
 omb' pressus. & tam defiliorū salute
 sollicit' aduincit. om̄s in timotheū
 frat̄rē nr̄m et ministrū in euangelio
 xp̄i. ad confortandu uos & exortandō
 p̄ fide ur̄a. ut nemo moueat' in tribu
 lationib' istis; ipsi enī scitis qđ in hoc
 positi sum' Ephesib' quoq; ait; peto
 ne deficiatis in tribulationib' meis p̄
 uob'. quę est gl̄a ur̄a. Ecce in tri
 bulatione positi. alios exhortatur.
 & in hoc qđ ipse sustinet alios ro
 borat. Non enī filiorū suorū fue
 rat more strictionis oblit'. sed me
 tuebat nimis. ne ei discipuli in p̄
 dicatore suo tot p̄secutionū p̄bra

cernentes. fidem in eo dispicerent. con
 tra quā innumere passionū contume
 lie p̄ualerent. & idcirco nimis dolo
 bat in tormentis. sed magis filius de
 tormentorū suorū tēptatione metue
 bat; paruipendebat in se plagas corpo
 ris. dum formidaret in filis plagas
 cordis; ipse patiēdo suscipiebat uulne
 ra tormentorū. s; filios consolando cura
 bat uulnera cordū. Pensem' g' cui cari
 tatis fuerit. inter dolores p̄prios alius ti
 muisse. pensem' cui caritatis sit. filiorū
 salutē inter sua detrimenta requirere.
 & statū mentis in p̄ximis. ex sua delectio
 ne custodire; sed hęc ypocritę hanc
 tas uiscera nesciunt. quia eorū mens qn̄
 to p̄ mundi concupiscenciã in exteriora
 resolut'. tanto p̄ in affectu suā interi
 obdinat'. et torpore insensibili frigescat
 in tr̄insecus. quia amore dāpnabili mol
 lescit foris. seq; ipsā considerare n̄ uale.
 quia cogitare se minime studet. Cogi
 tare uero se n̄ potest. qđ tota apud se
 metipsam n̄ sufficit. quia p̄ quot concu
 piscencias rapitur. p̄ tot a semetipsa spe
 cies dissipatur. & sparsa in uisceribus iacet.
 quę collecta si uellet ad summa consurgere.
 Vnde iustorū mens. qđ p̄ custodia disciplinę acuncta
 fluxū uisibiliū appetitu constringitur.
 collecta apud semetipsā in tr̄insecus inte
 gratur. qualisq; dō uel p̄ximo eē debeat
 plene se conspiciat. qđ nihil suū exterius
 derelinquit. & quanto ab exterioribus
 abstracta cōpescit'. tanto aucta in uis
 mis inflammatur. & quo magis ardet.
 eo. ad dephendēda uirtia amplius lucet.

Iph

Hinc est enim quod scilicet uiri dum se
 intrasemetipsos colligunt. mira ac pe-
 netrabili acie. occulta etiam aliena
 delicta deprehendunt. Vnde bene per
 ezechielem prophetam dicitur. **E**missa si-
 militudo manus apprehendit me in cin-
 cinno capitis mei. & eleuauit me spiri-
 ter terra & celum. et adduxit me in
 hierusalem inuisione dei. iuxta ostium
 interius quod respiciebat ad aquilonem.
 ubi erat statutum idolum ^{et celi} zeli ad prouocan-
 dam emulationem. Quid est enim cinnum
 capitis. nisi collectio cogitationis mentis.
 ut non spat se defluant. sed per disciplinam
 constrictam subsistant. Manus ergo desuper
 mittitur. & propheta precinnum capitis e-
 leuat. quia cum nostra mens sese per custodia
 colligit. uis superna sursum nos ab inferis
 trahit. Bene uero in terra et celum suble-
 uatum se asserit. quia quilibet se in car-
 ne mortali positus plene quidem adhuc
 ad superna non peruenit. sed iam tamen ima-
 derelinquit; inuisione uero dei in hie-
 rusalem ducit. quia uidelicet unusquisque per
 fidem per caritatis zelum. qualis esse ec-
 clesia debeat contemplatur. Bene quoque
 additur quia iuxta ostium interius ductus
 est quod respiciebat ad aquilonem. quia in-
 ternum se uiri dum per aditum internum est
 templationis aspiciunt. plus prauam
 tra ecclesiam fieri quam recta deprehendit;
 & quasi in aquilonis parte oculos. id est
 ad solis sinistram flectunt. quia contra
 uitioy frigora caritatis se stimulis
 accendunt. Vbi & recte subiungitur.
 quia illic erat statutum idolum zeli ad

prouocandam emulationem. Dum
 enim intra seam ecclesiam a nonnullis spe-
 cie sola fidelibus rapinas & uitia perpe-
 trari considerant. quid aliud quam
 hierusalem idolum uident. quod idolum
 zeli dicitur. quia a phoo contra nos emu-
 latio superna prouocat. ut tanto distric-
 tius delinquentes feriat. quanto nos
 castus redemptor amat. Ypocrite ergo
 quia cogitationis mentis non colligit.
 precinnum capitis minime tenentur.
 Et qui nesciunt commissorum sibi quon-
 do deprehendunt. huiusmodi torpent
 ad celestibus adi flagitare debuerant.
 & flagrant terrenis rebus anxie. a
 quibus laudabiliter torpuissent; post
 posita quippe cura filioy. sepe eos
 uideas se contra pericula immensi la-
 boris accingere. transmeare maria.
 adire iudicia. pulsare principat. pa-
 latia irrupere. iurgantibus populoy
 cuneis inter esse. & terrena patrimo-
 nia laboriosa obseruatione defen-
 dere. Quibus si fortasse dicat. cur ista
 uos agitis. quod scilicet reliquistis. Respon-
 dent ilico dominum se metueri. & idcir-
 co tanto studio defendendis patri-
 moniis insudare. Unde bene ad-
 huc destructionis huius stulto labore
 subiungitur. Frustra laborant.
 nullo timore cogitate. Illic namque
 trepidauerunt timore. ubi non erat
 timor. Ecce enim diuina uoce per-
 cipitur. si quis tibi tulerit tunica.
 & uoluerit tecum iudicio contende-
 re. dimitte illi & pallium. & rur-

delicta

S
S
dat.

Eng.

Lxx.

Paul.

sum; si quis quod tuum est tulerit ne
repetas. Paulus quoque apostolus discipu-
los suos cupiens exteriora despiciere.
ut ualeant interna seruare. ammonet
dicens. Iam quidem omnino delictum est in
uobis. quod iudicia habetis inter uos; qua-
re non magis iniuriam accipitis. quare
non magis fraudem patimini. Et tamen
ypocrita assumpto sancte conuersationis
habitu. filiorum custodiam deserit. et te-
poralia quoque defendere etiam uirgus
querit; exemplo suo eos perdere corda
non trepidant. et quasi per negligentiam
amittere patrimonia terrena for-
midat. in errore discipulus labit; et
tam ypocrita nullo dolore sauciatur.
ire iniquitatis uiraginem commissos
sibi conspiciunt. et hoc quasi in audita
pertransit; tunc quod sibi leuit inferrit
temporale damnum senserit. in ultionibus
uere repente ab intus inardescit. mox
patientia rumpitur. mox dolor cordis
in uocibus effrenatur. quia dum animam
damna equanimiter tollerit. iactu-
ram uero rerum temporalium repellere
etiam cum spiritu commotione festinat.
cunctis ueraciter indicat teste men-
tis perturbatione quod amat. Ibi quippe
est grande studium defensionis. ubi
et grauior uis amoris. Nam
quantomagis terrena diligit. tan-
to priuari eis uehementius pertime-
scit. Quia enim mente in hoc mundo
aliquid possidemus. non dolemus nisi
cum amittimus; sine dolore namque
amittitur. quicquid sine amore

possidetur; que uero ardentius dili-
mus habita. grauius suspirium ablata.
Quis autem nesciat. quia nostris uisibus res ter-
renas dominus condidit. suis autem animas
hominum creauit. Plus ergo deo se ama-
re conuenit. qui neglectis his que eius
sunt. propria tuetur. Perdere namque
ypocrite ea que dei sunt. id est animas
hominum non timent. et ea que sua sunt
amittere uidelicet res cum mundo tran-
seunt. quasi districto positur rationes
timent. ac si placatum inueniant. cui
desideratis rebus id est rationabilibus premissis.
insensibilia et non quesita conseruant.
possidere in hoc mundo aliquid uo-
lunt. et ecce ueritas clamat; nisi
quis renuntiauerit omnibus que
possidet. non potest meus esse discipulus.
Perfectus ergo christianus quomodo debet
res terrenas uirgando defendere. quas
non precipitur possidere. Itaque cum res
proprias amittimus. superfecte dominum sequimur.
in huius uitae itinere amagno onere le-
uigati sumus. Cum uero cura rerum eiusdem
nobis itineris necessitas imponit. quidam
dum eas rapiunt solummodo tolerandi
sunt. quidam uero seruata caritate prohiben-
di. non tamen sola cura ne nostra subtra-
hant. sed ne rapientes non sua semetipsos
premissis. Plus quippe ipsis raptoribus
debemus metuere. quam res inrationa-
bilibus defendendis inhiare. Illa
namque etiam non rapta morientes amittimus.
cum illis uero et nunc conditionis
ordine et si corrigi studeant. post per-
ceptionem munus unum sumus. Quis autem

Eug.

nesciat. quia minus ea quibus utimur
 & plus debem amare qd sumus. Si ergo
 & p sua utilitate raptorib' loquimur.
 iam n' solu nobis que temporalia. sed
 etia' ipsis que sunt eterna uindicam'.
 Quamre illud e' sollerter intuentiu
 ne p necessitatis metu cupiditas surrep-
 ta reru. & zelo succensa phibitio.
 impetus inmoderatione distensa. usq;
 ad odiosa turpitudine contentions
 erupat. duq; pterrena re pax acorde
 cu' pximo scindit. liquido appareat.
 quia plus res qua' pxim' amatur. Si
 eni' caritatis uiscera etia' circa raptore
 pximu' non habem'. nosmetipsos peius
 ipso raptore psequim'. grauiusq; nos
 qua' alter poterat deuastam'. qa' di-
 lectionis bonu' sponte deserentes a
 nobis ipsis intus e' qd' amittim'. quia ab il-
 lo sola exteriora pdebam'. Sed hanc
 ypocrita forma' karitatis ignorat. qa'
 plus terrena qua' celestia diligens. etia'
 eu' qui temporalia diripit sese in inimis
 inmani odio inflammat. Sciendu'
 uero e' quia sunt nonnulli q's karita-
 tis gremio nutriens mat' eccl'a tolerat.
 quousq; ad spualis etatis increm'ta p-
 ducat. q' non nunquam et scitatis ha-
 bitu' tenent. & pfectionis meritum ex-
 equi n' ualent; ad dona naq; spualia
 minime assurgunt. et idcirco hisq;
 sibi conuincti sunt. ad tuenda ea que
 terrena sunt seruiunt. & nunquam
 in defensionis ei' iracundia excedunt;
 hos nequaquam credendu' e' in ypocri-
 tary nune'ru' currete. quia aliud

est infirmitate. aliud malitia pecca-
 re. hoc itaq; hoc int. ypochritas di-
 stat. quod isti infirmitatis consci
 malunt acim'etis deculpa sua redar-
 gui. qua' de ficta scitatis laudari.
 illi uero & iniqua se agere certi s't.
 & tam apud humana iudicia deno-
 mine scitatis intumescunt. Isti non
 metuumt prauis hominib' etia' de
 bona actione despicere. du' sup'ius
 tantummodo iudicis placeant. illiu'
 nu'qua' quid agant. s; quomodo de acti-
 one qualibet hominib' possint place-
 re considerant; isti iuxta modu' suae
 intelligentie etia' in reb' sc'i militan'
 causis di'. illi etia' p'causas di' inten-
 tionem deseruunt sc'i. qa' in ipsa qq;
 que se agere sc'a opera ostendunt.
 n' conuersatione querunt hominu'. sed au-
 ras fauoru'; igit' cu' quosda' non de-
 specte conuersationis uiros iracunde
 uel minime defendere terrena conspi-
 cum'. debem' hoc in illis p' caritate rep-
 hendere. nec tam eos rep'hendendo de-
 sperare. q' plerumq; uni eidemq; hominu'
 & insunt quedam iudicabilia que ap-
 parent. et magna que latent. in no-
 bis autem sepe magna in facie p'deunt.
 & n' nunquam que rep'hendenda sunt
 occultantur. Hinc g' humilianda
 est n're mentis elatio. q' et illoz
 infirma sunt publica & nra secreta.
 & rursus fortia illoz secreta sunt.
 et in publico nra uulgant'. Quos g'
 de apta infirmitate rep'hendimus.
 sup' est ut de occulte fortitudinis

n.

estimatione ueneremur; & si se deap
ta firmitate nra mens eleuat. occulta
sua infirma considerans. sese inhumili
tate premat; sepe eni nonnulli multis
pceptis obsequuntur. & quedā pauca p
tereunt. & nos ptermittunt. cū pauca
seruam. Vnde fit plerūq; ut quia qd
seruamus nouim. hoc pterire alios
uidem. ilico nra se inelatione mens
eleuat. obliuiscens quā multa ptereat.
cū ualde sint pauca que seruat. Ne
cesse ē igit ut in quib' alios rephēn
dum. elationē sollicitē nrę cogitationi
inclinem; quia si sublimore se cete
ris nr̄ animus conspicit. quasi inpei
piti singularitatis ductus heu peius
runt. Sed cur ypochrita celestia lu
era deserens. terrenis laborib' sub
structionis adhuc nomine subungit
dicens. **P**riuauit eā dñs sapien
tia. nec dedit illi intelligentiam.
Quāuis aliud sit priuare. aliud non
dare. hoc tam̄ repetit subdendo n̄
dedit. qd̄ premisit priuauit; ac
si diceret; quod dixi priuauit. n̄ inui
ste sapientiā abstulit. sed iuste n̄
dedit. Vnde & pharaonis cor dñs
obdurasse describit. n̄ qd̄ ipse duri
tiā contulit. s; qd̄ exigentib' ei me
ritis nulla illud de sup̄ infusi timo
ris sensibilitate molliuit. Sed n̄
ypochrita qd̄ sem̄ se simulat. qd̄
sub imagine boni operis occultat.
scē geētę pace p̄mittit. et idcirco
ante nr̄os oculos religionis uisio
ne uestit; si qua ū temptatio

fidei erumpat. statim lupi mens ra
bida habitu se ouine pellicis expoliat.
quantūq; contra bonos seuiat. pse
quens demonstrat. Vnde & recte
subigitur. **C**ū tempus fuerit. in
altū alas erigit. deridet equitē & as
censore eius. Quid enī alas hui' stru
tionis accipim. nisi pressas hoc tēpo
re quasi complicatas ypocritę cogita
tiones. quas cū tēpus fuerit in altum
eleuat. q̄a oportunitate conpta. eas
supbiendo manifestat. **A**tal' in altū
erigere est. pessrenatā supbiā cogita
tiones aperire; nunc autē quia sem̄
se simulat. quia in semetipso stringit
que cogitat. quasi alas in corpore p
humilitatē plicat. Notandū uero
est. qd̄ non aut deridet equū & ascen
sore. Equus quippe ē unicusq; scē
anung corpus suū. qd̄ uidelicet nouit.
et ab inicitis continentis freno retin
gere. et rursū caritatis impulsu in ex
ercitatione boni operis relaxare.
Equus q̄ nomine anima sc̄i uiri exp̄
mit. que uimentū corporis bene sub
ditū regit. Vnde & ioh̄s ap̄ts in a
pocalipsy dñm contēplat' ait. Et ex
ercitus qui sunt in celo sequebant' eū
in equis albis. Multitudinē quippe
scōz que in hoc martyri bello sudauē
rat. recte exercitū uocat. q̄ idcirco i
equis albis sedere referunt. quia in mu
rū eoz corpora & luce iustitię et casti
momę candore clarauerunt. Deridet
ergo ypochrita equitē. quia cū ipse in
ap̄to iniquitatis eruperit. electoz despi
fidei

multa

substernat.

Exod.

Apocat.

fidei

29
cit sanctitatem. & elatos fatuos appel
lat. quos pace pressos fidei callida ar
te simulabat. Quis uero alius huius a
scensore equitis. nisi omnipotens dominus. qui &
ea que non erant prudens condidit. & ea
que sunt possidens regit. Ascendit quippe
per equitatem. quia iusti uniuersumque; iuri am
mam possidet. sua bene membra possi
dente. Huic ergo hypocrite deridere est
equitatem. scos despiciere. deridere uero
ascensorem equitis. psilire usque; ad inuiriā
creatoris; quia enim in unoquoque; lapsu a
minimis semper incipit. & succrescentibus
defectibus ad grauiora peruenit. Recte
hypocrite huius iniquitas presumptuosa de
trimema distinguitur. ut dicat prius
bonum se quod non sit ostendere. post mo
dum uero bonos apte despiciere. ad extre
mum quoque; usque; ad inuiriā conditoris ex
ilire. Numquam quippe illuc anima que
cecidit iacet. quia uoluntarie semel
lapsa ad peiora pondera suis iniquitatis
impellitur. ut in profundem corruens
semper adhuc profundius obruat. Sat
ergo hypocrite & ne suas laudes appetat.
post modum uitam primorum premit. & quando
que; se in irruptione sui conditoris exer
ceat. ut que elationa semper excogitat. eo
se supplicis atrocioribus immergat.
Quia multos tales nec sancta ecclesia tolerat.
quos cum tempore eruperit reprobatio apta
manifestat. que uoluntates suas. quasi etiam
eam in exercitum. quasi complicatas inte
riori alas cogitationum premit; quia enim
bonis malisque; hec uita communitur. ducit
nunc ecclesia exurgitque; numero insibiliter

congregatur. sed deo inuisibiliter in
dicante discernit. atque; in exitum suum
a reproborum societate separatur; in uero
esse mea nec boni sine malis. nec mali
sine bonis possunt. Hoc enim tempore
coniuncta utraque; pars sibi necessario
congruit. ut & mali mutantur per ex
empla bonorum. & boni purgantur precepta
mala malorum; atque; ideo dominus sub stru
onis specie multa de hypocritarum rep
batione intulit. mox ad electorum
sortem uerba conuertit. ut que nullis
audierat quod fugientes tolerent. in
istis audiant quod imitantes amant;
sequitur. Numquam prebebis equo for
titudinem. aut circundabis collo eius hum
ilitatem. Sed fortasse priusquam huius
equi fortitudinem humilitateque; differant.
ab aliquibus queritur ut aliter etiam mora
litate preposita et rinocerotis uirtute &
strutionis huius facultas exponatur;
manna quippe est uerbum dei. & que quod
bene uoluntas suscipientis appetit hoc
perfecto more comedentis sapit; terra
est uerbum dei. quam quanto labor in
quirentis exigit. tanto largius fructu
um reddit. Debet ergo intellectus sa
cri eloqui multiplex inquisitione uen
tilari. quia & sepius aratro uertitur.
ad frugem uberius aptatur. Que igitur
& aliter de rinocerotis ac strutione
sentiam sub breuitate prestringam. quia
adea que obligatoria sunt. enodanda
perperam. Rinoceros iste que etiam mono
ceros grecis exemplaribus nominatur. tan
te esse fortitudinis dicitur. ut nulla

uenantium uirtute capiatur. sed sic
hu afferunt q̄ describendis naturis. am
malū laboriosa inuestigatione sudane
runt. Virgo ei puella p̄ponit. quere
menti sinū aperit. in quo ille omni
ferocitate postposita caput deponit.
sicq; ab eis aquib; capi querit̄ repente
uelut eneruis inuenit̄. Buxei q̄q;
coloris ēē describit̄; quinetiā cū efan
tis quando certam aggredit̄. eo cornu
qd̄ in ^{nare} ~~in~~ singularit̄ gestat uen
trē aduersamū ferire p̄hibet̄. ut cū
ea que molliora s̄t uulnerat. impug
nantēs se facile sternat. Potest q̄
p̄hō rinocerātā uel certe monocero
tā scilicet unicomē ille popl̄s intel
ligi. q̄ dū accepta lege n̄ opera. sola
uit̄ cunctos homines elationē s̄psit.
quasi uit̄ ceteras bestias cornu singu
lare gestauit. Vnde passionē suā
dñs p̄pheta canente p̄nuntians ait;
liberame de ore leonis. & a cornib;
& a cornib; unicomuorū humilitatē
meā. Tot quippe nulla gente uni
cornes uel certe rinocerotes extite
runt. quot contra p̄dicamta ueri
tatis de legis operib; singulari & fa
tua elatione ēfisi sunt. Beato q̄ iob
scē geōt̄ typū tenenti dicitur;

Nunquā uolet rinocer seruire tibi.
Ac si aptius dicat; nunquā illū po
pulū quē supbire in nece fidelium
stulta sua elatione consideras sub
uire tuis p̄dicationis inclinās sub
audis ut ego. q̄ et contra me illū
singulari cornu extolli conspicio.

& tamen mihi cum uoluerō protinus
subdo. Sed hoc ^{mp̄} illius ostendim; si de
genere ad speciem transcam; ille q̄ ex
hoc populo & p̄us insupbia & p̄modū
p̄cipuus testis inhumilitate nob; adme
dum paulus ducat. q̄ dū contra dñm
se quasi de custodia legis nesciens extu
lit. cornu in nare gestauit; unde et
hoc ipsū naris cornu p̄ humilitatē post
modū inclinans dicit. Qui p̄us in bla
phemā & p̄secutor & contumeliosus. s; **Paul.**
misericordiam consecut̄ sū. q̄ a ignorans fe
ci; in nare cornu gestabat. q̄ placita
rū se dō de crudelitate ēfidebat. sic
ipse p̄ modū semetipsū redarguens
dicit. Et p̄ficebā inuidiosus supra **l̄c.**
multos coetaneos meos in genere meo.
abundantius emulatores existens pa
tinarū mearū traditionū. Huus rino
cerotis autē fortitudinē omnis uenator
extimuit. quia sauli sententiā om̄s
p̄dicatores expauit; scriptū nāq; est. **Act.**
Saulus adhuc spirans minarū & cedis **ap̄t̄**
indiscipulos dñi. accessit ad p̄ncipē
sacerdotū. & petuit ab eo eptaminda
maseū ad sinagogas. ut si quos inue
nisset huius uitę uiros ac mulieres uine
tos p̄duceret in hierusalē. Cū stat
nare reddendus trahit̄. inspiratio uo
cat; & illud sepe podore naris depre
hendim;. qd̄ oculis n̄ uidem;. Rinocer
iste q̄ in nare gestabat cornu q̄ p̄cuteret.
q̄ minarū & cedis inspirans postquā p̄
sentēs interfecerat. absentes querebat;
sed ecce omnis ante illū uenator ab
seondit̄. omnis homo idest rationale

sapiens opinione timoris eius effugatur
 Ut g hunc rhinocerotā capiat. sinū suum
 uirgo idest secretū suū ipsa se inuola
 ta in carne dī sapientia expandat. Scrip
 tū quippe ē. qd cū damascū pgeret. subito
 circūfulsit illū media die lux de celo. et
 nocturna ē dicens. Saule saule qd me p
 sequeris. quipstrat uiterra. respondit;
 quis es dnē. cui ilico dicit; Egosū ius
 nazaren. quē tu psequeris. Virgo nūm
 rī rhinocerotē sinū suū aperuit. cū sau
 lo incorrupta dī sapientia incarnatio
 nis sue mysteriū de celo loquendo pate
 fecit. & fortitudinē suā rhinocer^o pdidit.
 qā pstrat humi. omne qd supbū tume
 bat amisit. Quidū sublato oculorū
 lumine manu ad anamā ducit. patet
 am rhinocer^o iste quib dī loris asstrin
 gatur. qā uidelicet uno intēpore ce
 citate. pdicatione. baptisinate. ligatur.
 q etiā addi presepe morat ē. quia ru
 minare uerba euangeliu dedignat ē;
 ait em; Ascendi hierosolimā cū barna
 ba assumpto & tito; ascendi autē se
 cundū reuelationē. & contuli cū illis
 euangelū. & qui pus ieuū audierat.
 durū est t^o contra stimulū calcitrare.
 mira pmodū uirtute p̄sidentis p̄ssid.
 exuerbi pabulo uires obtinuit. et
 calcē supbne amisit; loris quoq; dī n̄
 tantū a feruore restringit. sed qd
 magis sit mirabile ad arandū ligat.
 ut n̄ solū homines crudelitatis cornu
 n̄ impetat. s; eor etiā refectioni serui
 ens. aratrū pdicationis trahat. Ipse
 quippe de euangeli zantib quasi de

Lte.

Paul

Act
aptoe.

arantibus dicit. Debet enim inspe
 qui arat arare. & q trahat inspe fruc
 tus percipiendi. Qui g tormenta prius si
 delib^o irrogauerit. & p̄fide p̄ modum
 flagella libent^{er} portat. qui scriptis
 etiam eptis humilis ac despect^o pdicat
 bat qd dudū terribilis impugnabat.
 p̄fecto bene ligat^o sub aratro desudat
 ad segetē. q̄ iunibat in campo male lib
 at amore; de quo recte dicit. **A** ut ē
 fringer^o glebas uallū post te. **I**am
 scilicet dn̄s quorūdā mentes intraue
 rat. q̄ illū ueracit^{er} humani generis
 redēptorē credebant; quātam cūne
 quaquā ap̄stina obseruatione recede
 rent. cū dura littere pdicantia custodiret.
 eis pdicator egregius dicit. Sic ut cūci
 dūmū. xps nihil uob̄ pderit. Qui
 g in humili m̄te fidelū legi duritiā
 redarguendo cont^{ra} fruit. qd aliud
 quā in ualle p̄ dn̄m glebas fregit.
 ne uidelicet grana seminūq̄ extisus
 aratro fidei sulcus cordis exciperet
 p̄ custodia littere pressa deperiret.
 de quo adhuc bene subdit. **N** unquā
 fiducia habebis in magna fortitudine
 ei. & derelinques ei labores tuos. In
 rhinocerotis hui^o fortitudine fiducia
 d̄s habuit. q̄ quanto illū crudelius
 dura sibi inferentē ptulit. tanto p
 se constantius tolerantē aduersa
 p̄seuit; cui labores etiā q̄s ipse in
 carne ptulerat dereliquit. qā ē
 uersū illū usq; ad immationē p̄pe
 passionis traxit. Vnde & p̄ eundē
 rhinocerotā dicit. **S**uppleo ea quae

Paul.

S

S

Lte.

S

S

Lte.

desunt passionū xp̄i in carne mea. De q̄
adhuc subdit. **N** smqd̄ credis ei qd̄ red
dat sementē tibi. & arēā tuā congreget.
Considerem saulū quis fuerit. cū ab ipsa ad
olefua lapidamū aduitor existeret. cū a
lia gēta loca uastaret. & acceptis eptis ua
standa aliapetera. cū mors ei fidelū nulla
sufficeret. s; semp̄ ad aliorū uentū alus ex
tinētis hanelaret. & p̄fecto cognoscimus.
q̄ nullus tē fidelū crederet qd̄ aduigū
d̄s suę fortitudinis uim tantę elationi
inclinaret. Vnde & annamas uoce do
minica hunc & postquā conuersū au
diuit. extimuit dicens. Dn̄e audiui a
multis de uro hoc quanta mala sc̄is tu
is fecerit in hierusalē. Quam̄ repen
te cōmutat ab hoste p̄dicator efficitur.
et incunctis mundi parib; redēptoris
sui nom̄ insinuat. supplicia pueritate
tolerat. patise que urogauerat ex
ultat. Alios blandimtis uocat. alios
ad fidē terrorib; reuocat. Istis regnū
pollucet celestis patrię. illis minatur
ignes gehemę. Hos p̄ auctoritatem
corrigit. illos ad uā rectitudinis p̄
humilitatē trahit. atq; in omulātere
ad manū suā recto ris inclinat. & tan
ta arte dī arēā congregat. quanta
illā prius elationes uentilabat. Sed
neq; hoc abhorret apaulo qd̄ rinocer
buxei coloris d̄r. & elefantōy uentres
cornu ferre p̄hibet. Quia em̄ in
uere subrigore legis assueuit. arti
us in illū ceteris custodia uniuscū
q; uirtutis in oleuit. Quid enim

p̄ colorem buxēū. nisi abstinentię palloz
exprimit. cui ipse se tenacit̄ adberere
testat̄ dicens. Castigo corpus meū et
serutum subitio. ne forte alius p̄dicans
ipse repbus efficiat. **Q**ui diuine legi
eruditione p̄ditus. dū aliorū in glumē
redarguit. cornu elefantis in uentre
ferit. In uentre ū elefantes p̄
cusserat cū dicebat. Multiambu
lant quos sepe dicebā uobis. nunc
autē & flens dico inimicos quos xp̄i.
quorū simis uentū. quoz uenter d̄s.
& ḡta inconfusione ipsorū; et rursū;
huius modi xp̄o dn̄o n̄ seruiunt. sed suo
uentri. Cornu suo ḡ rinocerū iste n̄
iā homines s; bestias percutit. quando
illa paulus doctriņę suę fortitudine
nequaquā p̄mendos humiles impe
rit. sed sup̄bos uentris cultores occidit.
Que ḡ in paulo scripta cognouim; su
p̄ est ut facta in alus credamus.
Multi quippe ad humilitatis grām
ex illius populi elatione conuersi s̄t.
quoz seuitiā dn̄s dū subiugo in spua
ti timoris edomuit. mirū rinocer
rotis fortitudinē subegit; sed qua
mirā dī potentia qd̄ de electis egit
andauit. n̄c mirā ei patientiā in his
q̄ repbans tolerauit audiamus.
Penna strutionis similis ē pennis erodu
& accipitris. Quid strutionis nomine.
nisi goga signat. que alas legis habuit.
sed corde in infimis repens iniquā se a
terra subleuauit. Quid ū perodū &
accipitrē. n̄ antiqui patres exp̄nuunt.
qui ad ea que potuerunt intellegenda

Act' ap' loz

Itē.

cornu

Paul.

Itē.

55

pspice si ualuerunt etiam uiuendo puo
 lare. Penna g^o strutionis. erodu & ac
 cipitis pennis e^o similib^o. q^a sinagoge
 uox prioru doctrina loquendo tenuit.
 sed uiuendo nesciunt. Vnde & eiusde
 sinagoge pop^os de phariseis ac scribis
 ueritas ammonet dicens; Sup cathedra
 moysi sederunt omnia q^o quecuq^o dixerit
 uob^o seruate & facite. sed in opera u^o
 eor^o nolite facere. Multa autem dicere
 de erodu uita potuim^o. s; q^a penna ei
 tantummodo ad memoria^o seduct^o. deu
 ta loqui phibem^o. Que derelinquit
 in terra oua sua. tu forsitan in pulue
 re calefacis ea. In ouis aliud e^o quod
 cernit^o. aliud qd sperat^o. et uideri spes
 n^o potest paulo a^ostante q^a ait; qd
 em uidet q^o quid sperat. Quid g^o p
 ffitiouis oua. n^o synagoge carne edita
 apti designant^o. qd^o se in mundo despe
 ctas atq; humiles exhibent. sperare
 glam in sup^oms docent; Abiecti naq;
 & quasi nullius mom^oti apud elatos
 habiti uita uelut oua iacuerunt. sed
 intus in eis latebat unde uiderent.
 & subleuati spei pennis ad celestia uo
 larent; que oua strutio in tra dereli
 quit. q^a eos quos carne genuerat syna
 goga aptos. audire contempnens uocan
 de gentilitati deseruit. Mira autem
 potentia d^ons h^oc eade^o in puluere oua
 calefacit. quia uinos aptoru fetus in
 illa abiecta dudum gentilitate suscita
 uit. et q^o sinagoga uelut insensatos
 in uinificatosq; despegerat. ipsi nunc
 in ueneratione gentiu p doctrina

Eug^o.
 Scribe &
 pharisei;

Paul^o

magisterum uiuentes uolant; oua sua
 strutio in puluere derelinquit. q^a et
 om^os quos pdicando sinagoga genuit.
 a terrenis desideriis minime suspend^o;
 que nimirum desideria quia antiquus
 hostis concepta inuenit. obsessas nites
 etiam in scelerib^o rapit; vnde & subdit^o.
Obluiscit^o qd pes conculcet ea. ^{aut} bestia
 agri conterat; Tunc oua pes calcet.
 & bestia agri conterit. cu^o in terra dese
 runt. q^a uidelicet humana corda di
 semp terrena cogitare. semp que in a^ote
 agere appetunt. ad conterendu se ag
 bestia. idest diabolo sterunt. ut cu^o
 diu^o infima cogitatione abiecta st. q^ondo
 que etiam maioru criminu ppetratione
 frangant^o. Sinagoga g^o oua genuit a
 terra suspendere bene uiuendo neglex^o.
 sed omps d^os multos ei filios quamuis in
 terrenis desideriis mortuos ac frigi
 dos repperit. calore tam sui amoris
 ammauit; s; uita qua filius synagoga
 n^o dedit. hanc pmodu uiuidit. du mo
 luret^o psequendo extinguere. q^o se ad
 bona opera n^o meminerat fouendo genuit
 se; vnde & apte de hac strutione sub
 dit^o. Durat^o ad filios quasi n^o sint sui.
 Quasi n^o suos respicit. q^o alit^o uiuere q^o.
 docuit ipsa dephendit. et durefcente
 feruitia terrores admonet. seq; in eor^o
 eritiatib^o exerret. atq; inuidie facibus
 inflamata in quib^o n^o laborauit ut
 possent uiuere. laborat ut debeant
 interire. & cu^o d^oni mbra psequit^o. pla
 care se p hoc d^oni suspicant; vnde
 & isde^o strutionis ouis ueritas dicit.

S
 S

SS

Eugt.

Veni hora ut omnis qui interficit
uos arbitretur se obsequium prestare deo. In
quo die crudelitate ad persecutendum synago-
ga ducit hoc se agere. Impulsu diuini
timoris arbitrat. recte subiungitur;

Frustra laborant. nullo timore cogente.
In labore quippe illa persecutionis an-
helare non timor sed crudelitas coegit.
Sed quia plerumque uicia colore uirtutum
tincta. tanto nequiora sunt quanto esse
uicia minime cognoscunt. eo in perse-
cutione durior synagoga exiit. quo
religiosiore se fieri fidelium mortibus
estimauit. & idcirco quae ageret dis-
cernere omnino non potuit. quia lumini si-
bi intelligentis presumpcie obiectionem
clausit; unde & bene subdit. Pri-
uauit enim eam deus sapientia. nec dedit
illi intelligentiam. Districtum quippe est
occultae retributionis examen. & quia
sciens humilitatem perdidit. etiam uerita-
tis intelligentiam nesciens amisit. Val-
de autem minora sunt uulnera quae in
redemptoris aduentu fidelibus intulit.
quam ea quibus sanctam ecclesiam adhuc per ad-
uentum anti christi ferire contendit. ad il-
lud namque se tempus praeparat. ut uita fide-
lium coaeuatis uiribus praeparat. unde &
apte subdit. Cum tempus fuerit in altum
alas erigit. deridet equitatem & ascensorem
eius. In altum strutio alas erigit. quando
suo conditori synagoga non ut antea for-
midando. sed apte iam repugnando con-
tradicit. In membra quippe diaboli
transiens et mendacum hominem dominum cre-
dens. contra fideles tanto in altum extol-

litur. quanto et deus corpus se esse gloriatur.
quae quia non solum humanitatem deum sed etiam ipsam
diuinitatem despiciunt. instantem equitatem sed a-
scensorem equitatis irridet. Nam custodia
uirtutis personae ualeat intelligi. quia uerbum dei
temper equitatem ascendit. quando animata car-
ne sibi intra uterum uirginis condidit. temper
equitatem ascendit. quando humanam animam
perperam carni praesidentem diuino cultui semper
ipsam creando subiugauit. Carne quippe
diuinitas anima mediante suscepit. et
per hoc totum simul equitatem tenuit. quia in se-
metipso non solum illam quae regebat. sed hanc
etiam quae regebat asstrinxit. Iudea igitur
per aduentum superbentis anti christi laqueo se-
ductionis capta. per redemptorem nostrum humi-
le fuisse uirtutes homines despiciunt. deridet
equitatem quia ei in omnibus diuinitati contra-
dicit. deridet & nihilominus ascensorem;
sed redemptor noster unum idemque & equus et equus
ascensor. & cum immundum uenit fortes con-
tra mundum prelatores exhibuit. & cum
immundi termino anti christi fallaciam
tolerat. uirtutem per se certantibus submini-
strat. ut cum antiquis hostis nulla sua
cruus firmenda libertate laxat. fideles
nostri tanto maiores uires accipiant. quanto
contra aduersarium solutum pugnant.
Unde hic cum strutio alas eleuare ascen-
sorem & equitatem deridere describitur. ilico
fortium predicatorum memoria subrogatur
et dicitur. Numquid praebis equo for-
titudine. aut circueudabis collo ei humilitatem.
Inscriptura sacra equi nomine aliquan-
do lubrica uita praueorum. aliquando
dignitas temporalis. aliquando hoc ip-

sum presens seculum. aliquando prepara
 tio recte intentionis. aliquando scs p̄di
 cator exprimitur. Equi em̄ nomine lu
 brica prauorū uita signat. sicut scriptū ē.
 Nolite fieri sicut equus & mulus; et si ep̄
 ppheta aliū dicitur. Equi amato
 res. & admissariū facti sunt. inquisq;
 ad uxorē primū suū hūmēbat. Equi no
 mine dignitas tēporalis accipit. salomo
 ne attestante q̄ ait; vidi seruos in equis.
 & principes ambulantes quasi seruos sup
 teriā. Omnis quippe q̄ peccat. seruus est
 peccati; & serui in equis sunt. cū peccatorē
 presens uite dignitatib⁹ offerunt. Prin
 cipes ū quasi serui ambulant. cū multos
 dignitate uirtutū plenos nullus honor
 erigit. sed sūma hic aduersitas uelut indi
 gnos deorsum premit; hinc rursum dicitur;
 dormitauerunt q̄ ascenderūt equos. id est
 in morte animi mentis oculos auertentes
 luce clauserunt. q̄ in presens uite honore
 confisi sunt. Equi nomine hoc ipsū pre
 sens sc̄m designat. sicut iacob uoce dicit;
 fiat dan coluber. uinea. cerastes in semita.
 mordens unguilas equi. ut cadat ascen
 sor ei retro. Quo testimonio quid equi
 significet melius ostendū. si ea que cir
 cūstant. paulo subtilius exponam. Non
 nulli em̄ de tribu dan uenire ante xp̄m
 fert. p̄ eo qd̄ hoc loco dan & coluber asse
 rit & mordens; vnde non immerito dū
 israheliticū popl̄s terras in castrorū partici
 one susciperet. primū dan ad aq̄lone
 castra metat ē. illū scilicet signans.
 q̄ in corde suo dixerat. Sedebo in monte
 testam̄ti in laterib⁹ aq̄loms. ascendā sup

Attitudinem nubium. similis ero altissi
 mo. De quo p̄phetā dicit; adam audi
 tus est. Fremt equorū ei; q̄ non solū co
 luber. sed etiā cerastes uocat. Cerastes
 em̄ grece cornua dicunt. Serpens ḡne
 cornuū ēē phibet. p̄ que digne ante xp̄i
 aduentū asserit. quia contra uitā fideli
 ū cū morsu pestiferū p̄dicationis armat.
 etiā cornib⁹ potestatis. Quis autē nesciat
 semitā angustiorē ēē quā mā. fit ergo
 dan coluber uinea. quia in presens uite
 latitudine eos ambulare puocat. quib⁹
 quasi parcendo blandit; si uinea mor
 det. quia eos q̄b; libertatē tribuit. erro
 ris sui ueneno consumit; fit cerastes
 in semita. q̄a quos fideles repperit. & sese
 ad p̄cepti celestis angusta uicinia estrin
 gentes. n̄ solū nequitia callide psuasio
 nis inpeut. si etiā terrore potestatis pre
 mit. & in p̄secutionē p̄ beneficia sic
 te dulcedinis. exercet cornua potestati;
 quo in loco equus hunc mundū insinu
 at. q̄ pelationē suā in cursū labentiv
 tēporū spumat. Et quia ante hristū
 extrema mundi ad p̄hendere nitit. ce
 rastes iste equi unguilas mordere phi
 betur. Ungulas quippe equi morda
 re ē. extrema sēti feriendo contingere.
 ut cadat ascensor ei retro. Ascensor
 equi ē. quisq̄ extollit indignitatibus
 mundi; qui retro cadere dicit. & n̄ in
 faciē. sic saulus cecidisse memoratur.
 In faciē em̄ cadere ē. q̄a in hac uita suā
 unūquēq; culpas agnoscere. easq; pe
 nitendo deflere. Retro ū q̄ n̄ uidetur
 cadere ē. ex hac uita repente decede
 re.

ppheta.

angore

Act apt.

da.

lph.

Salom.

ds

Genesis.

lph.

& adque supplicia ducatur ignorare;
 & quia iudea erroris sui laqueis capta
 p̄ x̄po anticristū expectat. bene iacob
 eodē loco repente in electorū uoce euerſo
 ē dicens; Salutare tuū expectabodnē.
 id est n̄ sicut infideles anticristū. sed cū
 q̄m redēptionē nr̄am uenturū ē. uerū ere
 do fidelit̄ x̄pm. Equi nomine p̄p̄atio
 recte uenturū accipit. sicut scriptū
 ē; equus parat̄ indiem belli. s; dñs salu
 tē tribuit. quia contra tēptationē q̄
 dē se am̄m p̄parat. s; n̄ adiuuet̄ desup
 salubrit̄. decertat. Equi nomine.
 sc̄s quisque p̄dicator accipitur.
 P̄pheta attestante qui ait. Misisti
 in mare equos tuos turbantes a
 quas multas. Quia & quippe
 aque iacuerūt. quia humanę m̄
 tes dui subuitox suorū torpore sopn̄
 sunt; sed equus dī mare turbatū ē.
 q̄a missis sc̄is p̄dicatorib; omne cor qd̄
 pestifera securitate torpuit. impul
 su salutiferi timoris expiauit. Hoc
 itaq; loco equi nomine sc̄s p̄dicator
 accipit. cū beato iob dicit̄. Nūqd̄
 p̄bebis equo fortitudinē. aut circū
 dabis collo ei humilit̄. Sed quid est
 qd̄ huic equo dñs prius se dare for
 titudinē. & post modū collo eius
 humilit̄ circū dare asserit. Humi
 tu enī uox p̄dicationis exprimitur.
 Verus enī p̄dicator ante fortitudinē.
 & p̄ humilit̄ accipit. q̄a cū in se p̄us
 uita exuerit. tē perudendis
 aliis ad uocē p̄dicationis uenit; E
 quis iste habet fortitudinē. q̄a

quisq;

aduersa constanter tollerat. Habes
 humilit̄. quia ad signa blandiens uo
 cat; huic equo dñs & fortitudinē se
 & humilit̄ dare testat̄. quia in p̄dicatore
 onē ei nisi & uita & sermo euenit.
 nequaquā uirt̄ p̄fectionis apparebit.
 Non enī multū p̄dest. sublimis uirt̄ ope
 ratione suffult̄ sit. si tam loquendo
 n̄ ualet ad hoc alios excitare qd̄ sentit.
 Vel quid p̄dest bene loquendo alios
 accendere. si semetipsū indicat male
 uiuendo torpuisse. quia ḡ in p̄dica
 tore necesse ē. ad p̄fectionē utraq; con
 ueniant. equo suo dñs & cū actionis
 fortitudinē humilit̄ uocis. & cū humi
 tu uocis fortitudinē ministrat actio
 nis. Et notandū. humilit̄ q̄ interius
 nimirū p̄guttur ducit. equi collo cir
 cū dari. id est quasi p̄gyrū trahi exte
 rius dicit̄. q̄a uidelicet p̄dicationis
 uox dem̄tis emanat. s; extra circū dat.
 Nā quo alios ad bene uiuendū suscitāt.
 eo ad bene agendū & opera p̄dicantis
 ligat. ne extra sermonē actio transe
 at. ne uoci uita contra dicat. Collo
 ḡ equi humilit̄ circū ducit. q̄a ne ad p̄
 uersa opera p̄deat. suis uocib; etiā uita
 p̄dicantis obsidet. Hinc ē enī qd̄ poten
 t̄ dimicantib; in munere torques dat.
 ut q̄a signa uirtutū gestant. maiora
 semp̄ exerceant. & debilitatis erimen
 incurrere metuant. dū in semetipsis
 iā fortitudinis ē p̄mū qd̄ ostendunt.
 Unde & recte in laude sapientis audi
 tori cuiuslibet psalomonē dī. Coronā Sat.
 gratias p̄ accipies capiti tuo. & tor

quem auream collo tuo; Sequitur.

55

Nym quid suscitabis eum quasi locustas.
 Locustarum nomine aliquando iude
 oru populi; aliquando conuersa gen
 tilitas; aliquando adulantiu lingua.
 aliquando u p coparatione resurrec
 tio domine; uel pdicator uita sig
 nat. Quia em iudeoru popm lo
 custe exprimit. uita iohis; de quo
 scriptu e; locustas & mel siluestre e
 debeat; iohis; quippe eu que pphetie
 auctoritate pnuunt. etia specie
 cibo; clamat. In semetipso em desig
 nauit dnm que puenit. q nimiru
 in redemptioe nram ueniens. qa in
 fructuose gentilitatis dulcedinem
 sumpsit. mel siluestre edidit; qa
 u iudeox plebe in suo corpore ex par
 te conuertit. in cibo locustas accepit.
 Ipsos naq; locuste significant subito
 saltus dantes. sed prius ad terra ca
 dentes. Saltus em dabant. cu pcep
 ta dnu se implere pmittent; sed
 citius ad terra cadebant. cu ppraua
 opera hęc audisse denegarent. Vide
 amus autē quom citius ad terra ru
 unt. utina mortui essem in egypto.
 & n in hac uasta solitudine; utinam
 peream; & n inducat nos dñs in tra
 ista. Locuste g erant qa habebant
 saltu puoce. et casu pactione; locu
 staru quoq; nomine gentilitas desig
 nat. salomone attestante q ait. Flo
 rebit amigdalu in pinguiabit locu
 sta dissipatur capparit. Amgdalu
 quippe flore prius cunctis arborib

signat

fugt.

Exod.

Sat.

ostendit; & quid in flore amgdale.
 nisi seę ecclę primordia designantur.
 que in pdicatorib suis primitiuis uirtu
 tu florib; apdunt. & ad inferenda poma
 bonox operu uenturos scos quasi arbu
 sta sequentia puenit; inquamox locusta
 in pinguiata e. quia siccata gentilitatis ste
 rilitas pinguedine e gra celestis infusa;
 capparit dissipat. quia cu gra fidei uo
 cata gentilitas attingit. iudea in sua
 sterilitate remanens bene inuendi or
 dine amisit; hinc rursum p eundem
 salomone dicit. Regē locusta n habet.
 et egredit uniuersa pturmas. qa in
 delictis derelicta gentilitas aliena du
 du adiuuino regimine extitit. sed tam
 ordinata p modu contra aduersantes sps
 ad fidei bellu pcessit; locuste uocabulo
 lingua adulantis exprimit. qd exbitis
 celestis egypte plage testant que exigen
 tib meritis corporalit semel i illat; st.
 si que mala prauas mtes cotidie feriant
 spiritalit signauerit; scriptu naq; e.
 Ventus urens leuaunt locustas. que a
 scenderunt sup uniuersa terra egypti.
 operueritq; uniuersa facie terre uastan
 tes oma; deuota e igit herba terre. &
 quocquid pomoru in arborib fuit. Qu
 em egyptus plagis affecta e. in quib ex
 teriore pcussione comota dolensq; p
 penderet. quā uastationis damna inte
 rius negligens tolleraret. ut du foras
 perire minima s; amplius delicta cer
 neret. peox specie & que intus ptule
 rat grauiora sentiret. Quid autē p
 significatione locuste postendunt.

Salom.

Exod.

oysel.

Videamus in eis quasi quendam locustarum saltum. Omnia uerba q locut' est dñs. & faciem & audiem;

quæ plusquam cetera minuta quæq; am-
mantia humanis frugibus nocent. in lin-
guas adulantiur. quæ terrenorum hominum
mentes si quando bona aliqua præferre con-
spiciunt. hæc immoderatus laudan-
do corrumpunt. fructus quippe ægyptiorum
est operatio cenodoxæ. quæ locustæ co-
medunt. quando exterminant. dum
adulantes linguæ ad appetendas lau-
des transitorias eorum operantis inclinant.
Herba uero locustæ comedunt. quando
adulatores quæque uerba loquentium fauo-
ribus extollunt. poma quæque arborum deuo-
rant. quando uanis laudibus quorundam
iâ quasi fortium opera eneruant. Lo-
custæ nomine præparationem redemp-
toris nostri resurrectionis designat. Un-
de et uoce eius propheta dicit. Excussus
sum sicut locusta. Teneri enim se apseu-
toribus usque ad mortem pertulit. si sicut
locusta excussus est. quia ab eorum manibus
saltu subitus resurrectionis euolauit.
quod referri quoque ad prædicatores numerum
potest. In ipsis quippe uelut locusta
excussus est. quia in sua persecutione
seuente dum peruersa fugiunt. quasi
quosdam recessibus suis saltus dederunt.
Quia uero ille prædicator ad perfectionis cul-
mum erigitur. quia non actiua solummodo sed etiam
contemplatiua uita solidatur. Recte ipsa præ-
dicatores perfectio locustis exprimitur. quæ
quotiens se in aere attollere conan-
tur. primum se cruribus impellentibus sub-
leuant. et primum alis uolant. Ita
nimis sunt sancti uiri quod dum superna ap-
petunt. primum quidem actiue uitæ

bonis operibus inritantur. et tunc
demum se ad sublimia præcontemplatio-
nis saltu uolando suspendunt. crura
figunt. et alas exerunt. quia recta age-
do stabilunt. et ad alta uidendo sub-
leuantur. Qui in hac uita positi dum in
contemplatione non possunt. sed quasi locusta
rum more a saltu quem dederant impedi-
bus suis se excipiunt. dum præcontemplatio-
nem sublimia ad necessaria actiue uitæ
opera reuertuntur. nec tamen in eadem uita
actiua remanere contenti sunt. Sed dum
ad contemplationem desiderant exiliunt.
quasi rursus aera uolantes perunt. in
tamquam suam uelut locustæ ascendentes de-
scendentesque pagunt. dum sine cessatio-
ne semper et summa uidere abuiunt. et ad
semetipsos naturæ corruptibilis pon-
dere renouuntur. Est adhuc aliud quod
locustæ simile sanctis prædicatoribus gerunt.
Matutinis namque horis id est tempore tempo-
ris uix a terra se subleuant. cum uero est
exarsert. tanto altius quanto alacri-
us uolant. Sanctus autem quæque prædicator cum
quieta fidei tempora respicit. humilis ac
despectus aspicit. et locustæ more quasi
uix a terra subleuat. Si autem persecu-
tionis ardor incandeat corde celestibus
inherens. mox quantum sit sublimita-
tis ostendat. et pulsatur alis in altum
rapitur. quod quædam inanis torpuisse cre-
debat. De hoc ergo equo id est prædicatore
suo beatus iob dominus dicit. Nunquid
susserabis eum quasi locustas. subaudis
ut ego. quod eo illum ad altiora exercitando
subleuo. quo grauiore persecutionis

istu exercitum permitto. ut tunc mil
 lo robustior uirt' euigilet. cu se clar
 dentior infidelium crudelitas in lid.
 Sed cu multa exterius ses p'dicator
 patit. cu dura p'sequentium uexatione
 eruiat. q'sintueri ualet. quid e qd
 intus conspicit. q'tot sua exterius
 dapna n'sentit. nisi em eent myra
 que salubrit' intus pascere. ea
 p'culdubio que admouent' exterius
 usq; ad cor torm' puenirent. s; in aere
 spei se anim' subleuat. & idcirco ab
 iectis obsidionis iacula minime for
 midat; Vnde et hoc loco dñs ut osten
 dat equus iste qua suauia ia de int'
 nis odoret. cu tot aduersa in exteriori
 bus patit. recte subiungit. **G** tana
 riu eius terror. Inscriptura sacra
 uocabu la nariu aliquando fatu
 tas. ali quando antiqui hostis insti
 gatio. a liquando u p'scientia solet in
 telligi; p'arib' naq; fatuitas designat.
 sic ia superius salomone attestante
 q' ait. docum' Circulus aureus in na
 rib' suis. mulier pulchra & fatua; & ja
 rui nomine exalantes insidie. atq; in
 stigatio antiqui hostis accipit. qd in
 hoc eode libro de illo dñs attestatur
 dices; venarib' ei p'cedit fum; ac si
 dicat; de pueris instigatione illius in
 humanis cordib' caligo nequissime
 cogitationis surgit. p' qua uidentium
 oculi tenebrescunt. Nariu q'q; p're
 scientia designat. sicut p'phetadicit.
 Quiescite ab homine cui sps e in nari
 b' ei. qa excelsus reputatus e ipse.

55

Sat.

ph.

Sepe em id quod non uidentur odore de
 prendimus. longe iaceant fragrantia
 nobis suis qualitatibus innotescant. duq; p
 nares spm ducim'. plerumq; aliqua & in
 uisa p'seum'. R. edeptoris g nri sps ee in
 eius narib' dicit. ut uidelicet scientia il
 lius ee in p'scientia designet. qa quecuq;
 se scire in natura humanitatis innotuit.
 hec nimiru ante secula ex diuinitate p'sci
 uit; q' unde spm in nariu habuerit. mox
 p'pheta subiungit dicens; qa excelsus
 reputat e ipse; ac si diceret; huiusferio
 rib' uentura desup p'seunt q' ad ima de
 celestib' uenit. Sci ena uiri qa ab illo
 audita crediderit. ipso quoq; uentura
 p'seunt. duq; fidelit' p'ceptis inseruiunt.
 aduentu illius spe certa p'stolant. Vn
 de et hoc loco equi hui nariu p'dicatorib'
 sci p'scientia ac p'stolatio designat; du
 em uenire extremu iudiciu ostendit ce
 lesti patriā. p'solui iustis p'ima appetit.
 quasi p'nares spm de futuris trahit. S;
 gla nariu ei terror e. q' uisione distric
 ti iudicis. qua iust' uehem' expectat.
 inuist' uenire formidat; iste naq; la
 borese suos e' siderans mercedē retribu
 omis querit. & causas suas meritū sciens
 p'scientia iudicis expetit. euq; ut ueni
 at in flama ignis dare uindictā impus.
 et cōtēplationis sue specie in retribu
 one deferens p'is summo ardore e' eu
 pisat. Iue u q' in uisitas sue meminit
 uenire iudiciu phorrescit. actusq; suos
 examinari metuit. qa dānari si exumi
 nem' nouit. **G**ta g nariu ei terror
 est. qa iust' inde gloriat'. unde pecca

ita ut nulle res que

ph.

te

cu ia uentura prestolat;

Laut.

Vbi apte subum
Itē.

differt.

5
6

Laut.

Itē

addicitur. Videamus equum quomo
do debis que adhuc non uidet. iāpnaref
spm trahit; uideam^m quanta gla attollit.
ecce labores suos uiuens p̄dicator egregi
die. Ego iā delibor. & temp^m meo resolutu
om̄s instat; Bonū certam certam. cur
sū consumam. fidē seruari. dereliquē
posita ē m̄ corona iustitiz. quā reddet m̄
dn̄s. in illa die iust^m uider; n̄ solū autē
m̄. s; & his q̄ diligunt aduentū ei; ac si
dicat. Sed & omnib⁹ q̄ sibi de bona ope
ratione s̄t̄ conser; aduentū enī iudicis
n̄ diligit. n̄ q̄ in causa sua habere se iusti
tuz meritū seunt. Quia ḡ unde glo
riat^r iust^m. inde t̄retur in iust^m. dicatur
recte; gla nariū ei terror; Sed sc̄s
iste p̄dicator dū uenturā glam p̄stola
tur. dū uenire ante faciē iudicis nitit^r.
dūq; alaboris sui adhuc mercede in hac
uita in. posit^r quid agat audiam; seq̄
tur. **T**errā ungula fodit. Solet in
equi ungula laboris fortitudo cognosci;
quid ḡ p̄ ungulā. n̄ in p̄dicatore sc̄o iur
tutū p̄fectio demonstrat^r. quā uideli
cet ungula trā fodit. dū de corde au
dientū exēplo operū suoz terrenas
cogitationes eiat. Ungula trā fodit.
q̄ auditorū corda a setarib⁹ curis eua
enat. cū doctor bonū contēpm sc̄m o
pere ostentat; uideam^m paulū trā
cordis audientū. qua ostensē uirtutis
ungula fodiat; ipse nāq; discipulis dic̄.
Hec agite. & que didicistis. & accipi
stis. & audistis. & uidistis in me; hec agi
te. et d̄s pacis erit uobiscū; Et rur
sum; Imitatores mei estote fr̄s. sicut

& ego xpi. Qui igitur in exemplo
sui operis alios corrigit. immurū un
gula terram fodit. Habem^m aliud qd
adhuc subtilius de hui⁹ ungule effossi
one tractam^m. Sci enī iuri quāuis in
tento n̄tis oculo insupnus euigilent. q̄.
uis cuncta que in ima p̄ter fluunt pe
de rigidi contēptus calcant. excorru
ptione tam̄ terrenę carnis. cui adhuc
inligati sunt plerūq; cogitationū pul
uerē in corde patiunt^r. Cūq; foras
alios ad appetenda celestia p̄suadent.
semetipsos semp̄ in tr̄sec⁹ subtili inq̄
sitione discutunt. nequa inmorante
in se diu infirma cogitatione pollu
ant^r. Equus ḡ iste ungula trā fodit.
cū p̄dicator^r. quisq; inq̄sitione forti
trenas in se cogitationes discunt;
Equus ungula terrā fodit. quando
is cui iā dn̄s p̄sident. que sibi mo
les congerit^r ex uetusta cogi
tatione considerat. seq; ab illa flendo euacu
are n̄ cessat. Vnde bene & isa ac
apud alienā gentē puteos fodisse
describit^r. quo uidelicet exēplo disci
mus ut in hac peregrinationis erū
na positi cogitationū n̄arū p̄fun
da penetrem^m. & quousq; nob̄ uere
intelligentis aqua respondeat. ne
quaquā n̄r̄g inquisitionis manū ab ex
haurienda cordis terra torpescat.
Quos tam̄ puteos allophili insidian
tes replent. q̄a nimirū in mundi sp̄s
cū nos studiosē cor fodere conspici
unt. congestas nob̄ tēptationū cogi
tationes mergunt. Vnde semper

Genes.

mens euacuanda est incessanter q;
 fodienda. ne si indiscussa relinquatur.
 usq; ad tumorē puerorū operū cogita
 tionū supnos terra cumulet. Hinc ad
 ezechiele dī; fili hominis. fode pari
 etē. idest cordis duritiā crebris pseru
 tationū ictib; rūpe. Hinc ad isaia dñs
 dicit; ingredi petra. abscondere
 fossa humo a facie tumoris dñi. q; agta
 maiestatis ei. Petra quippe ingredim.
 cū corporis nri duritiā penetram. at
 q; a facie tumoris dñi fossa humo absē
 dim. si terrenas cogitationes egerentes
 ab ira districti iudicis in humilitate
 nre mris celam. Quo em̄ plus tra
 fodiendo picit. eo pauiūtū semp in
 ferius demonstrat; unde nos si a
 nob; studiosius tēnas cogitationes ei
 cum. q; apud nosmetipsos abscondam
 humilius uiuim. Ecce em̄ q; ad iū
 m iudicii dies immet. quasi ipsa iā
 tumoris ei facies apparet. tantoq; ma
 gis necesse ē ut unq; illū tribulū
 timeat. quanto iā gta maiestatis ei
 adppinquat. Qd; g; agendū ē. quo
 ue fugiendū. q; em̄ quis latere potest
 eū qui ubi. s; ecce petra ingredi fos
 sa humo occultari p̄cipim. ut uide
 licet cordis nri duritiā disrūpen
 tes. eo irā inuisibile declinem. quo ab
 amore repū inuisibile apud nosmet
 ipsos in corde subtrahimur. ut cū p
 uā cogitationū terra eicit. Igitur
 mens apud semet ipsā tutius tanto.
 quanto & humilius abscondat. Hinc
 isaia heliceo populo p moysen ad dno

Isaia.

Isaia.

Moyse.

ubetur. ut cum egredatur ad requi
 sita naturę mittat paxillū in balteo &
 fossa humo abscondat que egesta fuerint.
 Naturę em̄ corruptibilis pondere gra
 uati. am̄tas nre uterū quēdā cogitati
 onū supflua quasi uentris grāmna
 erūpunt; sed portare sub ^{balteo} pax
 illū debem. ut uidelicet ad repen
 dendos nosmetipsos semp accincti acuti
 circa nos stimulū compunctionis habe
 am. q; incessantē terrā mris nre poe
 nitentię dolore cōdiat. & hoc quod
 a nob; fetidū erūpit abscondat. Ven
 tis quippe digestio fossa humo p paxil
 lū tegit. cū mris nre supfluitas subti
 li redargutione discussa ante dī oca
 los pcontemplationis sue stimulū celat.
 Quia g; scī uiri queq; inutilia cogitant.
 reprehendere ac diiudicare ncessant. de
 equo suo dñs dicit; terrā ungula fodit.
 idest quicqd; in mte sua tēnū uersari cō
 spiciat. hoc nimirū supducte poenitentię
 duris p̄cussionib; rūpit. Cū ū se interi
 us districta subtilitate diiudicat. iā ni
 hil ē qd; exterius ptumescant. Tanto ū
 minus ad mala p̄sentia trepidant. q; into
 semetipsos plenus bonis uenturis parat;
 unde & subdit. Exultat audacter.
 in occursum p̄git armatis. Exultat auda
 cet. q; a sic aduersis n̄frangit. sic nec
 p̄speris eleuat; aduersa nāq; n̄ deiciunt.
 que p̄spera nulla corripunt. Equus
 itaq; iste & fortis. et sub freno ē; Ne g;
 p̄mat aduersis. habet uim fortitudinis.
 ne eleuetur p̄speris. habet pondus de
 sup insalutis. Decurrunt quippe

tempora. sed idcirco iustū trahere nua
lect. q̄a lenare n̄ possunt; illos nimirū trahunt. q̄s le
uant; irata deiciunt. q̄s blanda suscol
lunt. Vir autē bene dō subdit scit
int̄ transeuntia scit inter lapsus de
currentiū tēporū memis gressū figere.
scit nec ad subiecta se erigere. nec ad ob
iecta trepidare. Plerūq; autē quia
exercere se utilius ē tritionis suę labo
rib⁹ nouit. aduersis hilarescit; que
dū constant pueritate patit⁹. augeri
sibi uirtutis meritū letat⁹. Hinc ē qd̄
tē aptos exultasse legim⁹. cū p̄p̄o illō
ēugit flagella tolerasse. sicut scriptū
ē. Ibant gaudentes ^{on} aspectu conciliu.
qm̄ digni habiti sunt p̄nomine ihu ē
tumeliā pati; Hinc paulus cū duris i
macedonia fuisset p̄secutionib⁹ pressus.
in eo qd̄ se afflictū infirmat etiā iocū
datū demonstrat dicens. Nā cū uenis
sem⁹ macedoniā nullā requē habuit
caro n̄ra; ac si apte diceret. q̄a sp̄s re
quē habuit. dū p̄ profectū anime p̄
secutionū supplicia caro tolerauit. Con
tra hē itaq; equū ^{ab} aduersarius sēḡ eect⁹
parant⁹ gladiu de dolore poenarū. parant
ē arma ^{de} patrociniis setariū potestatiū;
solent nāq; herenci potentū mundi de
fensionib⁹ quasi quibdā armis se regere.
solent om̄s infideles p̄dicationē fidei exa
tatis & iā seti potestatiū impugnare. Sō
equus dī exultat audact⁹. exteriora tor
mēta n̄metuit. q̄a internā dilectionē que
rit. potestatiū mundi iracundiā n̄ formi
dat. q̄a ipsius quoq; uitę p̄sentis deside
riū p̄mentis excessū calcant; hinc p̄ salo

227
ap̄taz.

Paulus.

monem dicitur; non contristabit
iustū quequid ei acciderit. Hinc in
cōr̄sū scriptū ē; Iust⁹ quasi leo ē
fidens absq; timore erit. In occursum
bestiarū idcirco leo n̄ trepidat. quia
p̄ualere se omnib⁹ n̄ ignorat; unde
iuri iusti securitas recte leoni cōparat⁹.
quia et̄na se cū quos libet insurge
re ēspicit. ad int̄as suę ēfidentia re
dit. et scit q̄a cunctos aduersantes
superat. q̄a illum solū diligit quē in
uit⁹ nullom̄ amittat; Quisq; em̄ ex
teriora que & nolenti subtrahant ap
petit. sua se sponte extraneo timori sub
sternit; infracta autē uirt⁹ ē concupi
scentię t̄rens; contēptus. q̄a & in alto
mens ponit⁹. cū areb⁹ infimis spei suę
iudicio subleuat⁹. atq; acunctis aduer
santib⁹ tanto nimis attingit. quanto
in superius sita tutius munitur. Equus
itaq; iste non solū contra se uentes mi
nime metuit. s; etiā in occursum p̄git.
Vnde bene hic addit. in occursum p̄git
armatis. Plerūq; em̄ queti atq; in ē
cussi relinquunt. si obuare p̄uis p̄ui
stia n̄ curant; Sed si adḡt̄ng uitę de
sideriū anim̄ exarserit. si iā uerū lu
m̄ intrinsec⁹ respicit. si in se flāmā sc̄i
feruoris accendit. in quantum ^{locus} admittit.
in quantum ^{causa} exigit. debem⁹ p̄ defensione
iustitę nosmet ipsos obicere. & p̄ ueris
aduersa erūpentib⁹ etiā cū ab eis n̄ q̄
rimur obuare. Nā ^{em̄} iustitiā quā nos
amam⁹. malis ferunt. nos nihil om̄n
sua percussione confodiunt. etiā si uene
p̄ari uideant⁹. Quia ḡ uir sc̄s p̄ uis

Solom

Itē.

ac male agentib' sese etiam cum n̄
 queritur opponit. Recte de equo dī
 dicitur in occurſu p̄git armatis; intue
 ri libet illū fessoris sui calcarib' excita
 tum contra armatos hostes quantus
 paulū feruor accenderat. quando eū
 ephesi admirūpendas theatri turbas
 zeli flamma rapiebat; scriptū quip
 pe ē; ac plerū sunt ira. & exclamaue
 runt dicentes; magna diana ephesioꝝ;
 & impleta ē ciuitas confusione. & impe
 tū fecer' uno animo intreato raptō gaio
 et aristarco oracedonib' comitib' pauli.
 atq; mox subdit; uolente paulo intra
 re in populū n̄ p̄miser' discipuli. Qu
 dā autē & de asiē p̄ncipib' q̄erant ami
 ci ei' miser' ad eū rogantes ne sedaret
 in theatrū. In quib' p̄fecto uerb' agno
 scim' q̄ impetu contra cumeos aduersa
 ritas irrueret. n̄ eū p̄ amicos & discipu
 los karitatis frenā tenuissent. Sed
 si obuiare hostib'. si ultro pugna pete
 re. si nosmetipsos semp̄ relinquere i
 occurſu n̄ri feruoris debeim'. quid ē qd̄
 isdē p̄dicator egregius de semetipso fate
 r' dicens. Damasci p̄posit' gemis are
 the regis custodiebat ciuitatē dama
 scenoꝝ ut me comprehenderet. & p̄fene
 strā in sportā demissus sū p̄ murū. & sic
 effugi manū ei'. Quid ē qd̄ equis iste in
 sponte armatorū cumeos impetit. & in
 se ab armatis hostib' quasi trepidus
 abscondit. n̄ hoc qd̄ necesse ē. ut in ei
 artificiosa uirtute discam' aduersari
 & pugna et estant' aliquando appe
 tere. & prudent' aliquando declina
 re.

Necessē quippe est ut p̄ omne quod
 agimus in mentis trutinā positū hinc pon
 dus illiē fructū n̄ri laboris aestimemus;
 & cū pondus fructūū superat. labore q̄sq;
 innoxie declinat. dūm se in alius exerceat
 in quib' lucrū fructūū pond' laboris uincit.
 Cū ū subsequente quantitate fructuum
 m̄sura laboris aut equat' aut uincitur.
 labor n̄ sine graui culpa declinat'; unde
 p̄dicator sc̄s eū damasci ualde obstinata
 m̄tes p̄sequentūū cerneret. eoz noluit ad
 uersitatem ē fugere. q̄a & semetipsū quē
 p̄fiturū multis nouerat uidit posse de
 ficere. et aut nullis se illis aut paucis
 p̄desse. secessū q̄ acertamine petit. &
 pugnaturū feliciter ad alia se bella ser
 uauit. Non enim loco uirt' s; uirtuti lo
 c' defuit. et idcirco fortissim' miles ab
 obsidionis angustia certaminis cāpū
 quesuit. Ubi autē subiuganda regi
 p̄po multa aduersarioꝝ colla consper'.
 subire bellū uel eū morte n̄ timuit. si
 cut ipse cū hierosolimā p̄gerat. eūq;
 discipuli passione illius p̄ prophetā
 p̄scita p̄hiberent sibi metipsi attestantia
 dicens. Ego enī n̄ solū alligari s; & mori
 in hierusalē parat' sū p̄ nomne dñi ih̄u;
 neq; enī facio ut a meā p̄siorē quā
 me. In q̄ hic hostiles cumeos etiā p̄scita
 passione sua impetrat' petit. illi de dū
 pensatione fuisse edocuit de timore qd̄
 fugit. Qua in re pensandū ē q̄a ille
 labores quosdā p̄ dispensationis iudiciū
 laudabilit' declinat. q̄ p̄ dō maiores
 alios fortit' tollerat. Nā sepe ab ho
 mib' timor' de bilis causa dispensatio

le capt.

lre.

Paul.

 Paul.
 In actib'
 ap̄tōꝝ.

nocatur. et quasi prudenter imperium
declinasse se assertit. cum fugientes tur-
piter interga ferunt. Vnde neces-
se est in causa dei cum res dispensatio-
nis agit. metus cordis subtilissima li-
batione pensetur. ne puri firmitate
timor subrepat. & sese per dispensatio-
nis imaginem rationem fingat. nec culpa
se prudentiam nominet. itaque nec ad poe-
nitentiam animam redeat. quando hoc quod
iniquum perperam uirtutem uocat. Re-
stat quod ut indubius quodque deprehensus
cumque libet sibi aduersitas imminet. pri-
us intra semetipsum contra formidinem
& precipitationem pugnet. quatinus nec
formidolose se subtrahat. nec precipi-
tantem opponat. Valde enim preceptum
quod semper se aduersis obicit. & ualde pa-
uidus. quod semper abscondit; sed hoc me-
lius in bellis spiritualibus discernimus. si for-
mam exercitiam a corporalibus bellis traha-
mus. Neque enim ille dux sapiens est qui
contra hostiles cuneos exercitum preceptum
admo^uet. neque ille dux fortis quod semper
hunc ab hostis facie cauendo subducit;
Scire namque dux debet quomodo ab hosti-
li impetu exercitum caute subtrahere.
modo hostem circumfusis cornibus co-
artare; quod nimirum solliciti perfec-
ti predicatores exhibent. cum persecutionis
rabie declinantes nouerint sapi-
entiam sed non enerunt cedere. in autem per
secutionis impetum contempnentem. nouerint
ei fortiter si non precipitant ob-
uiare. Quia autem semper uir cum congru-
um cepit. ictibus pectus obicit. & ue-

mentia iacula uel moriens retundit.
recte dicit. in occursum pergit arma-
tis; de quo bene adhuc subdit. Con-
tempnit pauorem. nec cedit gladio. Vi-
deam quomodo pauorem despiciat. quod ipsos
aduersariorum gladios enumerans cal-
cat. Aut enim. Quis nos separabit a
karitate dei. tribulatio. an angustia.
an fames. an persecutio. In pauore au-
tem uentura poena metuit. in gladio
uero iam dolor. de presenti percussione sentit.
Quia ergo uir semper uentura aduersa non
metuit. pauorem despiciat. quia uero
nec superueniente percussione uincitur.
nequaquam gladius cedit. Contra
hunc itaque equum. tot sunt gladii ho-
stium. quot genera persecutionum; que
cuncta obuians superat. quia amore
uix sese ad mortem parat. sed quia
tam robustissimum pectus quam se iacu-
lis opponat audiam. ne quod ab ad-
uersariis agat audiam; sequitur.
Super ipsum sonauit pharetra. In scrip-
tura sacra pharetra nomine aliquando
iustitiam dei occultamque consilium. aliquando
uero clandestina prauorum machina-
tio designat. Per pharetram iustitiam dei
occultamque consilium exprimit. sicut
idem beatus iob superiore parte te-
stat dicens; pharetram enim suam aperu-
it. & afflixit me. id est occultum suum
consilium detexit. & publicame percus-
sione uulnerauit. Sicut enim in phare-
tra sagitte. sic in occulto dei consilio
latent sententie. & quasi ex phare-
tra sagitta educta. quando ex oculis

est

5

5

Paul

55

Iob

DD.

to consilio aper tam d[omi]ni sententiam iaculatur. Pharetre quoq; nomine p[ro] uox machinatio designat. sic p[ro]pheta dicit; parauer[unt] sagittas suas in pharetra. ut sagittent in obscuro rectos corde. Imqu enim cu[m] dolos quos bonis excogitant. secretis machinationib[us] occultant. quasi in pharetra sagittas parant. & in hac p[re]sentis uitae caligine. uelut in obscuro rectos corde ferunt. q[ui]a malignosa eor[um] iacula. et sentiri per uuln[us] possunt. & tam uenientia n[on] possunt deprehendi. Igitur q[ui]a equus d[omi]ni nulla aduersitate terret. ei q[ui] magis obuiat. eo in intentionis sue sup[er] armatos hostes feruentior ducitur. p[er]secutores ei q[ui] se etia[m] ferientes uinci sentiunt. turbati ad consiliu[m] reuertunt[ur]. dolos p[re]parant. et uelut ex longinq[ue] occultant; unde recte n[on] dicit. Sup[er] eu[m] sonabit pharetra. ut eu[m] ex absconsa machinatione longe feriant. cui aptis congressionib[us] in antea appropinquant; hec tunc sup[er] equu[m] d[omi]ni pharetra sonat. cu[m] quadraginta uiri q[ui]neuis morte. uirauerant. educi de carcere paulu[m] querabant. ut e[st] filio[rum] suor[um] uicib[us]. quasi ^{clam} sagittaru[m] dolo in t[er]riferent. que[m] congressione p[er]secutionis publice sup[er]are nequaqua[m] possent. Pharetra eni[m] sonat. q[ui]a occulte machinationis ad paulu[m] causa puenit. quauis si uigilant querim[us]. adhuc in pharetre sonitu aliquid subtilius inuenim[us]. Sepe eni[m] aduersariu[m] contra

55

act[us] apt.

filia

bonos inueniunt. prauis inuentionibus inueniunt. excogitand[us] dolos. conferunt. sed tam[en] q[ui] eos de dolos p[er]dere bonis debeant. ipsi instituant latent[er] & transmittunt. uter[um]q[ue] d[omi]ni supplicioru[m] p[re]paratio. du[m] quasi firmiter innotescit. amplius timeat[ur]. & audientis animu[m] plus suspecta uulnera. qua[m] p[re]cepta p[er]turbent; in pharetra sagittae du[m] latent & sonant. morte[m] n[on] uise demuntiant. Pharetra g[er]it contra equu[m] sonitu[m] reddit. cu[m] contra p[re]dicatore[m] sem[per] occulta prauoru[m] machinatio consiliu[m] suu[m] q[uo]d fraudulente operit fraudulente innotescit. ut p[er]missis munis quasi ex sonitu pharetre t[er]reant. cu[m] p[re]dicator d[omi]ni aptas contumelias. uelut comminus ferientia iacula n[on] formidat. Cu[m] u[er]o eisdem munis minime t[er]retur. mox p[er]secutor[um] crudelitas ad supplicia manifesta p[er]ducit; unde bene p[ro]qua[m] dictu[m] e[st]. sup[er] sonabit pharetra. ilico addit. Vibrant asta. Contra p[re]dicatore[m] d[omi]ni p[ro] pharetre sonitu[m]. hasta uibrat. quando p[ro] terrores exhibitos. euicino ia feriens apta poena p[er]ducit; p[re]dicatores aut[em] sc[ilicet] cu[m] defensione fidei supplicia subeunt. ad eandem fide[m] q[ui] ualent rapere & uerba n[on] desistunt; & cu[m] patient[er] uulnera suscipiunt. prudent[er] contra corda infidelium. sagittas p[re]dicationis reddunt. Tandem n[on]nuqua[m] agit. ut ipsi q[ui] in p[er]secutione se uiuunt. n[on] t[ame]n doleant q[uo]d corda p[re]dicato[rum] n[on] emolluunt. q[ui] q[uo]d p[er] ei[us] etia[m] alios amittunt; quia g[er]it cu[m] feriendo n[on] superant. ne fortasse & aliudq[ue] illu[m] audiunt derelinquit. in ex contra loquentis uerba scitu[m] p[er]

55

sponsionis parant. Vnde cum diceret.
iubrauit hasta recte subiungit. & cli-
peus. Persecutor enim se uens p̄ q̄ p̄dica-
toris corp̄ supplicio peccat. auditorū cor-
quasi clipeo. ^{uerbi} h̄c disputationis munit.
Vir ḡ sc̄s ut ferri debeat hasta iubrat.
sed ne audiri possit clipeus ^{sub} opponit; ha-
bent nāq; defensores dī in plio sagittas
suas. quas eo citius auditorū ^{sub} imitant.
quo illas desp̄uali arcu id ē de intima cor-
dis tensione distringunt; his quippe se
in bello fidei paul̄ armauerat. cū dicebat.
Laboro usq; ad uincula quasi & ale opas.
s; uerbū dī non ē alligatū; ac si diceret.
Hasta quidē supplicioz ferior. s; tam ut
boz sagittas n̄ desisto. uulnera crudelita-
tis accipio. s; cor infidelū uera loquendo
transfigo; uicat ḡ; sup̄ ipsū sonabit fa-
retta. iubrauit hasta & clipeus. Con-
tra equū quippe dī. q̄a prauoz consilia
p̄strepunt. pharetra sonat. q̄a apta pe-
na exquir̄. hasta iubrat. quia uero ei
etiā disputatione resistit. clipeus an-
te fertur; s; nū qd̄ a feruore suo pista cō-
pescit. Via enim sc̄s q̄ maiore p̄secutio-
ne p̄mit. eo ad p̄dicandā ueritatē acruis
instigat. & cū patient̄ p̄secutores tole-
rat. ardent̄ ad se auditorē trahere fe-
stinat; vnde bene adhuc de equo dī sub-
dit. Feruens & fremens sorbet terrā.
nec reputat tubz sonare clangorē. Pri-
mo nāq; peccanti hominū dictū ē; terra
es. & inter rā ibis. Tubz autē clangunt.
cū huī sc̄i potestates loqui sc̄os terribilit̄
phibent. Ima ḡ p̄dicatoz solo sc̄i sp̄s in-
flammat. uel int̄ supplicia post̄ quos

libet peccatores. ad se trahere non de sicut.
feruens paul̄ dubio t̄nā sorbet. Quia ū
p̄secutoz minas minime formidat. clan-
gorē tubz sonare n̄ reputat; tuba ^{enti}
que d̄serim belli denuntiat. qd̄ ē ali-
ud quā uox sc̄tarū potestati. que con-
tempta resistentib; mortī certam parat.
Hec ap̄ncipib; sacerdotū tubz sonuerat.
cū flagellatos aptos dedō loqui phibe-
bant. sic scriptū ē; Cesit denuntiauer̄
ne loque ^{enti} in nomine ih̄s. Sed in dea
m̄ qm̄ equū dī. clangor tubz n̄ terre-
at; ait petrus; Obsequere oportet dōm̄
ḡ quā hominib; q̄ alius q̄q; p̄sequenti-
bus dicit; si enim possum que uidim̄ & au-
dimus n̄ loqui. Equus ḡ clangorē tu-
bz n̄ metuit. quia p̄dicator egregius de-
spectus potestatis seculi. nullos minarū
sonit̄ p̄metit; uideam̄ aliū equū
dī. qm̄ terrā sorbet. qm̄ nullus e. ū
tubz tror attingat. Scriptū ē. Su-
p̄ uener̄ autē quidā ab antiōchia & ico-
mo iudei. & p̄suasit turbis lapidantes
paulū. traxer̄ extra ciuitatē. esti-
mantes mortuū ^{enti} circūdantib; autē
cū discipulis. surgens intrauit ^{enti} ciui-
tatē. et postera die p̄fect̄ ē cū barna-
ba in derben. Cūq; euangelizasset
ciuitati illi & docuissent multos. re-
uersit̄ lustrā. & iconiū. & antiōchiā.
confirmantes animas discipulorū.
Perpendam̄ ḡ que h̄c equū possunt
minz cōpescere. q̄ndo eū ab intentione
sua n̄ ualet mors ipsa phibere.
Ecce lapidib; obruit. nec tam aue-
ritatis sermone remouet; Occidi

cordib;

lau l.

emittere

terribiles

Genesis

act ap̄t.

lā.

lā.

act ap̄t.

potest. superari non potest; velut ex
 tinctus extra urbē p̄icit. sed intra urbē
 die alio inlesus p̄dicator inuenitur. Oq̄
 fortis hunc uro inest infirmitas: oquam
 uictrix poena: oquā dominatrix patien
 tia. Ad agendū repulsiōe puocat: ad p̄
 dicandā salutē plagis erigit: ad p̄pellen
 dā laboris lassitudinē poena refouet; In
 ḡ hunc aduersitas superet: quē poena
 fouet. Sed equus dicitur. & pharetra sa
 guttas despicit: quia malitiae cōsilia contemp
 nit; inbratā hastā superat: q̄a & contra
 ap̄te p̄secutionis uulnera p̄ct̄ firmat;
 oppositū clipeū rūpit: q̄a disputationē
 resistentiū ratiocinando subigit; terrā
 sorbet: q̄a peccatores in suo corpore ex
 hortando conuertit. Clangorē bu
 cine sonare n̄ reputat: q̄a uocē quāli
 bet tribulis p̄hibitionis calcit. Min
 ē autē qd̄ dicitur. quia fortis p̄seuerat
 in laborib; adhuc qd̄ manus ē exultat
 in aduersis; unde ^{scilicet} **N**bi audi
 erit bucina: dicit uia. Quib; p̄fecto
 uerbis & illud ostenditur: qd̄ hoc loco
 adnō de equo inrationabili nihil dicat;
 neq; uia dicere brutū animal potest.
 si dū assēritur. qd̄ omnino dicere
 n̄ ualet: inuuit quē desinet; Vā
 quippe. sermo exultationis ē. Equus
 ḡ audita bucina uia dicit. q̄a fortis q̄sq;
 p̄dicator cū certam passionē sibi p̄p̄in
 quare considerat. de exercitio uirtutis
 exultat. nec terret pugne periculo.
 quia uictorie letat̄ triūpho. Equos
 itaq; ē uā dicere. p̄dicator sc̄o deuen
 tura passione gaudere; sed si p̄dica

tor fortis gloriā passionis appetit. si
 dicerem mortis subire p̄dno let̄ querit.
 Quid ē qd̄ ipsi fortissimo p̄dicatori. q̄ ex
 robusto corde uirtutē traxit nominis
 petro. ueritas dicit. cū seruieris exten
 des manū tuas & alius te cinget. & ducet
 quāuis. Quom̄ de passione gaudet.
 q̄ cunctus ab alio irēstuet n̄ uolet. sed
 si pensam̄ qualit̄ animi ad p̄p̄inquante
 passione & mortis metu quatit. & tam
 de uenturo regn̄ p̄mo letatur. intelli
 gum̄ qm̄ gloriose certaminis subire peri
 culū uolens nol̄t. quia & in morte ē
 sident. qd̄ tolerans pauca. & in fructu
 in mortis d̄p̄icit. qd̄ appetes querat.
 Videamus paulū quomodo amet qd̄ refu
 git. qm̄ refugiat qd̄ amat; ait. Deside
 rii habens disolui. & cū xp̄o eē. Et. mihi
 uiuere xp̄s ē. & mori lucrū. & tam̄ dicit.
 Quisum̄ in hoc habitaculo. in gemis em̄
 grauati. eo qd̄ nolum̄ expoliari si sup
 uestiri. ut absorbeat qd̄ mortale ē a
 uita. Ecce & mori desiderat. & tam̄ car
 ne expoliari formidat; cur hoc. quia
 & si uictoria in p̄petuū letificat. ipsa mi
 hi hominis ad p̄sens poena p̄turbat. & q̄
 uis uincat amor subsequens muneris.
 tangit tam̄ n̄ sine ^{me} dolore animū pulsus
 doloris. Sicut em̄ in fortis cū uicino iā
 belli certamine armis accingit. palpitat.
 & festinat. tremit. & seuit. quasi pau
 re p̄p̄allore cernit. si pirā uehementer
 urget. ita uir sc̄s cū passionē p̄p̄in
 se conspicit. & naturę suę infirmitate
 concutit. & spei suę soliditate roborat.
 & de uicina morte t̄p̄idat. & tam̄ quod

Cuang.

Paul.

moriendo uerius uiuat exultat; Ad
regnum quippe non potest nisi uia posita mor-
te transire. & idcirco confidendo quasi
ambigit. & quasi ambiendo confidit. &
gaudens metuit. & metuens gaudet. quia
scit quod ad beatitudinem quietis non perueniat nisi hoc
quod uincit cum labore transcendat; sicut
cum morbos a corpore repellere cupimus. tri-
stes quidem amarum purgationis poculum su-
mimus. certi autem de subsequenti salute gau-
demus. Quia enim peruenire corpus aliter ad salu-
tem non ualet. impotens libet etiam quod redet.
Cumque amaritudinem uicem uitae animi est percipit.
merore turbatur hilarescit; Ergo. ubi
audierit uicem. dicit uia. quod apud dicitur
fortiter cognito certaminis nuntio. & sicut ho-
mo ad uim percussus trepidat. prospicit
in certitudine ad premium remunerationis
exultat; si nequaquam ad hoc passionis
bellum inconcussus existeret. non eandem pas-
sionem uentura cogitatione meditando perue-
niret; ualens namque quod consilio peruenit.
de certamine contra se animo ex ratione subi-
citur. quia tanto quisque minus aduersitate
uincit. quanto contra illum perueniendo pa-
rat inuenit. Sepe enim gratia timoris pon-
dus uisile uigat. sepe mors ipsa sic ino-
pinata perturbat. ita deliberatione pre-
uenta letificat. Unde & recte de hoc
etiam subiungitur. Procul odorantur bellum.
Aesi aptius dicitur. Idcirco quod libet
certamen exuperat. quia mentem certaminum an-
te certamen parat. Bellum quippe procul odo-
rari est. aduersa quaeque longe adhuc posita
cogitando peruenire. ne fortasse ualeant
impulsa superare. Hoc bellum procul odo-

pari discipulos paulus ammonerat
cum diceret. Vosmetipsos reprobate. si estis
in fide. ipsi uos probate; Aesi apte prope-
ret dicens. Persecutionum certamina ad-
mentem reducite. & cordis uestrae intima atque
occulta pensantes. quales inter suppli-
cia existere ualeatis inuenite. Hoc
bellum sancti uiri procul odorantur. quando & in
pace uniuersalis ecclesiae positi. uel here-
ticorum bella imminet ab infidelibus
persecutionum tormenta conspiciunt; qui
dum recte uiuunt. sepe pro bonis mala re-
cipiunt. detractionum contumelias etiam
numiter ferunt. ut si persecutionis ocea-
sio subest. at. tanto illos fortiores pro
hostes inueniant. quanto eos intra
ecclesiam falsorum iacula non expugnant.
Nam qui ab statu patientiae ante lingua-
rum uulnera corrumpitur. ipse sibi testis est.
quia contra manifestae persecutionis gladios
non subsistit. Quia quod uiri dei exercitatus
proferunt contra minora. & exercitatus mi-
nimas contra maiora mittitur; recte
de equo dictum est. quod bellum procul odorantur;
sequitur. Exhortatione ducum. & ulu-
latum exercitum; Duces aduersae partis.
sunt erroris auctores; de quibus per psalmi-
stam dicitur. Effusa est contumelia super principes
eorum. et seduxerunt eos in uinum. & inimici;
de quibus per semetipsam ueritas dicit; Ceco-
sigeo ducatum prester. ambo in foueam
cadent. Hos autem duces exercitum sequuntur
prauorum scilicet turbae. quae iniquis eorum
preceptionibus famulantur. Notandum quoque
quod duces exhortari. exercitum uero dicit
ululasse. quia uidelicet iniquis infidelibus
uana eorum & errare fecit eos.

Paulus

da.

Aug.

uel hereticis presunt. prava que te-
 nere percipiunt. quasi ex ratione psua-
 dent. Turba uero eis subdita. quia sine
 iudicio eorum uoces sequitur. dum per confusio-
 nis insaniam perstrepat. bestiali more ulu-
 lare prohibetur. Lupis quippe proprie
 ululatus conuenit. et quia ceterus rep-
 brox contra uitam moremque fidelium sola
^{rapacitate}
 inhiant. quasi pululatum
 clamant. Equus quoque dei exhortationem
 ducum. et ululatum exercituum per uel odoratur.
 dum quisque sanctus predicator longe ante est si-
 dent. quid uel auctores errorum con-
 tra electos ualent percipere. et turba
 eis subdita quam possit immaniter insa-
 nire. Hanc exhortationem ducum odo-
 rabat paulus cum diceret; per dulces ser-
 mones et benedictiones. seducunt
 corda innocentium. Hunc ululatum
 exercituum odorabat dicens; intrabunt
 per discessionem meam. lupi graues imos;
 exhortationem ducum odoratur est petrus.
 cum de quibusdam discipulos ammonens
 dixit; Inauaritia fictis uerbis de uobis
 negotiabunt. Ululatum quoque exercituum
 odorabat. cum promitteret dicens; et mul-
 ti sequentur eorum luxurias. per quos uia ue-
 ritatis blasphematur. Igitur quia sanctus quisque
 predicator. atque in dicationis bello dux
 fidei quale se possit exhibere narra-
 tum. nunc sub huius equi specie unum
 quemque christi militem describam. ut et qui
 ad predicationis culmen nec dum se peruenit
 se considerent. hoc tam uoce dominica
 si iam bene uiuere ceperit expressum
 se esse cognoscat. quatinus hinc colligat

quantum deo notus sit. si ad maiora peruen-
 rit. quem signate deus eloqui nec minimum
 permittit; singula itaque que de equo dic-
 tasunt repetentes uitamem. quoniam miles dei
 a primaria conuersatione proficiat. quomodo
 animus ad maiora succrest. at uel quibus
 gradibus ab infimis ad superna perueniat; dicit
 ergo. **N**umquid prebebis equo fortitudinem.
 aut circuidabis collo eius humilitatem. **V**ni
 cuique anime cui misericorditer deus presidet.
 ante omnia fidei fortitudinem prebet; de qua
 petrus ait. Aduersarius uerbi diabolus
 sicut leorugiens circuit querens quem de-
 uoret. cui resistite fortes in fide. Hunc
 autem fortitudinem humilitas iungit. dum sit
 quod scriptum est. Corde credit ad iustitiam.
 ore autem confessio fit ad salutem. **N**umquid
 suscitabis eum quasi locustas. **U**nusquisque
 qui dominum sequitur in ipso suo exordio ut locusta
 suscitatur. quia et in quibusdam actionibus locu-
 starum more flexis poplitibus terre inhereat.
 in quibusdam tam expansis alis se sinuata
 suspendit. Conuersionum quippe initia
 bonis moribus malisque permixta sunt. dum
 noua iam per uentem agitur. et uetus ad-
 huc uitae ex usu reuincitur. Tamen autem
 minus permixtis interim malis ledimur.
 quanto contra illa cotidie sine cessatio-
 ne pugnamus. nec suos nos iam culpa uendi-
 cat. cui prauo usui nostra sollicitate mens
 resultat; Minus itaque nobis iechoantibus
 rena opera officunt. quia in nobis diutius de-
 morari prohibent. **A**nde quoniam in ipso no-
 strae conuersationis initio infirma quedam
 pie de nobis deus tolerat. ut nos quandoque
 ad celestia expectacione perducatur; quasi

Paul.

petrus.

5
 5
 Petrus.

locustas nos in exordio suscitavit. quia & in
uolatu uirtutis subleuatur. et non tam deter-
rent operis casu desperat. **G**loria uariū
eius terror. **P**ro qd non uis sanis odore
deprehendunt in immerto uariū nomine spe-
nit cogitationes exprimunt. quibus uentu-
rū iudiciū qd & si oculis non cernunt adhuc.
iā tam sperando p̄uidem. Omnis autē qui
bene uiuere incipit. audies qd extremo
iudicio iusti ad regnū uocentur hilarescit;
s: q̄a quēdā mala adhuc ex reliquis sibi in-
eē considerat. hoc ipsū iudiciū de quo ex-
ultare inchoat. ad p̄p̄inquare formidat.
Vita quippe suā bonis malisq; p̄mixtā con-
spicit. & cogitationes suas aliquom̄ spe-
timore confundit; q̄a cū audit que sūt
regni gaudia. mox mentē letitia suble-
uat. & rursū cū respicit que sūt ge-
henne tormenta. mox intē formido p̄turbat.
Bene ḡ uariū gla ei terror dicit. q̄a uult
sp̄m & metū posit. dū futurū iudiciū in-
te conspicit. hoc ipsū tamen. unde gl̄at;
ipsa ei sua gla terror ē. q̄a inchoat iā
bonis. spe de iudicio let. ē. & needū si-
mitis omnib; malis p̄fecte secur̄ n̄ est. Sed
inter hęc sollicitē ad intē reuertit. & p̄-
cellas tante formidinis reuoluit. seq; in-
solius pacis tranquillitate disponens. totū
uirib; districto iudice inueniri liber co-
nat. Seruile quippe estimat dñicā p̄-
sentia formidare. ac ne. c̄spectu patris
metuat. illa agit p̄que se filiū recog-
noscat. **D**iscat ḡ iudicē tota expecta-
tione diligere. atq; ut ita dixerim ti-
mido renuit timere; d̄r̄i autē cordi
formidiniē p̄ carnali actione considerat.

& ideo ante omnia carnem for-
ti edomatione castigat; unde p̄
quā dictū ē. glanariū ei terror. re-
te subiungitur. **T**erra ungula fodit.
Ungula nāq; terrā fodere ē. distric-
ta abstinentia carnē domare; quo
autē plus caro p̄mit. eo de celesti spē
animus securus letatur. Unde ef-
fossa terra. apte subnectit. **E**xul-
tat audacter. Quia enī ualenter
rep̄mit qd impugnat. audact̄ exul-
tat de his que in eterna pace deside-
rat. tantoq; mens melius ad supna ap-
petenda cōponit. quanto ab inlicitis
artibus corp̄ edomat. Unde recte p̄
salomonē dicit. Diligent̄ exerce a-
grū tuū. ut postea edifices domū
tuā. Ille quippe n̄ms bene domū
edificat. q̄ prius agrū corporis abspi-
ms uitorū pulgat. ne si desideriorū
semitas in carnis agrū p̄ficiant. intus
tota uirtutū fabrica. fame boni ere-
scente destruat. In ipso autē quocūq;
belli certamine positus. tanto subtili
fraudē hostiū conspicit. quanto et
districtius corp̄ p̄p̄riū quasi quendā
hostiū adiutorē premit. Unde post
contritionē corporis. p̄ letitiā cordis.
recte subiungit. **I**n occursum p̄git
armatis. Hostes armatissimi. in mun-
di sp̄s. innumeris contra nos fraudib;
accincti. q̄ cū suadere nob̄ iniquane
queunt. ea sub uirtutū specie n̄r̄
obtusib; opponunt. & quasi sub que-
dā arma se contegunt. ne in sua ma-
litiā a nob̄ nudi uideant. q̄b; arma

us hostibus in occursum pergitur. quando
 eorum insidias longe praevideamus. Effossa igitur
 terra armatis hostibus in occursum pergere est.
 edomita carnis superbia. dolos immundorum
 spirituum mirabiliter explorare; Effossa
 terra armatis hostibus in occursum pergere
 est. demerita carnali nequitia. contra spi-
 ritualia vitia certam subire; namque ad
 huc seculum enerunt pugnat. frustra est
 tra se bella extra posita suscitata. Qui
 enim semetipsum carnalibus subiungat. quomodo
 spiritualibus virtus resultat. aut quomodo de
 labore exterminceramur triumphare
 appetit. quod adhuc apud semetipsum dome-
 stico libidinis bello succubito. uel certe
 armatis hostibus in occursum pergitur. quando
 per exhortationis studium eorum insidias et in
 alieno corde praevideamus; quasi enim ex loco
 in quo sumus. ad locum alium obviam hostibus
 venimus. quando nostra cura ordinate post
 posita. accessum immundorum spirituum ap-
 proxime mente prohibemus. Unde fit plerumque
 ut hostes callidi militem dei iam etiam de
 intestino bello victorem. tanto desemet
 ipso terribiliter temptent. quanto illum
 contra se et in alieno corde prevalere
 fortiter vident. ut dum illum ad se tuen-
 dum revocant. alienacorda liberius que
 exhortatione eius protegebant inuadant.
 cumque eum superare non possunt. saltem occu-
 pare conantur. quatenus dum miles dei de
 semetipso concutitur. non ipse sed is quem
 defendere est succurrat perimat. Sed
 mens in deo immobiliter fixa. temptationum
 specula despiciat. nec cui libet irrisoria
 cula pertimescat; superne enim gratiae fretus

auxilio. sic vulnera infirmitatis fugiat.
 ut aliena non deserat; unde bene de hoc
 equo subiungitur. Contempnit pavorem. nec
 cedit gladio. Contempnit pavorem. quia
 nullius temptationis formidine ad hoc usque
 terretur. ut taceat. nec cedat gladio. quia
 et si uiolenta illum temptatio percutit. acina-
 tam primum non repellit. Unde et paulus ex-
 emplum nobis in uictis euersionis infirmas.
 et quos ab hoste gladios suscipiat dicit. et
 quomodo eisdem gladius non cedit ostendit; omni-
 enim iam carnalis operis pugna superata.
 carnalis temptationis gladium ab hoste susce-
 perat. quod dicebat. Uideo aliam legem in mem-
 bris meis. repugnantem legi mentis meae. et
 captiuam me in lege peccati. que est in
 membris meis. Sed eisdem gladio quem in se
 uicerat. malus non cedebat. cum profecto pri-
 mis diceret; non regnet peccatum in uero mor-
 tali corpore. ad obediendum desiderium
 et rursum. mortificate membra uestra que sunt
 super terram. fornicationem. immunditiam. li-
 bidinem. concupiscentiam malam. Grauis il-
 lum temptationum gladius feriebatur. de quo
 ipse ait; in laboribus plurimis. in carce-
 ribus abundantius. in plagis supermodum.
 in mortibus frequentibus; diuidens quinque
 quadragenas. unanimis accepi. Ter uir-
 gis cecus sum. semel lapidatus sum. ter nau-
 fragum feci. nocte et die in profundum ma-
 ris fui. et cetera que ipse tolerare potuit.
 et nos enumerare lassam. Sed quomodo eisdem
 gladio in primum dilectione non cedat. post
 multa ipse subiungit. Preter illa que
 extrinsecus sunt. instantia mea cotidiana.
 sollicitudo omnium sectarum. Equus igitur

lanl.

lre.

lre.

lre.

Rursum.

di & gladio percitur. nec tamen percus-
sione eadē acursu prohibet. dū fortis
spūalis certaminis miles. & ipse uul-
nera ab hoste suscipit. & tamen ad sa-
lutē alios stringit. Sed erga tā durū
celestis militis pectus. antiquis hostis
tanto acutiora spicula perquirat. quanto
se despici robustus conspiciet; unde et
sequit. **S**up^{er} eū sonabit pharetra.
uibrabit asta & clipeus. Quia enī ui-
det se g^o m^o studium contra se & alios p^o
desse. multiplicata hanc satiat tēpta-
tione confondere. Unde sepe coman-
git. ut hi q^o regendis alios p^osumt. tēp-
tationū certamina patiant fortiora.
quatinus corporalium more belloy dum
dux ipse ad fugā uertit. resistens ex-
erit constipata unanimitas sine labo-
re dissipet. Hostis itaq; callidus etia
celestē militē diuersa p^osecutionū uulnera
exq^orens. in expharetra p^onsidias eū
sagitta uulnerat. in ante eī faciē hastā
uibrat. quia uidelicet uita & alia sub
uir^o tūū specie t^oregit. & alia ut s^o ap-
ta eī oculis opponit; ubi enī infirma-
ri dī militē conspiciet. illic fāudis ue-
lamina n^o requirit. ubi autē sibi resi-
stere forte e^o siderat. illic contra uires
peuldubio dolos parat. Nā cū infirmū
quēpiā in carnis inlebras uidet. apte
speciē corporis que concupisci ualeat eī
obstantib^o obicit; si autē fortasse ualidū
contra auaritiā cernit. importune eī
cogitationib^o domesticorū suoz inopiā
suggerit. ut dū mens ad p^onsionē curā
quasi pie flectit. seducta furti in

rerum ambitu inique rapiatur. Equo
ergo dī sagittā p^onsidias impetit. quando
ei hostis callid^o sub uirtute uitū abscondit.
Hasta autē communis uulnerat. cū manifesta
neq^otia etiā scientē tēptat; sepe u^o cele-
sti militi uno eodēq; tēpore utrūq; ab ho-
ste obicit. ut in qualibet. p^onsione pi-
mat; dolosus nāq; aduersarius ferire
simul nitit. & apte seimens & insidius
latens. ut dū de occulto sagitta^o memit.
mū ante faciē hasta timeat. uel dū
ante faciē haste resistit. nequaquā ex
occulto uemens sagitta uideat. (Sepe
enī temptationē p^oponit. libidinis &
subito fraudulentius cessans. elationē
suggerit deseruata castitate; & sunt
n^o nulli q^o dū multos ex castitate arce in
elationis foueā cecidisse cōspiciunt. uite
sue custodiā neglegentes. in munditi-
am libidinis demergunt; sunt u^o edū-
so n^o nulli. q^o dū libidinis in munditiā
fugunt. p^o castitatis culm^o in uoragine
elationis ruunt; quasi q^o apte feries
hasta e^o culpa de uirtute. & quasi ex ocul-
to uulnerans. de pharetra sagittā e^o cul-
pa de uirtute. Sed equus dī ante faciē
hastā superat. cū libidinē calcat. &
alacere sagittā circūspicit. in casti-
tatis munditia se ab elatione custo-
dit; unde bene int^o utraq; certan-
ti psalomonē dī. Dñs erit in latere
tuo. & custodiet pedē tuū ne capia-
ris. Pes nāq; manūora tendit. ante-
riora autē n^o uidet. q^o ea que sunt a
latere conspiciet. Rursumq; q^o pedē
custodiā p^ouidens anteriora cernit.

circumspeditionem lateris deserit
 Dum uero ante faciem positus uirtutis aliquid
 agimus. quasi quo pes debeat poni primum
 demus. Sed dum exiurante eadem uir-
 tue culpa suboritur. quasi dum in ante-
 riora respicitur. ad sagittam latus nudat.
 Sepe uero dum suborientem culpam metu-
 imus. uirtutem que agenda est declinamus.
 & quasi dum latus circumspicitur. nequaquam
 ceritur pes in anteriora quam ponatur;
 bene ergo dicitur. Dominus erit in latere tuo. et
 custodiet pedem tuum ne capiaris. quia mi-
 les dum diuine gratie clipeo protegitur. & que
 ex latere possunt prodire circumspiciendo con-
 siderat. & gressum ante faciem ferre pro-
 ficiendo non cessat. Cui fraudulen-
 tus hostis inuidens. quia propheta et
 hasta nequaquam se preualere conspicit.
 clipeum opponit. ut sistens peccati feri-
 endo non proficiat. saltem quibusdam obie-
 ctionibus proficiens iter inucludat.
 Quasdam namque difficultates ipsis ei-
 conantibus obicit. & cum superare non ualeat
 uel resistit. Sed quid contra tot argu-
 menta bellorum equus dum agit. audiamus;
Feruens & fremens sorbet terram. nec re-
 putat tubam sonare clangorem. Contem-
 equum clangor tubam resonat. quando
 electi in mente in eo quod agit fortiter euici-
 no quedam posita culpa tribuliter tem-
 tat. si feruens & fremens sorbet ter-
 ram. quia nimio ardore semetipsum dis-
 cuit. et quicquid in se terrenum repper-
 it. cotidie proficiendo consumit; &
 clangorem tubam sonare non reputat. quia
 consideratione fortis omne uitium

quod de uirtutis gloria nascitur. sollicitum
 declinat. Sonare enim clangorem tubam
 reputaret. si fortasse propter aliquid quod pra-
 ue suboritur. alia agere recta metueret;
 quia ergo ad agenda fortia ante insonantia
 temptamenta non trepidat. in inferiore suo po-
 situs. clangorem tubam numine formidat.
 Sepe autem dum prosperari se uirtutibus conspi-
 cit. ne ipsa illum uirtutum prosperitas eleuet.
 pulsare se temptationibus gaudet; unde
 & apte subiungitur. **V**bi audierit buci-
 nam. dicit uia. Multos enim sua peruis fe-
 licitas strauit. multos diuturna per-
 merces redidit. eoque illos inopinat
 hostis grauius percussit. quoniam longo quietis usque
 neglegentes inuenit. Unde sciunt cum
 multa se proficere uirtutum prosperitate con-
 siderant. quodam dispensationis superne
 moderamine. exerceri se etiam temptatio-
 nibus exultant. quia tanto robustius accep-
 ta uirtutum gloriam custodiunt. quanto
 temptationis impulsu percussi. infirmitatem
 suam humiliter agnoscunt. Equus ergo au-
 dita bucina uia dicit. quia uidelicet per-
 licitor dum cum uim temptationis incubere
 conspiciat. utilitatem superne dispensatio-
 nis considerans. ex ipsa ualidius aduer-
 sitate confidit; cui aduersitatis certa-
 mina ideo illum non superant. quia
 nunquam inuisa temptant. Longe quippe
 prenotat exanimamque re. cui uirtuti pugna
 succrescit; unde & sequitur. **P**rocul odori-
 ratur bellum. Bellum namque procul odori-
 ri est. excausis precedentibus que uictorum
 pugne subsequantur agnoscere. Inuicem
 sicut sepe iam dictum est. odore pes non

Sat.

qa

S
S

55

Cantica canticorum.

uisa agnoscitur; bellum ^{q̄q̄} procul odora
ri ē. sicut flatus narū. sic p̄uisione cogi
tationū nequitas latentes indagare. De
quo odoratu. dñs recte in eccl̄e sup̄ laudib̄
dicit. ^{sicut} Nasus tuus. turris quę ē in libano.
In nasū nāq; odores fetoresq; discernimus;
& quid p̄nasū. n̄p̄uida scōy discretio desig
nat. Turris ū speculationis in altū po
nit. ut hostis ueniens longe uideat; Rec
te ḡ nasus eccl̄e turri in libano similis d̄r.
quia scōy p̄uida discretio. dū sollicite cir
cūquaq; conspiciat in altū posita. p̄usq;
ueniat culpa deprehendit. p̄aq; quoui
gilant̄ p̄notat. cofortit̄ declinat.
Hinc abacue ait; sup̄ custodia meam
stabo. Hinc unus cuiq; electi animam.
hieremias ammonet dicens. Stat̄e tibi
speculā. pone t̄ amaritudines. Specu
lā quippe sibi statuere ē. uentura ui
tior certamina exalta ē s̄ideratione p̄
nosceret; sibiq; mens electi amaritudi
nes ponit. q̄ndo a. uirtutū pace consti
tuta. dū mala insidiantia ē spiciat. secu
ra quiescere n̄ consentit. Primo aut̄ ne
mala quęlibet. sedo ū loco considerat.
ne bona incaute faciat; & postq; praua
subgerit. ipsa etiā sibi subigere recta ē
tendit. ne si m̄tis dominū transeunt.
melationis culpā uertant. Quia etiā
sic sup̄ius dictū ē. plerūq; ex bonis
p̄ in curis uirtū mala nascunt. ^{ang.} vigi
lanti studio cōtēplatur q̄m ex doctrina
arrogantia. ex iustitia crudelitas. ex
pietate remissio. ex zelo ira. ex mansue
tudine torpor oriat. Cūq; bona hęc a
git. q̄t̄ hic contra se hostes p̄ hęc exur

gere ualeant conspiciat. Nam cum
adipiscendis doctrinę studiis elaborat.
mentē sollicite contra certam arro
gantię p̄parat; cū culpas delinquen
tū iuste ulcisci desiderat. sagacissi
me curat; Nemo dū iustitię crudeli
tas undictę transcendat; cū pietate
frenare se nitit. sollicite p̄spicit. ne
qua disciplinę dissolutione uineatur;
cū recte zeli stimulis exercitat. sumope se
p̄uidet. ne plusquā necessē ē ury se
flamma succendat; cū magna man
suetudinis tranquillitate se tēperat.
uigilant̄ obseruat ne torpore frige
scat. Quia ḡ sp̄ualis militis cogita
tione omne uirtū priusquā subripe
re possit aspiciat. recte de equo d̄r.
p̄cul odorat̄ bellū; P̄pendit etiam
quę turba iniquitatū pruat. si mala
ad se ingredi uel pauca p̄mittat; un
de & sequit. Exhortationē ducū.
& ululatū exercit. Temptantia
quippe uirtū. quę inuisibili contra
nos p̄glio regnant̄ sup̄ se. sup̄bis in
uitant. alia more ducū p̄eunt. alia
more exercit̄ subsequunt. Nemo
culpe om̄s pari accessu cor occupat.
sed dū maiores & paucę neglecta m̄te
p̄ueniunt. minores & innumere ad
illā se cateruatum fundunt; ipsa nā
q; uirtorū regina sup̄bia. cū de uirtū
plene cor cepert. mox illud septem
p̄ncipalib̄ uirtū quasi quib̄dam sui
ducib̄ deuastandū tradit. quos uide
licet duces exercit̄ sequat. q̄a ex eis
p̄culdubio in portune uirtorū militatū

Abacuc.

Hieremias.

14

que uirtū uirtū sub
uelamine sunt uirtū.

Sat.

dines oriuntur; quod melius ostendim si ipsos duces atq; exercitiū speculiter ut possumus enumerando proferam. Radix quippe cuncti mali supbia ē. de qua scriptura attestante dicitur; *mittum omnis peccati supbia*. Primum autē ei soboles septē nuntū principalia uitia. de hac virulenta radice proferuntur. scilicet inuidia. ira. tristitia. auaritia. uentrisingluues. luxuria. Na quia his ^{septē} supbijs uisus. nos captos doluit. idcirco redemptio nra ad spūale liberationis plū. spūseptiformis grāe plenius uent. Sed habent contra nos hęc singula exercitiū suū. hā de manu glā. inobediencia. iactantia. ypochrissi. contemiones. punitiō. discordiā. & nouitatū p̄sumtiones oriuntur. De inuidia. odiū. susurratio. detractio. exultatio in aduersis proxim. afflictio autē in prosperis nascitur. De ira. tumor. iras. contumelie. clamor. indignatio. blasphemie proferunt. De tristitia. malitia. rancor. pusillanimitas. desperatio. torpor. circa p̄cepta. uagatio. inuis erga. illicita nascitur. De auaritia. p̄ditio. fraus. fallacia. puritia. inquietudo. uolentia. & contra misericordiam obdurationes cordis oriuntur. De uentrisingluue. inepta letitia. ferilitas. immunditia. multiloquiū. ebrietas. insensu circū intelligentiā p̄pagat. De luxuria. egestas. inuis. inconsideratio. inconstantia. p̄cipitatio. amor sui. odiū. affectus p̄sentis sēti. horror autē uel desperatio futuri. generat. Quia principalia uitia tantā

de se uitiorum multitudinem proferunt. eū ad cor ueniunt. quasi subsequentes exercitus cateruas trahunt. ex quibus uidelicet uis. quinque; spiritualia. duo carnalia sūt. sed unū quodq; eorū tanta sibi cognatione uingit. ut n̄ nisi unū de altero proferatur. Prima nāq; supbijs soboles. manus ē glā. q̄ dum oppressā mentē corrupert. mox inuidiā gignit. q̄a nimirū dū uiam nominis potentia appetit. nequis hanc alius adipisci ualeat tabescit. Inuidia q̄q; irā generat. quia quanto uicino uisus uulnere animū sauciāt. tanto etiā mansuetudo tranquillitati amittit. & q̄a q̄ si dolens membrū tangit. idcirco appositae actionis manū uelut grauius pressa sentitur. Ex ira quoq; tristitia oritur. quia turbata mens q̄ inordinate se conuertit. eo addicendo cōfundit. & cōdulcedine tranquillitatis amiserit. nihil hanc n̄ ex perturbatione subsequens metor pascit. Tristitia quoq; ad auaritiā deriuat. q̄a dū confusū cor boni letitiae in semetipso intus amiserit. unde consolari debeat foras querit. & tantomagis exteriora bona adipisci desiderat. quanto gaudiū n̄ habet ad qd̄ intrinsec̄ recurrat. Post hęc uero duo carnalia uitia. id est uentrisingluues. & luxuria sup̄sunt; s; cunctis liquet qd̄ de uentrisingluue luxuria nascit. dū imp̄sa distributione membrorū. uentri genitalia subnixta uideant. vnde dū unū inordinate reficit. aliud p̄culdubio ad contumelias exercit. Bene autē duces exhortari dicti sunt. exercit

ululare. quia prima uita decepte memi
quasi subquadam ratione in se inserunt.
sed innumera que secuntur. dum hanc ad
omne insaniam pertrahunt. quasi bestiali
clamore confundunt; Inanis namque gloria.
de uictu cor quasi exortatione solet exhortari
dum dicit; debes maiora appetere. ut
quo potestate ualueris multos excedere.
eo etiam ualeas et pluribus predesse. Inuidia
quoque de uictu cor quasi exortatione sola
exhortari. cum dicit; in quo illo. uel illo
minor es. cur ergo eis uel equalis uel superior
non es. quanta uales. que ipsi non ualent.
non ergo tibi aut superiores esse. aut etiam
equales debent. Ira etiam de uictu cor
quasi exortatione solet exhortari. cum dicit;
que erga te agunt. quam uim ter ferri non
possunt; hec immo patienter tolerare peccatum est.
quia et si non eis cum magna asperitate
resistit. contra te deinceps sine mensura
cumulant. Tristitia quoque de uictu cor
quasi exortatione sola exhortari. cum dicit;
que habes unde gaudeas. citata mala deprimis
portas. prope de cum quo merore omnis uituendis.
qui intant. contrate amaritudinis felle
uertunt. Auaritia quoque de uictu
quasi exortatione solet exhortari. cum dicit;
ualde sine culpa est. quod quedam habenda
concupiscas. quia non multiplicari appetis.
sed legere premeas. et quod male alius
retinet. ipse melius expendit. Ventris quoque
ingluues. de uictu cor quasi exortatione
solet exhortari. cum dicit. Ad esum deus
mundam omnia condidit. et quod satiari
cibos respuit. quid aliud quod

numeri concessio contra dicit. Yuru
ria quoque de uictu cor quasi exortatione
exhortari solet cum dicit. Cur te inuoluptate
tua in non dilatas. cum quod te sequatur
ignoras. acceptum tempus in desideris prode
re non debes. quia quam citius pertransierit
nescis. Si enim miseri deus hominem inuoluptate
cortus uollet. in ipso humani generis
exortatio. masculinum et feminam non
fecisset. Hec est exortatio. que dum in
caute ad secretum cordis amittit. familiaris
iniqua persuadet. quam uidelicet exercitum
ululans sequitur. quia infelix anima
semel principalibus uitis capta. dum
multiplicatis iniquitatibus insaniam uertitur.
ferali iam inmanitate uastatur. si
miles dum quia solerter prouidere uitioy
certamina mittit. bellum percul odoratur. quia
mala preuentia quidem persuadere ualeant
cogitatione sollicita respicit; exortatione
dum naris sagittate deprehendit. et
quia longe preueniendo subsequenti iniquitatem
confusione conspicit. quasi uel ulatum
exercitum odorando cognoscit. Igitur quia
uel predicatore dei. et que libet spiritualis
certaminis militem. descriptum qui narratione
cognouimus. non eundem iterum in a uis
figuratione uideamus. ut quod per equum
didicimus ei fortitudinem. etiam per uentrem
discamus illius contemplationem. Inua enim
descripta equi magnitudine audiuimus.
quod contra certamina uitioy uir se
per patientiam tolerat. non per pauum speciem
cognoscimus. quod per contemplationem uolat
sequitur. Numquid per sapientiam tuam
plumesca accipit. expandens alas

suas ad austrum. Quia p annos sin-
 gulos pennā ueterē accipit noua nascentē
 te piciat. ac sine intermissione plume
 scit. pene nullus ignorat; n̄ autem
 hic illud plumę temp̄ dī. quo immido
 uestit. quate m̄m̄rū adhuc uideli-
 cet pullus ad austrū alas expandere
 n̄ ualet. s; illa annua pluma describi-
 tur. que laxata ueterē penna renouat;
 & quidē domesticis accipitrib. q̄ melius
 plumescere debent. munita ac tepentia loca
 requirunt; a gressib. ū moris ē. ut flante
 austro alas expandant. quatin̄ eoz m̄
 bra ad laxandā pennā ueterē. uenti te-
 pore. calescant. Cū ū uent̄ deē. alis
 contra radiū solis expansis atq; p̄uissis.
 tepentē sibi annā faciunt. Sic q; aptis
 teporib. uel ueteres exiliunt. uel nouę
 succrescunt. Quid ē q̄ accipitrib. plu-
 mescere. n̄ qd̄ unusquisq; scōz tactus
 flatu scī sp̄s concalescat. & usū uetustę
 conuersationis abiciens. noui hominis
 nouā formā sumit. qd̄ paulus am-
 monet dicens. Expoliantes uos uete-
 rē hominē cū actib. suis. & induentes
 hominē nouū; ^{purū;} licet is ^{purū;} q̄
 foris ē n̄r homo corripit. tam̄ is q̄ int̄
 ē renouat̄ dedie in die. Vetusā autē
 pennā picere ē. in ueterata studia do-
 losę actionis amittere. & nouā pennā
 sumere ē. mitē ac simplice bene uiuen-
 di sensū tenere. Penna m̄q; ueteris ē
 uersationis grauat. & pluma nouę i-
 mitationis subleuat. ut ad uolatum
 tanto leuorē. quanto nouiorē reddat.
 Et bene aut. expandit alas suas ad

aut.
 lxx.

austrum. Alas quippe nr̄as ad austrū
 expandere ē. p̄ aduentū scī sp̄s nr̄as ē fi-
 tendo cogitationes aperire. ut iā non li-
 beat defendendo nos tegere. s; accusan-
 do publicare. Tunc q̄ accipit̄ plume-
 scit. cū ad austrū alas expandit. q̄ a-
 tē se un̄quisq; uirtutū plumis induit.
 cū scō sp̄i. cogitationes suas ē fitendo sub-
 sternit. Quicū uetera fatendo n̄ dete-
 git. nouę uitę opa minime p̄ducat; q̄
 nescit lugere qd̄ grauat. n̄ ualet p̄ferre
 qd̄ subleuat; ipsa nāq; conpunctionis
 uis poros cordis aperit. & plumas uir-
 tutū fundit. Cūq; se studiosē mens
 de pigra uetustate redarguit. alacri
 nouitate uiuenescit. Dicat̄ q̄ beato
 iob. Numquid p̄ sapientiā tuā plume-
 scit accipit̄ expandens alas suas ad au-
 strū. id est numquid cui libet electo tu
 intelligentiā contulisti. ut flante scō sp̄i
 cogitationū alas expandat. quatin̄ pon-
 dera uetustę euersationis abiciat. & uir-
 tutū plumas in usū noui uolat̄ sumat.
 ut hinc uidelicet colligat. q̄ a uigilan-
 tiā sensus in semetipso ex se n̄ habet. q̄
 hanc ex se conferre alius nequaquā ua-
 let. Potest etiā p̄ hē accipit̄. renoua-
 ta gentilitas designari; ac si apte beato
 iob diceret. futuras uirtutū plumas
 in gentilitate respice. & uetustas sup-
 bis pennas amitte. Sequitur. Numquid
 ad p̄ceptū tuum eleuabit̄ aquila. & in
 arduis ponit̄ nidū sibi. In scriptura sa-
 era uocabulo aquile. aliquando maligni
 sp̄i raptores animarū. aliquando p̄ sen-
 tis sc̄li potestates. aliquando ū uel sub

nescit hic lugere
 uirtutis gaudia
 ē sequi ualet. Qui

5

5

20
tullissimę scōꝝ intelligentię . uel incar-
natus dñs una celerit̃ transuolans . &
mox summa repetens designat̃ . Aquila
rū nomine insidiatores sp̃s exp̃munt̃ . hie
rema attestante q̃ ait ; uelocioreſ fuer̃
p̃secutores nr̃i aquilis cęli . p̃secutores
nr̃i aquilis cęli uelocioreſ s̃t̃ . cū tanta con-
tra nos maligni homines faciunt . ut ip-
sas etiā aeras potestates inuentionib̃ m-
ltis p̃ire uideant̃ . Aquile uocabulo
potestas terrena figurat̃ . vnde p̃zech
elē p̃pheta d̃r̃ . Aquila grandis magnę
alarū longo ductu membꝝ . plena plumis
& uarietate uenit ad libanū . & tulit me-
dullā cedri . & summatē frondū ei euul-
sit . Qua uidelicet aquila . q̃ alius quā
nabugodonosor rex babilonę designat̃ .
q̃ p̃mmentate exercit̃ magnalū alarū .
p̃duitur nitate tempꝝ longo imbrꝝ due-
tu . p̃militis ū diuitis plena plumis . p̃i
numera aut̃ terrene gl̃ę cōpositione
plena uarietate describit̃ ; que uenit
ad libanū . & tulit medullā cedri . et
summatē frondū ei euulſit . q̃a inde
celſitudine petens . nobilitatē regneius
quasi medullā cedri abstulit . & dū te-
nerrimā regū plē a regni sui culmine
captiuando sustulit . quasi summatē fron-
dū euulſit . Aquile uocabulo uel sub-
tilis scōꝝ intelligentia . uel uolat̃ dñę
ascensionis exp̃mit̃ ; vnde isdē p̃pheta
dū sub animalū specie euangelista . ui-
se uidisse describeret . in eis sibi homi-
nis . leonis . bouis . & aquile faciē appa-
ruisse testat̃ . Quartū pauldubio ani-
mal iohem p̃ aquilā signans . quolando

terram deseruit . quia per subtilem in-
telligentiā interna misteria uerbū ui-
dendo penetrat̃ ; cui nimirū p̃pheticę
sententię ipse quoq̃ ; iohis inreuelatione
sua desemetipso n̄ dissonat̃ dicens . Ani-
mal primū simile leoni . scđm̄ ^{animal} simile
utulo . tertū animal habens faciem
quasi hominis . quartū animal simile
aquile uolanti ; & quāuis singula ad
unū quęq̃ euangelistā recte conueniat̃ .
dū aliis humanę natiuitatis ordinē .
aliis p̃mundi sacrificii martirionē q̃si
utuli mortē . aliis potestatis fortitu-
dinē . quasi leonis clamorē inſinuat̃ .
aliis natiuitatē uerbi intuens . quasi
ortū solē aquila aspectat̃ . Possunt
namq̃ hęc quattuor animalia . ipsū su-
um caput cū sunt membra signare .
Ipsę m̄q̃ ; & homō . q̃a naturā nr̃am
ueracit̃ suscepit . & utulus . quia p̃
nob̃ patient̃ occubuit . & leo q̃a diui-
nitatis fortitudine susceptę moris
uinculū rumpit . & ad extremū aquila .
q̃a ad cęlū de quo uenerat̃ redit̃ .
Homo q̃ nascendo . utulus morien-
do . leo surgendo . aquila ad cęlos ascen-
dendo uocat̃ est . Sed hoc loco aq̃le
nomine subtilis scōꝝ intelligentia . &
sublimis eorū cōtemplatio figurat̃ . Cane-
tarū quippe auū uisus acies aq̃le su-
perat̃ . ita ut solis radius . fixos in se
ei oculos nulla lucis sue coruscatio-
ne uerberans claudat̃ . Ad p̃ceptū g̃
dī elenat̃ aquila . dū uisib̃ diui-
nis obrepens . inſup̃nis suspenditur
fidelū uita que & in arduis medum

hiorēm .

ezech .

libreg .

spheo .

desideria

Moyfes.

Lau l.
Iero.

Inimicus

ponit dicitur quia terrenam despiciens. spe iam de celestibus nutritur. In arduis montium ponit. quia habitationem mentis suae in abiecta et infima conuersatione constituit. Hinc est quod cheneo balam propheta dicitur. Robustum quidem est habitaculum tuum. si siu petra posueris iudicium tuum. Cheneus namque possessor interpretatur; et quis est qui presentia possident. non habent ingenio sapientiae secularis callent. qui hoc ueraciter robustum sibi habitaculum construunt. si per humilitatem paruuli apud semetipsos facti. in christi sublimitate nutriantur. si semetipsos infirmos sentiant. in excelsa humilitate cogniti redemptoris. fouendam mentis fiduciam ponant. si uiam non appetant. si omne quod preterit cordis uolatu transcendant. Videam aquilam iudicium spei in arduis construente; ait. Nona conuersatio in caelis est; Et rursum; qui conuersentur et conseruare nos fecit in caelestibus. In arduis habet iudicium. quia perfecto in superioribus figit consilium. non uult mentem in uia deicere. non uult per abiectioem conuersationis humanae habitare. Tunc paulus in carcere fortasse tenebatur. cum se conseruare christo in caelestibus testaretur. Si ibi erat ubi ardentem iam mentem fixerat. non illic ubi illum necessario pigra adhuc caro retinebat; hoc namque est speciale. speciem electorum solet. quod sic sciunt presentis uitae uiam carperere. ut per se certitudinem nouerint iam se ad alta peruenisse. quatinus cuncta quae praefluunt sub se esse uideant. atque omne

quod in hoc mundo eminet. amore aternitatis calcant. Hinc est enim quod sequitur se animus per prophetam dominus dicit. Sustollam te super altitudines terrae; quasi quaedam namque inferiora terrae sunt. data. commelice. egestas. abiectio. quae ipsi quoque dilectores seculi dum plateis uis plantis ambulam utando calcare non cessant. Altitudines autem terrae sunt. lucrarerum. blandimenta subditorum. diuitiarum habundantia. honor. et sublimitas dignitatum. quae quisquam prima adhuc desideria incedit. eo ipso alta estimat quae magna putat; at si semel cor in caelestibus figuratur. mox quam abiecta sunt cernit quae altius uidebantur. Nam sicut cum monte quisque conscenderit eo paulisper cetera subiacentia despiciunt. quae altiora amplius gressu tendit. ita qui summam intentionem figere nititur. dum aduersum ipsum nullam praesentis uitae gloriam esse dependit. super terrae altitudines eleuat. et quod prius in uis desiderium positum super se credidit. per ascendendo perficiens sibi esse cognoscit; quae ergo illic dominus factum ubi se esse pollicetur dicit. Sustollam te super altitudines terrae. Haec apud se beatus iob solus se facere posse testatur dicens. Numquid ad praecipitium tuum eleuabitur aquila. et in arduis ponet iudicium sibi. ac si diceret. Ad meum quod quod praecipitium exterius. hoc intrinsecus gratia occulte largitatis in spiro. Sequitur. In petris manet. In sacro eloquio cum singulari numero petra nominatur. quod alius quam christus accipit. paulo attestante quod ait. Petra autem erat christus. Cum uero

Pph.

S
S
SS

Paul.

Letr.

petre pluraliter appellantur. membra
eius uidelicet scilicet uiri qui illius robore
solidati sunt exprimentur. quoniam nimirum pe-
trus aptus lapides uocat dicens. Vos
tanquam lapides uiui coedificamini domus
spirituales. Ista itaque aquila que ad ueri
solis radios cordis oculos erexit in petris
manere dicitur. quia in diebus antiquorum et scilicet
tunc patrum in ista statione collocat; eorum
quippe uita quod in uia dei fuisse se ex-
cit ad memoriam reducit. atque in celsi-
tudine illorum fortitudinis studendo in-
dum sibi construit seculum meditationis.
Cumque eorum acta dictaque tacite cogitat.
cum presentis uitae gloriam in compassio-
ne eternae excellentiae quaesit abiecta
considerat. quasi sub se esse uiam terrae
in petris residens obseruat. Possunt
etiam petre sublimis uirtutum celestium
potestates intelligi. quas non in quasi
more arborum huc atque illuc uentum nix
mutabilitatis inclinat. quia uelut pe-
tre in arduis sitis ab omni motu mir-
tabilitatis alienis. et ad soliditatem fi-
xis celsitudinis. ipsa cum in herent
aeternitate duruerit. Vix itaque seculum
cum terrena despiciat. more se aquile
ad altiora suspendit. et per contemplati-
onis spiritum subleuat. per enim angelorum
gloriam prestolat. atque huic mundo ho-
spes illa appetendo que aspiciat iam
in sublimibus figit. Recte ergo dicitur in
petris manet. idem uentione cordis
in illas celestes uirtutes residet. quia
per eternitatis suae fortitudinem tanta iam
soliditate fixa sit. ut in nullo culpe

latere mutabilitatis uarietate flec-
tantur. Unde et apte sequitur. Et in
preruptis silibus commoratur. atque in acces-
sibus rupibus. Qui enim sunt alii prerupti si-
lices. non illi fortissimi angelorum chori. qui
quod uis non integri si tamen in propositu fixi
cadente cum suis angelis diabolo reman-
serunt. prerupti enim sunt. quia pars eorum
cecidit. pars remansit. In integri
quod est stant per qualitatem meriti. sed per nu-
meri quantitatem prerupti. Hanc prerup-
tionem restituere mediator uenit. ut
redempto humano genere illa angeli-
ca dampna sarciret. et in suam celestem
patris locupletius fortasse cumula-
ret. Per hanc preruptionem de patre
dicitur. Proposuit enim eo in dispensatione ple-
nitudinum temporum instaurare omnia uixpo-
que in celis et que in terra sunt in ipso.
In ipso quippe restaurantur ^{et omnia} que in
terra sunt. dum peccatores ad iustitiam conuer-
tuntur. in ipso restaurantur ea que in celis
sunt. dum illuc humiliati homines re-
deunt. unde apostatus angeli super-
biendo ceciderunt. Quod autem in accessibus
rupibus nimirum qui prerupti silices ipsi sunt
inaccessibiles rupes. cordi enim peccatorum
hominum ualde inaccessa est claritas
angelorum. quia quod pulchra corporali ac-
cedit. eo ab spirituali specie oculos elay-
sit. sed quisquis ita contemplatione ra-
pit. ut per diuinam gratiam subleuat inten-
tionem suam iam angelorum choris uirtus seruat.
et fixus in sublimibus ab omni se infirma
actione suspendat. nec sufficit gloriam
angelicam claritatis aspicere. nisi cum

Regem in decore suo oculi nri conspici
unt. quia redemptor nri in iudicio & arep
bis homo uidebitur. sed ad diuinitati ei in
uendā soli q̄ electi s̄ subleuantur. Quasi enī
quandā seditate regis uidere ē. solā serui
lē formā in q̄ ab iniquis despectū ē cernere;
s; ab electis in decore suo reuerentur. q̄a uult
semetipsos rapta in ipso ditatis fulgore o
culos cordis; q̄ quandiu in hac uita s̄. quā
illā uiuentū patriā sicut ē uidere n̄ pos
sunt. Recte aduincit. cernent t̄ra de lon
ge. Qd̄ ḡ hic ait eleuabit aquila & in
ardus ponit nidū suū. hoc illic d̄ in excel
sis habitauit. Qd̄ hie d̄ in petris manet
& in pruptis silicib; cōmorat. atq; in accessis
rupib; hoc illic subicit. mōnūta saxoꝝ sub
limitas ei. Id̄ rursū hie subinfert. ille
contēplat̄ esca. hoc quoq; illic subdit. panē
eidat̄ ē. aque ei fideles sunt. regē in deco
re suo uidebit̄ oculi ei. Et qd̄ hie subumgi
t. oculi ei de longe p̄spiciunt. hoc illic
apte subicit. cernent terrā de longe.
Considerem quā sublimis aquila fuerit
paulus. q̄ usq; ad t̄m̄ celi uolauit. sed
tam̄ in hac uita posit̄. elonginquo adhuc
d̄m̄ p̄spicit q̄ ait. Quidē n̄c p̄speculū
in enigmate. tē aut̄ facie ad facie. Erut
sus. ego me n̄ arbitro cōphendisse. qu
is eterna ualde min̄quā s̄ ipsa c̄spici
at. q̄ uis ea se cognoscere p̄fecte n̄ posse
cognoscit. infirmis tam̄ auditorib; ea
ipsa infundere p̄dicando n̄ potest. q̄ ui
dere saltē p̄speculū & p̄ uagnē potest.
Desce. et ipso quippe tanq̄ de alio loquit̄
d̄ct̄. Audunt archana uerba que n̄ li
cet hominib; loqui. Intra ḡ quāuis mi

numa & extrema uideantur. foribus tam̄
predicatorib; ^{summa} sunt. infirmis ū audito
rib; incapabilia. Vnde & p̄dicatores
s̄i cū auditores suos diuinitatis uerbū
capere n̄ posse conspiciunt. ad solā incar
nationis d̄m̄ uerba descendit. Vnde
bene hie d̄ subleuata in arduis aq̄la
longe uidere d̄r. ilico subinfert. Pl
li eius lambent sanguinē. Ac si apte
diceret. Ipsa quidē diuinitatis contē
platione pascit̄. sed q̄a auditores eus
ditatis p̄cipere archana nequaquā
possit. cognito crucifixi d̄m̄ cruore
faciant. Sanguinē nāq; labere ē pas
sionis d̄m̄ infirma uenerari; hinc
ē qd̄ isdē paulus. q̄ sicut paulo an
te iā dixim̄ ad t̄m̄ celi secreta uola
uerat. discipulus dicebat. Non enī
indicaui seire me aliqd̄ int̄ uos. nisi
xp̄m̄ ibi. & h̄c crucifixū. Ac si apte
hec aquila diceret. Ego quidē esca
meā diuinitatis ei potentā de longe
p̄spicio. sed uob; adhuc paruulis in
carnationis ei tantūm̄ lab̄ endā san
guinē trado. Itā q̄ p̄p̄dicationē suā
tacta ditatis celsitudine infirmos
auditorē de solo cruore crucis edocet.
qd̄ aliud q̄ sanguinē pulli p̄bet. q̄a
ū unuscūq; s̄i p̄dicatoris anima cor
ruptione carnis exuta. ad eū mor̄ du
cit. q̄ p̄ nob; sponte sua in morte cadit
& de morte surrex̄. apte de hac aq̄la
subdit. Et ubicūq; cadauer su
erit. statim̄ adest. Cadauer quippe
a casu d̄r. & n̄ immerito corp̄ d̄m̄ p̄p̄
casū mortis cadauer uocat̄; quod

celitudine

figunt.

lxx
anno

lxx.

Paul.

lxx.

lxx.

fugit.

autem hic de ^{hac} aquila dicitur. ubicumq;
 cadaver fuerit. statim ad e. hoc de egredi
 entib' animab' fieri ueritas spondet dies.
 Vbicuq; fuerit cor'p. illic congregabunt
 & aquile; ac si apte dicit. Qui celesti
 sedi incarnat' redemptor ur' p'sideo. electoꝝ
 quoq; animas cu' carne soluto. ad celesti
 a subleuabo. S' hoc qd' de hac aquila dicitur
 ubicuq; fuerit cadaver. statim ad e. intel
 ligi & alit' potest. Omnis q' in peccati
 morte ceciderit. nunconuenient' pote
 rit cadaver uocari; quasi exanimus
 naq; iacet. q' uisitas uiuificantē spm
 n' habet. Quia u'ses quisq; p'dicator
 ubi peccatores ee' considerat. illuc an
 xie puolat ut in peccati morte iacen
 tib' lucē uiuificationis ostendat. Bene
 de hac aquila dicitur. ubi cuq; cadaver fu
 erit. statim ad e. idē illuc tendit ubi
 utilitatē p'dicationis p'spicit. ut ex eo
 iā qd' sp'ualit' uiuit alius in morte iacen
 tib' p'sit. Quos corripiendo quasi
 edēt. si ab iniquitate ad innocentia p'mu
 tando in sua m'bra quasi edendo euerit.
 Ecce ipse que ad testimoniu' iā sepe de
 duxim paulus. cu' nō uidēā. nō corripit.
 nō ephesū. nō romā. nō ispanias pe
 teret ut in peccati morte iacemibus
 atq; uis grām nuntiaret. quid se
 aliud quā ee' aquila demonstrat. q'
 uelocit' omnia transuolans ubicuq; iacet
 cadaver querebat. ut diuinitate di
 lucrans peccatorib' faceret quasi scā
 suā in cadauere repperiret. scā q' p
 pe uisitoꝝ ē. conuersio puer soꝝ. de qua
 dicit. Operamur nō cibū qui perit. sed qui

fugit.

permanet in uitam eternam. Auditis
 itaq; tot scōꝝ uirtutib' beat' iob. obsti pu
 isse intelligit. & sub admirationis t'ore
 siluisse. Nā sequit'. **A** dicit dñs. & lo
 cut' ē ad iob. **N**ūquid q' contendit eū dō
 tā facile conquiescit. utiq; q' arguit dñm.
 debet & respondere illi. **C**ur sēs tanta
 hac districione flagelli nō estimauit
 augeri merita s; uitia p'fecari; que quia
 in se nulla cognouit. p'cussū inuiste se
 credidit; & p'ueniente p'fuit arguere est.
 de p'cussione murmurare. Considerans
 aut' dñs qd' ea que p'tulit nō ex timore
 sup'bis s; ex qualitate collegent uitę. pie
 illū increpat dicens. Numquid q' contē
 dit eū dō tā facile conquiescit. utiq; q' ar
 guit dñm. debet & respondere illi; ac si
 apte diceret. Qui tanta de tua actione
 locut' es. cur audita scōꝝ uita siluisti. me
 n' fuit arguere de p'cussione mea. an fue
 rit iusta dubitare; & bona quidē tua ue
 racit' p'tulisti. Sed hec q' tenderent flagel
 la nescisti. q' & si nō habes iā qd' corrigas.
 habes tam' adhuc q' crescas. In quanta u
 uirtutis arte quā plurimos subleuem.
 me ecce narrante cognouisti; ipse consti
 derabas tuā. s; alioꝝ celsitudinē nescie
 bas. Auditis q' alioꝝ uirtutib'. si qd' ua
 leas responde de tuis. Scām aut' quod
 cordis sui oculū p'elationis tenebras
 extinguit. q' eū recta agit. considerare
 melioꝝ merita negligit. At contra mag
 no humilitatis radio sua opa inlustrat.
 q' alioꝝ bona subalit' pensat. q' a dñca
 q' ipse fecerit. facta foris & ab alius ē spic.
 eū q' singularitate intus erūpere nitit.

9
9
9
9

superbis tumorem premit. Hinc est quod
uoce dei ad se uiam solum se estimantem dicitur;
Reliqui in septem milia uiroy. qui curua
ueri genua ante baal. ut dum non solum se
remansisse cognosceret. elationis gloriam
que ei desingularitate surgere poterat
eunare possit. Beat' itaque iob puer se
egisse reprehendit. s; de aliorum etiam bene ge
stis docet. ut dum se equales et alios ha
bere considerat. ei que singulariter sumus
est se humiliter subdat. **Ex lib. xxi.**

LIB. XXXI. INCIPIT LIB. XXXII.

CIVILI QVO AL

^{apud dm}

Suos uia ueritatis diuina
te perficiunt. eo subtilius
indignos se esse deprehendit.
quia dum primum lucis sunt.
que quid eos in se ipsis late
bat inueniunt. et tan
to magis foras sibi defor
mes apparent. quanto nimis pulchre
quod in se uident. Unusquisque enim sibi dum
tactu ueri luminis inlustrantur. osten
dit. Et unde agnoscit quod est iustitia. in
de eruditur ut uideat quid est culpa. hinc
est quod sepe mens nostra quamuis frigida in
uersatione humane actionis torpescat.
quamuis in quibusdam delinquant et nesciat.
quamuis peccata quedam quasi nulla per
pendat. cum tamen ad appetenda sublimia
orationis compunctione se erigit. ipso
sue oculo compunctionis excitata ad ar
cum inspicendam se profletum uigilantior re
dit. Hanc cum neglectam se deserit et notio
tempore torpescit. uel onosa uerba. uel
inutiles cogitationes minoris esse omni

modo retatus credit. ac si igne compunc
tionis incallescens a torpore suo tacta
subito afflatu contemplationis emigret.
illa que leuia paulo ante credidit.
maxime ut graua ac mortifera porrescat.
Cuncta enim uel in minimum nauia quasi
periculosissima refugit. quia uidelicet
per conceptionem spiritus grauida in uentre
ad se iam inania nulla permittit. Ex
eo enim quod uisus conspicit. quam sint hor
renda hec que exterius perstrepunt sen
tit. et quanto amplius subleuata per
fecerit. tanto magis refugit in se in
in quibus perstrata defacet. nihil quippe
iam nisi id quod interiorius uiderat patitur.
atque eo grauius tolerat que quod se ei ex
trinsecus ingerit. que illud non quod in
trinsecus uidet. s; ex his interioribus
que raptim uidere potuit. ad exte
riora que tolerat iudicandi regulam
sumit. Super se enim raptim dum sublimia
contemplatur. et se in ipsa iam liberius
excedendo conspiciens. que quod ei ex
se ipsa sub se ipsa remanet subtilius
comprehendit. Et quare miro modo
agit. ut sicut superius dictum est unde
dignior efficit. inde sibi met indigna
uideat. et se rectitudini longe se
esse sentiat cum adpropinquat. unde
salomon ait. Cuncta temptaui in sa
pientia. et dixi sapiens efficiar. et
ipsa longius recessit a me. Quasi
ta enim sapientia longe recedere dicitur
quia adpropinquanti altior uidet. que
uero hanc nequaquam querunt. tan
to se ei propinquos estimant. quanto

Salomon

& eius rectitudinē regulam ignorant.
 quia ^{ita} intenebris mirari lucis claritate
 nesciunt quā nunquā uiderē. Cumq;
 in forma ei pulchritudinis intendunt.
 in semetipsis libentē cotidie deformio
 res fiunt. Nā quisq; ei radus tangit.
 sua illi manifestus tortitudo monstra
 tur. & eo uerius inuenit quā flectat
 ad uitā. q̄ sagatus summa considerans
 conspiciat quā distat a recto. Vnde
 beatus iob humanū genū uirtutib; tran
 siens amicos loquendo sup̄ ait. sed lo
 quente dō sublimus erudit. semetip
 sū cognoscendo reticuit. illos nāq;
 iuste loquendo subdidit. s; aduer
 ba locutionis intus se iuste
 cognouit. & quidē eū flagellat
 sit nescit. s; tamē eū flagella uenerat
 n̄ sit. silendo redarguit. Diuina em̄
 iudicia cū nesciunt n̄ audaci sermo
 ne discutienda s; sed formidoloso si
 lentio ueneranda. q̄a & eū causas
 rerū conditor in flagello n̄ aperit.
 eo iustas iudicat q̄ se eas facere q̄ su
 me iustē ē demonstrat. Vir ḡ sēs
 et̄pus de locutione. & p̄ de silentio
 reprehensus. q̄ de semetipso sentiat
 innotescat. ait enī; **Q**ui leuiter
 locut̄ sū. respondere q̄d possū. Ac si
 dicat; sermonē meū defendere. si
 hē cū rationis pondere ptulissim.
 At p̄ quā lingua leuitate usa con
 uincitur. quid restat n̄ ut conticen
 do refrenet. Sequit̄. **M**anum
 meā ponā sup̄ os meū. Vsu sacri
 eloqui in manu operatio. in ope

locutio solet intelligi. Manum ergo
 super os ponere ē. uirtute boni opis
 culpas tegere incaute locutionis. Quis
 uero inueniri potest q̄ quālibet p̄fect
 sit de otioso tam sermone n̄ peccet. Ia
 cobo attestante q̄ ait. Nolite plures
 magistri fieri. in multis enī offendim
 om̄s. & rursum; linguā nullus hominū
 domare potest. Cui culpas redarguens.
 p̄ semetipsā ueritas dicit. Dico aut̄ uob;.
 qm̄ omne uerbū otiosū qd̄ locuti fuerit
 homines. reddent de eo rationē indie ui
 diu. Sed sc̄i uiri ante dī oculos student
 culpas lingue tegere. meritis utq; student
 pondere bonorū operū p̄mere immode
 rata uerborū. Vnde in sc̄a p̄cepta manus
 sup̄ os ponit. dū in electis ei. otiosę locu
 tionis uitū uirtute bonę actionis opt̄.
 Scriptū nāq; ē. Beati quorū remissę sunt
 iniquitates. & quorū tecta sunt peccata.
 Sed rursum cū scriptū sit. om̄a nuda & ap
 ta sunt oculis ei. qm̄ regi possit quis ei
 oculis eū cuncta nuda sunt abscondi
 nequaquā possit. sed q̄a hoc regimus
 inferius ponim. atq; hoc unde regim
 nimirū sup̄ ducim. ut qd̄ ē sub̄ posi
 tū tegam. Tegere peccata dicim. quis
 quasi sub̄ ponim dū abdicam. eisq;
 aliud sup̄ ducim. dū bonę actioni opus
 ad hoc p̄ eligim ut p̄feram; q̄ ḡ p̄ora
 mala deserit & bona posterius facit.
 p̄ hoc qd̄ addit transactā nequitā te
 git. cui boni opis merita sup̄ ducit.
 Beatus ḡ iob sēs p̄ceptę tipū tenens & in
 uerbis suis sua alligans. nr̄a designans.
 dicat ex se. dicat ex nob;. manū meā

Iacob.

he.

Euig.

ad.

ponam sup os meum: id est hoc quod di
stricto iudici de sermone meo in me displi
cuisse considero. ante ei oculos subuelam
ne recti opis abscondo. Sequitur. **Un** ^{us}
locut^{us} su^{us} quod utinā n̄ dixisse. & alterū
quib^{us} ultra n̄hil addā. **S**i transacta be
ati iob uerba discunt. nihil eū nequit
dixisse repperim; Si u^o dicta ei^{us} que cū
ueritate ac lib^{er}ate plata sunt. in aliq^{uo}
sup^{er}bis utro flectam. duo iā solū modo
n̄ erunt. q̄a multa erunt. Siqua loqui
nr̄m ē hominib^{us}. occultū sensū uerb^{is} api
re; loq^u ū nr̄m addi uinas aures ē. motū
nr̄m etiā ~~etia~~ exp^{re}ssione actionis ostende
re. **B**eat^{us} iob ad lib^{er}ū se subtilissim^{is} exa
minis pensans. locutione sua sedō se de
liquisse constat. Vnū enī loqui illicite
ē. res dignas flagello agere. aliud loq^u
ē etiā de flagello murmurare. Quis
ante increpationē dominicā in omni o
pere hominib^{us} p̄lat^{us} fuit. ipsa in altū in
crepatione p̄ficiens & min^{us} se rectū p̄us
inope. & minus se patientē p̄ inu^{er}bsse
agnouit; unde semetipsū redarguens
dicit; unū locut^{us} su^{us} qd̄ utinā n̄ dixisse.
& alterū quib^{us} ultra n̄hil addā. **A**estidicat;
Rectū quidē me ut^{us} homines credidi
s; te loquente & ante flagella prauū.
& p̄ flagella me rigidū inueni; quib^{us}
ultra n̄hil addo; q̄a iā nunc quanto
te loquentē subtilius intelligo. t̄nto
memetipsū humil^{is} inuestigo. **S**i
q̄a beatus iob se g^o ex^og^o upū tenet.
possunt electi omnib^{us} hęc ei uerba ē
gruere. q̄ cognoscentes dñm in uno et
alio deliquisse se sentiunt; q̄a se in

rellegunt. uel in cogitatio^{ne} & opere t̄
indī ac p̄ximū neglecta dilectione pec
casse; quib^{us} se p̄mittunt ultra n̄hil ad
dere q̄ia p̄ conuersationis gr̄am curant
penitendo etiā transacta purgare; per
hoc tam qd̄ beat^{us} iob de duob^{us} se poem
tendo redarguit. liquido ostendit
qd̄ peccator omnis in poenitentia du
plicē habere gemitū debet. nimirū
q̄a & bonū quod oportuit n̄ fecit. &
malū qd̄ n̄ oportuit fecit. Hinc ē
enī qd̄ p̄ moysen de eo q̄ iuramentū p̄
tulit. ut uel male quid uel bene fa
ceret. atq; hoc ipsū obliuione trans
cendit. dī. **O**fferat agnū de gregib^{us}
siue caprā. omnia q; p̄ eo sacerdos et
p̄ peccato ei; Si autē non potuerit
offerre pec̄. offerat duos turtures uel
duos pullos colūbarū. unū p̄ peccato.
& alterū in holo causto. Iuramentū
nāq; p̄ferre ē uoto nos diuine serui
tutis alligare. & cū bona opa p̄mitti
m̄. bene nos facere respondē. Cū
enī abstinentiā erit utiq; carnis nr̄e
uouem. male ad p̄sens nos nob̄ face
re iuram^{us}. Sed q̄a nullus in hac uita
ita p̄fect^{us} ē ut quālibet dō deuot^{us} sit.
ut ipsa quantulūcumq; pia uota n̄
peccos. p̄ peccato agna offerri de gre
gib^{us} siue capra p̄cipit. Quid enim
p̄ agnā. n̄ actus utq; innocentia. &
qd̄ p̄ caprā que in summis sepe exte
misq; pendens rupib^{us} pascit. n̄ contē
platiua uita signat. **Q**ui g^o se con
spicit p̄missa ac p̄posita n̄ implese.
ad sacrificiū dī sese studiosius debet

corde

Moyse

Ex.

lō.

uel innocentia boni operis. uel in
 sublimi pastu contemplationis ac
 cingere; & bene agna de gregibus
 capra uel offerri de gregibus non iubet.
 quia actiua uita multorum est. contempla
 tiua paucorum. Et cum hec agunt que
 multos agere & egisse conspiciunt. q
 si agna de gregibus damus. Sed cum offerre
 ritus uirtus ad agna capra q. non
 sufficit. in remedio poenitentis adun
 gatur. ut duo colubarum pulli uel
 duo turtures offerant; scilicet quia co
 lubarum pulli uel turtures. peccatum
 gemitus habent. Quid ergo pro duobus
 colubarum pullos uel duos turtures. in
 duplex poenitentis uirtus gemitus desig
 natur. ut cum ad offerenda bona o
 pera non ad surgunt. nosmetipsos du
 pliciter defleant. quia & recta non fecerunt.
 & praua operati sumus. unde & unus
 turtur pro peccato. aliter uel offerri in
 holocaustum iubet; holocaustum namque
 totum incensum dicitur. Unum ergo turturem
 pro peccato offerimus. cum pro culpa gem
 tum damus; de altero uel holocaustum
 facimus. cum pro quod bona neglexerimus nos
 metipsos fundit succedentes igne
 doloris ardemus; quia ergo duplex impu
 nitentia gemitus debet. beatus iob
 diuine uocis increpatione proficiens fa
 tetur. atque in sua reprehensione sicere
 scens. dixit. in me & alterum poenitentem
 fatetur. ac si aperte dicat; & erga bona
 pro negligentiam torpui. & ad mala pau
 dacia propius. **R**esp. omnis autem uox
 iob de turbine dicit. Accinge sicut

uir lumbos tuos. interrogabo te & re
^{indica}
 sponde mihi. Quid sit dominum deturbare
 respondere. quod beatus iob lumbos accin
 gere. quod interrogare dicitur. quod hominum
 indicare. primo iam domini sermone tracta
 tum est; quia ergo lectoris tedio paruim cura
 in summum ne dicta repliteam. Sequitur.
Non quid uirtutis facies iudicium meum. & e
 deprecabis me. ut tu iustificeris. Quis
 quis contra dominum flagella semetipsum
 defendere. flagellantis iudicium euacu
 are conatur. Nam cum sua culpa ferri se de
 negat. quod aliud quam iniustitiam ferentis ac
 culat. Beatus itaque iob non ideo flagel
 la celestia percussus. ut in eo culpas extin
 guerent. sed potius ut merita augetet.
 quatenus quod tranquillitatis tempore intanta
 seritate claruerat. etiam percussione pa
 resceret que in eo etiam patientis uirtus
 latebat; quod quidem culpam suam inter flagel
 la non inueniens. nec tamen flagella eadem
 causam sibi esse augeti meriti deprehen
 dens. in iuste ferri se credidit. cum quid
 in se debuisset corrigi non inuenit; sed ne
 ipsa innocentia in timore elationis in
 fletur diuina uoce corripit. & mens
 ei ab iniquitate libera si uerberibus percussa ad
 iudicia occulta reuocatur. ut suprema sente
 ntia & si non cogita. intam credat iniusti.
 sed eo saltem iustum credat omne quod patitur.
 quod mirum constat quia deo auctore patitur.
 Magna enim satisfactio percussione est uolun
 tas iusta conditoris. quod cum iniustum facere
 nihil solet. iusta agnoscent etiam silatet.
 Nam & cum pro iniustis peccato percussus.
 si percussione nostra diuine uoluntati est

S
 S
 S
 S

ungamur. mox a nostra iniustitia ip-
sa conuictione liberamur. Quisquis
enim iam percussione tolerat si adhuc cau-
sas percussione ignorat. si iustum credens
hoc ipsum contra se iudicium amplectitur.
eo ipso ab iniustitia sua iam correctus est.
quo percussu se iuste gratulatur. In iudice
ta enim sua deo se socians sese contra se erigit.
& magna est iam iustitia quod uoluntati
iudicis concordat in poena. cui displic-
ent in culpa. Igitur iustus scilicet quia in
nulla deo culpa discrepauerat. quasi cum di-
finitate ei inter supplicia concordabat;
neque enim credidit quod flagella que solet
uita extinguere. in illo sola merita au-
gerent. Unde non iuste corripitur. ut oc-
cultus iudicis & nesciens subderetur. eius dicitur.

Numquid irritum facies iudicium meum & con-
dempnabis me. ut tu iustificeris. ac si
ante diceret. Tu quidem bene acta con-
sideras. sed mea iudicia occulta ignoras.
Si ergo extrinsecus meritis contra mea flagella
disputas. quid aliud quam me de iniusti-
tia adducere iustificando festinas. seque-
tur. **S**i habes brachium sicut deus. & si uo-
ce simili tonas. Quia humanum genus
beatus iob meritis transcendebat. eius ipse
conditor & eruditus ad consideranda simi-
litudinem suam provocat. ut cognita tanta
dissimilitudine. in humilitate se premit.
Sed cum in deo uox & brachium dicitur. cauendum
sumopere est. ne quid in eum mens corpore
uero suspicetur. In antropomorphitarum nam-
que hereses cadere est. cum quincursum scrip-
te implet & circumplectitur omnia. intra
corporalia humana concludere.

magnitudinis

Sed omnipotens deus ad sua nos trahens
usque ad nostra se humiliat. atque ut alta
insimulet humilibus condescendit. quoniam
paruulorum animi rebus cognitis enutritur
ad inquirenda exurgat incognita. at-
que ab eo quod longe super ipsum est quedam uir-
ta se audiens quasi quibusdam ad illud
passibus moueat. Unde fit. prescriptu-
ra sua aliquando a corporibus hominum.
aliquando a mentibus. aliquando uero ab animalibus.
aliquando etiam ab insensatis rebus quas
dam longe dissimiles in se similitudines
trahat. Plerumque a corporibus enim homi-
num in se similitudines trahit. sic
de eo propheta ad israhel dicit. Qui tange-
rit uos. tanget pupillam oculi eius;
& sic de eo speranti homini pro-
pheta dicit. in scapulis suis obumbrabit
tibi. Constat nimirum quod in natura
sua nec oculum deus nec scapulas habe-
at. sed quia nos poculum ceruicium. in sca-
pulis onera sustinemus. deus quod omnia
uideat oculum habere prohibet. quod uero
nos tolerat atque eo ipso quod tolerat ser-
uat. obumbrare nobis in scapulis dicitur;
ait enim. In scapulis suis obumbrabit
tibi. Ac si diceret peccatori hominum. &
pro peccatu ueniam deprecanti; capietate
deus te protegit. qua te pietate tolerat.
Obumbrat enim in scapulis suis. quia dum
portat defendit. Aliquando uero animalibus
in se similitudinem trahit. sic pro-
pheta ad israhel dicit. Recordat sum tui
miserrime adolescentie tuae. & rursum
pro sponsa comparationem loquens. & si
illa oblita fuerit. ego tamen non ob-

170

171

172

173

luniscar tui. Quis enim nesciat quod
 di memoria nec obliuione rumpitur.
 nec recordatione saretur. Sed cum
 aliqua deserens pretermittit. more in
 tu obliuisci dicitur. & cum pro longum tempus
 que uoluerit uisitat. in mutabilitate
 consuetudine recordat uocat. Quo
 enim pacto diuinitatis eius obliuio dis
 sipat. cui ipsa quoque laudabilis memoria
 essentialiter concordat. Nulla namque
 nisi aut preterita aut absentia recordat.
 Quomodo ergo deus preteritorum remittitur.
 cum ipsa que in semetipsis pretereunt ei
 in totum semper presentia adsistunt. Aut
 quomodo absentium recordat. dum omne quod est
 pro hoc illi presentio quod in ipso est. quod si
 presentio non esset. omnino non esset. Nam non
 existentia uidendo creat. existentia
 uidendo continet. Quicquid ergo creator
 non uidet. essentia subsistendi caret.
 Aliquando autem ab auius in illu simu
 litudo trahit. sic per moysen dicitur. Expan
 dit alas suas. & accepit eos; & sicut
 propheta ait; Sub umbra alarum tuarum
 protege me. Quia enim nos paruulos dum
 protegit nutrit. & non graui atque onerosa
 sed leui & blanda protectione nos refouat.
 dum suas in nos misericordias exercit. quasi
 more super nos auium alas tendit. Ali
 quando etiam in sensatis rebus propter in
 firmitatem nostram. condescensione se co
 parat. sic per prophetam dicitur. Ecce ego
 stridabo sicut uos. sic stridit plaustrum
 omistum foeno. Quia enim femur est uitae car
 nalium. sic scriptum est. Omnis caro femur.
 In eo quod dicitur uitae carnalium patitur.

Moyses.

55.

1 ph.

1 cais.

more plaustrum foenum se portare testatur.
 Cui sub foem onere stridere est. pondera
 & iniquitates peccantium cum querela tolera
 re. Cum ergo longe dissimiles in se similitu
 dines trahat. solliciti intuentium est quod quidam
 talia aliquando dicantur in deo propter effec
 tum operis. aliquando autem ad iudicandam eius
 substantiam maiestati. Nam cum in deo oculi.
 scapulae. atque pes. alij. nominantur. effec
 tus quidam operationis ostendit. Cum uero
 manus. brachium. dextera. uel uox. in deo di
 citur. propheta uocabula consubstantialis ei
 filius demonstrat. Ipse quippe est & ma
 nus. & dextera. de cuius ascensione per mo
 ysen pater loquitur dicens. Tollam in celum manum
 meam. & iurabo per dexteram meam; ipse est
 brachium. de quo propheta ait; & brachium
 domini cui reuelatum est. Ipse uox. quia cum
 pater gignendo dixit. & de quo scriptum est.
 In principio erat uerbum. & uerbum erat
 apud deum. & deus erat uerbum. Per quod
 uerbum fecisse patrem omnia. dauid asse
 rit dicens. Dixit & facta sunt. Deo ergo bra
 chium habere est operantem filium gignere.
 Voce tonare est. consubstantialis sibi
 filium mundo terribilitate demonstrare.
 Beato ergo iob dum dicit dominus si habes bra
 chium sicut deus. & si uoce simili tonas. mi
 ra dispensatione pietatis eius dum in cre
 pat exaltat. quia cum que sua comparatio
 ne superat. superioris cunctis demon
 strat; cui in hac propositione subiungit;
 Crucem da tibi decoris & in sublimi eri
 gere & esto gloriosus. & speciosus in
 duere uestibus. Sub audis ut ego ipse
 enim sibi excidat decoris. de quo scrip

moyses.

1 ph.

1 uig.

da.

um est. Dñs regnauit decorem induit.
 Ipse apud nos in sublimē erigit. cū nris
 mentibus immatura sua ēē impenetrabilē
 demonstrat. Ipse uero gloriosus ē. qdū se
 ipso p̄fruit. accedentis laudis indigens
 non ē. Ipse speciosus induitur uestibus.
 q̄a scōꝝ angelox choros q̄s condidit. in usū
 sui decoris assumpsit. & illu^{uelut} quādam
 uestē gloriosā sibi ecclā exhibet n̄ habentē
 maculā aut rugā. Vnde ei p̄phete
 tā d̄r. Confessionē & decorē induisti. a
 micē lumine sic uestimto. Hic quippe ē
 confessionē induit. illic decorē. quia quod
 hic p̄poenitentia constitentes fecerit. il
 lic fulgentes p̄decorē iustitiz ostendit.
 Luce ḡ sicut uestimto amictus. q̄a sc̄is
 omib^{quib} dicitur ē. Vos estis lux hui^{mundi}
 di. nulla ḡnā glā uestiet. Unde & p̄
 euangelii d̄r. quia transfigurato in mon
 te dño. uestimta ei facta sunt candida
 sicut nix. In qua transfiguratione.
 qd̄ aliud quā resurrectionis ultime
 glā nuntiat. In monte enī uestimta
 ei sic nix facta sūt. q̄a in sup̄no^{claritate} culmine
 sc̄i om̄s ei luce iustitiz fulgentes adhe
 rebunt. Sed q̄a speciosarū uestiū no
 mine iustos sibi q̄m aduincat insinuat.
 iniustos etiā q̄m a se disiungat ostendit.
 sequit. **D**ispoge sup̄bos in furore tuo.
 Subaudi ut ego. eos & tranquillitatis
 tēpore unitos contra me tolero. & di
 stricti quando q̄ ueniens in meo eos furo
 re dispgo. S; int̄ hec sollert̄ intuentiē.
 qd̄ grauis p̄fidie error admittit. si for
 tasse q̄s estimet qd̄ in illa diuinitatis
 substantia furor & tranquillitas uari
 etur.

Creator namq; omnium cōsummis
 immortalitatis ē. quo creature more
 mutabilis non est. hinc de illo pia
 cobū d̄r; Apud quē non ē transmu
 tatio. nec uicis situdinis obūbratio.
 Hinc rursum scriptū ē; tu autē dñe
 cū tranquillitate iudicās. hinc p̄
 pheta ait. Deserta facta ē terra a facie
 ur̄ colūbe. a facie furoris dñi. Id̄
 enī ur̄ colūbe p̄dixerat. hoc furo
 re dñi sub iunxit. Columba nāq;
 simplex ualde ē animal. & q̄a in
 dñm nulla furoris iniquitas serpit.
 furorē dñi ur̄ colūbe nominauit.
 ut enī diuine distractionis uī imp̄
 babile demonstraret. & ur̄ dixit &
 colūbe. Ac si aptius diceret. distric
 tū iudici uī in concussis exeret. quip
 manens mansuetus punit. Vnde
 & in extremo iudicio in semetipso in cō
 mutabilis manens. nulla uicissitudi
 ne ac mutabilitate uariat. Sed tam
 electis & rep̄bis nequaquā sub specie
 eiusdē in cōmutabilitatis ostendit. q̄a
 & tranquillus iustus. & irat̄ parebit
 iniustus; teste enī conscientia intra
 semetipsos deserunt. Unde eorum
 m̄tes eque unū respiciant. s; n̄ eq̄lit
 modificent. q̄a & iustus cū benignū
 ostendit ante acta iustitia. & illis
 terribile culpa; quoz pauorē explicet.
 cū contingit miseris et intra se cul
 pas cernere. et ante se iudicē iustū
 uidere. Hoc nimirū cotidie in usu
 uny p̄sentis agitur. ut de qualitate
 uenturi iudicis mortalū corda doce
 antur.

dat.

lug.

lre.

55

Laco

Ppti

inuita

Nam cum duo ad iudicium pergunt.
 alius innocens sibi conscius & alius
 culpae ante placitum sententiam adhuc ta-
 centem iudicem utriusque conspicunt. & ta-
 men culpae debitor graue contra se uiam
 hoc ipsum iudicis silentium suspicatur. quia
 uiam sibi denuntiat perturbatio iudicis.
 Sed recordatio prauitatis. quia & si adhuc
 foras reum sententia non clamat. Tunc
 iam grauitus conscientia accusat. At
 contra amicus iustitiae decernenti uul-
 tum conspicit. si intus de testimonio bo-
 nae recordationis hilarescit. & quod apud
 se quod metuat non habet. omne quod erga
 semetipsum blandum est uidet. Hoc itaque
 loco furor domini dicitur. non perturbatio diu-
 nae substantiae. sed suppeccatores male
 sibi conscios examinatio iuste iudicis.
 Quamuis enim cum tranquillum in iu-
 dicio uideant. quia tamen feriendos se ab
 illo non dubitant. cum insuis motibus per-
 turbatum putant. Sequitur. **E**t re-
 spiciens omnem arrogantem humiliat.
Aesi dicat. ut ego. apte autem ad
 iudicis ordinem arrogantibus superborum
 culpa praepomitur. quia nimirum non superbia de
 arrogantia. sed arrogantia de superbia
 generatur. Duobus autem modis ad domino in-
 quisque peccator respicitur. cum autem a pec-
 cato conuerterit. aut ex peccato punitur.
 De respectu enim conuersionis dicitur. quia
 respexit dominus petrum. & conuersus petrus
 fleuit amare. De respectu ultionis rur-
 sus dicitur. Ut uis domini super facientes mala
 ut perdat de terra memoria eorum. Vtriusque
 enim modis in humilitate arrogans ster-

Eug.
 dd.

nitur. ^{ja} aut penitendo agnoscat culpam.
 aut pereundo percipit poenam. Sequitur.
Respice cunctos superbos & confunde eos. &
 contere impios in loco suo. subaudi ut
 ego. Superbi enim ex respectu domini confun-
 duntur. aut hic de pietate domini cognoscentes.
 et damnantes crimina. aut illic suppli-
 cia de iustitia sentientes. Impiorum locus
 ipsa superbia est. quia cum scriptum sit. in tantum
 omnis peccati superbia. unde oritur im-
 pietas. ibi continetur. quamuis nequaquam
 a superbia distat impietas. Valde enim
 superbia est. impia de auctore sentire.
 Impius ergo in loco suo conteritur. quia ipsa su-
 perbia quae eleuat opprimit. Cumque esse
 rendo se incogitationibus erigit. lumini sibi
 iustitiae. quod inuenire debuisset abscon-
 dit. Sepe autem dum contra dominum falsa gloria
 exterius perficit. uera miseria interius
 manescit. Unde propheta ait. Deici-
 sti eos dum alleuarentur. Non enim ait. de-
 icit eos pro quia eleuati sunt. sed cum alle-
 uarentur. quia hoc ipsum fit superbis
 interius deici. quod eis falsa contingit
 gloria exterius eleuari. Ordinate enim
 diuino iudicio. non eis hic aliud culpa est.
 atque aliud poena. sed sua illis in pena
 uertitur culpa. ut elatis fastu superbis
 hoc ipsum sit uere intus cadere. quod fo-
 ras ostendit profecisse. Sequitur.
Abscondit eos in puluere simul. & faci-
 es eorum demerge in foueam. Aesi dicat.
 ut ego. Superbos enim atque impios. iusto
 iudicio dominus in puluere abscondit. quia
 eorum corda ipsis quae de respectu amore cre-
 atoris eligunt. terrenis opprimunt ne

S
 S
 ad

gotus permittit. Unde & illorum
vitam cū iudicio extremo discutit. tā
quā sibi absconditā n̄ cognoscit dicens.
Egredere q̄ estis. Vitā prauorū sub pulue
re abscondit. q̄a abiectis & infimis desi
deriis grauat. Quisq̄ em̄ adhuc quē ca
mundi sunt appetit. quasi ante faciem
ueri luminis n̄ apparet. q̄a mirū sub pul
uere terrenę cogitationis latet. hunc
prauarū cogitationū puluere oppressā
mens tolerat. quē uentus nequissimę
tēptationis adportat. Hinc em̄ qd̄ de
una quaq; anima terrenis desideriis gra
uata. sub effraim specie p̄ prophetā dicit.
fact̄ ē effraim subcinericius. q̄ n̄ reuer
satur. Ex natura quippe bene condi
ta ē nob̄ intentio. quę surgat in d̄m.
s; ex conuersatione nequit̄ adfecta in
ē uoluptas. quę p̄sens p̄mat in sc̄m.
Panis autē subcinericius ex ea parte
ē mundior. quā inferius occultat.
atq; ex ea parte sordidior. quā desup
cineris int̄tolerat. Quisq̄ ḡ intentio
nē qua d̄m debuit querere negle
git. quasi more panis subcinerici
mundiorē partē inferius p̄mit. &
cū curas sibi libent̄ tolerat. quasi ē
gestū cinerē superius portat. Reu
saretur autē panis subcinericius. si
desideriorū carnaliū cinerē repellere
& intentionē bonā quā in se dudum
despiciendo opp̄sserat. superius ostenta
ret. S; reuersari remitt. cū mens a
more curarū sctarū pressa. molem
sup̄ positi cineris abicere negligit.
cumq; ad surgere in intentione bo

na non appetit. quasi mundiorē
faciē subter p̄mit. Ap̄te autē sub
iungitur. simul & facies eorū demer
ge in foueā. ac si dicat ut ego. Iusto
nāq; iudicio sup̄borū facies d̄ns in foueā
mergit. quia intentionē cordis eorū
se se ultra homines erigentē inferius
deicit; Ima em̄ respicit. cui facies
foueam attendit. Et bene desup
bis d̄r. qd̄ eorū facies in foueā demer
guntur. q̄a in a petunt. dū sup̄biendo
altiora appetunt. & q̄ magis ruendo
inferius tendunt. Terrenā quippe
gl̄am querunt. & infima s; quę pro
spiciunt. dū sup̄biendo alta sectant.
Vnde mirō ac diuerso modo res agit.
ut humiles celi petant. dū se infra
deiciunt. Sup̄bi infima appetant.
dū despiciendo ceteros. quasi in alti
orib; extollunt. Isti dū se despici
unt. celestib; iungunt; illi dū se
erigunt a superiorib; diuidunt. atq;
ut ita dixerim. illi se eleuantes de
p̄munt. isti dep̄mtes leuant. Et
bene de sup̄bientibus p̄ psalmistā
d̄r. Humiliat autē peccatores usq;
ad terrā. q̄a ea quę infra sunt am
bientes. dū extollendo se erigunt.
amisso celo qd̄ aliud quā terrā petunt.
Quib; hoc ipsū iā nimis cecidisse ē.
relictis superiorib; ima quęsisse.
Recte ḡ eorū facies in foueā demergi
phibentur. q̄a sequentes infima. ad
inferni baratrū tendunt. Iusto
em̄ iudicio agit. ut quos hic uolun
taria. exerceat. illic ab imittu uegi

Aug.

pph.

extollit
se erigit
eo m̄

DD

luminis. digna suppliciu fouea absē
 dat. Igitur quia uir sēs tanto diuine
 potentie terrore discussus ē. ut ei di
 ceretur. si habes brachiū sicut dō. &
 si uoce simili tonas. disperge supbos
 in furore tuo. & respiciens omnē ar
 rogantē humilia. & cetera que dō q̄
 dē facere. sed homo uix sufficit audi
 re. cuncta hec qua dñs intentione
 p̄miserit. sine subditis conclusionis osten
 dit dicens. **E**t ego confitebor. quod
 saluare te possit dextera tua. Ac si ap
 te diceret. si potes terribilia hec face
 re ipse que ptulit & n̄ mihi deputo
 bona om̄a q̄ fecisti; si ū peccantes alios
 respiciendo n̄ potes pdere. liquet qd̄ a
 reatu nequitie. tuā uales uirtute
 libare. Ecce diuina uoce ad beatū iob
 dr̄. qd̄ sua dextera n̄ saluet. & tam̄ non
 nulli hominū q̄ ab huius uiri uirib̄ lon
 ge s̄. despecto dī adiutorio sua se for
 titudine saluari posse cōfidit. Hic quib̄
 quid deprecari aliud debem̄. n̄ ut suam
 dona bonorū opum p̄ceper̄. hoc quoq;
 donū accipiant. ut aquo hec accepe
 rint discant. Quia autē p̄missis ū
 bis dñs potentia suę magnitudinē in
 tulit. n̄c in subsequenib̄ neq̄tā antiq̄
 hostis ostendit. ut bonū famulus & au
 datus p̄ uirtutib̄ dñi sciret quantū
 diligeret. & cognita post calliditate di
 aboli. disceret quantū timeret. Vnde
 bene & p̄propheta dr̄. Leo rugiet. q̄s
 n̄ timebit. dñs dō locut̄ ē. quis n̄ p̄phe
 tabit. Postquā eū uirt̄ ei sui cōditorē
 innotuit. nequaquā illū uires aduer

sari latere debuerunt. ut eo magis de
 fensori suo se humiliter subderet. quo
 hostis sui nequitias subtilius agnouisset.
 p̄tectorē q; suū tanto ardentius querere.
 quanto terribiliore hostē cognosceret
 quē uirtaret. Certū quippe ē q̄a min
 diligit ereptorē suū. q̄ minus intellegit
 periculū qd̄ euasit. & uile solatū de
 fensoris deputat. q̄ uirtutē aduersari
 debile putat. Unde bene ereptionem
 suā dño tribuens p̄pheta dicebat. **V**ili
 gā te dñe uirtus mea. apte uidelicet
 dicens. eo te magis diligo. q̄ infirmitatē
 p̄pria senti. ens uirtutē meā te cōcogno
 sco. Hinc rursū ait. Mirificamur sedas
 tuas q̄ saluos facis sperantes uite. q̄ate
 nimirū misericordie dñi mire apud nosmet
 ipsos qui eripim̄ sumus. eū peccatē mise
 ricordias quā graua fuerint pericula
 que euasim̄ agnoscim̄. Et quia ser
 mone p̄cedenti dñs beato iob mira opa
 scōy sequentiū patefecit. ut his auditis
 disceret de uirtutū suarū culmine quā
 humilia sentire debuisset. n̄c & cum
 q̄ hoste bellū gerat ostendit. & uires
 fraudesq; illius subtilius indicant. ut q̄a
 ad colloquiū auctoris sui p̄ducat̄ ē. ar
 gūta aduersari apte cognoscat. Ver
 bis em̄ sequentib̄ fidei famulo dñs cūc
 tas hostis callidi machinationes insinu
 at. omne qd̄ opprimendo rapit. omne
 qd̄ insidiando circūdat. omne qd̄ mi
 nando t̄ret. omne qd̄ suadendo blandit.
 omne quod desperando frangit. omne qd̄
 p̄mittendo decipit. Cuncta q̄ terguer
 sationis ei certamina exortur dicens;

Iph.

do.

lre.

Ecce behemoth quem feci tecum. Que sub behemoth nomine. n. antiquū hostē insinuat. q̄ interpretat̄ ex hebreā uoce in latina lingua animal sonat. Cui inferi us dū malitia subdit̄. patenti^{persona} monstrat̄. Sed cū de dō scriptū sit. quia fecit omnia simul. cur hoc animal cū homine fecisse se indicat. dū cuncta q̄a simul fecerit ē stat. Rursū querendū ē. qm̄ d̄s simul cuncta condidit. dū moyses sex dierum imitatione uariante distincte creata describit. Quod tam̄ citius agnoscam̄. sup̄ sas causas originū subtilit̄ indagamus; p̄ seū quippe substantia simul creata ē; s; simul p̄ species formata non ē. Et qd̄ simul extant p̄ substantiā materia. n̄ simul p̄paruit p̄ specie formę. Cū em̄ simul factū cęlum t̄raq; describit̄. simul sp̄ia alia atq; corporalia. simul quicquid e cęlo oritur. simul factū q̄c̄qd̄ de t̄ra p̄ ducit̄ indicat̄. Sol quippe luna & sydera quarto die in cęlo facta p̄hibentur; s; qd̄ quarto^{die} in specie p̄cessit. p̄modie in cęli substantia extant p̄ conditorē; p̄mo die creata t̄ra d̄r. & t̄no arbusta & t̄ta & cuncta t̄ra uirentia describunt̄. Sed qd̄ die t̄no se in specie p̄tulit̄. mirū primo in ipsa de qua ortū ē t̄ra substantia conditū fuit. Hincē quod moyses & distincte p̄ dies singulos condita omnia retulit̄. & tam̄ simul omnia creata subiunx̄ dicens. Iste generationes cęli & t̄re quando create s̄t. in die q̄ fecit d̄s cęlū et t̄rā. & omne uirgultum agri. antequā oriret̄ in t̄ra. omneq; herbā regionis; Quem in diuersis dieb̄

Gen.

Genesis.

^{celū.} creatum. et terram. uirgultum. herbā q; narrauerit. nunc uno die factam. manifestat. ut liquido ostenderet qd̄ creatura omnis simul p̄ substantiā extant. quāuis n̄ simul p̄ specie p̄cessit; hinc illic quoq; scriptū ē. Creauit d̄s hominē ad imaginē suā; ad imaginē d̄i creauit illū. masculū & feminā fecit eos. Nec dū em̄ eua facta describitur. & iā homo masculus & femina p̄hibetur. Sed q̄a ex adē latere erat p̄culdubio femina p̄cessura. in illo iā computat̄ p̄ substantiā. a quo fuerat p̄ducenda p̄ formā; considerare tam̄ hęc & innumeris possum̄. ut ex numeris maiora pensem̄. Herba nāq; cū creat̄. nec dū in illa fruct̄. nec dū in fruct̄ sem̄ ostendit̄; inest ū ei etiā cū apparet fructus & sem̄. q̄a numerum simul in radicis substantia. que non simul p̄deunt p̄ tēporis incrementa. Sed quia hęc simul creata p̄ substantiam dicim̄. que p̄dire alia ex aliis inuenim̄. quo pacto cū beato iob behemoth creat̄ assertit̄. cū neq; una sit substantia angeli & hominis. neq; homo ex angelo neq; angls ex homine p̄ferat̄. Si ū p̄p̄ hoc factus behemoth cū beato iob d̄r. qd̄ creatura omnis ab auctore qui in actione sua nequaquā temporis p̄ relatione distendit̄. simul condita non dubitat̄. cur de behemoth d̄r. qd̄ eō mune cū creaturis omnib̄ generaliter habet̄. S; si rerū causas subtili discussione pulsam̄. simul factū angelū hominēq; cognoscam̄; simul uidelicet n̄ unitate temporis. sed cognitione partium.

Gen.

specialis

Genj.
Apb.

simul p acceptam imaginem sapientiar;
 & n̄ simul p conunctā substantiā formę;
 Scriptū namq; de homine ē. faciamus
 hominē ad imaginē. et similitudinē
 nr̄am. Et per ezechiel ad satan d̄r. Tu
 signaculū similitudinū plenus sapientia
 & decore p̄fectus. in delictis paradysi di
 fuisi. Incuncta ḡ creatura homo & anḡs
 simul condit̄ exiit. q̄a ab omni natura in
 rationā distinct̄ p̄cessit. Iuia ḡ incunc
 ta conditione rerū. nullū rationale
 animal n̄ anḡs & homo ē. q̄c quod ratio
 ne uti n̄ potest. cū homine factū non ē.
 Dicatur itaq; hominē. dicat̄ de angelo.
 q̄ & si potentia p̄didit. subtilitate tamen
 naturę rationalis minime amisit. Ec
 ce behemoth quē fecit tecū. ut dū homo
 cū qui in ratione secū factus ē perisse con
 siderat. uiciniū sibi casū sup̄bis ex ipsa p
 pinquū suū pditione p̄tmescat. In his
 autē uerbis sol̄ ler̄t̄ utiendū ē. q̄ apte
 uoce domineca nefariū manū d̄gnare
 p̄hendit. q̄ dū duo p̄ncipia loquit̄. tene
 brariū gentē non factā asserere conatur.
 Quomodo autē non facta gens neq̄ssima
 d̄r. dū behemoth istū uidelicet auctore
 nequitę. p̄ naturā bene conditū se d̄ns
 fecisse testatur. Sed q̄a behemoth iste
 cū quo sit fact̄ audim̄. p̄dit̄ quid agat
 audiam. Sequitur. Foenū sicut bos
 comed̄. Sypphetariū sol̄ licite uerba
 discam. hec et illa uno sp̄i plata rep
 perim̄. Isaac nāq; cū cerneret uitā pec
 camū ab antiquo et insatiabili hoste de
 uorari. ait. Leo sicut bos comed̄ pale
 as. Quid autē foenū paleasq; nomine.

sublimata
tal

55

Isaas.

nisi carnalium uita signatur. De quo per
 pphetam d̄r. Omnis caro feniū; qui ḡ hic
 behemoth. illic leo. q̄ hic foenū. illic paleę
 nominantur. Sed p̄seruari mens n̄ntur.
 cur iste uel apud isaiam leo. uel hic d̄nica
 uoce behemoth in comestione feni uel paleę.
 utroq; loco non equo. sed boui comparetur.
 Quidam etiam cognoscim̄. simutrisq; anim
 lib̄ quęsit̄ nutrimentoy distantia & ppendam̄.
 Equi nāq; foenū quod libet sordidū come
 dunt. aquā ū non n̄ mundā bib̄t. Boues
 autē aquā quālibet sordidā bib̄t. sed feniū
 n̄ nisi mundū uescunt. Quid ē ḡ qd̄ boui
 q̄ mundo pabulo pascit̄. behemoth iste cō
 parat̄. nisi hoc qd̄ de isto antiquo hoste
 p̄ prophetā aliū d̄r. esca ei electa. Neq;
 enī eos se gaudet rapere. quos prauis ac
 sordidis actionib̄ implicatos in unis. respi
 cit uoluntarie iacere. Foenū ḡ comede
 re sicut bos appetit. q̄a suggestionis sug
 dente conterere mundā uitā sp̄i alium
 quęrit. Sed indeo quęrendū qm̄ behemoth iste
 foenū sic bos comedens uitā sp̄i alium con
 sumere d̄r. sic supra dictū ē. feni nomine
 uita carnaliū designat̄. Esca q̄q; electa iā
 non erit. si foenū comedens carnales ra
 pit. Sed adhuc citius occurrit. q̄a n̄nulli
 hominū & apud d̄m feniū s̄. & apud homi
 nes sc̄itatis nomine censent̄. cū ante hu
 manos oculos aliud ostendit uita. & an
 te diuina iudicia aliud intendit ē scien
 tia. Hi itaq; apud humana iudicia elec
 ti s̄. s; apud subtile d̄ni examen foenū.
 An ante diuinos oculos saul feniū n̄ erit.
 de q̄ samuel populo dicebat. & certe inde
 tis quē elegit d̄ns. & de q̄ paulo superius

pph.

Lph.

Lib reg.

dictur electus & bonus. Quem enim peccatis
populi meruit. & apud deum reprobis extitit.
et tamen causarum ordinem electus & bonus fuit; quia
multi foeni sunt. & electos se ex humana
estimatione suspiciunt. bene psalomonem dicitur.
Vidi impios sepultos. quoniam cum adiuuaret
in loco sancto erant. & laudabantur in ciuitate.
quasi iustorum opum; quia multi foeni sunt. si tamen
sanctitatis fauore falluntur. bene quidam sapiens
indicat dicens; transi hospes. & ornare in
mensam. Transiendo namque hospes ornare in
sanctam dicitur. quia si ad altare dei quis positus per bona opera
propriam gloriam querit. & deestimatione sancti-
tatis eius laus altaris extendit. & ipse tamen apud
deum in numero cuius non habet. Alius eius
opinio proficit. & tamen ad deum extraneus ipse
pertransit. Mensam itaque transiendo de-
corauit. quia stare ad sacrificium noluit. quod ponere
quod agere studuit ad humanas laudes
mentis decurrit. Quia ergo nonnulli mun-
dana quidem uitam per studium ducunt. sed ex illa in-
tus placere non appetunt. Recte & esca
eius electa dicitur. & tamen foenum sicut bos co-
medere behemoth iste prohibet. Quasi enim
ante os behemoth istius mundum foenum in-
tra atque in infimis iacet. cum & uitam quasi
innocens per mandatorum custodiam agit. et
tamen in ista actione que bona ostenditur.
cor ad appetenda sublimia non leuat. Quod
itaque utilitatis agit. quoniam se munditiam uitae
custodit. si per intentionem infimam more be-
hemoth huius inueniendo se intra derelin-
quit. Quia ergo omnipotens deus quod hostis noster agit
infirmum non quoniam perualeat innotescat. ut
calliditatis eius nequitia quod aptius cognoscitur.
facilius superet. Sequitur. **F**ortitudo

eius in umbis eius. & uirtus eius in um-
bilico uentris eius. Semina coit
uiris in lumbis inesse. feminis autem in um-
bilico prohibentur. Hinc est enim quod ueritas
discipulus dicit. Sunt lumbi uiri periculi.
Hinc petrus cum luxuriam a corde restrin-
geret dicens admonerat. Succinetti
lumbos matris uirgine. Hinc paulus cum per
hanc sacrificium melchisedech. tempore leui
sacerdotum diceret decumatum. ubi tamen in
abrahe corpore lateret leui ostendens
ait; adhuc enim in lumbis patris erit.
Quia uero seminaria luxurie feminis in
umbilico conuenit. propheta testatur. qui
sub femine specie perstrinxit uidet peccu-
lantiam increpans ait. Indie ortus tuus
non est percussus umbilico tuus. Indie quippe
ortus umbilicum percidere est. conuersionis
tempore carnis luxuriam refecare. Quia enim
difficile est male inchoata corrigere. &
semel formata deformitatem in melius re-
formare. de ortu suo uidea reprehendit.
que dum in dolo nata est in percussu umbilicum
retinuit. quia fluxa luxurie non absce-
dit. Quia ergo potestati diaboli utrius-
que generis sexus ualde ex luxurie in-
firmitate subtermitur. & fortitudo eius
in lumbis contra masculos. & uirtus illius
contra feminas in umbilico prohibetur;
Sed cur cum behemoth istum foenum come-
dere intulit. prima deceptionis eius ar-
gumta luxurie damna subiungit.
nisi quod liquido omnibus pateat. quod quia
semel hominis spiritum cepit. mox se
ad corruptionem carnis extendit; quod
in ipsis quoque hominibus primis

Salom.

n

Eccl.

Leu.

Paul.

Apoc.

s

agnoscimus. qui dum post peccatam
 supbiam pudenda membra contegunt. pa-
 tenter indicant. quia pro qua apud semet-
 ipsos vitia arripere alia conati sunt.
 mox in carne foras erubescenda protulerunt.
 Behemoth itaque iste insubilis semens
 a deuotione totum simul hominem queres.
 modo insubilia mentem erigit. in carne
 luxurie uoluptate corrumpit. Bene
 autem nequaquam fortitudo eius in lumbis et
 umbilico eorum dicitur. quod psterunt. sed
 fortitudo eius in lumbis eius. et uirtus illius
 in umbilico uentris eius. Ac si apte dice-
 retur. fortitudo eius in lumbis suis. et uir-
 tus illius in umbilico uentris sui. quia
 nimirum eius proprie corpus sunt. quod suggesti-
 onum turpiu blanditias decepti. et luxu-
 riarum fluxa succumbunt. Sequitur.

55 **S**tringit caudam suam quasi cedrum.
Multam hinc suppetunt. que instru-
 endis moribus pferunt. Sed prius be-
 hemoth istius uolenta discutim. ut
 post subtilius astuta detegam. In scrip-
 tura sacra cedri nomine. alta excellen-
 tia glorie celestis exprimitur. aliquando
 autem prauorum rigida elatio designat.
 Cedri nomine. celsitudo glorie celestis ex-
 primitur. sicut propheta testatur. uisus
 ut palina florebit. sicut cedrus libani
 multiplicabit. Cedri rursum no-
 mine. supbia prauorum potentia de-
 signat. sic per eundem dicitur. uox domini con-
 fringentis cedros. Quid autem behe-
 moth cauda istius. nulla antiqui hostis
 extremitas dicitur. cum nimirum uas propter
 illum potum hominem ingredit. quod speci-

pheta
 lie.

aliter antieristus muncupatur. que quia
 modo honoribus secti. in signis et prodigiis
 fictis. scitatis intumore potentis eleuare
 permittitur. recte uoce diuina cauda illi
 us cedro comparatur. Sicut enim cedrus arbu-
 sta ceteris in altum crescendo deserit. ita te-
 antierbist mundi gloriam temporaliter
 optinent. in summas hominum et honores
 culmine. et signorum potestate transcendit.
 Spiritus quippe est in illo qui in sublimibus condit.
 potentiam naturae suae non perdidit uel deiec-
 tus. cum ideo uirtus nunc minime
 ostendit. quia dispensatione diuinae forti-
 tudinis ligatur. Unde per iohannem dicitur. Vidi
 angelum descendente de caelo. habentem cla-
 uem abyssi. et tenuit magnam uirgam suam.
 et apprehendit draconem serpente antiquum
 quem diabolus et satanas. et ligauit eum per
 nos mille. et misit eum in abyssum. et clau-
 sit et signauit super illum. Ligatur quippe
 missus in abyssum prohibetur. quia retrusus
 in prauorum cordibus potentia diuinae dispen-
 sationis astringitur. ne in quantum nocere
 ualet effrenetur. ut quantum peccos occulte
 seminat. ad uolentas tamen rapinas supbiae
 non erumpat. Sed illud quod quomodo inmundi
 sine sit soluendus intumescit eum dicitur.
 Et postquam consummati fuerint mille an-
 ni. soluetur satanas de carcere suo. et erit
 et seducet gentes. Millenario namque nu-
 mero uniuersum perfectione sua hoc quomodo
 tunc libet sit seculi temporis exprimitur.
 Iuo pacto. antiquus hostis suis uiribus
 tradit. pauco quidem tempore. sed in mul-
 ta contra nos uirtute laxatur. que quantum
 seuma ad crudelitatem dilatat. supna

apocat.

lie.

fugt

lre.

tamen misericordia dierum breuitate congu-
 stat. Hinc enim per semetipsam ueritas dicit.
 Erunt tibi tribulatio magna. qualis non fuit
 ab initio mundi usque modo neque fiet. hinc
 rursum ait. Nisi breuiati fuissent dies
 illi non fieret salua omnis caro. Quia enim
 et superbos nos et infirmos dominus conspiciat.
 dies quos singulariter malos intulit. mise-
 ricorditer breuiatos dicit. profecto ut et super-
 biam terreat de alicuius sitate temporis. et
 infirmitate refoueat de breuitate. Sed
 considerandum ualde est. cum behemoth iste
 caudam suam sicut cedrum subleuat. in quo tunc
 atrocior quam nunquam exerit surgat. que
 enim genera poenarum nouum. que non
 iam uires martyrum exerceuisse gaudem.
 Alios namque in puulo ictu inmersus uigulo.
 gladius strauit. alios crucis patibulum
 adfixit. in quo mors et puocata repellit.
 et repulsa puocat. alios uersutis ferra
 demum adtruit. alios amata ferro insul-
 cans ungula sparsit. alios beluina rabies
 morsibus detruendo communit. alios ab
 intus uiscerum percutit. percutit uis uerberum
 rupt. alios effossa terra uiuentes opuit.
 alios altum diuersos in morte precipitum
 fregit. alios in se pietos aqua replendo
 absorbuit. alios edax flamma usque ad
 cineres depasta consumpsit. Cum igitur be-
 hemoth iste caudam suam in fine mundi ne-
 quius dilatat. quod est quod in his tormentis tunc
 atrocius crescat. in hoc quod in euangelio per
 semetipsam ueritas dicit. Surgent pseudo-
 christi. et pseudo prophete. et dabunt sig-
 nam magna et prodigia. ita ut in errore mi-
 rantur si fieri potest etiam electi. Hunc enim

fug

fideles uiri mira faciunt. cum pueris pa-
 ciuntur. Tunc autem behemoth huius
 satellites etiam cum pueris inferunt. mi-
 ra facturi sunt. Pensem igitur que erit hu-
 mane mentis illa temptatio. quando puer
 martyr et corpus tormentis subicit. et tamen
 ante eius oculos miracula tor tor facit.
 Cum tunc uirtus non ab ipso cogitationum fun-
 do quantur. quando usque flagrant cruciat
 signis coruscant. Dicat igitur recte.
 Stringit caudam suam quasi cedrum. quia
 mirum et altus tunc erit ueneratione per-
 digu. et durus crudelitate tormenti. Non
 enim sola tunc potestate erigitur. sed etiam
 signorum ostensione fulcit. Unde et per dauid
 dicit. Insidiatur sicut leo in cubili suo. Ad a-
 perta namque potentiam suffecisset ut leo esset.
 etiam si insidians non fuisset. Rursumque ad
 occultas uersutas suffecisset ut insidians
 surruperet etiam si leo non esset. sed quia hie ho-
 stis antiquus in cunctis suis uiribus effrenat.
 seuire putraqque permittit. ut contra electos
 incertamine. et fraude. et uirtute. laxet.
 uirtute per potentiam. fraude per signa. Rec-
 te igitur et leo. et insidians dicitur. Insidians per
 miraculorum specie. leo per fortitudinem secu-
 larem. Ut enim eos que apte inquisant per-
 trahat. seculari potentiam ostentat. ut
 uirtutes etiam fallat signis. scitatem simulat.
 Illud enim suadet elationem magnitudinis.
 istos decipit ostensione scitatis. De hac
 cauda behemot istius subdraconis specie
 propheta dicit. Et cauda eius trahabat tertiam
 partem stellarum celi. et misit eas in terram.
 Celum namque effusa que in hac nocte uirtutes
 sentis dum in se in numeras seque uirtutes

in occultis
dit.

signis

Apoc.

continet. radiantibus de super sideribus fulget. Sed draconis cauda intra stellas deicit. quia illa satans extrema paudana assumpti hominis erecta. quosda quos uelut electos di ingeta inuenit opimendo repbos ostendit. Stellis itaq; de celo interra cadere e. relictis n nullis spe celestium illo duce ad ambitu glie seclis inhiare. Hinc damel sub antiochi specie contra hanc draconis cauda loquitur dicens. **damib.** Deicit de fortitudine. & destellis. et conculeant eas. & usq; pncipē fortitudinis magnificat e. & ab eo abstulit uige sacrificiū. & deicit locū scificationis ei. Robur autē datū e ei contra uige sacrificiū ppt peccata. & pstermit ueritas interra. & faciet. et psperebitur. De fortitudine quippe. & de stellis deicit. Cū non nullos & luce iustitay resplendentes. & uirtute operis robustos frangit; qui usq; ad pncipē fortitudinis magnificat. q̄a c̄tra ipsū auctore uirtutis extollit. Juge ū sacrificiū tollit. q̄a studiū conuersationis ecclie in eis quos experit interrumpit. Robur ū ei ppt peccata contra uige sacrificiū datur. q̄a nisi penitium merita exigerent. eos q̄ recte credebant optinere aduersarius nequaquā possent; ueritas interra pstermit. quia fides tē rerū celestium ad desiderū uitę temporis in eliztur. & faciet & psperebit. q̄a non solū in repbo mentib. sed etiā in electorū corporib. crudelitate inestima-

bili sine qualibet obiectione grassatur. Hinc rursus pdamiele dī. Consurget rex impudens facie. & intelliget ppositio nel. & roborabitur fortitudo ei. sed n uirib' suis. Illus nāq; hominis fortitudo n uisus uirib' roborat. quia satans uirtute in gla pdmonis attollit. Hinc rursū ait. Interficiet robustos. & poplm scōy scdm uoluntatem suā. & diriget dolus in manu ei. Robust' ppe' interficiet. cū eos q̄ mente inuicti sunt corporalit unect. Vel certe robustos & poplm scōy scdm uoluntate suā interficiet. cū eos qui robusti ac scī credebant ad nutū suę uoluntatis trahit; in cui' manu dolus dirigitur. q̄a ^{nullo} fraus popus aduuat. Quodem fallendo dicit. hoc mira faciendo asserit. Nam qui quid mendax lingua simulat. hoc quasi uerū eē manus opis ostendat. Hinc rursū dicit. Contra pncipē principū consurget. & sine manu conteret. Hinc paulus ait; ita ut in tēplo dī sedeat. ostendens se tanquā sit d's. Hinc rursū dicit; quē dñs ihs interficiet spū oris sui. & destru et illustratione aduent' sui. Quod enim pdamiele dictū e. contra pncipē pncipū consurget. hoc ppaulū dī. ita ut in tēplo dī sedeat. ostendens se tanquā sit d's. Et q̄ pdamiele subiungit. sine manu conteret. hoc ppaulū expmit. quem dñs ihs interficiet spū oris sui. Sine manu scilicet conteretur. q̄a n angelorū bello. n scōy certamine. s; p aduentum iudicis solo oris spū aeterna morte ferietur. De huius behemoth elatione rursū ppaulū dī. Qui aduersat' et extollitur sup omne qd dī d's & qd colitur. Dequodamhel cū quartā bestia

damib.

Itē.

in manu ei. Robust' ppe'

Laut.

Itē.

& destruet illustratione aduent' sui;

Laut.

diceret decem cornibus fultam. protinus
aduixit dicens. Considerabā cornua. &
ecce cornu aliud paruulū ortū est de medio
cor. & tria de cornib' primis euulsa sunt a
facie ei; Et ecce oculi quasi oculi hominis
erant in cornu isto. & os loquens ingentia.
Undecimū quippe hui' bestie cornu esse
describitur. quia regni ei potentia inuicq'
tate roborat'. Omne peccatū enī undena
rium ē. q̄a dū puerſa agit. p̄cepti decalo
gū transit; & quia inſertio peccatū plan
git. hinc ē q̄d in tabnaculo uela cilicina
undecim fiunt. Hinc p̄ undecimū p̄ſal
mū dī. Saluū me fac dñe. qm̄ defec̄ sēs;
hinc petrus in undenario numero remane
re aptos memens. mathiā duodecimū
missa sorte requisit'. Nisi enī signari
culpā p̄ undenariū cerneret. impleri apo
stolorū numerū tam festine duodenariū
n̄ curaret. Quia ḡ p̄ undenariū trans
gressio exprimit'. hui' bestie cornu un
decimo. ipse auctor transgressionis indi
catur. Id uidelicet paruulū ortū. quia
purus homo generat'; sed immanit' cres
cit. quia usq; ad conuictā sibi in angeli
ce fortitudinis p̄ficit; qd' tria cornua q̄a
ante faciē sunt euellit. qui a dñom̄ sue
regna rōndē que sibi uicina sunt subigit;
cuius oculi sunt ut oculi hominis. sed os
ingentia loquit'. q̄a in illo humana q̄dē
forma cernitur. sed uerbis suis ultra ho
mines eleuat'. Qd' ḡ p̄ paulū dī extolles
se supra omne qd' dicit' d̄s aut qd' colitur.
hoc daniel p̄pheta testat' dicens. os lo
quens ingentia. Quod ū. uel daniel in
gentia loqui. uel paulus p̄hibet sup

cultum dītanſ extolli. hoc est quod
apud beatū iob diuino eloquio cedro
comparat'. More enī cedri quasi
ad alta mittitur. dū in omni fistula fal
lat' & uirtutis robore. & culminis
elatione p̄ſperatur. Bene autē strin
gere caudā dī. quia tota ei uirt' in
uno illo dāminato homine congesta
densatur. ut tanto p̄ illū forua
ac mira faciat. quanto illū collectis
suis uirtib' instigat. Sed quia quale
sit iniquorū caput audiūm'. nē hanc
capiti que m̄bra adhereant agnoscam'.
Sequitur. **N**e uiri testiculorū eius p̄
plexi sunt. Tot iste behemoth testes
habet. quot iniquitatis sue p̄dicatores
possidet. An ei testes n̄ sunt. q̄ p̄ uis p̄
suasione corda hominū uirulenta erro
ris semina fundendo corrūpuit. Aptē
autē dicit'. qd' testiculorū ei n̄ in per
plexi sunt. quia uidelicet p̄dicatorū
illius argumta dolosis asseruonib' uino
dantur. ut recta ēē simulent que p̄ uer
sa suadent. ut alligatiōnū implicatio
quasi neruorū p̄plexitas & si uideri possit
solui n̄ possit; neruos ei testicali p̄plexos
habent. quia acumina p̄dicatoꝝ illius
sub argumtis duplicib' latent. Plerūq;
autē cū uerbis corda inficiunt. in opere.
innocentiā ostendunt. Neq; ad se bonos
p̄suasione sua traherent. si se & inactio
nib' p̄ uerſos exhiberent. Sed q̄a huius
belue testes & p̄plexi neruis inligantur.
& rectos se ostentant ut lateant. & p̄ uer
sa p̄dicant ut corrumpant. Ipsi in
sū suū caput inuantes. qui quasi leo

danib.

Moyſes.

da.

act' apt.

Pavle

in insidus & sicut p potentiam terre
in culminis & blanditur p specie sei
tatis; Sed hec belua utinam tunc so
lū talia ageret & nē quoq; ad cor
rūpenda fidelū corda hos luxuriz
testiculos n̄ haberet. Neq; enī malū
sola locutione oris infundit; s; peius
& a plurib; operis exēplo ppinat. Quā
multi enī anticristū non uider; sed
tam testiculi ei sunt. q̄a corda inno
centū actionis sue exēplo corrupit.
Quisquis nāq; in supbia extollit; q̄q;
auaritię desideris eructat; quisquis
luxuriz uoluptatib; soluit; quisq; in
iuste atq; immoderate ire flagris igni
tur. q̄d aliud quā anticristiē. qui dū
se libent; ei usibus implicat. exēplo
suo alius erroris fiet ministrat. Iste
praua agit. ille praua agentib; adhe
ret. & non solū non obuiat. sed etiam
fauet. Quid ḡ aliud quā anticristiē.
qui p̄nta auctoritate p̄missis dōfi
dei testimoniu p̄stat errori. Quos
tam si quis redarguat. max se sub quo
dā defensionis uelamine occultant. q̄a
uidelicet eox nerui pplexist; & male
implicati. correptione solui nequaquā
possunt. Sequitur. **O**ssa ei. ^{uelut} sicut
fistula erit. In corpore ossa sunt que
continent. membra que continent.
Habet ḡ carnes hec belua. habet ossa.
quia & iniqui sunt. aliqui tam ab ali
is in errore retinent. & neq;ores ali
q̄ in errore & alios retinent. Quid ita
q; aliud ossa anticristi. quā quoslibet
in eius corpore ualentiores accipim;

in quorum corde iniquitas dum uehemen
ter induruit. p̄ eos tota ei compago cor
poris subsistit. Multi nāq; in hoc mundo
diuites uident; quidū reb; opib; q; submer
sunt. quasi ex fortitudine solidant; sed
largiendo hec ipsa quib; submersi sunt. ad suum
alios errore trahunt. modo n̄ millos ut
prauo stant. doni uoluerunt. in n̄ millos ut
prauo p̄maneat. munerib; at stringunt;
Id itaq; hi n̄ anticristi ossa sunt. quidū ma
los continendo multiplicant. in ei corpore
carnes portant. Hu non nūquā decipien
dis auditorib; exhibent lingue dulcedines.
& q̄a sp̄ng p̄ferunt flores. & apparet
quidē in eis q̄d oleat. s; laret. q̄d pungat.
amaris dulcia noxiis blanda p̄miserunt.
Et potestate quidē admirandi uideri appe
tunt. sed fallendi arte p̄missa colloquia
quasi humilit; substerunt; & p̄ sermonem
de se insinuant. quod p̄ exhibitionē negant.
Vnde & recte behemoth ossa istius eris fistu
le cōparant; q̄a nimirū more metalli insen
sibilis sonū bene loquendi habent. sed sensū
bene uiuendi n̄ habent. Hoc nāq; quasi hu
milit; loquendo assērt. q̄d elate uiuendo cō
tempnunt. Vnde bene p̄ paulū dicitur.
Si linguis hominū loquar & angelox. cari
tatē autē non habeam. factus sū uelut es
sonans. aut cimbaliū tinniens. Bona quippe
loquens s; p̄ amorē eadē bona n̄ sequens.
uelut es aut cimbaliū sonitū reddit. quia
ipse n̄ sēntit uerba que ipse facit. Sunt u
nonnulli in hui; beluz corpore. n̄ honorib;
clari. n̄ diuitis facti. n̄ uirtutū specie deco
rati. non scientia calliditatis periti. sed
tam uideri quales n̄ sunt ambiunt. & id

Paul.

curo contra bonorum uitam nequiores sunt;
de quibus & sequitur. **C**artilago illius
quasi laminæ ferreæ. Cartilago nãq;
ossis quidẽ speciẽ habet. sed ossis fortitudi
nẽ non habet. Quidẽ ẽ quod cartilago ei
laminis ferreis cõparat². nisi qd. hi qui
nullo debiliores sunt. ad pettenda ma
la nequiores existunt. Ferro quippe ce
tera metalla concidunt; & cartilago ei
ferro similis dicitur. quia hi q. in ei corpore
ad ostensionẽ uirtutũ non sufficiunt. con
tra necem fidelium acrius accendunt². Quia
enim cũ eo se facere signa & prodigia n̄ posse
considerant. fideles se illi per crudelitatem
probant. & pro qd. innocentium corda corrũ
pere persuadendo n̄ possunt. multiplicatim
ceteris bonorum operã se extinguere glo
riantur. Bene ẽ dicitur. cartilago eius ut
laminæ ferreæ. quia in ei corpora q. in fir
muis quisq; crediderit. hoc ẽ qd. nequius
incidit; q. recte n̄ ferro tamũ modo. sed lâ
minis ferreis cõparat². quia dũ se eorumq;
in crudelitate dilatare ambunt. quasi
in ferris laminis extendunt. Libet
artiore inquisitionis manu hæc eadẽ uerba
conditoris quæ iã uidentur discussa distin
gere. atq; uberiores intelligentie fructus
instruendis moribus adportare. Nam q. a
antiquis hostis qd. p. adsumptum hominẽ
contra homines agat. audiam². sup̄ ut
nẽ quid in hominibus etiã p. semetipsũ sine
homine moliat². explorem²; ecce enim dicitur;
Stringit caudã suã quasi cedrũ. Prima
quippe serpentis suggestio. mollis ac te
nera ẽ. & facile uirtutis pede conterenda.
Sed si hæc inualescere neglegent² amittit.

et q. ad cor aditus licenter prebetur.
intanta se uirtute exaggerat. ut cap
tam mentem depriment. usq. ad intolera
bile robur excreseat. Caudã itaque
quasi cedrũ stringere dicitur. q. a semel. in
ta in corde temptatio. incunctis quæ sub
sequent² intulerit. uelut ex uire domi
natur. Huius ẽ behemoth caput. her
ba ẽ. caudã cedrus. quia ex prima q.
dem suggestione blandiens subternit².
sed pusum uehement² inualescens. sub
erescente temptationis sine roboratur.
Superabile nãq; ẽ omne qd. in initio
suggert. sed inde sequitur qd. uincere
uix possit. Prius enim quasi consulens.
blanda ad animũ loquit². sed cũ semel
dentẽ delectationis infixert². uolenti
ta post consuetudinẽ pene insolubi
liter innodat². Unde & bene stringe
re caudã dicitur; Dente enim uulnerat cau
da ligat. quia p. ma suggestione peccat.
si percussã mentem ne euadere ualeat.
inualescente sine temptationis adstri
ngit. Quia enim peccatũ tribus modis
amittitur. cũ uidelicet serpentis
suggestione. carnis delectatione. sp̄s
consensione p. petrat². Behemoth
iste prius inlicita suggerens. linguã
exertit. p. ad delectationẽ p. trahens.
dentẽ figit. ad extremũ u. p. consensi
onẽ possidens. caudã stringit.
hinc ẽ enim qd. nonnulli peccata longo
usu p. petrata. in semetipsis ipsi rep̄
hendunt. atq; hæc ex iudicio fugiunt.
si uitare opere nec decertantes pos
sunt. q. a dũ behemoth istius n̄ teruit

caput. plerūque cauda & nolemes ligantur; que contra eos cedi more durunt. q̄ ablanda uoluptate exordiu usq; ad uolentia retentionis exereunt. Dicit ḡ. stringit caudā ^{suam} quasi cedrū. ut tanto quisq; debeat initia temptationis fugere. quanto finē ei intelligit citius solui n̄ posse. Sciendū quoq; ē. qd̄ plerūq; eis quas cepert. tē grauiorē culpā ingerit. cū p̄sentis uite termino illos p̄p̄nare cognoscit. & quo se consumaturū tēptationē considerat. eo eis iniquitatū pondera grauiora coaceruat. Behemoth igitur caudā suā quasi cedrū stringit. q̄a quos p̄praua initia coeperit. ad finē deteriores reddit. ut tēptantia ei q̄ citius cessatura sit. ualentius cōpleant. Quia enī sius poenis eoz satagit equare suppliciu. in eis ardentius ante mortem n̄tat. omne exaggerare peccatū. Plerūq; ū behemoth iste iā cor male subditū possidet. s; tam̄ diuina illū gr̄a repellit. & manū misericordie eicit. quē ad se capti uoluntat̄ introdux̄. Cūq; a corde expellit. acriores infigere iniquitatū stimulos conat̄. ut eos tēptationū fluct̄ mens ab illo impugnata sentiat. q̄ etiā possessa nesciebat. Qd̄ bene in euanḡlo expr̄mit. cū exire de homine immundus spirit̄ dño iubente narrat. Nā cū demonaē puer fuisse oblat̄ scriptū ē; Cōminatus est ih̄s spiritū immundo dicens. Surde et mute spiritū. ego t̄ p̄cipio exi abeo. & amplius n̄ introeat in eū. Et exclamans et multū discerpens eū. exiit abeo. Ecce n̄ eū discerpserat cū tenebat. exiens discer-

Eug.

Eug.

p̄sit. quia nimirum tunc peius cogitationes mentis dilamat. cū iam egressus suus diuina uirtute compulsus ad p̄p̄nquat. & quē n̄t possederat. cū clamorib; deserebat. quia plerūq; cū possideminora tēptamenta ū rogat. cū ū de corde pellit. acriori infestatione p̄urbit. Bene itaq; d̄r. stringit caudā suā quasi cedrū. quia & cor possidens. semp̄ in uita ex posterioribus crescit. & cor desrens. uehementiorib; cogitationū stimulis p̄cutit. Adhuc autē behemoth istius mira pietate conditoris. astutiora argumta pandunt. cū subditur. **N**erui testiculorū ei. p̄plexi sunt. Nerui testiculorū ei sunt. pestifera argumta machinationū. P̄ ipsa quippe calliditatis suḡ iures egerit. & fluxa mortuum corda corrumpit. Testes ei sunt. suggestiones prauę. quib; m̄ntis corruptione feruescit. atq; inconstuprata anima iniqui operis plē gignit; Sed horū testiculorū nerui p̄plexi s̄t. quia suggestionū illius argumta. implicatus in uentionib; alligant. ut plerosq; ita peccare faciant. quaten̄ si fortasse peccatū fugere appetant. hoc sine alio peccati laqueo n̄ euadant. t̄ eoz culpā faciant diuuant. ac nequa quā se ab una ualeant soluere. n̄ in alia consentiant ligant. Quod melius ostendimus. si qua ex conuersatione hominū inligationē hui; exēpla p̄feram. Quia ū in trib; sc̄a peccata ordūb; constat. conuigtorū uidelicet. continentū. atq; p̄ctorū. Unde & ezechiel tres uiros

Ezechiel.

liberatos uidit. noe scilicet. daniel. &
 iob. Et in euangto dñs. dū alios in agro.
 alios in lecto. atq; alios eē in molendino
 phibet. tres. pculdubio in geeta ordines
 ostendit. Liquido satis facim. si singu
 la ex singulis exquiram. Ecce em̄ quidā
 dū mundi hui amicitias appetit. cui
 libet alteri simile sibi uitā ducenti.
 quod secreta illius omni silentio con
 tegat. se ^{iure.} iurando constringit. Sed
 is cui iurātū est. adulteriū ppetrare
 cognoscit. ita ut etiā maritū aduiterē
 occidere conet. Is autē q̄ ius iurandū
 p̄bit. admittē reuertitur. & diuersis
 hinc inde cogitationib; impugnat. atq;
 hoc silere formidat. ne silendo adul
 teri simul & homicidii particeps fiat.
 p̄dere trepidat. ne reatu se p̄uiri ob
 stringat. P̄plexis ḡ testicularū neruis
 ligatus ē. qui in quālibet parte declina
 metur. ne a transgressionis contagio lib
 non sit. Alius cuncta que mundi sunt
 deserens. ac p̄ omnia frangere pp̄a uolun
 tates querens alieno se subdere regimini
 appetit. s; eū q̄ sibi ad dñm p̄esse debeat.
 min̄ cauta inquisitione discernit. Cui
 fortasse is qui sine iudicio eligit. cū p̄
 esse iā cooperit. agi que dī phibet. que
 mundi sunt iubet. Pensans itaq; subdi
 tus. uel que sit culpa inoboedientie. t
 qd̄ contagiū sct̄arū uitę. & oboedire tre
 pidat. & n̄ oboedire formidat. ne aut
 inoboediens dñm in suis p̄ceptis deserat.
 aut rursū ^{ngn} oboediens. dñm in lecto p̄ore
 contēpnat. & aut inlicitis obtēperans.
 hoc quod p̄ dō appetit contra dñm exat

ceat. aut rursū non obtēperans. eū
 quē suū iudicē quesierit. suo iudicio sub
 ponat. Apte ḡ iste p̄ iudicetionis sue
^{iudicet} iudicet. p̄plexis testicularū neruis adstrin
 gitur. quānt obtēperans aut n̄ obtē
 perans. in culpa transgressionis ligatur.
 studebat pp̄rias uoluntates frangere.
 & curat eas etiā contēpto p̄ore solidare.
 decreuit mundū sūditatis relinquere.
 & ad curas mundi uel ex aliena uolun
 tate compellitur redire. Per pleri itaq;
 nerui sunt. cū sic nos argumta hostis
 inligat. ut culparū nodi quoquerunt
 solui. durius adstringant. Alius pen
 sare pondus honoris geetastica negle
 gens. ad locū regimini p̄missus ascen
 dit. sed quia omne qd̄ hic eminet plus
 merorib; afficit. quā honorib; gaudet.
 dū cor ē tribulatione p̄mittitur. ad memo
 riā culpa reuocat. dolet q; se ad laborē
 cū culpa p̄uenisse. & quā sit iniquū
 qd̄ amisit. ex ipsa fract̄ difficultate
 cognoscit. Reum se ḡ cū impensis p̄
 missis agnoscent. uult adeptę sublimi
 tatis locū deserere. s; tamen negram
 us delictū sit suscepti gregis custodia
 reliquisse. Vult suscepti gregis curā
 gerere. s; formidat ne deterior culpa
 sit regimina pastoralis gr̄e emptā pos
 sidere. Et honoris ḡ ambitū ligatum
 culpa hinc inde se conspiciat. esse. q̄ppe
 sine reatu criminis neutriū uidet. si
 aut suscept̄ semel grex relinquatur.
 aut rursū sacra actio sct̄arū septa
 teneat. undiq; metuit. & suspect̄ lat
 omne p̄tamescit. ne aut stans inemp

recte dicitur

Paul.

lre.

to regimine non digne lugeat. quod non
 etiam deserens emendat. aut certe re
 gimen deserens. dū aliud flere mittitur.
 rursus aliud de ipsa regis destitutione cō
 mittat. Quasq; behemoth iste tamen pli
 cabilibus nodis ligat. ut plerūq; mens in du
 bio ad ducta. unde se aculpa solvere mittit.
 inde in culpa artius adstringat. Nervi
 testiculorū ei ppleri sunt. argumta nāq;
 machinationū illius. quasi q̄ laxantur ut
 relinquunt. eo magis implicantur ut tene
 ant. Est tamē qd̄ ad destruendas ei uer
 sitas utiliter fiat. ut cū mens in mmo
 ra & maxima peccata construngit. si om
 no nullus sine peccato euadendi aditus
 patet. minora semp̄ eligantur. q̄a & qui
 murorū undiq; ambitu ne fugiat claudit.
 ibi se in fugā precipitat. ubi breuior mur
 inuenit. Et paulus cū quosdā in peccata
 incontinentes aspiceret. concessit mimi
 ma. ut maiora declinēt dicens. Prop
 ter fornicationes autē. unusquisq; suā ux
 orē habeat. Et q̄a tē solū coniuges in
 amixtione sine culpa sūt. cū n̄ per
 plenda libidine s; p̄suscipienda prole
 miscent. ut hoc etiā qd̄ concesserat sine
 culpa quāuis minima n̄ eēt monstrare.
 ilico adiunxit. Hoc autē dico scdm̄ indul
 gentiā. n̄ scdm̄ imperiū. Non enī ē sine
 uitio qd̄ ignoscit. & n̄ precipit. peccatū
 p̄fecto uidit. qd̄ posse indulgere p̄gri
 dit. s; cū indubis constringim. utiliter
 minimis subdim. ne in magnis sine ue
 ma peccem. Ita plerūq; nervorū behe
 moth istius p̄plexas soluit. dū ad uir
 tutes maximas p̄missa minora transi
 tur.

Sequitur. Ossa eius sicut fistule eris. Ita
 possā behemoth istius. n̄ consilia designantur.
 Hāc sicut in ossib; positio corporis roburq; sub
 sistit. ita fraudulenti consilii tota se ei ma
 litia erigit. Neq; enī iniquēpiā premit.
 s; calliditate p̄stare p̄suasione interficit.
 & rursū sic ossa q̄a urigant. medullas con
 fortant. ita ei consilia p̄spualis nature po
 tentiā. infusa ingeni subtilitas roborat.
 hoc u testiculi ei ab ossib;. id est suggestiones
 a consiliis distant. qd̄ pillas apte noxia
 inserit. p̄ hęc autē quasi ex bono cōsiliis
 ad culpā trahit. pillas pugnando supat.
 p̄ hęc uelut consulendo supplantat. Vu
 de & bene ei ossa. idē hęc eadē consilia.
 aris fistulis cōparantur. Aeris quippe fi
 stule sonorū aptari cantib; solent. que
 annote aurib; dū blandū carm̄ subtilit
 concununt. interiora m̄tis in exteriora
 delectationis trahunt. & dū dulcē ē qd̄
 aurib; sonant. uiriliter cordis inuolup
 tatis fluxu debilitant. Cūq; auditus
 ad delectationē trahit. sensū abstat. sicut
 fortitudinis eneruat. ita quoq; astuta
 ei consilia. dū quasi blanda p̄missione cō
 sulunt. cor a forti intentione p̄uertunt.
 & dū dulcia resonant. ad noxia inclinat.
 Quasi q̄ eris sunt fistule. que dū liben
 ter audiunt. ab uirna intentione ani
 mū in exterioris uite dilectionē deici
 unt. Hoc enī behemoth iste magnopere
 ad exequendā deceptionē satagit. ut dū
 pueritatis sue consiliū quasi utile osten
 dit. suauit̄ ualeat sonare qd̄ dicit. qua
 tumus & ostensa utilitate mentē mulce
 at. & absconsa iniquitate corrumpat.

Que aperius incunctis ostendimus. si pau-
ca breuiter consiliorū eius argumenta pan-
dam. Ecce enī quidā reb' contempti p'p'us.
decreuit nullis mundi hui' occupationib'
implicari. ualde formidans quietis sug'ō
moda p'dere. & ualde despiciens cū pecca-
tis luera cumulare; adhuc hostis callidus
ueniens. ut intermone bonę deuotionis
subruat. q'si utilitatis consiliū summū
strat dicens. Fa quidē quesunt imp'fen-
ti sufficient. s; his deficientib' q'd actur' es.
si etiā p' hęc nulla p'udent. A s't' que ad
p'sens inpendenda s't' filius tam parandast'
q' seruand'. de eē potest citius etiā q'd e'. si
solllicitudo p'uuda cesse parare q'd deest;
Annon & t'rena potest actio pagi. & tam
in actione culpa declinari. quatin' & exte-
riora stipendia p'beat. & tam internā rec-
titudinē nō inflectat. Hęc interim blandiens
insinuat. & seorsū iā in negotio terreno quod
p'uidet. peccatila que os occultat. Ostenta
q; eius sic fistule ^{erit} sicut sunt. quia p'ntiosa ei
consilia auditori suo consulemis uocis sua-
uitate blandunt'. Alius q; nō solū decre-
uit cōmoda t'rrena nō querere. s; etiā came-
tis que possidet renuntiare. ut in discipu-
latu celestis magisteru tanto se liberius ex-
erceat. quanto & expeditior redit' ea que
possidentē p'mere poterant deserens calcet.
hui' cor hostis insidians. occulta suggestione
alloquit' dicens. Vnde hęc temeritas tan-
te surrex' audana. ut credere audeas quod
omīa relinquendo subsistas. Aut te creator
condidit. atq; alit' tute ipse dispoms. Va-
lemore tē robustioreq; facere. si sequite
sua uestigia cū inopia necessitate uoluisse.

Annon pleriq; et terrena patrimonia nequa-
quam deserunt. & tam exhib' p'miscete opa
sup'ne sortis bona g'namerant'. Hęc
blandiens suggerit. seorsū uero in eisdem
reb' quas retineri ammonet. ante retinen-
tis oculos delectationes pestiferas decipiens
apponit. quatin' seductū cor ad blanda
exteriora p'trahat. & intima p'fectionis
uota p'uertat. Ostentaq; ei sicut fistule
erit s't'. quia dolosa eius cōsilia dū blandū
de exteriorib' sonū reddat. p'ntiosū dispen-
dū de interiorib' ingerit. Alius relictis
omnib' que exterius possederat. ut ordinē
sublimioris discipulat' apprehendat. etiā
intimas frangere uoluntates parat. ut
rektorib' se alterius uoluntatib' subdens.
nō solū prauis desideris. s; ad p'fectionis
cumulū etiā in bonis uotis sibi metip'se re-
nuntiet. & cuncta que sibi agenda sunt.
ex alieno arbitrio obseruet. Hunc hostis
callidus tanto mollius alloquit'. quanto
ab exceliori loco deicere ardentius co-
nat'. moxq; uirulenta suggestione blan-
diens dicit. O quanta p'temetipsum
agere miranda poteris. si nequaquā te
iudicio alterius subdis. Cur p'fectū tu-
ū. sub studio meliorationis inimmis.
Cur intentionis tue bonū. dū ultra q'
necesse ē extendere niteris frangas.
que enī dū uoluntate p'pria usus es p'
uersa p'petrasti. Qui g' t' plene ad bene-
uendū sufficis. alienū sup'te. cur re-
quiris. hęc blandiens intimat. seorsū
ū in uoluntatib' ei p'p'us exercende
sup'bie causas parat. Et dū laudat
cor ^{de} inuestina rectitudine. inuestigat

callide ubi subruat inprimis. Os
 facta; ei sic fistula; grif. q̄a clandesti-
 na ei consilia unde quasi blanda ammi-
 delectant. unde p̄nitose a recta intenti-
 one dissipant. Alius fractus plene vo-
 luntatis suis multa iā uetusti hominū in-
 tia. q̄a in mutatione uitę & lām̄tatione
 poenitentię excoxit. & tanto maiori
 zelo contra aliena peccata accenditur.
 quanto sibimetipsi fundit mortuus in
 iniquitatib; p̄p̄riis n̄ tenet. Hunc hostis
 callidus q̄a zelo iustitię & iā ceteris p̄-
 deē cognoscat. quasi p̄spere consulemib;
 uerbis appetit dicens. Quid te ad alie-
 na curanda dilatas. utinā tua conside-
 rare conualescat. Ann̄ p̄pendis q̄a cum
 ad aliena extenderis. erga curanda q̄ tua
 sunt minor inueniris. q̄d̄ p̄dest alie-
 ni uulneris cruore t̄gere. & putredine
 p̄p̄ri negligendo dilatare. Hęc dū q̄si
 consulens dicit. zelū caritatis adimit. &
 omne bonū q̄d̄ p̄dure ex caritate poterat.
 gladio subintroduceti corporis extinguit.
 Si enī p̄ximos diligere sic nosmetipsos p̄-
 p̄m̄ dignū ē ut sic eoz zelo contra uitia
 sicut n̄o flagrem. Quia ḡ dū suauit̄ con-
 sultit̄ m̄te. ab intentione p̄p̄a alienā red-
 dit. recte d̄r. ossa ei sic fistula; grif. In-
 do enī p̄ fraudulenta; esilia audientis am-
 mo blandū sonat. quasi cū fistula grifam
 tat. ut unde mulcet. inde decipiat.
 Sed behemot̄ iste ualde mollis certam
 mouet. q̄ndo se inuisidus subtertu infir-
 mitatis exeras. Tē autē duriores tēptati-
 ones exuat. q̄ndo ante tēptati oculos
 iniquitatis laqueos sub specie uirtutis oc-

cultat. Unde & recte subiungitur.
 Capralago eius quasi lamina; ferreę. Q̄d̄
 enī p̄earalagine. nisi simulatio ei accipitur.
 Cartalago nāq; ossis ostendit specie. s; ossis
 n̄ habet firmitatē. Et sunt n̄nulla uitia.
 que ostendunt in se rectitudinē specie. s; ex
 praunitatis p̄deunt infirmitate. Hostis enī
 n̄i malitia tanta apte se palliat. ut ple-
 rūq; ante decepte m̄tis oculos culpā uir-
 tutis fingat. ut inde q̄sq; quasi expectet
 p̄ma. unde ḡna dignū ē inuenire torm̄ta.
 Plerūq; enī in uilescendis uirtutis crudelitas
 agit. & iustitia putat. atq; immoderata
 ira iusti x̄li meritū credit. & cū adis tor-
 tismorib; peccantes dirigi caute debeant.
 uolenta inflexione frangunt. plerūq;
 dissoluta remissio quasi mansuetudo ac-
 pietas habet. & dū plusquā decet delin-
 quentib; tēporalit̄ parcat. ad ḡna sp̄pli-
 cia crudelit̄ reseruant. Non nūquam
 effusio misericordię credit. & dū male serua-
 re culpa sit. peius sp̄pari q̄d̄ acceptū ē
 n̄ t̄met. Non nūquā tenacia pietas
 putat. & cū graue sit uitū n̄ tribuere.
 uirt̄ credit̄ accepta retinere. Sepe ma-
 lox p̄tinacia estantia d̄r. & dū mens ap̄ia
 uitate sua flecti n̄p̄ant. q̄si. & recta defen-
 sione gloriatur. Sepe inestantia quasi trac-
 tabilitas habet. & q̄sq; fidē integram mil-
 li seruat. eo se amicū omnib; estimat. Ali-
 q̄ndo timor incompetens humilitas credit.
 & cū tēporali formidine p̄ssus q̄sq; defen-
 sione ueritatis tacet. arbitrat̄ q̄d̄ iuxta
 d̄i ord̄nē humilē se potiorib; exhibet.
 Aliq̄ndo uocis sup̄bia uersa libitas estimat.
 & p̄elationē ueritati contra d̄r. loquendi

55

procacitas. uertutis defensio putatur.
Plerūq; pigritia q̄si cōtinentia q̄ctis atten-
dit. & cū graui culpa sit. recta studiose
n̄ agere. magne uirtutis meritū credit.
apruua tantum actione cessare. Ile-
rūq; inq̄etudo sp̄s. uigilans sollicitudo
nominat. & cū quietē q̄sq; n̄ tolerat.
agendo quē appetit. uirtuti debite in-
plere se exercitū impunit; Sepe ad ea
quę agenda sunt. incauta precipitatio
laudandi studii feruor credit. & cū desi-
deratū bonū intēpestiua actione corrip-
pit. coagimeluis q̄celerius estimat. Se-
pe accelerandi boni tarditas. consiliū pu-
tat. & cū expectat ut ex tractatione p-
ficiat. hoc insidians mora supplantat.
Igitur cū culpa uelut uirtus aspicitur.
necessario pensandū ē. quia tanto tar-
dius mens uirtū suam deserit. quanto
hoc qd̄ ppetrat non erubescit; tanto tar-
dius mens uirtū deserit. q̄nto p uirtu-
tis speciē decepta p̄morū etiā deco retri-
butionē querit. Facile autē culpa cor-
rigit. quę & erubescit. q̄a ēē culpa sen-
tit; q̄a itaq; error cū uirtus credit. diffici-
lius emendat. Recte dicit. cartilago eius
quasi lāmīnē ferreę. Behemoth enim
iste q̄ subp̄textū boni calliditatem suam
fraudentius exhibet. eo in culpa m̄te
durius tenet. Hinc ē quod n̄m̄quā hu-
q̄ quasi uia sētatis appetunt. in errore
lapsi tardius emendant. Rectū quippe
estimant ēē quod agunt. & sicut exco-
lende uirtuti. sic uitio pseuerantiam
uungunt. Rectū ēē estimant qd̄ agūt.
& idcirco suo iudicio enixius seruiunt.

Unde bene hieremias cum diceret. Can-
didi oves nazarei ei. & mundiores lacte. ^{niue. niuiores} Incl.
rubicundiores ebore anti quo. saphiro
pulchriores; Demigrata ē sup carbonē
facies eorū. & n̄ sunt cogniti in plateis. ilico tre
aduinxit. Adhesit cutis eorū ossib; aruit
& facta est quasi lignū. Quid enī nazare-
noꝝ nomine. nisi abstinentium & conti-
nentū uita signatur. quę niue & lacte
nitidior dī. Hic enī ex aqua ē gelasit.
quę desuper uenit. Hac autē ex carne expri-
mit. quę in inferiorib; nutrit. Quid ḡ p
niue. nisi candor uite celestis. quid plac-
nisi tēporalis dispensationis ammūstra-
tio demonstratur. & q̄a plerūq; continen-
tes uiri in cōcta. tam mira opera faciunt.
ut ab eis multi qui celestē uitam temerant.
multi qui terrena bene dispensauerant.
superari uideantur. & candidiores niue.
et nitidiores lacte referuntur; quietiā
quia p feruorē sp̄s antiquorū ac fortū
patrū nonnumquā uincere uitā uide-
ant. recte aduungit. rubicundiores ebore
antiq̄. Dum enī ebore nom̄ impmit. scide
sideri flāma signat. Ebur uēē os magnorū
animalū nonignorat. Ebore itaq; anti-
quorū rubicundiores sunt. q̄a sepe ante hum-
noꝝ oculos. nonnullis p̄cedentib; patrib; stu-
diu feruentiori existunt. de q̄b; ut totū simul
ostendatur aduungit. Saphiro pulchiores.
Athenei quippe coloris ē saphir; & q̄a p-
cedentes multos atq; ad supna tendentes p
celestē cōuersationē uident uincere. nam
saphiro pulchriores extisse. Sed plerūq;
dū uirtutū copia etiā plusquā expedit
p̄spicit. inquadā sui fiducia mens adducit.

& decepta p̄sumptione ppria. repente
 peccato subripente fuscatur. Unde rec
 te subiungit. denigratae sup carbones
 facies eor. Nigri enī p̄ candore sunt. q̄a
 amissa dī iustitia cū de se p̄sumunt.
 in ea etiā que n̄ intellegit peccata dila
 bunt. Et q̄a p̄ amoris ignē. ad frigus
 torporē ueniunt. extinctis carbomb ex
 cōparatione p̄ferunt. Nonnūquā enī
 dū timorē dī p̄sufficiā deserit. etiā fri
 gidis m̄tib frigidiores sunt. De q̄b recte
 subiungit. non sunt cogniti implates.
 Platea quippe. sermonis greci ratione
 plattitudine dī. Quid ū ē humani m̄
 ti angustius. quā uoluntates pp̄as fran
 gere. De q̄ fractione ueritas dicit. in
 trate p̄ angustā portā; Quid autē lati
 us. quā nullis pp̄is uoluntatib̄ relucta
 ri. & quaqua uersū impulsus arbitri
 duxerit. se sine tractatione diffunde
 re. In q̄ p̄f̄ ditiā sc̄itatis p̄posito me
 lior iudicio sesequunt. quasi p̄ plateas p̄
 ḡt. Sed n̄ s̄t cogniti implates. q̄ ad eui
 tasua aliud ostenderant. quando fran
 gendo uoluntates pp̄rias in angusto se
 calle retinebant. & bene aditur;
 cutis adhesit eor ossib. Quid in ossib̄ n̄
 duritia fortitudinis. quid incute. n̄ mol
 lities exprimit infirmitatē. Cutis ergo
 eorū adherere ossib̄ dī. quia ab eis p̄ua
 iententib̄. infirmitatē uitii. duritia uir
 tutis putat. Infirma enī sunt que saxi
 unt. s; elationis fiducia decepti fortib̄ ea
 suspiciomb̄ unguunt. & q̄ de se magna
 sentiunt. eodē sua neq̄tia em̄dari contēp
 nit. Unde & recte adiungit. aruit
 & facta ē

quasi lignū. Culpa quippe eor tanto in
 sensibilior redditur. quanto apud eos etiā
 laudabilis habet. Quā recte aridam assē
 rit. quia nulla sui cognitione uiridescit.
 Quod apud hieremiā p̄ infirmitatem cutis.
 hoc apud beatū iob per fragilitatem dicitur
 cartilago. Et quod illic ossa p̄ duritiā. hoc
 hic lamung ferres esse memorantur.
 Sed behemoth iste qui per membra sua ex
 tremo tempore contra electos dī tanta
 se. iniquitatis exerceat. qui etiam per
 semetipsum ad decipiendas mentes in tan
 ta insidiarum tergiversatione se exhibet.
 cuius naturę. cuius sit conditionis audia
 m̄. Neq; enī tā mira uel maligna opatione
 possit. si non ex magna conditione subsi
 steret. Unde & max̄ m̄a pietate dñs
 ac si causas tantę astutię tantęq; for
 titudinis redderet. adiunxit dicens;
I p̄ s̄ e. est principium uarum dī.
 Velut si aperte diceret. Idcirco ad tā
 multa fortit̄ sufficit. quia immatura rerū
 h̄c creando p̄ substantiā conditor primū
 fecit. Quid enī uas dī. nisi eius actiones
 accipimus. De quib̄ p̄pheta dicit. Non
 enī sunt uiḡ meę. sicut uiḡ uestre. &
 principium uarū dī behemoth dicitur.
 quia immurū cū cuncta creans ageret.
 hunc primū condidit. quē reliquis an
 gelis eminentiorē fecit. Hui primatus
 eminentiā conspicit p̄pheta. cū dicit.
 Cedri non fuerunt altiores illo in para
 diso dī. Abietas n̄ ad equauer̄ summa
 tē eius. platan non fuerunt eque fron
 dib̄ illius; omne lignū paradysi dī. n̄
 est assimilati illi. & pulchritudini ei.

lre

lre

lre

lre

lre

55

pph.

pph.

qm̄ speciosū fecit eū immutis condensisq;
frondib'. Quid namq; accipi in cedris abietib'.
et platani possunt. nisi illa uirtutū celestū
p̄c̄erū celsitudinis agmina. in eternę lac
tūc̄ uiriditate plantata. quae quāuis
excelsa sint condita. huic tamen nec p̄re
lata sunt nec equata; qui speciosus fact̄
est immutis condensisq; frondib' dicitur.
q̄a platum ceteris legionib' tam illū speci
es pulchriorē reddit. quanta et suppo
sita angelorū multitudo decorauit. Ista
arbor in paradiso dī. tot quasi condensas
frondes habuit. quot sub se positas supno
rū sp̄ium legiones attendit. Qui idcirco
peccans sine uena dānat̄ ē. quia magnis
sine cōparatione fuerat creatus. Hinc ei
rursū p̄ eundē p̄phetā dicit̄. In signacu
lū similitudinis. plenus sapientia. & p̄fect̄
decore. uidelicet paradisi dī finis. Mul
ta enī de eius ^{multa} magnitudine locutus pri
mo uerbo cuncta complexus ē. Quid nāq;
boni non habuit. si signaculū dī similitudi
nis fuit. De sigillo quippe anuli talis
similitudo inagnalit̄ exprimit̄. qualis
in sigillo eodem essentialit̄ habetur. Et
licet homo ad similitudinē dī creat̄ sit.
angelotam̄ q̄si manus aliqd̄ tribuens. n̄
eū ad similitudinē dī conditū. sed ipsū
signaculū dī similitudinis dicit̄. ut q̄ sub
tilior ē natura. eo in illū similitudo dī
plemus credat̄ exp̄ssa. Hinc ē qd̄ primat̄
ei potentia adhuc insinuans. Iste p̄pheta
subiungit. Omnis lapis p̄ciosus. opū
tū tuū. Sardius. & topazius. & iaspis.
crisolit̄. & onichin'. & berillus. saphir'.
carbunculus. & smaragdus. Nouem

dū genera lapidū. quia nimirū nouē
sūt ordines angloꝝ. Nā cū p̄ sacra eloq̄a.
angeli. archangeli. throni. dñationes.
uirtutes. p̄ncipat̄. potestates. cherubin'.
et seraphin'. apta narratione memo
rant̄. supnoꝝ eunū quantē sunt dis
tinctiones ostendit̄. Quib' tam behe
moth iste opt̄ fuisse describit̄. q̄ eos q̄si
uestē adornamētū suū habuit. quoz dū
claritatē transcenderet. ex eo cōparati
one clarior fuit. Decū illuc adhuc de
seriptione. subiungit. Aurū op̄ decoris tui
& formā tua uidie q̄ condit̄ es p̄parata
s̄. Aurū op̄ decoris ei extitit. q̄a sapientie
claritate canduit. quā bene creat̄ acce
pit. Formā uero uidetur in lapidib' fuisse.
ut unculati auro. in ornām̄ti cōpositione
iungant̄. & nequaquā a se distendant. q̄s
interfusi auro repletis foraminib' ligat̄.
Hui' ḡ lapidis uidie conditionē siḡ fora
mina p̄parata sunt. quia uidelicet caput
uertit̄ ē condit̄. quasi repleti uoluit
s̄. stantib' angelis tanquā postis ure
gis ornām̄to lapidib'. potius s̄ inherere.
Si enī caritatis auro sese penetrabile p̄
buisse. sc̄is angel' sociat̄ in ornām̄to ut
dixim' regio lapis. sicut ^{iste} manere. Habu
it ḡ lapis iste foramina. sed superbie
uitiū caritatis auro n̄ s̄ repleta. Nam
quia idcirco ligant̄ auro nec cadant. idcir
co iste cecidit. quia etiā p̄formit̄ manu ar
tificis. amoris unculis ligari contempsit.
Nunc aut̄ ceteri lapides q̄ hui' similit̄
fuerat p̄formi. penetrante s̄ in uicē ca
ritate ligati sunt. atq; hoc in munere
isto cadente inperuerit. ut nequaquā iā

Apb.

126

de ornamento regio cadendo soluat. Huius
 principat' celsitudinē adhuc isid' ppheta
 Isaias. ta ut uens aduungit. Tunc cherubim ex
 stent & pteges in monte scōli. in me
 dio lapidū ignitorū pfect' ābulasti. Che
 rubim quippe. plenitudo scientie ut pre
 tat'. Quidcirco iste cherubim dicit'. quia
 transcendisse cunctos scientia nō dubita
 t'; quimedio ignitorū lapidū pfect' ambu
 lauit. q' aut' angelorū corda caritati ig
 ne succensa clar' glā cōditionis extant.
 Quē bene extentū. ac ptegemē dicit. Om
 ne enī qd' extenti ptegemus obumbram'.
 Et quia cōparatione claritatis sue obum
 brassē ceterorū claritatem creditur. ipse ex
 tent' & ptegens fuisse phibet'. Reliquos
 enī quasi obumbrando operuit. qui eorū
 magnitudinē excellentia maiore tran
 scendit. Quod g' illic speciosus in multis
 frondibus. qd' illic signaculū similitudi
 nis. quod illic cherub. qd' illic pteges
 dicitur. hoc hic uoce dñica behemoth
 iste. uarū pncipiū uocat'. De quo idcir
 co tānura in quib' fuit & que amisit in
 sinuat. ut territo homini ostendat quid
 ipse si supbiat de elationis sue culpa pas
 sur' sit. si feriendo illi parcere noluit. quē
 citando in glā tantę claritatis eleuauit.
 Considera g' homo quid elatus in terra
 mereatur. si & p'lat' angelis angelus in ce
 lo p'ferat'. Vnde & bene ppheta dicit'.
 Inebriat' ē in celo gladius mī. Ac si apte di
 ceret. quia ira feriam supbos terre ppen
 dit'. supbos enī quos in celo iuxta me con
 didi. p'elationis uitio pcutere nō peperi.
 Tot itaq; antiq' hostis uirtutib' auditis.

tanta conditionis ei magnitudine cogno
 ta. q's nō in mensa formidine corruat. q's
 non desperationis percussione succūbat.
 Sed q' a elationē mām ostensa hostis poten
 tia reprimit. etiā infirmitatē mām dñs
 patefactā grā sue dispensationis fouet.
 Unde cū eū pncipiū uarū suarū dice
 ret. ilico aduinxit. Qui fecit eum.
 applicabit gladiū ei'. Gladius quippe
 behemoth istius. ipsa nocendi malitia ē.
 Sed ab eo aquo bonus p naturā factus est.
 eius gladius applicabit'. quia ei malitia
 diuina dispensatione restringitur. ne se
 r'ire tantum mentes hominū quantum
 appetit p mittatur. Quod g' hostis nū
 est & multum potest. & minus percutit.
 ei gladiū pietas conditoris adstringit. ut
 replicat' intra ei conscientiam lateat. & ul
 tra quā desuper iuste disponit'. in mor
 tes hominū ei malitia non extendat.
 Quod g' admulta fortit' p'ualet. hoc de
 pncipio magis cōditionis potest. Quod
 ū a quibusdā uincitur. ei nimirū gladius
 ab auctore replicat'. Iste nāq; behemoth
 quia pncipiū uarū dī est. cū contra sem
 uirum licentiā tēptationis accepit. gemes
 mouit. greges abstulit. ignē de celo depo
 suit. p'turbato aere uentos excitauit. do
 mū concitans subruit. conuiuantes fili
 os extinxit. uxor is mentē in dolo praua
 siasionis exercuit. mariti carnē in fluctis
 uulnerib' confodit. Sed ei gladius a con
 ditore replicat'. cū dicit'. ammā illius
 serua. Qui replicato gladio quante infir
 mitatis sit. euanglo attestante describi
 tur. quia nec manere in obsessō homi
 ne

S
S

Lob.

Eug.

potuit. nec rursus inuadere bruta anima
lia nisi uisus presumpsit dicens. Sicut nos.
mitte nos in grege porcorum. *Salus* quippe
ei gladius quasi replicat ostendit. cui si
potestas summa licentia non prebet. crassari
nec in porcos ualeat. Quando ergo behemoth
iste sua sponte nocere factis addi imagine
hominibus audeat. de quo nimirum constat.
quod non uisus contingere nec porcos presu-
mat. Notandum quoque est. quod in uariis
diuini principii behemoth dicitur. uisum
dogma diuini. apta ratione dissipat. Fac-
tura quippe diuini filium fatetur. & ecce be-
hemoth in factura rerum primum creatus osten-
ditur. Super ergo ut arrius. aut non factum
filium predicet. aut cum post behemoth e-
ditum stultus putet. In uero omne quod
applicat in semetipso reducit. recte
applicat behemoth gladius diuini. In se-
metipsa namque se ei malitia decoquet.
cum ad uotum suum sese contra electorum
uitam prohibita non exerceret. Multos autem
exigentibus meritis ferre permittit. ut cum
deum deserunt. damnato hosti famulentur.
Ab electis uero eo ualentius unctur. quo soli
auctori omnium. humiliter substerunt.
Quia ergo per hoc quod uariis diuini principii di-
citur. per hoc quod permittente deo ualde in-
tolerabilis demonstrat. apte cognoscimus
cum quanto hoste pugnemus. super ut unus
quisque nimirum tanto se plenius auctori sub-
iciat. quanto contra se uerius uolentiam
aduersari uires pensat. Quid namque
nos. nisi puluis sumus. Quid uero ille. nisi
unus ex celestibus spiritibus. & quod adhuc
maius est summus. Quid ergo de propria

uirtute audeat. quando contra
angelorum principem puluis pug-
nat. Sed quia superiorum spirituum
conditor terrenum corpus assump-
sit. recte iam sapientem angelum
humilis puluis unctur. Inherendo
quippe uere fortitudinis uires acce-
pit. quasi transfuga spiritus cum
semetipsum sequitur amittit. Et
dignum est. ut uincatur apulue-
re. qui fortem se credidit deserto
creatore. ut superatus inueniat.
quia deficit elatus. Valde
autem se uens anhelat. quod
cum ipsum ima crucient. homo
ad summa conscendat. quod in
illa celsitudine subiecta caro per-
manet. aqua tantus ipse spiri-
tus sine fine proiectus iacet.
Sed loca mentium. mutauit or-
do meritorum. Sic sic superbia
meruit deici. sic humilitas ex-
altari. quatinus & celestis spiritus
erigendo se terrarum toleret.
et terra humilis sine termino
super caelos regnet. ;
*Falsus est liber xxvii
moralium super
beatum iob. sancti
gregorii pape.
uerbis per
lectorem contempla-
tione huius
scripturae;*

INCIPIT LIBER XXXIII.

Alicui hosti qui sub behemoth nomine dominica uoce describitur. superbi quoque; quanto familiarius seruiunt. tanto huius uite successibus; apud semet ipsos altius intumescunt.

His namque cum gloria augetur elatio. cum elatione uero additur cura. huc illucque animum tendit. quia et desideria cum rebus crescit.

Cumque cogitationes innumeras quasi agri fenum profertur. eisdem cogitationibus; uelut desiderato papulo behemoth istius fame pascunt.

Vnde recte non dicitur. Huius montes herbas ferunt. In scriptura sacra cum numero singulari mons ponitur. aliquando incarnatus dominus. aliquando sancta ecclesia. aliquando testamentum dei. aliquando apostata angelus. aliquando quilibet hereticus designatur. Cum uero montes plurali numero nominantur. aliquando celsitudo apostolorum atque prophetarum. aliquando uero secularium potestatum tumor exprimitur. Mons namque dominum signat. sic scriptum est. Et erit in nouissimis diebus; preparatus mons domini domini in uertice montium. Mons quoque est in uertice montium. incarnatus dominus transcendens celsitudinem prophetarum. Rursus per montem sancta designatur ecclesia. sic scriptum est. Qui confidit in domino sicut mons syon. Syon namque; speculatio dicitur. per quam scilicet speculatione contemplantur dominum ecclesia figuratur. Rursus per montem testamentum dei exprimitur. sic abbaque ait. De alibano ueniet. et sanctus de monte ubroso et edenso. Qui enim uenturum se per testamentum sui paginas spondet. quasi inde uenit. un-

de uelut sub promissione se tenent. Quod uidelicet testamentum bene monstrat ubroso et edensius dicitur. quia spissis allegoriarum obscuritatibus opacat. Rursus per montem angelus apostata designatur. sic sub babilonis regis specie de antiquo hoste predicatoribus dicitur. Super montem caliginosum leuate signum. Predicatores quippe sancti super caliginosum montem signum eleuant. quando contra satanam superbiam. qui sepe sub nebula simulationis abscondit. uirtute crucis exaltant. Rursus per montem hereticus quilibet exprimitur. sicut ex uoce ecclesie psalmista ait. In domino confido. quomodo dicitis anime mee transmigrare in montem sicut passer. Cum enim fidei anime unitate derelicta in uana doctrina confidere heretici predicatoris dicitur. deserto domino quasi in montem transmigrare suadetur. Rursus per montes apostolorum atque prophetarum celsitudo signatur. sicut scriptum est. Iusticia tua sicut montes dei. et uoce pauli dicitur. ut nos efficerem iusticia dei in ipso. uel sicut iterum uoce sperantis ecclesie psalmista ait. Leuaui oculos meos in montes. unde ueniet auxilium mihi. Rursus per montes secularium potestatum tumor exprimitur. de quibus psalmista ait. Montes sicut cera fluxerunt a facie domini. quia multi qui prius alta rigiditate tumuerunt. deo in carne apparente. magno sunt penitentia timore liquefacti. uel sicut idem propheta iterum dicit. Ascendunt montes. et descendunt cippi. Plerique enim persecutores domini superbi contra eum ueniunt. sed ab

Apb.

at.

abba uno.

at.

at

Paul.

at

at.

at

eo humiles reuertunt. Quia montes ascendunt p̄ tumorē potentie. sed capi descendunt. plani uidelicet facti p̄ cognitionē culpe. Sed quia n̄nulli in elationis sue altitudine remanent. et ad diuina obsequia flecti humilit̄ dedignant. pro q̄d iuxta desideriu antiqui hostis praua cogitare ac perpetrare n̄ desinunt. recte hoc loco de behemoth d̄r. huic montes herbas ferunt. **E**lati n̄q; seti huic behemoth herbas ferunt. q̄a ex eo illū reficiunt. q̄d nequū operant. **H**uic behemoth herbas ferunt. q̄a suas illi offerunt fluxas et lubricas uoluptates. **S**runt enī ait ap̄t̄s homines seip̄s amantes. ^{et asserione} Quoz̄ descriptionē cōplerus ē dicens; uoluptatū amatores magis quā dī. **Q**ue est q̄ herba montū. nisi uoluptas fluxa. que ex corde gignitur sup̄boz̄. **Q**ui nisi d̄m̄ sup̄biendo contēpererent. nequaquā tot lubrica lasciuendo perpetrarent. **Q**uib; nimirū herbis behemoth iste pascit. quia in eis penā eterne mortis esuriens. eoz̄ p̄ditis morib; faciat. **S**up̄bi enī hui; seti et si quando sup̄nē dispensationis ordine p̄pediti. ab expletione prauoz̄ operū cessant. praua tam̄ in cogitatione multiplicant. modo ut se potentiores ceteris reb; & honorib; ostendant. modo ut eandē suā potentiā in studio aliene lesionis exerceant. modo ut lubricis motib; ducti p̄ facta se leuia uoluptatesq; dissoluant. **Q**ui dū reb; diuinit̄ acceptis. nequaquā recta sed praua semp̄ agere cogitant. q̄d aliud faciunt. nisi suis contra d̄m̄

paul?
1rē.

n
isaia
euang

da

donis pugnant. **Q**uia q̄ behemoth iste in sup̄boz̄ m̄tib; sua semp̄ desideria recognoscent. quasi herbas in montib; inuenit. quib; refectū suę malicie uentre tendit. Bene autē subdit. **O**m̄s bestie agri ludent ibi. **I**ud p̄ bestias. nisi immundi sp̄s. **Q**uid p̄ agrū. nisi p̄sens setim signat. **U**nde de ip̄so malignoz̄ sp̄uum p̄ncipe contra effraim d̄r. **B**estia agri scindet eos. uel sicut isaia ait. **O**la bestia n̄ transibit p̄ eam. **Q**uia autē nomine agri mundus accipit. d̄nicus p̄ euanḡm sermo testat̄ q̄ ait. **A**ger autē ē mundus. **A**gri q̄ bestie in herbis montū ludunt. quia p̄fecta de superiorib; hoc mundo demonia. prauis sup̄boz̄ operib; delectant. **B**estie in herbis ludunt. cū rep̄bi sp̄s humana corda in illicitas cogitationes p̄trahunt. **A**nnon immundi sp̄itib; ludere ē. mentes hominū ad dī imaginē conditas modo ficta p̄missione decipere. modo uacuis terrorib; uridere. modo eis transitoria gaudia quasi mansura in p̄mere. modo mansuras penas quasi transitorias leuigare. **H**arū p̄culdubio bestiarū illusionē. p̄tinerat q̄ dicebat. **O**s m̄s in te confido n̄ erubescā. neq; urideant me inimici mei. **Q**uia q̄ sup̄boz̄ cor ad om̄e uitū stertitur. ut cuiuslibet irruenti maligno sp̄i praua cogitatione p̄paret. recte de herbis montū d̄r. **O**m̄s bestie agri ludent ibi. **P**ro eo enī q̄d sup̄bi q̄q; nullū malū cogitando p̄tereunt. nulla ē agri bestia. que n̄ horū montū herba facietur. **N**ā et si quando carnis luxuriā effugiunt. interioris luxurie uitū de ipsa castitate gloriando cōmittunt. **S**i quando nil auare exteriū rapiunt. nequaquā ab illecebra auaricie mundi sunt. q̄a & si

8128

n

res nullas ambiunt. fauore tam hominum lau-
 de de continentia rapere conant. Hinc g
 behemoth montes herbas ferunt. et omnes bes-
 tie agri ludunt ibi. quia in supboz corda qli-
 bet maligni sps tanto latius pasctur. quanto
 et ome uitii de supbia generat. Sed quia
 audiuim qd iste behemoth comedat. nunc
 audiam necesse e ubi interi p prauu suu de-
 sideriu requiescat. Sequit. Sub umbra
 dormit. in secreto calami. in locis humenab.
 O bubaratio in sacro eloqo aliquando incarna-
 tio dñi ponit. ut mris refrigeriu a seruo-
 re carnaliu cogitationu. unde et appella-
 tione umbre ex supna ptectione hoc ipsu
 refrigeriu cordis insinuari solet. aliqndo
 u umbra recedente caritate torpor fri-
 gide mris accipit. Na qd dominica in-
 carnatio seruata ueritate historie ob-
 umbrationis appellatione signet. angu-
 cul sermo testatur. q ad maria dicit.
 uirtus altissimi obumbrabit tibi. Quia
 eni umbra n alit expmit. nisi plum et
 corp. uirtus ei altissimi obumbravit. qa
 in ei utero lux incorporea corp supst.
 ex qua uidelicet obumbratione ome in
 se refrigeriu mris accipit. Rursu p
 ubra ex supna ptectione refrigeriu cor-
 dis expmit. sic psalmista ait. Sub ubra
 alaru tuaru prege me. ut sic sponsa in
 canticis canticoz aduentu sponsi psto-
 lata pnunciat dicens. Sub umbra illius
 qua desideraueram sedi. Ac si dicat. Ab
 estu desiderioz carnaliu sub aduentu
 illius ptectione reqeui. Rursu p ubra
 recedente caritate torpor frigide mris
 expmit. sic de peccante homine scriptu

e. quia secutus e umbra. Calore eni ca-
 ruat is fugiens. ueritatis solem homo
 deseruit. et sub ubra se intm frigoris
 abscondit. Vnde et uoce eiusde ueri-
 tatis dr. Habundauit iniquitas. refrige-
 scit caritas multoz. Unde pm homo
 p culpa int arbore paradysi ad auram
 p meridiu absconsus inuenit. Quia
 eni meridianu caritatis calore pdide-
 rat. ia sub peccati umbra quasi sub
 frigore aure torpebat. Iste g behe-
 moth qa in illis quasi quandam requie
 inuenit. qd aueri solis ardore subtra-
 hendo frigidus facit. sub ubra dormi-
 re phibet. Nonnuqua u p ubra si tam
 cu adiectione mortis ponat. ut mors
 carnis expmit. ut quilibet repbi. q
 antiq hostis tenebras studio prauo ope-
 rationis imitant. Vnde uoce marty-
 ru p psalmista dr. Humiliasti nos in
 loco afflictionis. et cooperuit nos
 ubra mortis. Umbra eni mortis elec-
 tos di oppmit. cu mors carnis que
 imago mortis eterne est. ab hac eos
 uitia disiungit. qa sic illa ado anima.
 ita hec ab anima separat corp. Vel
 certe ubra eos mortis oppmit. qa de
 antiq hoste scriptu e. nom illi mors.
 Umbra g mortis sunt oms repbi. quia
 illius neqcia elationis imitant. ei q
 imaginē quasi ubra expmunt. cu ei
 in se malicie similitudine trahunt.
 Qui electos di operiunt. du cira il-
 los in atrocitate psecutionis tēpo-
 raliu conualescunt. Hoc aut loco
 ubra neqcie torpor accipit. in qua

euang

genesis

da

euang

da

canti
cantiē.

apocat.

iste behemoth dormit. quia contra corda
caritate calentia sollicit' uigilat. in frigi-
dis aut' nimb; securus facit. Dormire
enim in sc'ox nimb; n' potest. q' et si quando
se in eis ad breue mo'ntu collocat. ipse eu
desiderioru celestiu estus fatigat. et
quasi totiens ut recedat pungit. quoti-
ens ab eis amore intimo ad eterna suspi-
rat. tante eu uoces excitant. quante ex
illox nimb; sc'e cogitationes ad celu cla-
mant. Vnde fit. ut bonaru actionu
armis trit'. ac suspiriox spiculis p'cus-
sus fugiat. et ad corda reprob' frigida
rediens. ea qua secur' possidebat mali-
cie umbra querat. Que ubi ab illo in-
ueniat ostendit. cu' p'tin' subinfertur.
In secreto calami. In sacro eloq'o cala-
mi ut harundinis appellatione ali-
quando uerbu manens. aliquando
docto' peritia. aliquando mobilitas
nimb;. aliquando nitore g'te t'poralis
accipit. P' calamu q'ppe uerbi etni-
tas designat. cu' uoce patris p' psal-
mist' dr. Lingua mea calam' scribe.
uelocit' scribentis. Quia enim q'd loq-
mur transit. q'd scribim' p'manet.
Lingua patris scribe calam' dr. q'a
ab eo e' uerbu illius coet'nu. ac sine
transitu generatu. Rursu p' calamu
scriptoru doctrina exp'mit. sicut
de sca' eccl'a p'pheta pollicet' dicens.
In cubilib; in qb; p'us dracones habita-
bant. oriet' uiror calami et uinci.
In qua nimiru sententia sicut in
hoc opere longe superius dixim'. p'
calamu exp'mit doctrina scribentiu.

p' uincu' uiriditas auditoru. Rursu p' cala-
mu seu certe harundine' mentis mobilitas
designat. sicut uideox turbis in iohan-
nis laude adno' dr. Quid existis in deser-
to uidere. Harundine' uento agitata.
Vt uidelicet subintelligat. non. Iohannes
q'ppe harundo uento agitata n' erat. q'a
ei' mente' sco' sp'u solidu p' diuersas partes
nullus linguaru flatus incli'nabat. Rur-
su p' calamu ut harundine' nitore g'te t'e-
poralis exp'mit. sic de iustis p' sapientia
dr. Fulgeb't iusti. et taqua' scintille in
harundine' to discurrent. Harundine-
tu' naq; unta' seculariu appellat. qui mo-
re harundinu' p' t'porale' g'tam foris quasi
ad alta p'ficiunt. sed intus a soliditate ui-
riditatis inanescunt. Vnde et uideox reg-
nu' calamo coparatur. cu' p' propheta de
apparente in ueritate carnis dno' dr.
Calamu' quassatu' conteret. et linu' fumi-
gans n' extinguet. Quid enim calami
nomine. nisi iudaici popli t'porale reg-
nu' denunciat. nitens quide' exterius.
sed interius uacuu'. Et quia in eode'
poplo gen' ia regale defecerat. a reg-
nu' ei' alienigena possidebat. apte hoc
idem regnu' quassatu' calamu' uocat.
Quid u' plinu'. nisi ei' sacerdotiu' exp'mit.
q'd lineis nimiru' uestib; utebat'. Q'd
q'a in aduentu d'ni caritatis ardore p-
didit. quasi amisso ia igne fidei. n' ar-
dens sed fumigans fuit. Incarnat' aut'
d'ns calamu' quassatu' n' confregit. et
linu' fumigans n' extinxit. q'a uidet'
regnu' q'd p'ene destructu' ia fuerat.
eiq; sacerdotiu' q'd igne' fidei n' tenebat.

da

isaiaf.

n̄ potestate iudicii p̄cult: sed cū patientie lon-
 ganimitate tolerabat. Hoc ḡ loco q̄d aliud
 appellatione calami: nisi mentes seculariū
 tēporali ḡte dedito designant. Qui tanto
 apud semetipsos intus inanescunt. q̄nto &
 aliter nitidi exterior ostendunt. q̄a dū
 ad exteriorē gl̄am p̄supficiē defluunt.
 nulla int̄ firmitate solidant. More q̄p-
 pe calami intus q̄dē sunt p̄ fatuitatē uacui.
 sed foris p̄speciē & ostensionē pulchri. S̄
 q̄nto ab eis exterior gl̄a studiosius queri-
 tur. tanto eorū corda grauiorib; cogita-
 tionū stimulis agunt. Vnde recte n̄c
 behemoth iste in secreto calami dormi-
 re p̄hibet. q̄a quorū studia ad appetitū
 tēporalis nitore atq; altitudinis cōmo-
 uet. eorū corda tacit̄ tenet. et quasi ibi
 ipse quiet̄ dormit. ubi eos q̄s possidet qui-
 escere n̄ p̄mittit. Oū enī excedere ce-
 teros honorū altitudine ambiunt. dū
 more calami p̄ nitore exterioris mundi-
 ciē iustorū speciē quasi solidariū arborū
 corticē uincunt. in hoc q̄d ipsi intus
 uacui remanent. locū behemoth isti ubi
 apud se requiescere debeat p̄bent. Vnde et
 in euanḡto uertias dicit. q̄d sp̄s exiens q̄m
 locis aridis et inaquosis requiē n̄ inuenit. q̄a
 domū quā reliquerat. uacua scopisq; mun-
 data repperit. hanc multiplicior intra-
 uit. Quia enī fluxa sit terra que infundit.
 loca arenosa atq; inaquosa sunt corda ius-
 torū. que p̄ discipline fortitudinē ab omni
 carnalis concupiscentie humore siccant.
 Vnde hic q̄q; adhuc ubi behemoth iste dor-
 miat demonstrat. cū p̄t̄i subdit. In lo-
 cis humilib; Loca nāq; humilia sunt.

Euanḡt

terrenorū hominū m̄tes. quas humor
 carnalis concupiscentie. q̄a replet flu-
 uidas facit. In quib; behemoth iste
 iniquitatis sue uestigia tanto altius
 imp̄mit. quanto in eisdē m̄tib; per-
 transit. illius quasi infligra t̄ia des-
 cendit. Loca q̄ppe humilia sunt.
 opera uoluptuosa. Pes q̄ppe in ari-
 da t̄ia n̄ labitur. fixus ū in lubrica
 uix tenet. In locis humilib; iter ui-
 tē p̄sentis faciunt. q̄ in hac ad iusticiā
 recti stare n̄ possunt. In his itaq; lo-
 cis humilib; behemoth dormit. q̄a
 in reprobū hominū lubrica operati-
 one requiescit. Nonnulli ū loca hu-
 milia mēbra genitalia suspiciantur.
 Q̄d si ita est. q̄d apte aliud locis hu-
 milib; nisi luxuria designat. ut
 et p̄ calami gl̄a sup̄bie. et p̄ loca
 humilia luxuria corporis exprimat.
 Duo q̄ppe hęc sunt uitia. que huma-
 no generi inmanit̄ dominant. unū
 uidelicet sp̄s. atq; aliud carnis.
 Elatio nāq; sp̄m erigit. luxuria car-
 nē corrūpit. Antiquus itaq; hostis
 humanū gen̄ ut p̄ elationē p̄cipue
 ut p̄ luxuriā p̄mens. in secreto ca-
 lami atq; in locis humilib; dormit.
 quia dāpnatū hominē subditiōne
 sue dñationis. aut p̄ elationē sp̄s.
 aut p̄ carnis corruptionē tenet.
 Quosdā ū in utraq; possidet. q̄a cū
 eos sup̄bie sp̄s eleuat. atumore sue
 altitudinis. nec uerecundia corrup-
 tionis inclinat. S̄ nūquid contra
 hos intra scām eccl̄am incessant̄

cotidie uirtutū magistri n̄ uigilant.
Nūquid redarguere uoluptates infimas
 et suadere gaudia patrie celestis ces-
 sant. **S**prauox mentes tanto obsti-
 natius sūma n̄ audiunt. quanto astutus
 infimus inheserit. q̄b; neq; hoc suf-
 ficit ut ipsi pereant. sed ad huc q̄d
 ē deterius cū quoslibet argui emen-
 dari q; conspiciunt. iustox increpa-
 tionib; obuiant. ne saltē alii corri-
 gant. **V**nde et bene subdit. Prote-
 gunt umbre ūbrā ei. **U**mbre q̄p-
 pe sunt diaboli. om̄s iniqui. q̄ dū
 imitationi iniquitatis ei inseruiunt
 quasi ab ei corpore imaginis spe-
 ciem trahunt. **S**icut aut̄ umbre
 ei sunt pluralit̄ rep̄bi. ita singu-
 larit̄ umbra ei ē. un̄q̄sq; peccator.
Sdū doctrine iustox mali contra di-
 cunt. dū ab eis iniquū quēlibet
 corrigi n̄ p̄mittunt. umbre behe-
 moth istius ūbrā ei p̄tegunt. q̄a
 peccatores q̄q; in quo sibi mali sunt
 consci. in eo et aliū peccantē de-
 fendunt. **U**mbre ūbrā ei p̄tegit.
 dū neq̄ssimox facta neq̄ores puer-
 sis patrociniis tuent̄. **Q**d ad hoc
 numirū studiū faciunt. ne dū culpa
 in qua et ipsi obligati sunt. in aliis
 corrigitur. ad ipsos quandoq; ue-
 niat. **S**e ḡ tegunt. dū alios p̄te-
 gunt. quia suā uitā p̄uident im-
 peti. unde alios considerant libera
 correptione confundi. sicq; fit.
 ut sūma criminū dū defenditur
 augeat̄. et unicuiq; neq̄cia eo sit

adpetrandū facilis. quo difficilis ad pu-
 niendū. **S**celera q̄ppe peccantiū tan-
 to maiora incrementa percipiunt. quanto
 p̄defensionē potentiū diu inulta to-
 lerant. **S**tales quiq; seu extra eccliam
 seu intra scām eccliam esse uideant̄.
 tanto se aptiores di hostes exhibent.
 quanto maiores sunt patroni uitiorū.
Contra illū q̄ppe suis defensionib; pug-
 nant. cui ea que displicent defenden-
 do multiplicant. **Q**uod factū bene p̄
 p̄phetā dñs sub babilonis specie redar-
 gut dicens. **O**ruunt in domib; ei spi-
 ne et urtica. et palurus in munitionib;
 ei. **Q**uid nāq; p̄ urticas. nisi
 cogitationū pruriginēs. **Q**uid ū p̄
 spinas. nisi uitioꝝ punctiones accipim̄.
In domib; ḡ babilonis urticae et spine
 pullulant. q̄a in confusione mentis
 rep̄be. et desideria cogitationū sur-
 gunt. que exasperant. et operū pecca-
 ta que pungant. **S**ed hec agentes ha-
 bent etiā neq̄ores alios defensores su-
 os. **V**nde illic apte p̄tin̄ subdit. **E**t
 palurus in munitionib; ei. **P**alurus
 q̄ppe tanta spinarū circūdatione den-
 sescit. ut p̄ asperitate tangi uix possit.
Inus ḡ urtica et spina nascit̄. sed
 utriq; hoc exterius p̄ palurū munit̄.
 q̄a uidelicet minores iniqui mala
 quēlibet faciunt. sed ea neq̄ssimi
 maiores tuentur. **V**nde et bene hic
 dr̄. **P**rotegunt umbre ūbrā ei. **D**ū
 enī malū peior uendicat. quasi um-
 bra ūbrā ne a uertutis lumine
 irradiet̄ obscurat. **S**equit̄. **C**irru

p̄ph

ldē.

H

dabunt eū salices torrentis. Instructuose
 quidē arbores salicū. sed tam tunc uridi-
 tatis sunt. ut arescere ut absque radice
 et pietate uix possint. Vnde in sacro eloquio
 salicū nomine aliquando p uiriditate
 boni. aliquando autē p sterilitate repbi
 designant. Nisi enī electorū uitā p con-
 stantiā suę uiriditatis exprimerent. ne-
 quaquā de scē ecclē filius ppheta dixis-
 set. Germinabunt int̄ herbas sic salice-
 ces iuxta pterfluentes aquas. Scē enī
 ecclē filii int̄ herbas sicut salices germi-
 nant. dū int̄ arescentē uitā carnaliū
 hominū. et multiplici numerositate. et
 ppetue int̄ uiriditate pducant. Qui
 bene iuxta pterfluentes aquas germi-
 nare phibent. quia unq̄sq; ex uberta-
 tē ad fructū pcepit. ex doctrina sacri
 eloqui. que tēporalit̄ pcurrit. et rur-
 sū nisi p sterilitatē salicū uitā peccan-
 tiū signaret. nequaquā ex uoce p̄di-
 cantū contra babyloniā psalmista di-
 xisset. in salicib; in medio ei suspendim̄
 organa nr̄a. Babyloniā q̄ppe medio
 inesse salices describunt. quia nimirū
 instructuosi q̄q; atq; ab amore patrię
 celestis alieni. totis uiscerib; cordis in
 hac scēi confusione radicant. Vnde
 et p̄dicatores scēi in istis salicib; n̄ exer-
 cent organa sed suspendunt. q̄a cū in-
 fructuosas ac repbas int̄ aspiciunt.
 uim p̄dicationis suę n̄ exhibent. sed
 potius lugentes silent. Quid etiā p
 torrentē. nisi hūi mortalit̄ uite cursus
 exprimit. De quo rursum p prophetā d̄r.
 de torrente in uia bibet. p̄pterea ex-

pph

dd

dd

atrabat caput. q̄a uidelicet redemptor
 nr̄ mortalit̄ uite penā in quodā transi-
 tu attingit. et ideo diu eidē morti
 cui sponte succubuit n̄ inhesit. Vnde
 die tertia hoc q̄d moriendo posuerat.
 resurgendo caput eleuauit. Quid
 ē q̄d de behemoth isto d̄r. circūda-
 bunt eū salices torrentis. nisi q̄d ama-
 tores uite mortalit̄ ab bonis operib;
 quasi a fructib; alieni. tanto illi ar-
 tius inherent. quanto eos largius
 delectatio transitorie uoluptatis
 infundit. Hos enī quasi in radicib;
 torrentis rigat. dū in suis cogitatio-
 nib; amor uite carnalis inebriat.
 Qui scilicet more salicū fructib; suis
 n̄ ferunt. in foliis uiridescunt. sū enī
 eunt. q̄a ea que grana ad fructū
 dū n̄ sunt. aliquando honestatis
 uerba pferunt. sed nullū uite pon-
 dus ex bonis operib; ostendunt. Be-
 ne q̄ d̄r. Circūdabunt eū salices
 torrentis. q̄a instructuosi q̄q; dū
 amore uite tēporalis in seruiunt.
 antiquo hosti puersis morib; fami-
 liaris obsequunt. S̄ q̄a q̄d ei a suis
 clientib; impendat̄ audiuim̄. n̄
 etiā q̄d in illis ipse agat audiamus.
 Sequit̄. Absorbebit fluuiū et n̄
 mirabit̄. et habet fiduciā q̄d in flu-
 at iordanus in os ei. Quid hoc loco
 fluuii nomine. nisi humani gene-
 ris decursio designat. Que ue-
 lit a fontis sui origine nascendo
 surgit. sed quasi ad uia defluens.
 moriendo p̄transit. Qui autē sig-

nant² appellatione iordanis. nisi hu² q²
iam imbuti sunt sacramento baptisma-
tis. Quia em̄ redemptor n² in hoc
flumine baptizari dignat² ē. ei no-
mine debent baptizari om̄s exp²mi.
in quo hoc ipsū contigit sacramtū lap-
tismatis inchoari. Iuaq² behemoth
iste a mundi origine exortū uix pau-
cis electis euadentib; humanū gen²
in ima defluens. usq; ad redēptoris
tēpora quasi quendā in se fluuium
traxit. bene nē dī. absorbebit flu-
uiū et n̄ mirabitur. Quia ū et post
mediatoris aduentū. q̄sdā qui rec-
te uiuere negligunt. etiā fideles
n̄ t² rapit. recte subiungitur.
int p̄ Et habet fiducia qd̄ in-
fluat iordanis in os ei. Ac si apte
diceret. Ante redēptorē mundi
mundū n̄ mirat² absorbit. sed qd̄
ē acruis etiā p̄ redēptoris aduentū.
q̄sdā q̄ baptismatis sacramento signa-
ti sunt deglutire se posse confidit.
Alios nāq; sub xpianitatis nomine po-
stos deuorat. q̄a in ipso eos fidei er-
rore supplantat. Alios a rectitu-
dine fidei nequāquā deuiat. sed
ad usū prauę operationis inclinat.
Alios quantū uult in operatione in-
mundicie inflectere n̄ ualet. sed
apud semet ipsos ut in studio in-
tentionis intorquet. ut dū a carita-
te intē diuidunt. rectū n̄ sit q̄cqd̄
extrinsecus operant² et fidē tenent.
sed uitā fidei n̄ tenent. q̄a autē
apte illicita faciunt. aut ex puer-

so corde que agunt praua sunt etiā si scā
uideant². quia in nulli confitendo fideles
sunt n̄ agendo. Hinc est qd̄ uoce uertit-
tis dī. Non om̄s q̄ dicunt in dñe dñe. intra-
bit in regnū celoꝝ. Hinc rursum ait.
Quid autē uocatis me dñe dñe. et n̄ factis
que dico. Hinc paulus ait. Confitem²
se nosse dñm. factis autē negant. Hinc
iohannes dicit. Qui dicit se nosse dñm.
et mandata ei n̄ custodit. m̄dax est.
Hinc ē qd̄ de ipsa p̄ma plebe sua dñs con-
querit² dicens. Populus huclabus me
honorat. cor autē eꝝ longe ē a me. Hinc
etiā psalmista ait. Dilerunt eū in
ore suo. et lingua sua m̄tti sunt ei.
S̄ minime mirū fuit. qd̄ behemoth iste
ante lauacri undā. ante sacramta
celestia. ante corporeā p̄sentia redēp-
toris. humani generis fluuiū hiatu
p̄funde p̄suasionis absorbit. S̄ hoc
ualde mirū. hoc ualde terribile est.
q̄a multos apto ore etiā p̄ cognitio-
nē redēptoris suscipit. p̄ lauacri un-
dā polluit. p̄ sacramta celestia ad
inferni p̄fundū rapit. Dicit² q̄ dicat²
tribilit² uoce uertitatis. Absorbebit
fluuiū et n̄ mirabit². et habet fidu-
ciā qd̄ influat iordanis in os ei. Neq;
enī p̄ magno diabolus habuit. qd̄ in
fideles tulit. sed toto nē an n̄su in
illoꝝ morte se erigit. q̄s contra se
regeneratos tabesct. Nemo q̄ fidē
sibi sine operib; sufficere posse con-
fidat. cū scimus qd̄ scriptū sit. fides
sine operib; ociosa ē. Nullus behe-
moth morsū ex sola confessione fidei

plene euasisse se estimet. q̄a iā quidē flu-
 uū absorbit. sed adhuc iordanē sicut
 et totius more illius iordanis fluit.
 quotiens xpian̄ q̄sq; ad iniquitatē de-
 fluit. Os quidē ei iā fide nos suble-
 uante fugim? sed magno studio cu-
 randū ē. ne in hoc lubrica operatione
 dilabam. Si ambulandi cautela ne-
 gligit. incassū credendo rectū iter
 tenet. q̄a uia quidē fidei ad celestē
 patriā pficit. sed offendentes mini-
 me p̄ducit. **H**abem? adhuc q̄d hac in
 re subtilius p̄pendam? Hu enī q̄s p̄ ior-
 danē dixim? exp̄mi. possunt p̄ flu-
 uū designari. Qui enī fidē iā ueri-
 tatis agnouerunt. sed uiuere fidelit̄
 negligunt. recte fluuuū dici possit.
 q̄a uidelicet deorsū fluuunt. Iorda-
 nis ū hebreo uocabulo. descensio eoz
 dr̄. Et sunt n̄nulli q̄ uias uertanas
 appetentes. semetipsos abiciunt.
 atq; a uite ueteris elatione discedit.
Cūq; et̄na cupiunt. ualde se ab hoc
 mundo alienos reddunt. Dū n̄ solū
 aliena n̄ appetunt. sed etiā sua de-
 relinquunt. n̄ solū in eo gl̄am n̄ que-
 runt. sed hanc cū se obtulerit etiā
 contēpnunt. Hinc ē enī q̄d uoce ue-
 ritatis dr̄. Si q̄s uult p̄ me uenire.
 abneget semetipsū sibi. Semetipsū
 abnegat. q̄ calcato ty po sup̄bie. ante
 di oculos esse se ase alienū demon-
 strat. Hinc ps̄almista ait. Memor-
 ero tui de t̄ra iordanis. et hermonim.
Iordanis q̄pe ut dixi descensio. her-
 mon aut̄ anathema. id est alienatio

interpretatur. De terra aut̄ iordanis
 et hermonim dī remunerat. qui in
 eo q̄d semetipsū deicit atq; ase alienū
 exiit. ad conditoris sui memoriā
 reuocat. **S**antiquus hostis p̄ mag-
 no hoc n̄ habet. cū sub iure sue tyrān-
 nidis t̄rena querentes tenet. Prophe-
 ta q̄ppe attestante cognouim?. q̄a ei
 esca electa. **N**eq; enī mirū depu-
 tati eos absorbeat q̄s sup̄bia erigit.
 aut auaricia tabefacit. uoluptas
 dilatat. malicia angustat. ira in-
 flāmat. discordia separat. inuidia
 exulcerat. luxuria inq̄nans necat.
Absorbet ḡ fluuū et n̄ mirat. q̄a p̄
 magno estimat cū eos deuorat. qui
 p̄ ipsa sue uite studia deorsū curr̄t.
S illos magno pere rapere nitit. q̄s
 despectis terrenis studiis. iungi iā
 celestib; contēplat. Vnde absorbo
 fluuio. recte subiungit. Et habet
 fiducia q̄d influat iordanis in osei.
 q̄a illos insidiando rapere appetit.
 q̄s p̄ amore sup̄ne patrie a p̄sentis
 uite gl̄a semetipsos deicere agnos-
 cit. Nonnulli q̄ppe mundū dese-
 runt. et honorū transeuntū uana
 derelinquunt. et ima humilitatis
 appetentes. humane conuersatio-
 nis morē bene uiuendo transcendit.
 atq; intanta studioz arte pficiunt.
 ut signoz iā uirtutes operent. **S**
 q̄a semetipsos circūspiciendo tege-
 re negligunt. inanis gl̄e relop̄cus-
 si. peius de alto ruunt. Hinc ē enī
 q̄d et̄n̄ iudex q̄ occulta cordis ex-

pph.

Euangl.

ad

Euangl.

aminat. eiusdem ruine casu pronun-
ciat. intendat cum dicit. Multi
autem dicent in illa die domine domine.
nunc in nomine tuo prophetauimus. et
in nomine tuo demonia eiecimus. et
in tuo nomine uirtutes multas fe-
cimus. Et tunc confitebor illis.
quia nunquam noui uos. Discedite a me
quia operamini iniquitatem. nescio qui
estis. Hinc etiam per prophetam dicit. Uo-
cabit dominus iudicium ad ignem. et deuo-
rabit abyssum multum. et comedet par-
tem domus. Iudicium quippe ad ignem uo-
cat. cum iusticie sententia ad pena-
m eternae concretionis ostendit.

Et multum abyssum deuorat. quia iniquis
atque inconspicibiles hominum mentes con-
cremat. que nec se hominibus. etiam sub
signorum miraculis occultant. Pars
autem domus comedit. quia illos quos ge-
benna deuorat. quos quasi in se
actibus de electorum numero se esse glo-
riant. Qui ergo hic iordanus. ipsi il-
lic pars domus uocant. Antiquus ergo
hostis habet fiduciam quia in osee ior-
danus influat. quia nunquam callidita-
tis sue insidus eos etiam quos electi pu-
tant necat. Sed cum cordis duriciam
non ista uerba domini perturbent. Cuius
mentis constantia non ab intus cogitati-
onum radicibus quatiatur. Cum hostis in-
tente esse contra nos fortitudinis de-
monstrat. nullumne erit consolationis
adutorum. Erunt certe. Nam sub-
dit. In oculis eius quasi amo capiet
eum. Notandum ualde est quod scripturae

Pph

sue uerba misericorditer temperans deus. mo-
do nos asperis incitationibus terret. modo
blandis consolationibus refouet. et terro-
re fontis miscet et fontem terrori. ut dum
circa nos utrumque mira magisterii arte
reperatur. nec desperare inueniamur
erit. nec incaute securi. Nam cum behemo-
thi astutas insidias atque effrenatas
uires multiplicibus sententis indicasset.
patris unigeniti filii sui redemptoris nostri
commendat aduentum. et quo ab illo or-
dine behemoth iste sit perundus insi-
nuat. ut quia cor nostrum narrata illius
uirtute perculerat. metorem nostrum etiam
indicata eius perditione releuaret. Igitur
postquam dixit. absorbebit fluum et non
mirabitur. et habet fiduciam quod influat
iordanus in osee. ipsum ilico aduentum
domine incarnationis annunciat dicens.
In oculis eius quasi amo capiet eum. Quis
nesciat quod in amo esca ostendit. acu-
leus occultat. Esca enim puocat. ut
aculeus pungat. Dominus itaque non ad hu-
mani generis redemptionem ueniens.
uelit quendam de se innecte diaboli
hamum fecit. Assumpsit enim corpus. ut in
eo behemoth iste quasi carnis esca
sua mortem appeteret. Quam mortem
dum in illo iniuste appetit. nos quos
quasi iuste tenebat amisit. In amo
ergo eius incarnationis captus est. quia
dum in illo appetit esca corporis. trans-
fixus est aculeo diuinitatis. Ibi quippe
inerat humanitas. que ad se deuorato-
rem duceret. ibi diuinitas que perforaret.
Ibi apta infirmitas que puocaret. ibi

occulta uirtus que raptoris faucē trans-
 figeret. In amo g̃ captus ē. q̃a inde inte-
 rit. unde deuorauit. Et quidē behe-
 moth iste filiū dī incarnatū nouerat.
 sed redemptionis nr̃e ordinē nescie-
 bat. Sciebat enī qd̃ pro redēptione
 nr̃a incarnatus dī fuerat filius. sed
 omīno qd̃ idē redēptor nr̃ illū mori-
 endo transfigeret nesciebat. Vnde &
 bene dīr. In oculis ei quasi amo capi-
 et eū. In oculis q̃ppe habere dicim̃.
 qd̃ corā nobis positū uidem̃. Antiquū
 ū hostis humani generis redēptorē
 ante se positū uidit. quē cognoscendo
 confessus. confitendo p̃mutt̃ dicens.
 Quid nobis et tibi fili dī. Venisti ante
 tēp̃ torquere nos. In oculis itaq; sius
 hāmo captus ē. q̃a et cognouit et memor-
 dit. et cognouit prius quē p̃tmesceret.
 et tam post n̄ timuit. cū in illo quasi es-
 cā pp̃am mortē carnis esuriret. Igit̃
 q̃a caput nr̃m qd̃ p̃ se fecit audiuim̃. n̄c
 p̃ mēbra sua qd̃ faciat audiam̃. Sequit̃.
 Et insudib; p̃forabit nases ei. Quid ali-
 ud sudes id est palos accipim̃. q̃ uideli-
 cet exacuim̃ ut figant̃. nisi acuta scōz
 cōsilia. que hui' behemoth nases p̃fo-
 rant. dū sagacissimas ei insidias et ui-
 gilando circūspiciunt. & superando
 transfigunt. Per nases ū odor tra-
 hit̃. et ducto flatu hoc agūt. ut reserū
 que longe est posita agnoscat. Nariy;
 g̃ behemoth callide ei insidie designan-
 tur. p̃ quas sagacissime nitit̃ & oecal-
 ta nr̃i cordis bona cognoscere. et hec
 pessima psuasionē dissipare. In sudib;

euangl

naq; dñs nases ei p̃forat. quia callidas
 ei insidias acutis scōz sensib; penetrans
 enervat. Sepe aut̃ bonoz uias tanta
 insidians arte circūuolat. ut p̃ ea que
 ab eis bene gesta cognouerit. ad ma-
 licia aditū querat. Nā unde aliū
 largiri quid conspicit. inde alium
 in discordie flāma succendit. et cū
 hunc respicit misereri. illi psuadet
 irasci. & dū bonū quasi n̄ cōmunit̃
 factū insinuat. concordēs animos
 a bono gr̃e cōmunis abscedit. Quia
 iustoz enī n̄tes ad mala suadendo
 n̄ ualet frangere. bonus satagit actib;
 int̃ eas mala seminare. S̃ sci uiri
 has ei insidias tanto celerius uincunt.
 quanto & subtilius deprehendunt.
 Id̃ melius ostendim̃. si unū de mul-
 tis assertorib; ueritatē in testimonū
 paulū uocem̃. Sub quo qd̃a corin-
 thius dū incesti faciū p̃petrasset. cū
 doctor egregius in carnis interitu
 ad satisfactionē penitentię satanę
 tradidit. et indie dñi saluū ei sp̃m
 reseruauit. Magna q̃ppe arte
 magister u ipsi est traditus coactus
 in pena. cui sponte ē substratus in
 culpa. ut q̃ auctor fuerat ad uitū
 neq̃cie. ipse flagellū fieret discipli-
 ne. Qua tam bene gesta penitentiā
 dū cognouisset corinthios sup̃ eū
 iā misericordit̃ motos ait. Cui ali-
 qd̃ donastis et ego. Nā et ego qd̃ do-
 nauit. siquid donauit pp̃t̃ uos in p̃so-
 na xpi. Cōmunionis itaq; gr̃am
 cogitans ait. Cui aliqd̃ donastis & ego.

paul?

paul?

Ac si diceret. Abono uirō n̄ dissentio. meū
sit q̄cqd̄ ipsi fecistis. Atq; max subdidit.
Et ego siquid donauim p̄t̄ uos. Ac si dice-
ret. Vestris actib; bonū addidi. q̄cqd̄ p̄t̄
uos misericordiā feci. Un̄ ḡ est utilitas
bonitas mea. mea ē utilitas bonitas uir̄.
Qui ipsā max cōpagē cordū in qua sic
tenet̄ adiungens subdit. In p̄sona x̄pi;
Cui uelut si dicere p̄sumam. quare ce-
pta caute discipulis copulas. quare ut
te illoꝝ ut illos tuas actionib; tā sol-
licita m̄te conformas. ilico subiun-
git. Vt n̄ circūueniam̄ a satana.
Cui sagaces insidias quā acuto sensu
transfigat insinuat subdens. Non
enī ignoram̄ cogitationes ei. Ac si
uerbis aliis dicat. Acuti auctore
d̄no sudes sum. & nares behemoth
istius subtilit̄ circūspiciendo pene-
tram̄. ne hoc qd̄ bene mens incho-
at. ipse in malicie finē uertat. Possit
p̄sudes acuta ipsius p̄ carnē mani-
festa sapientie uerba signari. ut
q̄a narib; odor trahit. p̄ behemoth
nares illa antiq̄ hostis exploratio
figuret. qui cū d̄m incarnatū esse
dubitaret. h̄c expectis miraculis
uoluit tēptando cognoscere dicens.
Si filius d̄i es. dic ut lapides isti panes
fiant. Quia ḡ signoz̄ indicul̄ odo-
rē diuinitatis ei cognoscere concu-
puit. quasi flatū narib; traxit.
S̄ dū ei p̄t̄n̄ responderet. n̄ in pane
solo uiuit homo. & n̄ tēptabis d̄m
d̄m tuū. quia sententiarū suarū
acuminib; indagatiōe antiq̄ hostis

ueritas p̄culta. quasi nares ei sudib; p̄fo-
rauit. S̄ quia behemoth iste puaria
fraudū argumta distendit. adhuc
adiuncto et alio nomine uocat. Nam
subdit. An extrahere poteris leuiathan
hamo. Leuiathan q̄ppe. additantiū
eoz̄ d̄r. Quoz̄ uidelicet. nisi hominū
q̄b; semel culpā p̄uaricationis intulit.
et hanc usq; ad eternā mortē cotidie
pessimis suggestiōib; extendit. Quib;
dū reatū fenore peccati multiplicat.
penas p̄culdubio sine cessatione coa-
ceruat. Potest q̄q; leuiathan etiā p̄ ir-
risionē uocari. Primo q̄ppe hominū
p̄suasione callida diuinitatē se addi-
turū p̄hibuit. sed in mortalitatē tu-
lit. Additantiū ḡ hominū p̄rri-
siōnē dici potuit. quib; dū hoc qd̄ non
erant se addere spondet. etiā qd̄ erant
fallendo subtrahit. S̄ leuiathan iste
hamo captus est. q̄a in redemptore
nr̄o dū p̄satellit̄es suos. esca corporis
momordit. diuinitatis illū aculeus
p̄forauit. Quasi ham̄ q̄ppe fauces
gluttientis tenuit. dū in illo et esca
carnis patuit. quā deuorator appete-
ret. & diuinitas passionis tēpore la-
tuit que necaret. In hac q̄ppe aqua
rū abyssū. id est in hac in m̄sitate ge-
neris humani ad om̄iū mortē inhi-
ans. uitā pene om̄iū uorans. huc illuc.
q; apto ore cetus iste ferebat. sed ad
mortē ceti istius hamus in hac aqua
rū p̄funda atq; caliginosa mira ē dispo-
sitione suspensus. Huius hamus linea illa
ē p̄ euangl̄m antiquoz̄ patrū p̄pago

paul?

itē.

itē

Euangl̄

itē

Evangl

memorata. Nā cū dī abrahā genuit
 isaac. isaac genuit iacob. cūq; ceteri
 successores interposito ioseph nomine
 usq; ad mariā uirginē describantur.
 quasi quēdā linea torquet. in cuius
 extremo incarnat dñs idē ham iste
 ligaretur. quē in his aquis humani
 generis dependentē apto ore istecet
 appeteret. sed eo p satellitū suoz se-
 utiā morso. mordendi uires ultra
 n̄ haberet. Ne q̄ iste humanis morib;
 cetis insidians. quos uellet ultra deuo-
 raret. ham hic fauces raptoris tenuit.
 et sese mordentē momordit. Incar-
 nationē ḡ unigeniti filii fideli famu-
 lo indicans dñs ait. An extrahere po-
 teris leuathan hamo. subaudis ut
 ego. q̄ ad raptoris mortē incarnatū
 unigenitū filiū mitto. In quo dū
 mortalis caro conspicit. & immortalitatis
 potentia n̄ uidetur. quasi ham
 quidā inde deuorantē perimit. unde
 acūm potentie quo transfigat occul-
 tat. Sequit. Et fune ligabis linguā
 ei. subaudis ut ego. Scriptura enī
 sacra fune aliquando dimensionū sor-
 tes. aliquando peccata. aliquando autē
 fidē designare consuevit. Nā ppter
 hereditarias dimensionū sortes dī.
 Funes ceciderunt in in p̄claris. etenū
 hereditas mea p̄clara ē mihi. Funes
 q̄ppe in p̄claris cadunt. dū p humi-
 litatē uite sortes nos patrie melio-
 ris accipiunt. Rursū q̄ fune pecca-
 ta signant. p̄phetā dī. Ve q̄ trahitis
 iniquitates in funiculis uanitatis.

dat.

p̄ph.

In funiculis nāq; iniquitas uanitatis trahit.
 dū p̄ augmentū culpa p̄elat. Unde p
 psalmistā dī. Funes peccatorū circūplexi
 sunt me. Quia enī funis addendo tor-
 quetur ut crescat. n̄ in merito pecca-
 tū fune figurat. q̄d p uerso corde se-
 pe dū defendit multiplicat. Rursū
 fune fides exprimit. salemone restan-
 te q̄ ait. Funiculus triplex difficile
 rūpit. q̄ uidelicet fides que de cog-
 nitione trinitatis ab ore p̄dicantiū
 textit. fortis in electis p̄manens. in
 solo rep̄boꝝ corde dissipat. Hoc itaq;
 loco funis nomine. siue peccatū seu
 fidē nil obstat intelligi. Incarnat
 dñs etenū n̄r fune leuathan lin-
 guā ligauit. q̄a in similitudine car-
 nis peccati apparuit. et omīa erro-
 rū ei p̄dicantiā dāpnauit. Vnde
 paulo attestante dī. Et de pecca-
 to dāpnauit peccatū. Fune lin-
 guā ligauit. q̄ p similitudinē car-
 nis peccati ab electoꝝ suoz cordib;
 cuncta ei fallacie argumta destru-
 xit. Ecce enī apparente in car-
 ne dño leuathan lingua ligata
 ē. q̄a ueritate ei cognita. ille fal-
 sitatis doctrine tacuerit. Vbi enī
 nē est achademicoz error. qui
 certe conant̄ astruere certū ee
 nihil. Quia impudentes fronte
 assertionib; suis fidē ab audito-
 rib; exigunt. cū uera esse nulla
 restant. Ubi mathematicoz
 supersticio. q̄ dū signoz cursus
 suspiciunt. uitas hominū in fide

dat

Salemon.

paul

rū momenta suspendunt. Quorū
apte doctrinā sepe geminorū nati-
uitas dissipat. qui cū uno eodēq; mo-
mento hora pdeant. n̄ in una con-
uersationis qualitate pdurant. Vbi
tot pdicamta falsitatis. Quē enu-
merare refugim. ne ab exponendi
ordine longe recedam. Scuneta
iā erroris doctrina conticuit. quia
leuiathan linguā dñs incarnatio-
nis suę fune constrinxit. Unde
bene etiā p prophetā dr. Et deso-
labit dñs linguā maris egypti.

Lingua q̄ppe maris est scientia doc-
trine secularis. Bene autē mare
egyptū dr. quia peccati obscurita-
te fuscatur. Linguā ḡ maris egypti
dñs desolat. quia hui mundi falsā
sapientiā p carnē se ostendendo
destruxit. Fune ḡ leuiathan lin-
gua constringit. q̄a p similitudine
carnis peccati ligata ē pdicatio
uetusti pdicatoris. Si autē fides
fune signat. idem nobis iterū in-
tellectus innuit. quia dū p pdica-
tores scos in mundo fides trinita-
tis innotuit. contra electorū m̄tes
erūpere mundi doctrina cessauit.

Vnde bene dñs p prophetā dr. Tu
disrupisti fontes et torrentes. tu
exsiccasti fluuios etiam. Et etiam
q̄ppe int̄pretat̄ fortis. Et quis est
hic. nisi de quo p euanglīm ueritas
dicit. nemo potest uasa fortis in-
gressus domū diripere. nisi prius
forcē alliger. Fontes itaq; et tor-

rentes dñs disrupit. dū in aptorū suorū
cordib; fluuenta ueritatis aperuit. De
quib; p prophetā rursū aliū dr. Hauri-
etis aquas in gaudio de fontib; saluato-
ris. Adeorū q̄ppe doctrinā sitientes pgi-
mus. et ueritate plenas cordiū nrōrū
lagunculas reportam. S̄ emanantib;
suis fontib; etiam fluuios exsiccauit.
dū doctrinā fortis et maligni sp̄s ostenso
radio suę ueritatis arefecit. Leuiathan
ḡ lingua fune stringit. q̄a extensa fide-
trinitatis. errorū pdicamta siluerunt.
S̄ q̄a iā se apte extollere n̄ ualet. huc il-
lucq; circueus p insidias mordet. Ori-
ra autē miscda contra hē p nobis dñs
iugulat. atq; eū et in hoc qd fraudib;
molit̄ expugnat. Unde subdit. Nūqd
pones circulū in narib; ei. Sic p nare
insidie. ita p circulū diuine uirtutis
om̄ipotentia designat. quę cū appre-
hendi nos tēptationib; phibet. miris
ordinib; antiq̄ hostis insidias circūplec-
tens tenet. Circulus ḡ ei in narib; po-
nit̄. dū circūducta p̄tectionis sup̄ne
fortitudine ei sagacia retinet. ne
contra infirmitates hominū tantū
p̄ualeat. quantum pditionis argum̄to
latent̄ explorat. Potest etiā circuli
nomine occulti iudicii aduitorū de-
signari. qd in hui behemoth narib; po-
nit̄. dū a callida sua crudelitate refre-
nat̄. Unde bene p prophetā cū ab ista
helitarū lesione phibet. regib; babilonis
dr. Pona circulū in narib; tuis. Ac si ap-
te diceret. Cogitando insidias suspiras.
sed explere quę appetis n̄ ualendo. om̄i-

pph.

ad

euangl

potentie mee circulu in narib; por-
 tas. ut cu bonoz morte ardentius
 anhelat. ab eoz uita uacuis redeat.
 Qd ubi hoc loco circulu. hoc scriptura
 sacra p iohanne in apocalypsi falce
 uocat. **A**nt eni. Vidi et ecce nubes
 candida. et sup nubē sedentē simi-
 lem filio hominis. habentē in capi-
 te suo coronā aureā. et in manu
 sua falcē acutā. Potestas eni diui-
 ni iudicii q̄a undiq; stringit cir-
 culus dr̄. Et quia intra se omnia
 incidendo cōplectit. falcis appel-
 latione signatur. In falce eni quicqd
 incidit. quaquā uersū flectit. int̄ cadit.
 Et q̄a potestas supni iudicii nullatenus
 euitatur. intra ipsā q̄ppe sum̄ quoli-
 bet fugere conem̄. Recte cū uentur̄
 iudex ostendit. falcē tenere phibet.
 q̄a cū potent̄ ad omnia obuiat. inciden-
 do circūdat. Esse se intra iudicii falcē
 uidit ppheta cū diceret. Si ascende-
 ro in celum tu illic es. si descendero
 in infernū. ades. Si supsero pennas
 meas ante lucē. et habitauero in pos-
 tremo maris. etenim illic manū tua
 deducet me. et tenebit me dextera
 tua. Intra quandā se falcē uidit. cū
 in nullo sibi loco patere fugē aditū
 posse cognouit dicens. q̄a neq; ab ori-
 ente. neq; ab occidente. neq; a deser-
 tis montib; subaudis patet uia fugi-
 endi. Atq; mox ipsā supne potentie om̄i-
 modā cōphensionē subdens ait. qm̄ d̄s iu-
 dex est. Ac si diceret. Fugiendi uia un-
 diq; d̄est. q̄a ille iudicat. q̄ ubiq; est. **D**i-

una itaq; iudicia sicut signant̄ falce.
 q̄a circūuallantia incidunt. ita expri-
 munt̄ circulo. q̄a undiq; stringunt. In
 leuiathan itaq; narib; adnō circulus
 ponit̄. q̄a iudicii ei potentia in insi-
 diis suis ne quantū uult p̄ualeat coar-
 tatur. **D**icat̄ ḡ. Nūqd̄ pones circulu
 in narib; ei. subaudis ut ego. q̄ astutas
 ei insidias omnipotenti iudicio strin-
 go. ut nec tantū temptet quantū ap-
 petit. nec tantū capiat quantū tēp-
 tat. **S**equit̄. **A**nt armilla p̄ fora-
 bis maxillā ei. **A**b intellectu circu-
 li armilla n̄ discrepat. q̄a ipsa quoq;
 hoc ubi ponit̄ ambiendo constringit.
S̄ q̄a armilla latius tendit̄. p̄ armillā
 occulta ei iudicii erga nos p̄tectio
 impensior designat̄. Armilla ḡ d̄ns
 maxillā leuiathan istius p̄forat. q̄a
 ineffabili miscde sue potentia sic
 malicie antiq̄ hostis obuiat. ut ali-
 q̄ndo eos etiā q̄s iā cepit amittat.
 & quasi ab ore istius cadunt. q̄ post
 p̄petratas culpas ad innocentiam re-
 deunt. Quis eni ore illi semel rap̄t
 maxillā ei euaderet. si p̄forata n̄
 esset. **A**nnon in ore petrū tenuit.
 cū negauit. **A**nnon in ore dauid
 tenuit. cū intante se luxurie uo-
 raginē mersit. **S**̄ dū ad uitā uterq;
 p̄penitentiam redit. leuiathan iste
 eos aliquā quasi p̄ maxille sue fora-
 men amisit. **P**er foram̄ ḡ maxille
 ab ei ore subtracti sunt. q̄ p̄ p̄petra-
 tionē tante neq̄ie penitendo re-
 dierunt. Quis aut̄ hominū leui-

Euangl.
 lib reg.

porat.

tit.

tit.

than istius os euadit. ut illicita nul-
la committat. **S** hinc cognoscim^{us} qu^{oniam}
tū redēptori humani generis de-
bitores sum^{us}. qu^{oniam} solū nos in ore le-
uathan ire phibuit. sed ab ore
etiā redire concessit. qu^{oniam} spē pecca-
tori nō abstulit. qu^{ia} maxillā ei ut
euadendi uia tribueret pforauit.
ut saltē post morsū fugiat. qu^{oniam} incau-
tus prius nequaquā morderi
metuebat. Vbiq; g^o nobis occurrit
supna medicina. quia et dedit ho-
mini pcepta ne peccet. et tamen
peccanti dedit remedia ne despe-
ret. Unde et cauendū sumopere
est. ne qu^{is} delectatione peccati le-
uathan istius ore rapiat. et tamē
si raptus fuerit. nō desperet. qu^{ia} si
peccatū pfecte lugeat. ad huc fo-
ram in maxilla ei inuenit p quod
euadat. iā dentib; terit. sed ad
huc si euadendi querit uia. in max-
illa ei inuenit foram. Habeat etiā
captus q̄ exeat. q̄ p̄uidere noluit
necaperet. Quisq; g^o nō dū captus
ē. maxillā ei fugiat. Quisq; g^o iā
captus ē. in maxilla foram querat.
P uis q̄ppe ac iustus ē conditor n^{ost}r.
S nemo dicat. qu^{ia} pius ē uenialit^{er}
pecco. et nemo q̄ peccauerit dicat.
qu^{ia} iustus ē de peccati remissione
despero. Relaxat enī d^{eu}s facin^{os} qd
deflectur. sed ppetrare q̄sq; timeat.
qd̄ si digne deflectere possit ignorat.
A nte culpā g^o iusticiā metuat. post
culpā tamē de pietate p̄sumat. neq;

ita iusticiā timeat. ut nulla spei con-
solatione conualescat. neq; ita confi-
dat de misericōdia. ut adhibere uulnerib;
suis digne penitentie negligat me-
dicinā. sed quē p̄uidet sibi pie parce-
re. semp etiā cogitet districte iudi-
care. Sub pietate itaq; ei spes pecca-
toris gaudeat. sed sub districtione illi
penitentie correctio contremiscat.
S pes g^o p̄sumptionis n^{ost}r^e habeat etiam
morsū timoris. ut ad corrigenda pec-
cata iusticia iudicantis terreat. quē
ad fiduciā uenie grā parentis in-
uitat. Hinc enī p̄ quendam sapientē
d^{eu}s. **N**e dixeris miserationes d^{eu}i
multe. peccatorū meorū nō memora-
bit. Pietatē nāq; ei p̄tū cō iusticiā
subdidit dicens. Misericōdia enī et ira
ab illo. **D**iuina itaq; clementia max-
illā behemoth istius pforans. ubiq;
humano generi misericorditer
et potēt^{er} occurrit. quia nec libe-
ro admonitiōnē p̄cauendi tacuit.
nec capto remediū fugiendi sub-
traxit. **A**d hoc q̄ppe in scriptura
sacra uiroz talium. id est dauid et
petri peccata sunt indita. ut cau-
tela minorū sit ruina maiorū. **A**d
hoc ū utrozq; illic et penitencia
insinuat^{ur} et uenia. ut spes pereun-
tium. sit recuperatio p̄ccatorū. **D**e
statu g^o suo dauid cadente. nemo
supbiat. de lapsu etiā suo dauid
surgente. nemo desperet. **E**cce
quā mirabiliter scriptura sacra eodē
uerbo supbos p̄mitt. q̄ uerbo humiles

leuat. Vnā nāq; rem gestā retulit.
 et diuerso modo sup̄bos q̄dem ad humili-
 tatis formidīnē. humiles ū ad spei fidu-
 ciā reuocauit. O inestimabile noui gene-
 ris medicamētū. q̄d uno eodēq; ordine
 positi. et p̄mendo tumentia exsiccat.
 et subleuando amentia infundit. De
 maiorū lapsu nos terruit. sed de re-
 paratione roborauit. Sic q̄ppe semp.
 sic nos diuine dispensationis miscēda a-
 sup̄bientes reprimat. et ne ad desperati-
 onē corruam. fuleat. Vnde et etiā per
 moysen ammonet dicens. Non acci-
 pies loco pignoris superiorē aut infe-
 riorē molā. Accipere nāq; aliq̄ndo
 dicim̄ auferre. Unde et aues ille
 que rapiendis sunt auib; aude acci-
 pitres uocant. Vnde et paulus ap̄t̄s
 dicit. Sustinetis enī si quis deuorat.
 si q̄s accipit. Ac si diceret. si q̄s rapit.
 Pignū ū debitoris ē. confessio peccatoris.
 A debitore enī pignū accipit. cū a pec-
 catore iā peccati confessio tenetur.
 Superior aut et inferior mola est. spes et
 timor. Spes q̄ppe ad alta subuehit. ti-
 mor aut cor inferius p̄mit. S̄ mola
 superior et inferior ita sibi necessario
 iungit. ut una sine altera inutilit̄ ha-
 beat. In peccatoris itaq; pectore inces-
 sant debet spes et formido coniungi.
 q̄a in cassū miscēdam sperat. si n̄ etiā ius-
 ticiā timeat. in cassū iusticiā metuit.
 si n̄ etiā de miscēda confidat. Loco ḡ
 pignoris mola superior aut inferior
 tolli phibet. q̄a q̄ peccatori p̄dicat.
 tanta dispensatione cōponere p̄dica-

tionē debet. ut nec derelicta spe timo-
 rē subtrahat. nec subtracta spe in so-
 lo cū timore derelinquat. Mola enī
 superior aut inferior tollit. si p̄ p̄di-
 cantis linguā in peccatoris pectore
 aut timor aspe. aut spes at timore
 diuidat. S̄ q̄a exigente causa da-
 uid ad medū deducto tanti facino-
 ris memoriā fecim̄. lectoris fortas-
 se animū mouet. cur om̄s d̄s eos q̄s
 in p̄petuū eligit. q̄s ad donoz q̄q; spū
 aliū culm̄ assumit. illesos a corpo-
 ralib; uituis n̄ custodit. Vnde quia
 satis fieri citius credim̄. breuit̄ re-
 spondem̄. Nonnulli enī p̄ accepta
 dona uirtutū. p̄ in pensā grām bo-
 noz operū. in sup̄bie uitū cadunt.
 sed tam̄ q̄ ceciderunt n̄ agnoscunt.

P̄inde contra eos hostis antiquus
 q̄a iā interius dominat̄ etiā exte-
 rius seuire p̄mittit. ut q̄ in cogita-
 tione elati sunt. p̄ carnis luxuriā
 p̄sternant̄. Scim̄ aut̄ q̄a aliquando
 min̄ est incorporis corruptionē
 cadere. quā cogitatione tacita ex
 deliberata elatione peccare. S̄ cū
 min̄ turpis sup̄bia credit̄. minus
 uitat̄. Luxuriā ū eo magis erubef-
 cunt homines. quos simul om̄s tur-
 pē nouerunt. Vnde sit plerūq; ut
 n̄nulli post sup̄biā in luxuriā
 corruentes. ex apto casu malū cul-
 pē latentis erubescant. et tē etiā
 maiora corrigunt. cū p̄strati in
 minimis grauius confunduntur.
 Reos enī se int̄ minora conspiciunt.

lib̄ reḡ

moyses

paulus

q̄ se liberos inter grauiora crediderit.
Quia ḡ pia dñi dispensatione laxatus
nonnūquā behemoth iste de culpa ad
culpā trahit. et dū plus peccat. inde
eū quē ceperat amittit. atq; unde
uicisse cernit inde superat. confi-
derare libet intra munitū gr̄e si-
nū. quanto d̄i misericōe fauore nos
continet. Ecce q̄ de uirtute se extu-
lit. p̄ uitū ad humilitatē redit.
Qui n̄ accepit uirtutib; extollitur.
n̄ gladio sed ut ita dixerim medi-
cāmto uulnerat. Quid est enī uir-
tus. nisi medicāmto. Et q̄d est ui-
tū. nisi uulnus. Quia ḡ nos de
medicāmto uuln̄ facim̄. facit ille
de uulnere medicāmto. ut q̄ uir-
tute peccatū. uitio curem̄. Nos n̄q;
uirtutū dona retorquem̄ in usu
uitioꝝ. ille uitioꝝ illecebras assumit
in arte uirtutū. et salutis statū pec-
tat ut seruet. ut q̄ humilitatē cur-
rentes fugim̄. ei saltē cadentes he-
ream̄. S̄ int̄ hec sciendū ē. q̄d pleriq;
hominū. q̄ in multis corruunt. ar-
tius ligant̄. Cūq; eos behemoth iste
ex uno uitio peccat ut condecant.
ex alio q̄q; illigat ne surgāt. Consi-
deret itaq; homo. eū quo aduersario
bellū gerat. si iā se in aliq̄ deliq̄sse
ppendit. saltē ad culpā p̄trahi ex
culpa p̄timeat. ut studiose atten-
tur uulnera q̄b; frequent̄ int̄ficiat.
q̄a ualde rarū est. q̄d hostis n̄ elec-
toꝝ salutē etiā uulnerib; seruit.
Maxilla tam̄ behemoth istius p̄forata

intelligi et alit̄ potest. ut in ore tene-
re dicatur. n̄ q̄s iā p̄fecte peccato im-
plicat. sed quos ad huc peccati p̄suasi-
onib; tēptat. quatin̄ ei quēlibet
mandere sit. de peccati eū delectatio-
ne tēptare. Mandendū quidē sed
n̄ deglutendū acceperat paulū. qn̄-
do illū post tot reuelationū sublimia
stimulus carnis agitabat. Tunc ḡ eū
contra illū licentiā tēptationis ac-
cepit. in maxilla eū tenuit sed p̄fo-
rata. Qui ū elatus perire poterat.
tēptatus est ne periret. Tēptatio
ḡ illa n̄ uorago uitioꝝ sed custodia
meritoꝝ fuit. quia leuiathan iste
fatigando eū in afflictione contriuit.
sed non in culpa capiendo deuorauit.
Elatos aut̄ in scūtate uiros n̄ amitteret.
nisi tēptaret. Sc̄i quippe n̄ essent q̄
de sc̄itatis gl̄a sup̄birent. et tanto sub
ei iure caderent. quanto se in suis uir-
tutib; eleuarent. S̄ miro dispensati-
onis ordine dū tēptantur humili-
ant̄. dū humiliant̄ euis esse iā desi-
nunt. Bene ḡ maxilla behemoth
istius p̄forata d̄r. q̄a electos d̄i unde
conterit inde amittit. unde tēptat
ut p̄dat. agit inde ne pereant. An-
tiquus itaq; hostis occultis d̄i dispen-
sationib; seruiens. sc̄orū animas ad
interitū tēptat uolens. sed ad reg-
nū temptando seruat inuitus.
Maxilla ḡ ei p̄forata est. q̄a eos q̄ tēp-
tando idest mandendo conterit.
quasi eos eū deglutit amittit. Qd̄
q̄a n̄ humana sed diuina p̄udentia

agitur. ut similitati iustorum ipsa uetus
 ti aduersariu astutia suffragetur.
 quatinus cum electos temptat. eos magis
 temptando custodiat. bene ad bea-
 tum iob dicitur. Aut armilla perforabis max-
 illam eius subaudis ut ego. qui prouide cuncta
 disponens. electos meos inde robustius
 in integritate custodio. unde
 eos per maxillam leuiathan istius labefac-
 tare. quasi aliquomodo ab integritate
 proutto. Sequitur. Numquid multipli-
 cabit ad te preces. aut loquetur tibi mol-
 lia. subaudis ut in. Si enim ad personam
 filii hęc uerba referantur. incarnato
 ei mollia loquebat cum diceret. Scio
 quis es. scilicet dei. Ad quem leuiathan iste
 multiplicauit preces. cum per subditam si-
 bi legionem dixit. Si eicis nos. mitte
 nos in gregem porcorum. Quamuis intel-
 ligi aptius potest. quia ad dominum preces
 multiplicat. cum extrema die iudi-
 cii iniqui que eius corpus sunt sibi parci
 deprecantur. cum membra eius uidelicet
 reprobis sero clamantes dicunt. domine
 domine. aperi nobis. Quibus primum respon-
 det. Nescio uos unde estis. Tunc etiam
 domino per membra sua mollia loquitur.
 quando multi ex eius corpore dixe-
 runt. domine domine. in nomine tuo
 prophetauimus. et in tuo nomine de-
 monia eiecimus. et in tuo nomine
 uirtutes multas fecimus. Mollia
 quippe deprecantes dicunt. cum eius nomi-
 ni replicant que fecerunt. sed
 duro corde illa cum facerent. in sua
 laude rapuerunt. Unde mox audi-

unt. nescio qui estis. Sequitur. Numquid
 feriet tecum pactum subaudis ut mecum.
 Et accipies eum seruum sempiternum. subau-
 dis ut ego. S ualde sollerter intu-
 endum est. quod pactum cum domino leuiathan
 iste feriat. ut sempiternum ab eo ser-
 uus habeat. In pacto namque discordan-
 tum partium uoluntas implet. ut ad
 uotum suum quisque perueniat. et uirgula
 desiderato fine concludat. Antiquus
 itaque hostis a sinceritate diuine in-
 nocentie malicie sue succensus fa-
 ce discordat. sed ab eius iudicio etiam
 discordando non discrepat. Nam uiros
 iustos semper maliuole temptare appe-
 tit. sed tamen hoc dominus ut misericorditer
 fieri ut iuste permittit. Hęc ipsa
 temptationis licentia pactum uocatur.
 in qua et desiderium temptatoris agitur.
 et tamen per eam miro modo uoluntas
 iusti dispensatoris implet. Gru-
 diendos enim sicut et nuperrimè elec-
 tos suos dominus sepe temptatori subigit.
 sic per paradisi claustra. per terna celi
 secreta. ne reuelationum magnitu-
 dine paulus extolli potuisset ei sa-
 tane angelus datus est. Sicut prefati
 sumus ipsa hac temptatione disponit.
 ut qui elati perire poterant. humi-
 liati adulatione seruentur. Secreto
 ergo dispositionis ordine. unde seui-
 re permittit iniquitas diaboli. unde
 pie perficit benignitas dei. Et bene
 ex hoc pacto quod cum domino ferire dicitur ser-
 uus accipi prohibetur. quia inde ob-
 temperat nitibus. superne gratie. unde

1re

luang

1re

1re

1re

Paul

ex erret irā nequissime uoluntatis sue.
Seruus ḡ ex pacto ē: qui dū uoluntate suā
implere pmittit. a sup̄m̄ consiliu uolun-
tate ligatur. ut electos dī sicut dictū
est uolens temptet. et temptando
nesciens probet. S' quia tādū in hac
uita electos usib; seruit. quādiu ma-
licie sue nequā temptationib; exer-
cere potuerit. hoc aut in loco ad dño
n̄ solū ex pacto seruus. sed sempit̄n̄
seruus accipi dr̄. Inuestigare cōpel-
limur. qm̄ et post p̄sentis uite t̄minū
seruire cū dño in perpetuo demon-
strem̄. Neq; enī tunc iustos celesti
felicitate polentes adhuc tēptare
pmittit. cū ante eoz; oculos et̄n̄
gehennę ignib; mancipat. quia ne-
quaquā in illa sup̄na patria tēptati-
onib; erudiendi sunt. in qua iā p̄ tēp-
tationū laborib; remunerant; sed
tunc leuiathan iste cū suo corpore.
reprobis uidelicet om̄ib; flāmis utri-
cib; traditur. q̄b; sine fine cruciet̄.
q̄s scilicet cruciatus dū iusti conspi-
ciunt. in dī laudib; crescunt. q̄a e-
in se cernunt bonū q̄ remunerati
sunt. et in illis inspicunt supplicū
q̄ euaserunt. Ita enī tē pulchra
erit uniuersitas. dū et gehenna ius-
te cruciat impios. et eterna felicitas
iuste remunerat pios. Sicut enī
niger color in pictura subternit;
ut sup̄iectus albus. ut rubeus pul-
chrior ostendatur. ita tunc etiā
malos bene ordinans d̄s. feliciora ex-
hibet gaudia beator; ostensif ante

eoz; oculos supplicū reprob; et quāquā
illud exuisione dominici eoz; gaudiū
n̄ sit quo crescat. magis tam auctori
suo esse se debitores sentiunt. quando
et bonū cernunt qd̄ iuste remunera-
ti percipiunt. et malū qd̄ misericordit̄
admitti uicerunt. Iḡ si utilitati
iustoz; et huc tēptatio leuiathanis
et illic dāpnatio p̄ficiat. sempit̄nus
seruus ē dū dī laudib; nesciens seruit.
et illic ei' pena iusta. et huc uoluntas
iniusta. Sequit̄. Nūqd̄ illudis ei
quasi auis. Qd̄ est qd̄ aduersarius
nr̄ p̄us behemoth postmodū leuia-
than dr̄. nē ū auis in p̄ditionis sue il-
lusionē cōparat̄. Behemoth quippe
ut dixim̄ belua ut̄pretat̄. que quad-
rupes ostendit̄. dū sic bos fenū come-
dere phibet̄. Leuiathan ū q̄a hamo
capit̄. p̄culdubio serpens in aquis
innotescit̄. Nē ū ad auis similitu-
dinē ducit̄ cū dr̄. Nūqd̄ illudis ei
quasi auis. Cur ḡ belua ut̄ unūcū.
cur draco. cur auis appellet̄ in iage-
mus. Citius enī nomina ei' agnosci-
mus. si tergi uersationis illius astu-
tia subtilit̄ explorem̄. De celo q̄p-
pe ad trā uenit. et ad sp̄e celestis
nulla iā respiratione se erigit.
In rationale ḡ et quadrupes animal
est p̄ actionis immunde satuitatē.
draco p̄ nocendi maliciā. auis per
subtilis nature leuitatē. Quia
enī hoc qd̄ contra se agit ignorat
bruto sensu belua est. q̄a malicio-
se nobis nocere appetit. draco est.

qa u de nature sue subtilitate supbe
 extollit. auis est. Rursu quia in hoc
 qd inique agit. ad utilitate nram di-
 uina uirtute possidet. uimentu e. quia
 u latent mordet serpens est. qa aut
 nuqua p in domita supbia se etia lu-
 cis anglm simelat. auis est. humanu
 etem gen quauis in explicabili iniquita-
 tis arte laceffat. trib; tam uirtus ual-
 de teptat. ut uidelicet alios sibi p
 luxuria. alios p malicia. alios p supbia
 subdat. Non g in merito in eo qd age-
 re nitit. ex ipso actionu suaru nomi-
 ne uocat. cu uimentu. draco. t. auis
 dr. In eis qppe qs ad luxurie stulticia
 extat. uimentu est. in eis aut qs ad
 nocendi malicia. inflamat. draco est.
 in eis aut qs in fastu supbie quasi alta
 sapientes eleuat. auis e. In illis u qs
 part luxuria. malicia. supbia pol-
 luit. uimentu. draco. simul & auis ex-
 istit. Per tot naq; adeoz cor se specie
 intulit. in quot eos neq; cias implica-
 bit. Mutaru g reru nomine uocat.
 qa ante deceptoru mentes in uarias
 formaru species uertit. Cu eni he
 p carnis luxuria teptat. sed tamen
 minime superat. mutata suggestio-
 ne cor illius in malicia inflamat.
 Quia g ad eu belua uenire n ualuit.
 draco uenit. Illu ueneno malicie
 corrumpere n ualet. sed tam bona sua
 ei oculis opponit. & cor illius in sup-
 bia extollit. hinc g ut draco surri-
 pere n ualuit. sed tam adducto fan-
 tasmate manus gte cora cogitatio-

nis ei obtutib; quasi auis uolauit. que
 nimiru auis tanto contra nos in ma-
 nuis extollit. quanto nature sue
 infirmitate ppedit. Quia eni car-
 nis morte n pmit. & redemptore
 nrm in carne mortale uidit. alti-
 ore fastu elationis intumuit. Subi-
 contra auctore suu penna se supbie
 extulit. ibi laqueu sue mortis in-
 uenit. Na ea ei carnis morte pro-
 strat est. qua expetit elatus. et in-
 de laqueu ptulit. unde quasi esca
 sue malicie iusti morte concupi-
 uit. Dicatur g. Nuqd illudis ei
 quasi auis. Quasi auis quippe dñs
 illudit. du ei in passione unigeniti
 filii ostendit esca. sed laqueu abscon-
 dit. Vidit eni qd ore peiperet. sed
 n uidit qd guttur teneret. Nam
 quauis eu filiu di fuerat ipse confes-
 sus. uelut puru tam illu homine
 mori credidit. ad cui morte uide-
 oze pse quentiu animos conetant.
 sed in ipso traditionis ei te pore tar-
 de ia cognouisse. intelligit. qd illa
 ei morte pmurer. unde & pilati
 conuige somnus terruit. ut uir
 illius a iusti psecutione cessaret. S-
 res interna dispensatione disposi-
 ta. nulla ualuit machinatione re-
 fragari. Expediebat qppe ut pecca-
 toz morte iuste morientiu solueret
 mors iusti in iuste morientis. Quod
 qa leuiathan iste usq; ad rep passio-
 nis illi ignorauit. quasi more auis
 illusus. diuinitatis ei laqueu ptulit.

du^{hu} inmanitas ei esca momordit. Sequit.

A ut alligabis eum ancillis tuis. subaudi ut ego. In seruis et si despecta est conditio. uirtus uiget. In ancillis autem cum conditio ne pariter sexus iacet. Bene autem dominus leuathan istum non seruis sed ancillis suis ligare se asserit. quia ad uiam redemptionis ueniens. et suos contra mundi superbiam predicatores mittens. relictis sapientibus insipientes. relictis fortibus debiles. relictis diuitibus pauperes elegit.

A ncillis ergo suis leuathan huius fortitudinis dominus ligauit. quia attestante paulo infirma mundi elegit deus. ut confundat fortia. Vnde etiam psalmonem dicitur.

S apientia edificauit sibi domum. excidit columnas septem. immolauit uictimas. miscuit uinum. proposuit mensam. misit ancillas suas ut uocarent ad arce. et mensa ciuitatis. Sapientia quippe domum sibi condidit. eum unigenitum dei filium in seipso intra uterum uirginis mediante anima humanum sibi corpus creauit. Sic quippe corpus unigeniti domini dei dicitur. sicut etiam templum uocatur. ut autem ut unus idemque deus atque hominis filius ipse sit qui inhabitat. ipse qui inhabitat. Quod tamen recte et aliter accipitur. si domus sapientie ecclesia uocetur. que septem etiam sibi columnas excidit. quia ab amore presentis seculi disiunctas ad portandam eiusdem ecclesie fabricam mentes predicantium erexit. que pro eo quod perfectionis uirtute subnixae sunt. septenario numero signantur. Immolauit uictimas. quia uitam predicantium

mactari in persecutione permisit. Vinum miscuit. quia diuinitas et humanitatis suae pariter nobis archana predicauit. Mensam quoque proposuit. quia scripture sacre nobis pabula aperiendo preparauit. Ancillas etiam suas misit. que ad arce nos atque ad ciuitatis mensa uocarent. quia predicatores infirmos abiectosque habere studuit. qui fideles populos ad spiritualis patrie edificia superna colligerent. Vnde in euanglio dominus nathanahelam laudat. nec tamen in sorte predicantium numerat. quia ad predicandum eum tales uenire debuerant. qui de laude propria nihil haberent. ut tanto solius ueritatis cognoscerent esse quod agerent. quanto et apte cereretur. quia ad hoc agendum pro se idonei non fuissent. Ut ergo mira potentia predicatores linguas clarescerent. prius mirabilius actum est. ut eorum uide predicantium meritum nullum esset. Ancillas ergo dominus misit. et leuathan huius fortitudinis ligauit. quia infirmos predicatores mundo exhibuit. et potentes quosque qui ei corpus fuerant. sub terroris sui uincula restrinxit. Et in semetipso leuathan iste ancillis ligatus. cum infirmis predicantibus ueritatis lumine clarescente. contra electorum mentes antiquis hostis non quantum uult seuire permittit. sed ne sub infidelitatis captiuitate cunctos quasi appetit teneat. signis et uirtutibus coartat. Ipse ergo pro se hoc fortiter facit. qui contra illum uires non fortibus. tribuit.

Paulus

Salemon.

Salemon.

S quia q̄s contra eū dñs mittat insinuat.
 nē etiā qd ipsi agant q̄mittunt ad-
 uingat. Sequit̄. Concident eū ami-
 ci. diuident illū negotiatores. Leu-
 athan iste totiens concidit. quotiens
 diuini uerbi gladio sua ab illo mēbra
 separant. Iniqui enī cū uerbū ueri-
 tatis audiunt. et scō timore percussi.
 abantiq̄ hostis se imitatione suspen-
 dunt. ipse in corpore suo diuiditur.
 cui hui q̄ prauē inheserant subtra-
 hunt. Ipsos ū amicos nominat. q̄s
 superius ancillas uocat. ipsos etiā
 negotiatores appellat. q̄s amicos di-
 xerat. Scī etenī p̄dicatores p̄us an-
 cille sunt p̄formidine. post amici
 p̄fidē. ad extremū q̄q; negotiatores
 p̄actionē. Ipsis q̄ppe infirmantib; dī.
 Nolite timere pusillus grex. qm̄ cōplacu-
 it patri ur̄o dare uobis regnū. Ipsis
 rursum conualescentib; dī. Vos autē
 dixi amicos. q̄a om̄ia quecūq; audi-
 ui a patre meo nota feci uobis. Ip-
 sis ad extremū in negociū operatio-
 ne p̄gentib; iubetur. Euntes in mun-
 dū uniuersū. p̄dicare euanḡlīm om̄i
 creature. In p̄dicatione q̄ppe fidei
 quasi q̄ddā negociū gerit̄. dū uer-
 bū datur. et fides ab auctorib; su-
 mit̄. Quasi q̄ddā negociū faciunt.
 q̄ p̄dicationē p̄rogant. et a populis
 fidē reportant. Fidē quidē impta-
 unt. et eor̄ scām uitā p̄tin̄ sumunt.
 Si enī iustor̄ p̄dicatio negociū non
 fuisset. p̄fecto psalmista n̄ diceret.
 Sumite psalmū et date tympanū.

Euang.
 lre
 lre
 dā.

In tympano crenū corū siccat̄ ut sonet.
 Qd est q̄ dicere sumite psalmū et date
 tympanū. nisi accipite spūale canti-
 cū cordis. et reddite tēporalē macera-
 tionē corporis. Si sup̄na p̄dicatio
 negociū n̄ fuisset. nequaquā sub typo
 fortis mulieris salomon de scā ecclā
 diceret. Sindonē fecit et uendidit.
 et cingulū tradidit chananeo. Qd
 enī signat̄ linteō sindonis. nisi sub-
 tilis intertio scē p̄dicationis. In qua
 mollit̄ quiescit. q̄a mens in illa fide-
 liū spe sup̄na refouet̄. Vnde et pe-
 tro animalia in linteō demonstrant̄.
 q̄a peccatorū anime misericordit̄
 aggregate. in blanda fidei quiete
 continent̄. Hanc q̄ sindonē ecclā
 fecit et uendidit. quia fidē quā
 credendo texuerat. loquendo dedit.
 et ab infidelib; uitā recte conuer-
 sationis accepit. que et chananeo
 cingulū tradidit. quia p̄ uigorē de-
 monstrat̄ iusticie fluxa opera gen-
 tilitatis astrinxit. ut hoc qd p̄cipit̄
 uiuendo teneat̄. sint lūbi ur̄i p̄cinc-
 ti. P̄dicatores q̄ suos dñs querē-
 do ancillas inuenit. p̄mittendo ami-
 cos fecit. ditando negotiatores exhi-
 buit. Qui enī p̄us mundi minas
 infirmi timuerunt. post ad cognos-
 cenda diuina consilia ascendunt.
 Ditati autē uirtutib; usq; ad exercen-
 dū fidei negociū p̄ducunt. ut leu-
 athan istius mēbra increpando atq;
 suadendo tanto seuerius incidant.
 quanto et amici facti amorū ueri-

salomon.
 act' aptoz.
 Euang.

tatis semetipsos ueruis copulant. atq;
ab eo peccantiū animas tanto celeri
subtrahant. quanto negociatores ido-
nei effecti. in semetipsis amplissimas
apothecas uirtutū monstrant. Iua
enī p̄dicatores dī ualde laudabiliter
a leuiathan isto res possessa diuidit.
ueritatis uox p̄ prophetā pollicet̄ di-
cens. Et si separaueris p̄ciosū a uili.
quasi os meū eris. Preciosū q̄ppe
a uili separat. q̄ humanas mentes
a rep̄ba antiq̄ hostis imitatione dis-
iungit. Recte os dī dr̄. q̄a p̄ eū p̄cul-
dubio eloq̄a diuina formant̄. Se-
quit̄. Nūqd̄ implebis sagenas pelle
ei. aut gurgustū pisciū capite illi.
Q̄d p̄ sagenas ut gurgustū pisciū. nisi
eccl̄e fidelū. que unā catholicā fa-
ciunt designant̄. Unde in euan-
ḡlo scriptū ē. Simile ē regnū celoꝝ
sagene misse in mari. et ex omī ge-
nere pisciū congreganti. Regnū
celoꝝ scilicet uocat̄ eccl̄ā. cui dum
mores dñs ad sup̄na subleuat. iā hec
ipsa in dño p̄ celestē conuersationē
regnat. que recte etiā sagene mis-
se in mari cōparat̄. ex omī genere
pisciū congreganti. q̄a missa in hoc
gentilitatis sc̄lm nullū respuit. sed
malos cū bonis. sup̄bos cū humilib;
iracundos cū mitib;. et fatuos cū sa-
pientib; cepit. In pelle ū leuiathan
istius stultos ei corporis. in capite
aut̄ prudentes accipim̄. Vel certe
in pelle que est exterius subditi ad
hec extrema seruentes. in capite

aut̄ p̄positi designant̄. Et bene dñs
seruato ordine. has sagenas ut gur-
gustū pisciū idest eccl̄am suā et uota
fidelū prius se pelle ei. et post modū
capite asserit impleturū. q̄a sicut su-
perius dixim̄. p̄us elegit infirma. ut
post confunderet fortia. Elegit q̄ppe
stulta mundi. ut confunderet sapien-
tes. Prius nāq; collegit indoctos. et
post modū philosophos. et n̄ porato-
res docuit piscatores. sed mira poten-
tia p̄ piscatores subegit oratores.
Dicat̄ ḡ. Nūqd̄ implebis sagenas pel-
le ei. aut gurgustū pisciū capite il-
lius subaudis ut ego. q̄ intra eccl̄am fi-
deliū quasi p̄us pelle diaboli extre-
mos atq; infimos colligo. et postmo-
dū caput illius idest prudentes in
aduersarios subdo. Sequit̄. Ponus
sup̄ eū manū tuā idest ut ego. q̄ for-
ti illū potentia reprimens. n̄ plus
quā expediat se uere p̄mitto. eiq;
se uitiā quantū p̄miserō in electoꝝ
meoꝝ utilitatē retorqueo. Vel cer-
te sup̄ eū manū ponere est. uirtutis
potestate superare. Beato ḡ iob p̄
interrogationē dr̄. ponis sup̄ eū ma-
nū tuā. Ac si apte diceret. Nūqd̄
uirtute illū p̄p̄a rep̄mis. Unde
et apte mox subdit. Memento belli.
nec ultra addas loqui. Alta dispen-
satio iudicioꝝ dī idcirco sepe bene-
merentes famulos. ut minus impe-
rit. ut flagellū p̄mitt. ut q̄busdā sup̄
impositis onerib; grauat. uel labori-
osis occupationib; implicat. quia

Ph

Euang

mira potentia p̄uidet. q̄d si quieti aeli-
 beri in tranquillitate p̄sisterent. tēpta-
 tiones ferre aduersariū n̄ ualentes.
 mentis p̄strati uulnerib; iacerent. Dū
 ḡ eos foras tolerandis flagellis ut onē-
 rib; occupat. a suscipiendis intus tēp-
 tationū iaculis occultat. Moris q̄p-
 pe medicinalis est. ut sepe feruorē
 uiscerū in pruriginē cutis trahat. et
 plerūq; inde interius curat. unde ex-
 terius sauciat. Ita n̄nūquā diuinę
 dispensationis medicamine agūt. ut
 exteriorib; dolorib; internū uulnus
 adimatur. et flagelloꝝ sectionib; re-
 pellat ea que occupare mentē pote-
 rat interior putredo uitioꝝ. et tam̄
 sepe dū patentes culpe sibi consci
 homines n̄ sunt. et aut dolorib; cruci-
 ant. aut laborib; dep̄mittūt. contra
 iustū atq; omnipotentē iudicē in que-
 rela p̄siliunt. scilicet min̄ intuen-
 tes contra quā fortē aduersariū bel-
 lū gerunt. cui si intolerabiles uires
 sollicite attenderent. nequaquā de
 his que exterius tolerant murmu-
 rarent. S̄ ideo uident nobis hec
 graua. quia bella occulti aduersa-
 riū nolunt pensare grauiora. a quib;
 plerūq; bellis ut dixim̄ dū flagellam̄
 defendim̄. dū affligim̄ occultam̄. Ca-
 ro enī nr̄a p̄us quā resurrectionis in-
 corruptione solidet. si nullo mero-
 re afficit. in tēptationib; effrenat.
 Quis aut̄ nesciat. q̄d multo sit meliꝝ
 ardere flāma febrū. quā igne ui-
 tioꝝ. Et tam̄ cū febre corripim̄.

quia uitioꝝ estū q̄occupare nos po-
 terat considerare negligim̄. de p̄cus-
 sione murmuram̄. Quis nesciat. q̄d
 multo sit melius duris in seruitio
 hominib; subici. quā blandientib;
 demoniis spiritib; subdi. Et tam̄
 cū alto dī iudicio iugo humane con-
 ditionis atterim̄. in querela p̄siliim̄.
 nimirū q̄a min̄ attendim̄. Q̄d si nos
 nulla conditio seruitutis opprime-
 ret. fortasse mens nr̄a multis ini-
 q̄tatib; peius libera deseruaret.
 Ideo ḡ hec que toleram̄ graua cre-
 dim̄. q̄a bella hostis callidi quā sunt
 contra nos dura atq; intolerabilia
 n̄ uidem̄. Mentī enī nr̄e om̄e pon-
 dus ualesceret. si ea que se opp̄mere
 poterant occulti aduersariū bella
 pensaret. Id enī si om̄ps d̄s onera
 que patim̄ subleuet. sed tam̄ sua nob̄
 adiutoria subtrahat. et ut leua-
 than istius tēptam̄ta nos derelinqt.
 Seruente tanto hoste quibim̄. si nul-
 lis auctoris nr̄i p̄tectionib; defendamur.
 Quia ḡ beat̄ iob culpe sibi
 conscius n̄ erat. et dura tam̄ flagel-
 la tolerabat. ne fortasse in uitio
 murmurationis excedat. memoret̄
 q̄d timeat. et dicat̄ ei. Memento
 belli. nec ultra addas loqui. Ac si
 apte diceret. Si occulti hostis con-
 tra te bellū consideras. q̄c q̄d ame-
 pateris n̄ accusas. Si impedientē te
 aduersariū gladiū p̄spicis. flagellū
 patris nullaten̄ phorrescis. Vides
 enī quali flagello te ferio. sed in-

tuere negligis a quanto te hoste
flagellandū liberū seruo. Memento
g' belli. nec ultra addas loqui. idest
tanto te ad disciplinā patris exhi-
be tactū. quanto te pspicis ad bella
hostis infirmū. Dū g' me corripien-
te peuteris. ut equanimit' feras hos-
tē tuū ad memoriā reuoca. et du-
rū n' estimas omē qd pateris. dū ex-
ternis cruciatib; ab int'na passione
liberaris. Quia aut' leuiathan iste
de diuina miscda falsa sibi pmissio-
ne blandit'. postquā terrorē for-
titudinis ei' intulit. et beati iob
animū in ei' circūspectione cōmo-
uit dicens. memento belli. nec ultra
addas loqui. ut inremissibile rea-
tū ei' ostenderet. ilico adiunxit.
Ecce spes ei' frustrabit' eū; qd sic
de eo debet intelligi. ut referri
etiā ad corp' illius possit. Quia
iniqui omīs q' d' restrictionē iusticie
diuine n' metuunt. incassū sibi
de miscda blandiunt'. mox ad
consolationē nrām rediens. extre-
mi iudicii futurū ei' interitū
pnunciat dicens. Et uidentib;
cunctis p'cipitabit'. Cunctis enī
uidentib; p'cipitabit'. quia et no-
tē iudice terribilit' apparente.
astantib; legionib; angloz. assis-
tente cuncto ministerio celesti-
um potestatiū. atq; electis omīb;
ad hoc spectaculū deductis. ista
belua crudelis et fortis in medi-
um captiua deducit'. et cū suo

corpore idest cū reprobis omīb; et nris ge-
henne incendis mancipatur cū dicit'.
Discedite a me maledicti in ignē et' nū.
q' pparatus est diabolo et ang'li ei'.
O quale erit illud expectaculū. quan-
do hec inmanissima bestia electorū
oculis ostendit'. que hoc belli tēpore
numis illos terrere potuerat si uide-
retur. S' occulto ac miro dī consilio
agit'. ut et nunc p' ei' grām apugnan-
tib; n' uisa uincant'. et tunc aletis
uictorib; iā captiua uideat'. Tunc
aut' iusti diuino adiutorio quantū de-
bitores sunt plenius recognoscunt.
quando tā fortē bestia uiderint. quā
nē infirmi uicerunt. et in hostis sui
inmanitate conspiciunt. quantū de-
beant grē defensoris sui. Rederunt
enī de hoc plio tunc milites nrī. uir-
tutū trophēa referentes. et recep-
tis corporib; cū iā in illo iudicio ce-
lestis regni introitū sortiunt'. p'us
inmanissimas uires hui' antiq' serpen-
tis aspiciunt. ne uile estiment qd ena-
serunt. Bene g' d'r. et uidentib; cunc-
tis p'cipitabit'. quia uisa morse ei' tē
gaudiū exhibet. cui' tolerata uita
nē iustis cotidie in cruciatib; bel-
lū mouet. S' audientes ista. ac si p'pū
quererem' d'nō dicentes. d'nē q' leu-
athan istū tamē eē fortitudinis n'
ignoras. eū in certamine infirmita-
tis nrē cur suscitaf'. ilico adiunxit.
Non quasi crudelis suscitabo eū. Et
uelut si mor' anobis rationis causa
quereret'. qm' eū n' quasi crudelis

suscitaf. que scim quia tantos inuadere
 et deuorare pmittat. statim subdit dicens.
 Quis enim resistere potest uultui meo.
 Et quis ante dedit m ut redda ei. Iub.
 duob. uersib. et uirtute sue potentie.
 et omne pondus rationis expleuit. Na
 ppt potentia dixit. qs enim resistere
 potest uultui meo. et ppt rationem
 subdidit. qs ante dedit m ut redda ei.
 Ac si diceret. Non eu quasi crudelis sus-
 cito. qa de ei fortitudine et electos
 meos potent eripio. et rursu repbos
 n inuiste sed rationabilit dapno. id
 est et eos qs benigne eligo eripere
 mirabilit possu. et eos qs respuo non
 inuiste derelinquo. Nemo qppe ut
 diuina illu gra subsequat. pus aliqd
 contulit do. Nam si nos dm bene ope-
 rando puenim. ubi est qd ppheta ait.
 misericda ei pueniet me. Si qd nos bone
 operationis dedim. ut ei gram mere-
 rem. ubi e qd paulus apst dicit. gra
 saluifaci estis p fide. et hoc n ex uob.
 di donu e. n ex operib. Si nra dilec-
 tio dm puenit. ubi e qd iohannes
 apst dicit. n qa nos dilexerim dm.
 sed qm ipse por dilexit nos. Vbi e qd
 p osct dnt dic. diligat eos spontanee.
 Si sine ei munere nra uirtute dm se-
 quim. ubi e qd p euangtm ueritas
 prestat dicens. sine me nihil potestis
 facere. Ubi qd ait. nemo potest ad
 me uenire. nisi pat q misit me traxe-
 rit eu. Vbi qd iteru dicit. n uos me
 elegistis. sed ego elegi uos. Si saltem
 dona bono operu uirtute nra bene

cogitando puenim. ubi e qd rursu
 p paulu ta subtilit dr. ut omnis de-
 se humane nris fiducia ab ipsa
 cordis radice succidat cu ait. non
 qa sufficientes sim cogitare aliqd
 anobis quasi ex nobis. sed sufficien-
 tia nra ex do est. Nemo g dm me-
 ritis puenit. ut tenere eu quasi
 debitoru possit. sed miro modo
 equus omib. conditor. et quosdam
 peligit. et qsdm in suis repbis mori-
 bus iuste derelinquit. nec tam elec-
 tis suis pietate sine iusticia exhibet.
 qa hic eos duris afflictionib. pmit.
 nec rursu repbis iusticia sine mi-
 scda exercet. qa hic equanimitate
 tolerat quos quandoq. in perpetuum
 dampnat. Si g et electi puenien-
 te se gram sequunt. et repbi iuxta
 qd merent accipiunt. et de miscda
 inueniunt electi qd laudent. et de
 iusticia n habent repbi qd accu-
 sent. bene itaq. dr. Quis ante de-
 dit m. ut redda ei. Ac si apte dice-
 ret. Ad parcendu repbis nulla rati-
 one copellor. qa eis debitor ex sua
 actione n teneor. Idcirco enim no-
 quaqua celestis patrie pma etna
 picipiunt. quia ea ne du pmereri
 poterant. ex libero arbitrio con-
 tēpserunt. qd uidelicet liberu
 arbitriu in bono format electis.
 cu eoz mens atrenis desideris gra
 aspirante suspendit. Bonu quippe
 qd agim. et di est et nrm. di p pue-
 nientē gram nrm p obsequente li

Paul

da
Paul

lotr

ofce

lang

te

te

bera uoluntate. Si enim di non est.
unde ei in eternu gratias agimus. Rur-
sus si nrm non est. unde nobis retribu-
tione speramus. Qui autem non in merito
gratias agimus. scimus quod ei munere perue-
nimus. et rursum quia non in merito retri-
butionem querimus. scimus quod subsequen-
te libero arbitrio bona elegimus que
ageremus. Sequitur. Omnia que sub ce-
lo sunt. mea sunt. Omnesque liquet. quod
non solum ea que sub celo sunt. sed ipsa
quaqueque que super celos condita celestia
uocantur. ei uoluntati seruiunt. a qua
se creata esse meminerunt. Cur ergo
tantum de inferioribus loquens ait.
omnia que sub celo sunt mea sunt.
Sed quia de leuiathan loquitur. quia iam non in
etheri celi sede continetur. cuncta
que sub celo sunt. asserta sua esse.
ut eum quaqueque que de celo cecidit. sue do-
ceat potestati seruire. Ac si diceret.
Leuiathan iste beatitudine quidem
meam perdidit. sed dominum non euasit.
quia et ipsi mee potestati inserviunt.
qui in prauis actionibus aduersantur.
Sequitur. Non parca ei uerbis poten-
tibus. et ad deprecandum compositis. Quis
hoc quod legisse se nequaquam nouit.
existimet. quia culpam suam diabolus
sit ueniam petiturus. Sed ille
fortasse homo quem leuiathan iste
in mundi termino uas sibi proprium facta
que attestante paulo dominus ihesus in-
ficiet spiritu oris sui. et destruet illu-
stratione aduentus sui. terram tantum
maiestatis presentia. quia exercere ui-

Paulus.

res suas non ualet. ad preces inclinatur. quod
tam de ei corpore id est iniquis omnibus in-
telligi aptius potest. quam sero ad petiti-
onum uerba ueniunt. quia nec exsequi
facta contempnunt. Unde per euangelium
ueritas dicit. Nouissime ueniunt
reliques uirgines dicentes. Domine domine
aperi nobis. Quibus ilico respondet.
Amen dico uobis. nescio uos. Sed cum uerba
potentia ad deprecandum componere dicitur
urguet magis. ut quod de ei corpore
in futuro diximus. in hoc tempore sen-
tiamus. Sunt namque nonnulli intra sanctam
ecclesiam. qui prolixas ad dominum preces ha-
bent. sed uitam deprecantium non habent.
Nam premissa celestia petitionibus. sequuntur
operibus fugiunt. In nunquam etiam
lacrimas in oratione percipiunt. sed
cum post orationis tempora eos mentes
supbia pulsauerit. ilico fastu elatio-
nis intumescunt. Cum auaricia insti-
gat. mors propter incedia auide cogita-
onis exestuant. Cum luxuria tempta-
uerit. in illicitis partibus desideris an-
helant. Cum ira suaserit. mors man-
suetudine mentis flamma insanis con-
cremat. Ut ergo diximus et fletus in
prece percipiunt. et tamen expletis precibus
cum uitioz suggestionem pulsantur.
nequaquam per eterni regni desiderio
se fletuisse meminerunt. Quod apte
de se balaam innotuit. quod iustorum ta-
bernacula conspiciens ait. Moriat
anima mea morte iustorum. et fiant
nouissima mea horum similia. Sed cum
componitionis tempore accessisset. contra

eorū uita q̄b; se simile fieri etiā mori-
 endo poposcerat consiliū p̄buit. et cū
 occasione de auaricia repperit. ilico
 oblitus ē q̄cqd sibi de innocētia op-
 tauit. Virtutis ḡ pondus oratio n̄
 habet. quā nequaquā pseuerantia
 continui amoris tenet. Quo contra
 bene de anna fiente phibet. uultusq;
 ei non sunt amplius induer sa muta-
 ti. quia uidelicet mens eius nequaquā
 post p̄ces inepta leticia lasciuendo
 pdidit. qd̄ orationis sue tēpore ge-
 mitū rigor exq̄siuit. Nonnullis
 ū in usū negotiationis uertitur la-
 bor orationis. De quib; in euanglō ue-
 ritas dicit. De uorant dom̄ uduarū
 sub obtentu plix̄ orationis. hi acci-
 pient plurius iudiciū. Quia ḡ iniquo-
 rū petitionib; q̄ leuiathan iste uis cor-
 pus sunt nullom̄ parcat. cū eorum
 p̄ces opere destruunt. recte nunc dr̄.
 Non parca ei uerbis potentib; et ad
 de p̄candū cōpositis. quāuis et phoe
 qd̄ uerba potentia et ad de p̄candū
 cōposita referunt. apte inantas ora-
 tionis ostendit. Veracit̄ nāq; orare
 est. amarus in cōpunctione gemit̄
 et n̄ cōposita uerba resonare. Sed
 q̄a antiquus hostis quo districtius
 frangit. eo nequius p̄ multiplicia ar-
 gūta dilatat. cuius tam insidias
 dñs quanto subtilius occultare de-
 siderat. tanto nobis misericordius
 manifestat. recte subiungitur. Quis
 reuelabit faciem indument̄ eius.
 Leuiathan iste aliter religiosas ho-

euang

manum mentes. aliter ū huic mun-
 do deditas temptat. Nā prauis ma-
 la que desiderant apte obicit. bo-
 nis aut̄ latent̄ insidians. sub specie
 sc̄tatis illudat. illis uelut familia-
 rib; suis iniquū se manifestū infi-
 nuat. istis ū uelut extraneis cuius-
 dā quasi honestatis p̄textu se palli-
 at. ut mala que eis puplice n̄ ua-
 let. recta bonę actionis uelamine
 subintrouertat. Vnde et mēbra
 ei sepe cū apta neq̄cia nocere n̄
 possunt. bonę actionis habitū su-
 munt. et praua quidē se opere
 exhibent. sed sc̄a specie mentiunt̄.
 Iniqui enī si apte mali essent. a bo-
 nis recipi omnino n̄ possent. sed
 sumunt aliqd̄ de uisione bonorū
 ut dū boni uiri in eis respiciunt
 specie quā amant. p̄mixtū sumant
 etiā uirus qd̄ utant. Unde q̄sdā
 paulus ap̄t̄s intuens. sub p̄dicatio-
 nis uelamine uentris studio serui-
 entes ait. Ipse enī satanas transfi-
 gurat se in anḡlm lucis. Quid ḡ
 mirū si ministri eius transfigu-
 rant. uelut ministri iusticie.
 Hanc transfigurationē iosue ti-
 muit. quando uidens anḡlm cui
 eēt partis inq̄siuit dicens. Noster
 es an aduersariorū. Vt uideli-
 cet si aduersē uirtutis eēt. eo
 ipso quo se suspectū cognosceret
 ab illusione fileret. Quia ḡ le-
 uiathan iste in eo qd̄ iniquitatis
 opus molit̄ sepe specie sc̄tatis in-

Paul?

iosue.

ducitur. et quia nisi per diuinam gratiam simulationis ei detegi indumenta non possunt. bene dicitur. Quis reuelauit faciem indumenti ei. subaudi nisi ego. qui seruoque meorum mentibus gratiam subtilissime discretionis inspiro. ut reuelata malicia ei faciem nudam uideant. quam coopta ille sub habitu sanctitatis occultat. Et quia fidelium mentes corrumpere aliquando ostensione sua. aliquando suggestione conatur. agit enim in opere in suggestione. recte subiungitur. Et in medio oris eius quasi intravit. subaudi nisi ego. qui per discretas electorum mentes suggestionum eius uerba discutio. et non ita hec esse ut sonuerunt manifesto. Bonum namque uidentur promittere. sed ad perditum finem trahunt. In medio ergo oris eius intrare est. calliditatis eius uerba penetrare. ut nequaquam pensetur quod resonent. sed quo intendant. Intrare ad in medio oris eius uoluit. quando intentionem persuasionis illius caute pensare neglexit. Quinque quippe se pillum accipere credidit. et immortalitatis gratiam amisit. Unde ergo ab intellectu uerborum eius incaute exterius stetit. inde se ori illius deuorandum fundit prebuit. Sequitur. Portas uultus eius quasi aperiet. Portae uultus eius sunt iniqui doctores. qui idcirco portae uultus eius uocati sunt. quia per ipsos quasi ingreditur. ut leuiathan iste quasi in potestatis suae principatu uideatur. Sicut enim scriptura sacra sanctos uiros portas syon uocare

consuevit. syon quippe speculatio interpretatur. et non inmerito predicatorum sanctos portas syon dicitur. quia per eos uita atque doctrina abscondita supernae contemplationis intrant. ita etiam portas leuiathan istius errorum magistris signantur. quorum dum predicatio pueris recipitur. miseris auditoribus uia perditionis aperitur. Sicut portae iste ante oculos hominum plerumque ad introducendum quidem apte sunt. sed tamen ad deprehendendum clausae sunt. quia recta in specie exhibent. sed opere praua persuadent. Ad deprehendendum ergo clausae sunt. quia ne intrinsecus cognosci ualeant. exteriore simulatione mununtur. quas tamen dominus mira potentia aperit. quia electis suis hypocritarum nites comprehensibiles facit. Portas ergo uultus eius quasi aperiet. subaudi nisi ego. qui electis meis magistros errorum sub specie sanctitatis absconditos. perspicua cognitione manifesto. Et quia ante ipsius ueniens ipsas etiam summas huius saeculi potestates obtinebit. qui duplici errore se ueniens. conatur ad se corda hominum et missis predicatoribus trahere. et comotus potestatibus inclinare. bene de leuiathan isto dominus subdidit dicens. Per girum dentium eius formido. Mutato namque nomine eius dentes insinuare aliter uoluit. quasi superius portas uocauit. Peruersi etenim predicatorum portae eius sunt. quia ingressum perditionis aperuunt. Dentes eius sunt. quia eos quasi in errore capiunt. a ueritatis soliditate confringunt. Sic enim sanctae ecclesiae dentes accipimus eos qui perditionibus suis peccantium duriciam conterunt. unde et per salomonem dicitur. dentes tui sicut grex de consariis ascendenti de

lauacro. q̄ non immerito de tonsis ac
 lotis ouib; cōparant̄. quia innocuā ui-
 tā sumentes in lauacro baptismatis con-
 uersationis p̄stine uellera uetusta po-
 suerunt. ita etiā dentib; leuiathan
 istius errorū magistri figurant̄. q̄a
 reprob; uitā mordendo dilaniant. &
 eos aueritatis integritate subductos.
 in sacrificio falsitatis mactant; quoz
 q̄dem p̄dicatio facile despici ab audi-
 torib; poterat. sed hanc ante huma-
 na iudicia adiunctus potestatiū secu-
 lariū terror exaltat. Recte ḡ dicit̄.
P gyrū dentū ei formido. idest iniqui
 p̄dicatores anti xpi puerse hui scti p-
 tegunt potestates. Nā q̄ illi appetunt
 loquendo seducere. multi potentū stu-
 dent seuiendo terrere. **P** gyrū ḡ den-
 tū ei formido ē. Ac si apte diceret̄.
 Idcirco isti puerse p̄dicatores aliq̄s sub-
 dentes conterunt. q̄a s̄ circa ipse
 alu q̄ infirmoz nites t̄rentes affligit̄.
 Quale itaq; illud p̄secutionis temp̄ ap-
 parebit. quando ad puerrendā fidelū
 pietatē alu uerbis seuiunt. alu gladius
 Ius enī etiā infirmū leuiathan istius
 dentes n̄ despiceret. si n̄ eos p̄currentū
 potestatiū seculariū terror muniret.
S du plici contra eos calliditate agit̄.
 q̄a q̄d eis ab alus uerbis blandientib;
 d̄r. hoc ab alus gladius ferientib; impe-
 rat̄. que utroq; actio. idest potentū
 atq; loquaciū in iohannis apocalypsi
 breui ē sententia cōphensa qua d̄r.
Potestas equoz in ore et incaudis eorū
 erat. In ore nāq; doctoz scientia. in

cauda ū seculariū potentia figuratur.
P caudā q̄ppe que retro est hui scti post-
 ponenda tēporalitat̄ designat̄; de qua
 paulus apli ait. Vnū aut̄ que retro ob-
 litus. ad ea que ante sunt extentus.
Retro ē enī omīe q̄d transit. ante ū ē
 omīe q̄d ueniens p̄manet. Istis ḡ equis
 idest neq̄ssimis p̄dicatorib; ubiq; car-
 nali impulsu currentib; in ore et in
 cauda potestas ē. q̄a ipsi q̄dē puerse
 suadendo p̄dicant. sed tēporalib; po-
 testatib; fulti. p̄ ea se que retro sunt
 exaltant. Et quia ipsi apparere des-
 picabiles possunt. ab iniquis audito-
 rib; suis p̄ eos sibi reuerentiā exigūt.
 quoz patrociniū fulciunt. Vnde hic
 q̄q; n̄ immerito p̄ gyrū dentū ei for-
 mido inesse describit̄. quia multis
 t̄rorib; agit̄. ut in puerse eoz p̄dica-
 tionib; et si n̄ ueritatis sententia.
 certe tēporalis potentia timeatur.
 Unde bene eundē anti xpm psalmus
 descripsit dicens. Sub lingua ei
 labor et dolor. sedet in insidiis cū
 diuitib; in occultis. Prop̄t puerse
 enī dogmata sub lingua ei labor
 et dolor. p̄p̄t miraculoz ū speciem
 sedet in insidiis. p̄p̄t secularis aut̄
 potestatis glam. cū diuitib; in oc-
 cultis. Quia enī simul et miracu-
 loz fraude. et t̄rena potestate uitā
 et in occultis et cū diuitib; sedere
 phibet̄. Sequit̄. Corp̄ illi quasi
 scuta fusilia. Scriptura sacra scu-
 ti nomine. aliquando uti in parte
 p̄sp̄era. aliquando in aduersa con-

Paulus.

da.

lotis.

suevit. Nā sepe scuta defensio p di-
uina ptectione ponit. inuāquā ūp
humana repugnatione memoratur.
Pro diuina enī ptectione p psalmistā
dr. Scuto bonę uoluntatis tuę co-
ronasti nos. Scuto nos dñs corona-
re phibet. qā q̄s ptegens adiuuat.
remunerans coronat. Rursūq; p
humana repugnatione p eundem
pphetā scutū ponit. sicut ait. Ibi
confregit cornua. arcū. scutū. gla-
diū et bellū. In cornub; ippe elatio
supboz. in arcu enī insidię longe
ferientū. in scuto aut obstinata
duricia defensionū. in gladio uicina
percussio. in bello aut ipsa contra
dñm mentis motio designat. qd ni-
mirū totū in scā ecclā confingit.
dū mentes dō resistentiū supposito
iugo humilitatis edomant. Hinc
rursū p eundē psalmistā dr. Arcū
conteret. et confringet arma. et
scuta cōburet igni. Arcū enī dñs
conteret. cū occulta insidiantū
machinamta dissoluet. Arma con-
fringet. cū ea que contra se erec-
ta fuerant. patrocinia humana cō-
minuet. Scuta igni cōburet. cū
cū peccantiū mentes obstinata se-
duricia defendentes. ad peniten-
tię et confessionis ardorē scī sp̄s
calore succendit. Qd ū hoc loco
corp̄ leuathan isti scutis fusilib;
cōparat. pserutandū nobis inuuit.
qā durū qdē. sed tam cū labit fra-
gile solet ēē uas omē qd fusile est.

Scuta ḡ si sunt fusilia. in suscipienda
sagittarū p̄uisione robusta sunt. sed
casu fragilia. Ictu quidē ferientū in-
nume penetrant. sed suo se lapsu p frag-
menta dissolunt. Corp̄ ḡ leuathan
isti id est om̄s iniqui. qā p obstinationē
duri s̄. sed p uicā fragiles. scutis fusi-
lib; cōparant. Cū enī uerba p̄dicatio-
nis audiunt. nulla correptionis iacu-
la se penetrare pmittunt. qā in om̄i
peccato qd faciunt. scutū supbe defen-
sionis opponunt. Nā cū q̄s; talū de-
reatu suę iniquitatis arguit. n̄ max
cognat quom̄ culpā corrigat. sed qd
in adiutorū suę defensionis opponat.
Nulla ḡ uertutis sagitta penetrat.
qā uerba scē correptionis in scuto
excipit supbe defensionis. Vnde be-
ne de iudeis contra p̄cepta dñi supba
se defensione tuentib; p ieremiā dr.
Reddes eis uicē dñe. iuxta opera ma-
nuū suarū. Orog; eandē uicē expres-
sius subdidit dicens. Dabis eis scutū
cordis laborē tuū. Labor q̄ppe dñi
apparet int̄ homines. passibilis ei hu-
manitas fuit; quā iudei supbe sapien-
tes dū cernerent despererunt. eūq;
immortale credere dedignati sunt.
quē in natura passibili mortale ui-
derunt. Cūq; ei humanitatē conspi-
cerent. supbie fastib; obdurati. summa
cura moliti sunt. ne eoz. n̄ces scā p̄-
dicantiū uerba penetrarent. Dū ḡ
eis dñs uicē maloz operū redderet.
dedit illis scutū cordis laborē suū.
qā recto iudicio inde illos contra se

supbe obstinatos exhibuit. unde ipse
 p nobis in infirmitate laborauit. Rep-
 pulerunt q̄ppe ase uerba p̄dicantiū.
 quia dedignati sunt in dño infirma
 passionū. Laborē ḡ dñi contra eun-
 dē dñm scutū cordis habuerunt. q̄a
 supba sapientib; eo despect' apparu-
 it. q̄ p̄t eos humilis fuit. H̄ scutū
 sic iā superius dixim' p̄m ille pecca-
 tor tenuit. q̄ req̄renti dño cur lig-
 nū uertitū contigisset. n̄ ad se culpā
 retulit. sed a muliere quā dñs de-
 derat se accepisse respondit. ut q̄si
 reatū suū oblique in auctore reli-
 deret. q̄ ei mulierē dederat que ta-
 lia psuaderet. H̄ scutū etiā req̄sita
 mulier tenuit. quando neq; ipsa ad
 se culpā retulit. sed serpentis illud
 psuasionib; replicauit dicens. Ser-
 pens decepit me et comedi. ut ipsa
 q̄q; reatū suū oblique in creatore re-
 duceret. q̄ illuc intrare serpentē psua-
 surū talia pmisisset. Serpens iā n̄
 req̄rit. q̄a nec ei penitentiā que-
 batur. Hu aut̄ quoz penitentiā que-
 sita ē. scutū neq̄ssime defensionis
 c̄tra iustissime correptionis uerba
 ptulerunt. Vnde nē usq; in usū pec-
 cantū trahit. ut culpa cū arguit̄
 defendat. et unde finiri reatus de-
 buit. inde cumulet. Bene ḡ d̄r. corp̄
 illius quasi scuta fusilia. q̄a om̄s iniq̄
 ne ad se corripientū uerba pue-
 niant. quasi contra aduersariū
 iacula scuta defensionū parant.
 Q̄d uidelicet ei corp̄ adhuc nobis

expressius decegit. dū subiungit.
 Compactū squamis se p̄mentib; Fertur
 q̄a d̄ticonis corp̄ squamis tegit. ne ei-
 tius iaculatione penetret. Ita corp̄
 om̄e diaboli. id est multitudo rep-
 box. cū de iniquitate sua corripit. q̄b;
 ualet tergi uersationib; se excula-
 re conat. et quasi quascūq; defensio-
 nis squamas obiect. ne transfigi sa-
 gitta ueritatis possit. Quisquis enī
 dū corripit. peccatū suū magis
 exculare appetit. quā deflere. q̄si
 squamis tegit. dū a sc̄is p̄dicatorib;
 gladio uerbi iaculat. Squamas
 habet. et ideo ad ei p̄cordia tran-
 seundi uia uerbi sagitta n̄ habet.
 Duricia enī carnali repellit. ne
 sp̄ualis ei gladius infigat. Carna-
 lis sapientia contra dñm saulus ob-
 duruerat. quando cor ei nulla p̄di-
 cationis euangelice sagitta pene-
 trabat. S' postquā forti celitus
 increpatione iaculat. et supno re-
 spectu cecat. ē. lum̄ q̄ppe ut acci-
 peret amisit. ad ananiā ueniens
 illuminat. in qua illuminatio-
 ne q̄a defensionū suarū duricia
 caruit. bene de eo scriptū ē. ceci-
 derūt quasi squamē ab oculis eius.
 Carnalis uidelicet tegumti illū
 duricia p̄sserat. et ideo radi-
 os ueri luminis n̄ uidebat. S' post-
 quā supbe repugnationes ei uicte
 sunt. defensionū squamē ceciderūt.
 que q̄dē sub ananiē manib; ab oculis
 ceciderūt corporis. sed ante iā sub

Genesis

act^o
ap̄toz

dominica increpatione ceciderit ab oculis cordis. Cū enī alte inuectionis iaculo confossus iaceret. humili iā et penetrato corde req̄rebat dicens. **Onē** q̄d me uis facere. Repulsis uidelicet squamis iā ad cordis uiscera ueritatis sagitta puenerat. q̄n do deposita elatione sup̄bie eū quē impugnauerat dñm confitens. et q̄d ageret nesciens requirebat. **I**ntueri libet ubi est seuius p̄secutor. ubi lup̄ rapax. **E**cce in ouē iā uersus est. q̄ percunctat̄ pastoris semitā quā sequat̄. Et notandū q̄d cū diceret. quis es dñe. n̄ ei adnō responderet ego sū unigenit̄ patris. ego p̄ncipiū ego uerbū ante sctā. **Q**uia enī saulus incarnatū dñm credere contēpnebat. et ei humanitatis infirma despererat. de celo hoc q̄d contēpserat audiuit. **E**go sū ihc nazareus. quē tu p̄sequeris. **A**csi diceret **H**oc ame audi de superiorib; q̄d in me de inferiorib; despicias. **A**uctore uenisse celi desperas in terra. ex t̄ra q̄ hominē cognosce de celo. ut tanto in me amplius sacramta infirmitatis metuas. q̄nto et hec p̄ducta in celestib; ad excellentiā potestatis p̄bas. **P**rosterneus q̄ te nequaquā tibi hoc āstruo. q̄d ante sctā d̄s sū. sed illud ame audis. q̄d de me credere dedignaris. **P**ostquā enī dixit ihc. ad huc in ex̄p̄sione t̄rene in habitationis subdidit. nazarenū. uelut si ap̄t

diceret. **h**umilitatis mee infirma suscipe. et tue sup̄bie squamas amitte. **S**ciendū tam̄ est. q̄d iste defensionū squamē quāuis pene omē humanū gen̄ contēgunt. ypoertarū tam̄ specialit̄ et callidorū hominū m̄tes p̄munt. **I**psi etenī culpas suas tanto uehementius confiteri refugiunt. quanto et stultius uideri ab hominib; peccatores erubescunt. **C**orrepta itaq; sc̄itatis simulatio. et malicia occulta dep̄hensa. squamas obicit defensionis. et ueritatis gladiū repellit. **V**nde bene contra uideā p̄phetā dr̄. **I**bi cubauit lamia. et inuenit sibi requiē. ibi habuit foueā ericius. **P**lamia q̄ppe ypoertice. p̄ ericiū ū maliciosiq; q̄ diuersis se defensionib; contēgunt designant. **L**amia etenī humanā habere faciē dr̄. sed corp̄ bestiale. **S**ic et om̄s ypoertice in p̄ma facie q̄d ostendunt. quasi ex ratione sc̄itatis ē. **S** bestiale ē corp̄ q̄d sequit̄. q̄a ualde iniqua s̄t que sub bonitatis specie molunt̄. **E**riciū aut̄ nomine maliciosarū m̄tū defensio designat. q̄a uidelicet ericius cū app̄hendit̄. ei et caput cernit̄ et pedes uident̄ et corp̄ omē conspiciat̄. sed max cū app̄hensus fuerit. semetipsū in sperā colligit. pedes int̄orsus subtrahit. caput abscondit. et intra tenentis manū totū simul amittit. q̄d totū simul ante uidebat̄. **S**ic namurū. sic maliciose m̄tes s̄t. cū

in suis excessibus; comprehendunt. Caput ericui cernit. quia quoniam in principio ad culpam peccator accesserit uideri. Pedes ericui conspiciunt. quia quibus; uestigium neque; etiam sit perpetrata cognoscit. et tamen adductis repente excusationibus; maliciosa mens interiorius pedes colligit. quia cuncta iniquitatis sue uestigia abscondit. Caput subtrahit. quia miris defensionibus; nec inchoasse se prauum aliquid ostendit; et quasi spera in manu tenentis remanet. quia ut quod corripit cuncta que iam cognouerat subito amittens. inuolutum intra conscientiam peccatorum tenet. et quod totum iam deprehendendum uiderat. tergiuersatione prauae defensionis illiusus totum pariter ignorat. Foveam ergo ericuis in reprobis habet. quia maliciosa mens sese intra se colligens. in tenebras defensionis abscondit. **S** in hoc quod se peccator excusat. in hoc quod caliginosis defensionibus; fixum in se oculum corripientis obnubilat. diuini nobis sermo etiam quoniam a similibus; fulciat ostendat. Sequitur. Una uni coniungit. et ne spiraculum quod de incedit peccat. Iste squame peccantium ne ab ore predicantium aliquo utque; inspiraculo penetrant. et obdurate se a conuincte. Quos enim similibus reatus sociat. concordia pertinacia etiam defensionis pueris constipat. ut de facinoribus; suis alterna se inuicem defensione tueant. Sibi enim quisque; metuit. dum ammoneri ut corrigi alterum

cernit. et idcirco contra corripientium uerba unanimiter assurgit. quia in se alterum pregit. Bene ergo dicitur. una uni coniungit. et ne inspiraculum quod de incedit peccat. quia in iniquitatibus; suis dum uicissim superba defensione se pregitunt. sancte exhortationis spiracula ad se nulla tenent intrare permittunt; quorum pestiferam concordiam ad huc aptius subdidit dicens. Una alteri adherent. et tenentes se nequaquam separabuntur. Qui enim diuisi corrigi poterant. in iniquitatum suarum pertinacia uniti perdurant. et tanto magis cotidie a cognitione iusticie separabiliore fiunt. quanto a se inuicem nulla increpatione separant. Nam sicut esse noxium solet. si unitas desit bonis. ita pruciosum est si non desit malis. Peruersos quippe unitas corroborat dum concordat. et tanto magis incorrigibiles quanto unanimes facti. De hac unitate reprobos per salomonem dicitur. Stuppa collecta in synagoga peccantium. De hac naum propheta ait. Sic spinę que se inuicem complectunt. sic conuiuium partem potantium. Conuiuium namque; reprobos est. delectatio temporalium uoluptatum; in quo numerum conuiuio partem potant. quia delectationis sue illecebris se concordat debriant. Igitur quia membra leuiathan uti. id est iniquis omnes quos di sermo squamarum conuactionibus; comparat. ad defensionem suam par culpa concordat. bene dicitur. Una alteri ad

Salem.

Naum pph.

herentē et tenentes se nequaquam se-
parabunt. Tenentes enī se separari ne-
queunt. q̄a cō ad defensionē suā uicis-
sim constricti sūt. q̄ se sibi p̄ omnia simi-
les esse meminerunt. Descripto itaq̄
ei corpore. ad caput sermo reducit̄.
et q̄d p̄ semetipsū extreme p̄secuti-
onis tēpore antiquus hostis exerce-
at nūciat. Nā sequit̄. Sternuta-
tio ei splendor ignis. Q̄d melius
exponim̄. si p̄us sternutatio qualit̄
agat̄ indagam̄. In sternutatioe q̄p-
pe inflatio a pectore exurgit̄;
que cū aptos ad emanandū poros
n̄ inuenit. cerebrū tangit̄. et con-
gesta p̄nares exiens. totū caput
p̄tinē concutit̄. In hoc itaq̄ leuia-
than corpore. id est siue in maligni
spiritib; seu in rebus hominib;
q̄ illi p̄ similitudinē iniquitatis inhe-
serūt. quasi inflatio surgit̄ a pec-
tore. dū elatio se erigit̄ ex p̄sen-
tis soti potestate. que uel ad ema-
nandū poros n̄ inuenit. q̄a in hoc
q̄d c̄tra iustos extollit̄. disponente
dō quantū appetit̄ p̄ualere p̄hi-
bet̄. Exurgens aut̄ cerebrū tan-
git̄ ac concutit̄. q̄a collecta elatio
satane sensū in fine mundi artius
p̄cutit̄. Et caput turbat̄. dū ip-
sū auctore malignorū spūum p̄
eū q̄ ant̄ x̄ps̄ d̄r. in p̄secutione fi-
deliū uehementius excutat̄. Tunc
congesta inflatio p̄ ei n̄ares egre-
dit̄. q̄a tota sup̄bie ei iniquitas ap-
tis malicie flatib; demonstratur.

Quia ḡ sternutatio caput maxime con-
cutit̄. leuiathan istius sternutatio
uocat̄ illa ei extrema cōmotio. qua
dāpnatū hominē ingredit̄. et p̄ eū
rebus p̄ncipat̄; q̄ tanta tē uirtute
se cōmouet. ut mēbra dñi si potest
fieri etiā electa p̄turber̄. Tantū sig-
nis et p̄dignis uirtū. ut miraculoꝝ po-
tentia q̄si q̄dā ignis lumine resplen-
dere uideat̄. Quia ḡ cōmotū caput
illius miraculis clarescere nititur.
recte ei sternutatio splendor ignis
uocat̄. In eo enī q̄d se ad p̄sequendos
iustos cōmouet. ante reprob̄ oculorū
signorū uirtutib; lucet. Et q̄a eius
tyrannidi sapientes mundi adherent̄.
eorū consilium om̄e q̄d p̄uū molitur
exercet. recte subiungit̄. Et oculi
ei ut palpebre diluculi. Per oculos
q̄p̄pe q̄ inherentes capiti utilitati
uisionis inseruiunt. n̄ in merito ei
consiliarū designant̄; q̄ dū p̄uersis
machinationib; que qualit̄ agen-
da sunt p̄uidet̄. malignus ei opera-
rius quasi ostensū pedib; iter p̄bet̄.
Qui recte palpebris q̄p̄pe diluculi
cōparant̄. Palpebras nā q̄ diluculi
extremas noctis horas accipiunt̄. in
q̄b; quasi nax oculos a p̄terit̄. dū uen-
ture lucis iā uicia ostendit̄. Pru-
dentes ḡ scti malicie ant̄ x̄pi p̄uer-
sis consilium inherentes. quasi pal-
pebre sūt diluculi. q̄a fidē quā in
x̄p̄o inueniunt. quasi erroris noc-
tē asserunt. et uenerationē anti-
x̄pi uerū esse mane pollicentur.

Spondent enim se tenebras repellere et ueritatis lucem signis clarescentibus nunciare. quia nec persuadere que uolunt possunt. nisi exhibere se meliora fateantur. Vnde hic ipse coluber in paradiso primis hominibus loquens. in eo quod se melius aliquid prouidere simulauit. quasi diluculi palpebras aperuit. quando innocentibus matris humanitatis ignorantiam reprehendit. et scientiam diuinitatis promittit. Quasi ignorantie enim tenebras repellebat. et eternae scientie diuinum manere nuntiabat. dicens. Aperientur oculi uiri et erunt sicut diu. scientes bonum et malum. Ita in illo tempore damnato homine ueniens. eius oculi palpebris diluculi comparantur. quia sapientes illius simplicitate uere fidei quasi transactae noctis tenebras respiciunt. et eius signa mendacia quasi eurgentis solis radios ostendunt. **S**icut quia leuathan iste non solum habet oculos qui malignis consiliis pueris prouideant. sed etiam quod ad pervertendas hominum mentes aperit. quoniam per predicatorum prauos ad diligendam erroris fallaciam auditorum corda succendit. apte subiungitur. **O**re eius lampades procedunt. Qui enim prouident oculi. qui autem predicant os uocant. **S**icut de hoc ore lampades exeunt. quia mentes audientium ad amorem perfractae accendunt. et unde quasi per sapientiam lucent. unde per ualdubio per nequicia concrepant. **S**icut qualis ipsa sapientia eorum lux sit ostendit. cum primum

subinfert. **S**icut te de ignis accendit. **E**cce iam ypocritis eorum apte describitur. quorum predicatio tedarum lapidibus comparatur. Teda enim cum accendit. odorem quidem suauem habet. sed lumen obscurum. Ita isti predicatorum antiqui quia sanctitatis spectem sibi arrogant. sed tamen opera iniquitatis exercent. quasi blandum quidem est quod redolent. sed nigrum quod lucent. **O**lem enim per simulationem iusticie. sed obscurum ardent per nequicia perperationum. **Q**uorum simulationis malicia iohannes in apocalypsi breui descriptione comprehendit dicens. Vidi aliam bestiam ascendente de terra. habentem cornua duo similia agni. et loquebatur ut draco. Prior enim quippe bestiam idest antichristum superiori iam descriptione narrauerat. postquam etiam haec alia bestia ascendisse dicitur. quia per eum multitudo predicatorum illi ex terrena potestate gloriatur. **D**e terra quippe ascendere est. de terrena gloria superbia. **Q**ue habet duo cornua agni similia. quia per ypocritam sanctitatis causa quam in se ueraciter dominus habuit. singularem sibi mentem et sapientiam mentis et uitae. **S**icut quia sub agni specie auditoribus reprobis serpentinum uirus infundit. recte illic subdit. et loquebatur ut draco. **I**sta ergo bestia idest predicantium multitudo. si apte ut draco loqueretur. agni similis non appareret. sed assumit agni speciem. ut draconis exerceat operationem. **Q**uid hic utrumque per tedarum lapides exprimitur. quia et obscurum ardent per effectum

apocat.

tū malicie. et quasi suaue redolent
p simulationē uitę. S^o nequaquā esti
mandū ē. qđ tē solū anti xpī p̄dica
tores apparebt. et nē ab humanis de
ceptionib; desint. Odo nāq; p̄usquā
p̄ semetipsū appareat. n̄nulli illū uo
cib; plerq; aut morib; p̄dicant. An
p̄dicatores simulationis illi n̄ sunt. q̄
cū sacros di ordines obtinent. fugi
entē totis desideris mundū tenent.
Qui uirtutes ostendit eē que faciunt.
sed uitū ē omē qđ agunt. S^o electox
m̄tes q̄nto magis uitęne luci inherant
tanto subtilius q̄m uirtutes autus
discernere debeant uident. Qđ
aut mirū ē. hoc nos spūalit̄ agere.
qđ cotidie corporalit̄ cernim̄ nūmu
larios implere. Qui cū nomisma p̄
cipiunt. p̄us qualitatē illi. p̄ figurā.
ad extremū ū pondus examinant. ne
aut sub auri specie es latet. aut
hoc qđ ueracit̄ aurū ē. monete re
pbe figura de honestet. aut qđ aurū
et recte figure ē. hoc n̄ integrū pon
dus leuiget. Cū ḡ mira ignotox ho
minū facta c̄spicim̄. residere ad men
tis nr̄e trutinā q̄si sollertes nūmu
larū debem̄. ut p̄us discretio au
rū examinet. ne sub uirtute se uitū
occulet. et qđ praua intentione agi
tur. recti uisione palliet. cui c̄si
intentionis qualitas appbat. imp̄sse
mox formule figura querenda est.
si a p̄bat̄ monetariis. id est ab antiq̄s
patrib; ducit. et ab eox uitę simili
tudine nullo errore uitiat. Cū

aut et p̄ intentionē qualitas. et recta p̄
exemplū figura cognoscit. restat ut
integrū ei pondus exquiratur. Bonū q̄ppe
qđ p̄ signa et miracula choruscet. si p̄
fectionis sumā n̄ habet. pensari sollici
te p̄ cautelā circūpectionis debet. ne
dū imperfecta res quasi p̄fecta accipit.
in accipientis dāpno uertat. Predicato
res itaq; anti xpī q̄m uerā nomismatis
qualitatē tenent. q̄ in his que agunt
intentionis rectę uim nesciunt. q̄a p̄
hec n̄ celestē patriā. sed culm̄ ḡtē tēpo
ralis exquirunt. Quom̄ a monete figu
ra n̄ discrepant. q̄ ab omī pietate iustox
iustos p̄sequendo discordant. Quom̄
in se integritatis pondus ostendunt.
q̄ n̄ solū humilitatis p̄fectionē nequa
quā assecuti s̄t. sed neq; ipsa p̄mā ei
ianuā c̄tigerunt. Hinc ḡ hinc electi
cognoscant. q̄m eox signa despiciant.
quox p̄fecto actio omē qđ a piis patrib;
gestū memorat̄ impugnat. S̄ ipsi q̄q;
electi dū tot signa conspiciunt. dū
contēpentes uitā. tanta ei miracula
phorrescunt. qđ dā dubiet̄is nubilū in
corde paciunt. q̄a dū se p̄p̄digia illi
malicia eleuat. iustis aliquatenus
uisus certior caligat. Vnde recte
subiungit. De narib; ei p̄cedit fum̄.
Oculox q̄ppe acies fumo sauciat. Fum̄
ḡ de ei narib; p̄cedere d̄r. q̄a de mi
raculox ei insidus ad monitū caligo
dubietatis etiā in electox corde ge
nerat. De leuiathan narib; fumus
exit. q̄a ex ei p̄dignis m̄d̄tib; etiā bo
narū n̄tū oculos trepidationis ca

euangl.

ligo confundit. Tunc naq; in electoꝝ
cordib; expectat tribulib; signis obscu
ra cogitatio conglobat. Vnde hoc qd
ia superius ptulim ueritatis ore per
euangtm dr. Surgent pseudo xpi. et
pseudo pphete. et dabnt signa magna
et pdigia. ita ut in errore inducant
si fieri potest etia electi. Quam re ual
de querendu e. qm aut hu q electi ft
induci in errore possi. ut. aut cur si fie
ri potest. quasi ex dubietate subdit.
cu qd fiendu sit dñs omia psciens psto
lat. S q electoꝝ cor et trepida cogi
tatione concutit. et tam eoz conscien
tia n mouet. una hac sententia dñs
utrūq; coplexus e dicens. ita ut in erro
re inducant si fieri potest etia electi.
Quasi eni ia suberrare e in cogitatione
titubare. S ptn si fieri potest subum
gt. qa pculdubio fieri n potest. ut in
errore plene electi capiant. Bene aut
in hac fumi caligine ipse etia animoꝝ
feruor expmit. cu ptn subinfertur.
S icolle succense atq; feruentis. Uelut
eni feruens e olla. sic unaqueq; te ani
ma cogitationu suaru impet quasi
spumas undaru ardentiu sustinens.
quas et ignis zeli comouet et ipsate
poralis oppssio. more olle intrinsecus
clausas tenet. Vnde iohannes qq; cu
hui bestie signa narraret aduinit.
ita ut igne faciat de celo descendere.
I gne qppe de celo descendere e. de
celestib; electoꝝ animis sci zeli fla
mas emanare. Quia u leuathan
iste alias n solu serpens. sed etia re

apocat.

gulus dr. p eo qd immundis spiritib;
ut repbis hominib; pncipat. sic isaias
at. de radice colubri egrediet regulus.
inspiciendu nobis sumopere e. qualiter
regulus perimat. ut ex operatione re
guli hui nobis malicia apti innotes
cat. Regulus naq; n morsu pimit.
sed flatu csumit. Sepe qq; flatu aera
afficit. et qcqd ut positu longe ca
gerit. sola nariu inspiratione tabe
fact. Hinc g. hinc copellim pensa
re. p hoc qd denarib; ei sum pcede
re dr. etia pusqua aptius appareat
qd cotidie in humanis cordib; fumo
pestiferu exalationis operet. Quia
eni sic et superius dixim fumo ocu
loꝝ acies infirmat. n in merito de
ei narib; pcedere fum assertur.
cui noxus inspirationib; praua in
humanis cordib; cogitatio nascit.
p qua acies nris obtundit. ne lux
intna uideat. Quasi eni flatu na
riu caliginem emittit. q in reproboꝝ
cordib; isidiaru suaru aspiratio
nib; ex amore uite teporalis estu
congerit. multipliciu cogitatio
nu. et uelut fumi globus multa
plicat. qa uanissimas uite pntis
curas in trenoꝝ hominu nre coa
ceruat. Iste fum exei nariu pdi
ens. aliquando ad tep etia electoꝝ
oculos tangit. Hc naq; intrin
secus fumū patiebat ppheta cu
diceret. Turbat e pira oculus
ms. Hui inundatione pmebat
dicens. Cor meū cturbatu e in me.

ISAIAS.

ad.

lre.

et lum̄ oculorū meorū n̄ est meū. Fum̄
q̄ppe iste obtundit aciem cordis. q̄a ca-
lignis suis nubilo serenitatē intumē-
turbat quietis. Cognosci ū nisi tran-
illo corde n̄ potest dī. Vnde p̄ eundē
rursū p̄phetā dī. Vacate et uide-
te qm̄ ego sū dī. Vacare autē mens n̄ potest.
que huius fumi inundationib; p̄mitur.
q̄a in ea cogitationū trenarū uolū-
na ex p̄sentis uitę amore glomerant.
Lum̄ ḡ q̄erit et̄ne hoc fumo amari.
q̄a curarū pruriginē cordis. oculus
dū confundit tenebrarū. S̄ fum̄ iste
alī electorū oculos turbat. alī reprob̄
oculos excēcat. Abonorū q̄ppe oculis
spūaliū desideriorū flatu respergitur.
ne p̄ualente misera cogitatione den-
seat. in reprob̄ ū m̄tib; q̄ se licentius
p̄ tetras cogitationes colligit. eo ab eis
ueritatis fundit lum̄ tollit. Fum̄ iste
reprob̄ cordib; q̄t illicita desideria in-
gerit. q̄si p̄ tot ante illos globos intumē-
mescit. Et certe fumi globos nouim̄.
q̄a alii superius inanesunt. alii infe-
rius surgunt; sic et incarnali cogitati-
one. et si alia prauitatis desideria tran-
seunt. alia succedūt. Sepe autē mens
misera q̄d iā transierit uidet. sed ubi
ad huc retineat n̄ uidet. Gaudet de
q̄b; dā uitus. q̄a eis subiecta n̄ sit. et p̄ca-
uere ac gemere negligit. q̄a eorū uice
successerūt et alia q̄b; fortasse nequus
succūbit. sicq; fit. ut dū alia uitia tran-
seunt. et semp̄ alia succedunt. ab hoc
serpente cor reprob̄ sine int̄missio-
ne teneat. Vnde bene p̄ iohel p̄phe

tā dī. Residū eruce comedit locusta.
et residū locuste comedit brucis. et
residū bruci comedit rubigo. Ex p̄ḡis
cumini ebru et flete. Q̄d enī per uicā que
toto corpore in t̄ra rept. nisi luxuria
designat. Que cor q̄d continet ita pol-
luit. ut in superioris mundicie surgere
amore n̄ possit. Q̄d p̄ locustā que salub̄
euolat. nisi manus gl̄a exp̄mit. que se
uanis p̄sūptionib; exaltat. Quid p̄ bru-
cū. cui pene totū corp̄ in uentre col-
ligit. nisi edendi in gluuies figurat.
Q̄d p̄ rubiginē. que dū tangit incendit.
nisi ira inuittur. Residū ḡ eruce
locusta comedit. q̄a sepe dū luxuris
uitū ante recesserit. manus gl̄a suc-
cedit. Nā q̄a iā p̄ amorē carnis n̄ ster-
nit. quasi scām se ex castitate gloria.
Et residū locuste brucis comedit. q̄a
sepe cū manu gl̄e que quasi ex sc̄tate
ueniebat resistit. ut uentri ut q̄b; libet
ambitionis desideris in moderatū in-
dulget. Mens enī dī nescia. tanto
atrocius ad quēlibet ambitū ducit.
q̄nto nullo ut humane laudis amore
refrenat. Residū bruci rubigo c̄su-
mit. q̄a sepe dū uentris in gluuies p̄
abstinentiā restringit. ite impati-
entia acruis d̄natur. que more ru-
biginis q̄si exurendo messe comedit.
q̄a uirtutū fruct̄ impatientie flāma
tabefact. Dū ḡ uitus uitia succedūt.
agrū m̄tis alia pestis deuorat. dū alia
relinq̄t. Bene autē illic subdit. Ex-
p̄ḡis cumini ebru et flete. Ebru q̄p-
pe uocati s̄t. q̄ mundi huius amore

Iohel.

ite.

refusi
 confossi mala n̄ sentiunt que patiunt.
 Quid est q̄ dicere. expugnemini ebru et
 flete. nisi sonū ur̄e insensibilitatis ex-
 cutite. et in deuastatione cordis tot si-
 bi succedentib; utroq; pestib; uigilan-
 tib; lacrimis obuiate. P̄ tot q̄ globos
 de leuiathan narib; fum̄ surgit. p̄
 q̄t nimirū pestes frugē cordis rep̄bi
 occulta aspiratione consumit. Cui
 ad huc fumi uim sollicite dñs exprimit.
 eū ilico subiungit. Si ē olle succensē
 atq; feruentis. Olla enī succenditur.
 cū mens humana maligna hostis
 suasionib; instigat. Olla aut̄ feruet.
 cū iā etiā p̄ c̄sensū in desideris prauē
 psuasionis accendit. et tot undas
 quasi feruendo picit. p̄ q̄t se neq̄cias
 usq; ad exteriora opera extendit. h̄c
 nāq; carnalis c̄scientie idest olle fer-
 uorē ex leuiathan fumo ueniētē
 p̄pheta conspexerat cū dicebat. Ollā
 succensā ego uideo. et faciē ei a facie
 aq̄lonis. Ab aq̄lonis etenī facie hu-
 mani cordis olla succendit. cū p̄ in-
 stigationē aduersari sp̄s in illicitis
 desideris inflāmat. Ille nāq; q̄ ait.
 sedebo in monte testam̄ti in laterib;
 aq̄lonis. m̄tē quā semel cepert. ma-
 lignis psuasionis sue flamb; quasi sup-
 positis ignib; accendit. quatin̄ n̄ con-
 tenta p̄sentib; indefinent p̄ deside-
 ria estuet. ut alia contēpnenda ap-
 petat. alia adepta contēpnat. ut in
 suis cōpendiis inhiat. in alienis cōmo-
 dis etiā cū p̄po detrimento c̄tra dicat.
 in carnis illecebris satisfaciāt. in q̄li

in quodā culmine p̄ cogitationis su-
 p̄biā rapta. carnali cura postposita
 totā se in typo elationis attollat. Quia
 q̄ tot p̄uaria desideria ducit. quot
 instigatione leuiathan istius inflā-
 mat. recte ei fum̄ succensē et feruen-
 tis olle similis ēē phibet. q̄a p̄ tot se-
 feruores afflata ei tēptationib; c̄sci-
 entia erigit. p̄ quot uita se cogita-
 tiones intumescit. Qd uerbis aliis
 ad huc ueritas aptius exsequit̄ dū
 subiungit. Altius ei prunas ardere
 facit. Qd enī prunas. nisi succensas
 in t̄renis c̄cupiscentis rep̄boz homi-
 nū m̄tes appellat. Ardēt enī.
 cū q̄dlibet tēporale appetunt. q̄a
 nimirū surunt desideria. que q̄etū
 ut integrū ēē animū n̄ p̄mittunt.
 Totiens q̄ leuiathan altius prunas
 accendit. q̄rens ei occulta sugge-
 stio humanas m̄tes ad delectatio-
 nes illicitas p̄trahit. Alias nāq; su-
 p̄bie. alias inuidie. alias luxurie.
 alias auaricie facib; inflāmat.
 Sup̄bie q̄ppe faciē m̄ti eius supposit.
 cū hanc ad contēpnenda uerba do-
 minice iussionis instigauit. Inui-
 die q̄q; flāma eam animū succen-
 dit. cū de accepto fr̄is sacrificio
 doluit. et p̄ hoc usq; ad fr̄icidu faci-
 nus puenit. Luxurie facib; cor
 salemonis exussit. que tanto mulie-
 rū amore subdidit. ut usq; ad ido-
 loz uenerationē deduct̄. dū carnis
 delectationē sequitur. c̄d̄toris
 reuerentię obliuisceret. Auari-

cis q̄q; igne ab abanimū concremauit.
 cū eū ad appetendā alienā uincā impa-
 tientib; desideris impulsit. et phoc usq;
 ad reatū homicidii pertraxit. Tanto ḡ
 leuiathan iste alicui in prunis flat.
 q̄nto annulu suggestionis occulte hu-
 manas m̄tes ad illicita inflāmat. Vn-
 de et bene mox subdit. Et flāma de
 ore ei egredit̄. Flāma q̄ppe oris ei ē
 ipsa instigatio occulte locutionis.
 Praue enī suasionis uerba. ad unūcuiq;
 animū facit. S̄ flāma ē q̄d de ore
 ei egredit̄. q̄a ardet in desideris
 animi. cū ei suggestionib; instigatur.
 Hec cotidie suggerit. hec usq; ad p̄-
 sentis uite t̄minū suggerere n̄ desis-
 tit. S̄ t̄ se nequus dilatat. cū pillū
 dāpnatū hominē ueniens. in hui⁹
 se mundi gl̄a aptius ostendit. T̄ ab
 ei narib; uastior fum⁹ p̄cedet. q̄ahu-
 mana corda signox ei admirationib;
 t̄rita. amplior instigatio p̄cutit.
 T̄ ei alicui ardere uehementius prunas
 facit. q̄a reprobos m̄tes quasiā calentes
 amore gl̄e t̄poralis inuenerit. sug-
 gestionis sue flatib; usq; ad neq̄ciam
 exercende crudelitatis incendit.
 T̄ de ore ei flāma egredit̄. q̄a q̄cqd
 p̄se. q̄cqd p̄dicatores suos loquit̄.
 ignis ē q̄ infructuosa ligna c̄creman-
 tur. Igne aut̄ t̄rens c̄cupiscentie
 eorū mens tangit̄. q̄nequaquā fieri
 p̄ciosa metalla c̄cupiscunt. Qui ḡ
 oris ei n̄ uult flāma affici. iuxta doc-
 toris ueri sententiā n̄ lignū. fenū.
 stipulā. sed aurū. argentū. et p̄cio-

sus lapis curet inueniri. q̄aranto ignis
 suasionis illi amplius incendit. q̄nto se a
 adēsentien dū mollorē q̄sq; p̄buerit. S̄
 q̄a nulla ratione c̄ceditur. ut mens in
 hac corruptibili carne posita. nequaquā
 suasionis ei ardore tangat̄. restat ut
 malignis flatib; adusta. ad orationis se
 opē sine cessatione conuertat. Flāma
 q̄ppe suggestionū illi extinguit citius
 unda lacrimarū. **EXPLICIT LI-
 BER XXXIII. INCIPIT LIBER**
III. S̄i GREGORII PAPAE
CVIIA EX HOC ORDINE
CORP GERIM. uniuers-
stratis terminū eua
que nos sumi par-
te pensam. Citius **Quippe q̄lis**
lit mundi finis agnoscam. si sollicite
aspicim hoc q̄d de mundo gestamus.
Aetas etenim n̄m p̄ iuueniles annos robusti-
us uiget. in senili aut̄ t̄pore crebres-
centib; morbis excoquit. et dū diutius
distendit ut subsistat. moriendi uice
cotidie deficit p̄ monita uiuendi. ta-
etia mundi t̄p̄ dū ueniens; annis
auget. crebrescentib; malis afficit.
et unde etatis augm̄tū p̄cipit. inde
salutis dispendiū sentit. Tribulatio-
nes nāq; illi cū t̄porib; crescunt. et
eo detrimta uite debilior tolerat.
q̄ quasi ad uitā p̄uectior durat. Total
enī contra illū antiquus hostis uirib;
solut; q̄ quāuis iā n̄c uiterit. p̄ eo
q̄d sup̄ne c̄ditionis beatitudinē am-
isit. t̄ tam plenus extinguit. q̄ndo
et acēptandi licentia abstractus. p̄cūis

incendit religat. Vnde et extrema mundi atrocius temptatur aggreditur. quia tanto fit feruentior ad seuitiam quanto se uiciniorē sentit ad penam. Considerat quippe quod iuxta sit. ut licentiam nequissime libertatis amittat. et quantum breuitas temporis angustat. tantum multiplicatas crudelitatis expandit. sic de illo uoce anglica ad iohannem dicitur. Ve tunc et mari quia descendit diabolus ad uos habens iram magnam. sciens quod modicum tempus habet. Tunc in magno ire furorē se dilatat. ne quod in beatitudine stare non potuit. in damnationis sue foueam cum paucis ruat. tunc quicquid nequit ualuerit callidus exoret. tunc ceruicē superbie altius erigit. et per damnatum illud quod gestat hominem. omne quod temporaliter quales nequiter ostendit. Unde diuina uoce recte non dicitur. In collo eius morabitur fortitudo. Quod enim collo leuiathan istius. nisi elationis extensio designat. Qui contra dominum se erigens. cum simulatione scitatis etiam timore potestatis extollit. Quia enim collum exprimit superbia. isaías propheta testatur. quierim filias redarguit dicens. Ambulauerunt extensio collo. In collo ergo leuiathan istius fortitudo morari dicitur. quia elationi illius etiam subiecta potentia suffragatur. Nam quicquid tunc superbie extollitur. quicquid callide machinat. etiam cum uirtute secularis potentie exsequitur. Quod danihel propheta intuens ait. Dolus in manu eius dirigit. Dolus quippe in manu eius est. frans in uirtute. quia omne

quod nequit uolet. hoc ad tempus exsequi etiam fortiter potest. Dolus uero eius dirigitur. quia fraudis eius malicia nulla difficultate impeditur. Hoc enim leuiathan iste ut uasa eius habere crebro propheta solent. quod ad iniquitatis sue cumulum ea que nequit appetunt. exple-re nequus possunt. Nam cum fortasse infirmant electi. atque in desideris illicitis ruunt. in hoc plerumque diuini muneris manu retinent. quod uoluntatis misere nullos effectus inueniunt. Cuius eorum uotis ualida contrarietas nascitur. plerumque ex ipsa impossibilitate corrigunt. et miro intus dispositionis ordine. per euerfionem mutatio male uoluntatis sequitur. dum per infirmitatem perfectio denegatur. Hinc est enim quod sub specie unicuique anime de infirmitate uideat. atque in paucis itineribus gradientem per prophetam dominus dicit. Ecce ego sepiam uiam tuam spinis. et sepiam eam maceria. et semitas suas non inueniet. et sequetur amatores suos. et non apprehendet eos. et queret eos et non inueniet. et dicit. Vadā et reuertar ad uirum meum porē. quia tunc in bene erat magis quam nunc. Spinis enim electorum uie sepiunt. dum dolore punctiones inueniunt in hoc quod temporaliter concupiscunt. Quasi imposita maceria uis eorum obuat. quorum nimirum desideria perfectionis difficultas impugnat. Horum perfectio anime amatores suos querit et non inueniunt. dum sequendo malignos spiritus. nequaquam eas que appetunt

pph

tunt hui' scilicet uoluptates apprehendunt.
Bene autem subditur quod ex ipsa difficultate mor-
dicat, uada et reuertar ad uirtutem meam po-
re. quia melius in erat te magis quam
nunc. Prior quippe uir dominus est. quae casta sibi
animam sancti spiritus in proposito amore coniungit,
quam te mens unicuique desiderat. cum
multiplices amaritudines uelut quaedam
spinas inuenit in eis delectationibus,
quas temporaliter occupat. Nam dum aduer-
sitatibus mundi quae diligitur morderi
anima experit. te plenius intelligit
quanto illi cum dolore uero melius fuit.
Et os quod quod uoluntas praua pervertit. ple-
rumque aduersitas corrigit. Unde et nu-
mus tamdum est. ne sequantur prospera cum
desiderant inuisa. quia difficilius ma-
lum corrigitur. quod perfectionis etiam prope-
ritate fulcit. Leuiathan itaque iste
quod cum membris suis eternus est cruciatibus de-
putatus. et dolus in manu eius dirigitur.
et in collo eius fortitudo demorabitur.
quia hoc quod temporaliter peruersa contra
bonos uoluntate desiderat. peruer-
siore facultate consumat. ut tan-
to ei de aduersitate in presenti nihil
obstet. quanto ei in posterum de prope-
ritate nihil remanet. Et quia omnis qui
peruersis moribus amicus eius innotes-
cit. plus ueras mentis amittit diuitias.
aperte subiungitur. Et faciem eius praecedit
egestas. **P** faciem quippe solet noticia
designari. Unde scriptum est. facies
mea praecedet te. id est noticia duca-
tum praebit. Sciendum uero est. quod eges-
tas in sacro eloquio aliter electorum ponit-

tur. atque aliter reproborum. Egestas namque
electorum est. cum uere diuitie celestis a
patrie ad eorum animam redeunt. et in
hoc erumpente presentis uitae exilio po-
siti. pauperes se esse meminerunt. Illas
quippe diuitias sine cessatione suspirant.
de quibus paulus dicit. Ut sciatis quae sit
spes uocationis eius. et quae diuitie gratiae
hereditatis eius in se. Et quia ad huc
eas nequaquam conspiciunt. studiose
interim in erumpente istius paupertatis
gemunt. Hanc paupertatem procul dubio
hieremias inspererat cum dicebat. Ego
uir uidens paupertatem meam. in uirga in-
dignationis eius. Virga enim indignatio-
nis domini est. percussio distractionis. Quia
indignationem te homo percutit. cum ex
paradyso pulsus. ueras mentis gaudium
diuitias amisit. Sed quia electi quique inces-
santem conspiciunt. quod in presentis uitae pe-
nuria ab illa potestatis ingenitae sa-
cultate ceciderunt. bene dicitur. ego uir
uidens paupertatem meam. Quisquis enim haec
ad huc uisibilia appetit. peregrina-
tionis suae malum non intelligit. et hoc
ipsi uidere quod patitur nescit. Hanc
paupertatem dauid propheta intuens ait
Infirmata est in paupertate uirtus mea.
In paupertate enim uirtus infirmari dicitur.
quia lapsus in haec peregrinatione ani-
mus. et corruptionis suae molestus
reuerberatur. hoc quod perdidit. contempla-
ri praepedit. Sed hanc paupertatem reprobi
considerare nesciunt. quia dum sequuntur ea
quae conspiciunt. considerare inuisibilia
negligunt quae perdidit. Unde et

Φ
N

Paul.

ierem.

dauid.

egestas eorum proprie dicitur. quia dum replentur
 uirtus. uirtutum diuitias uacuantur; quibus
 sepe euenit. ut per elationis dementia sub
 leuari. dum nequaquam ruine sue dapa
 na considerant. esse se etiam a bonis actibus
 inopes non agnoscant. Vnde uocatur an
 geli predicatori laodice dicitur. **D**icis quod
 diues sum et locupletatus. et nullius
 egeo. et nescis quia tu es miser. et mise
 rabilis. et pauper. et cecus. et nudus.
Quasi diuites se asserit. quia per arroganti
 scitatis extollit. sed pauper. cecus. et
 nudus arguitur. Pauper utique. quia uirtu
 tum diuitias non habet. Cecus. quia nec
 paupertatem quam patitur uidet. Nudus.
 quia primam stolam perdidit. sed perius quam nec
 se perdidisse cognoscit. Quia ergo ut dicitur
 in egestas reprobos est. defraudatio
 meritorum. recte de leuiathan dicitur.
 faciem precedit egestas. Nemo quippe cog
 nitioni eius uingitur. nisi prius uirtutum
 diuitias denudet. Prius enim bonas cog
 itationes subtrahit. et tunc eis aptiore
 noticiam suam iniquitatis infundit.
Egestas ergo faciem illius precedere dicitur. quia
 prius facultas uirtutum perditur. ut quasi per
 familiaritatem postmodum eius noticiam
 cognoscatur. Vel certe quia multas ita
 fraudulentum surrepit. ut ab eis depre
 hendi nequaquam possit. et sic eorum uir
 tutes euacuat. quatinus astutiae suae
 malicia non ostendat. faciem eius egestas
 prohibet prius. Ac si apte diceret. Qui
 cum insidians temptat. priusquam uideatur
 spoliatur. Hinc est enim quod de effraim per
 prophetam dicitur. Comederunt alieni robur

eius. et ipse ignorauit. Alieni quippe in
 telligi apostata spiritus solent. Qui robur
 comedunt. cum uirtutem mentis peruer
 do consumunt. Quod effraim et perdidit
 et nesciuit. quia in temptatione malig
 no. spiritum. et robur animi perdidit.
 et hoc ipsum quod perdidit non intellexit.
Leuathan ergo faciem egestas antecedit.
 quia negligentium mentes ante temptan
 do spoliatur. quam eius insidias is qui tem
 ptari agnoscat. Per hoc ergo quod dictum est
 in collo eius morabitur fortitudo uirtu
 tuolentiae ostenditur. per hoc uero quod sub
 ditur et faciem eius precedit egestas. frau
 dus subtilitas designatur. quatinus de
 eo quod eius faciem egestatem prius cognos
 cum. suppetit aliud quod tamen tristi
 eius exponam. Terribili quippe ordi
 ne dispositionis occulte. priusquam
 leuiathan iste in illo damnato ho
 mine quem assumat appareat. sed
 ecclesie uirtutum signa subtrahuntur.
Nam prophetia abscondit. eurationum
 gratia auferitur. pluxioris abstinentiae
 uirtus immunitur. doctrine uerba
 et cetera. miraculorum prodigia tol
 luntur. quae quidem nequaquam supra
 dispensatio funditus subtrahit. sed
 non haec sic temporibus. temporibus. apte ac
 multipliciter ostendit. quod tamen mu
 ta dispensatione agit. ut una ex
 re diuina simul pietas et iusticia
 compleat. Dum enim subtractis signorum
 uirtutibus. sancta ecclesia uelut abiecta
 or apparet. et bonorum primium crescit.
 quod illam per spe celestium et non per presentem

tanea signa uenerant. et malox mens
ētra illā etius ostendit. q̄ sequi quē pro-
mittit inuisibilia negligunt. dū signis
uisibilib; n̄ tenent. Dū ḡ humilitas
fidelium multitudinē et manifestatio-
ne signox quasi destituit. tribuli occul-
te dispositionis examine inde bonis mu-
secta largit. unde malis iusta ira cumu-
lat. Quia ḡ leuathan iste p̄us quā
manifestus et conspicuus ueniat. ex
magna parte in scā p̄cta signa uir-
tutū cessant. recte n̄c d̄r. Faciē eius
p̄cedit egestas. Ante enī a fidelib;
miraculox diuinitē subtrahunt. et
tē contra eos antiquus ille p̄ apta
p̄ digia hostis ostendit. ut quo ipse
p̄ signa extollit. eo a fidelib; sine sig-
nis robustius laudabiliusq; uincat.
quāuis etiā fidelib; in ei certamine
signa n̄ deerunt. sed tanta erūt illi.
ut nr̄ox aut pauca aut nulla ui-
deant. quox nimirū uirtū omib; sig-
nis fit potior. cū omē q̄d ab illo fie-
ri tribuli c̄spicit. p̄ uirtū c̄stantis
calcē p̄mit. S̄ malignū hostis c̄tra
eos tanto acriore inmanitate se
exhibet. quanto se despici etiā cla-
rescentib; miraculis dolet. Totū
se ḡ in eox in eox uirtutū colligit.
cunctosq; rēp̄bos in nece fidelium
unanimiti crudelitate conuungit.
ut seruidā suā tanto robustius
exerat. quanto et in eis quē puer-
se agere appetit. nulla sibi sui cor-
poris mēbra discordant. Unde
recte subdit. Mēbra carniū ei

coherencia sibi. Carnes enī leuathan
^{haurit} istius sunt om̄s rēp̄bi. q̄ ad intellectum
spūaliū patrie p̄ desiderium n̄ assurgunt.
Membra ū sunt carniū hu q̄ eisdē puerse
agentib; et sese ad iniquitatē p̄cedentib;
conuungunt. sic econtra p̄ paulū a pl̄m
dn̄ico corpori d̄r. Vos estis corp̄ xp̄i.
et mēbra de mēbro. Aliud q̄dē est mē-
brū corporis. aliud mēbrū mēbrū.
Mēbrū q̄ppe corporis pars ad totū. mē-
brū ū mēbrū est particula ad partē.
Mēbrū nāq; mēbrū est digitus ad manū.
manū ad brachiū. Mēbrū ū est corpo-
ris. totū hoc simul ad corp̄ uniuersū.
Sic ḡ in spūali dn̄ico corpore mēbra
de mēbro dicim̄. eos q̄ in ei ecclā ab
alio regunt. ita in illa leuathan
istius rēp̄ba c̄gregatione mēbra s̄
carniū. q̄ in q̄ corpore q̄dā se neq̄o-
rib; conuungunt. S̄ q̄a malignū hos-
tis sibi in puerse opere ap̄m̄ usq;
ad extrema concordat. diuinū ser-
mo in eo mēbra carniū sibi met co-
herencia memorat. Sic nāq; puer-
sa unanimū sentiunt. ut nulla c̄tra
se uicissim disputatione diuidant;
nulla tē eos diuersitatis alteratio
scindit. et idcirco c̄tra bonos uehe-
m̄ter p̄ualent. q̄a in malo se c̄cor-
dit tenent. Sic enī iā superi d̄rim̄.
ut p̄uiciosū ē si unitas desit bonis.
ita p̄uiciosius si n̄ desit malis. Rēp̄-
box q̄ppe unitas bonox uia tanto
durius p̄pedit. quanto se ei p̄ collec-
tionē durior opponit. Hanc uni-
tatem rēp̄box p̄uiciosā sibi paulus

statuit ut crebris ictibus feriat. Leuiathan
q̄ ut malleatoris incus stringit. q̄a infer-
ni uinculis coartabit. ut et̄ni suppliciu
et̄nua percussione tundat. Qui m̄ quoq;
peccat. dū q̄q; iusti illo in insidus iugi-
lante sed dolorib; tabescente saluant.
In incide aut̄ alia uasa formant. ipsa
ū tot percussione; in uas aliud n̄ trans-
fert. Recte q̄ leuiathan iste incidi
cōparat̄ ē. q̄a nos illo p̄sequente cōpo-
nim. ipse aut̄ et̄ semp peccat. et in
uas utile nūquā mutat. Acine il-
lū percussione relinq̄m. et nos sup̄nar-
tificis manu in eī tēptatione percussū
pullū quasi uascula formata transim.
In ipso enī tundim. sed ut ad usū do-
m̄ sup̄ne ueniam. ipse ū quasi incus
stringit. q̄a et si nē tēptando mundū
circuit. in inferno tam̄ posit̄. iā sub-
iectus sententie n̄ uagat. Sequitur.
Cū sublarus fuerit. timebit̄ angli. et
t̄rti purgabunt. Scriptura sacra
ta nūquā tēp̄ p̄teritū futurūq;
p̄misce. ut aliquando futuro p̄te-
rito. aliquando ū utat̄ p̄terito p̄fu-
turo. Futuro nāq; p̄ p̄terito utit̄.
cū iohanni mulier partura mascu-
lū q̄ regat̄ gemes in uirga ferrea
demonstrat. Qd̄ q̄a incarnato dño
ueniente iā tē factū fuerat. res ges-
ta nunciabat. Rursū p̄terito utit̄
p̄ futuro. si c̄ p̄ psalmistā dñs dicit.
Foderit̄ manū meas et pedes meos. di-
numerauerit̄ om̄ia ossa mea. Iub;
uidelicet uerbis. species signat̄
dñice passionis. que iā transacta

describit̄. sed tam̄ ad huc longe post futu-
ra nunciat. Hoc q̄ loco q̄ d̄r. cū sublarus
fuerit timebit̄ angli. nil obstat intelli-
gi. q̄a sub futuri tēporis modo p̄terita
describunt. nec recte intelligentie
sensū relinq̄m. si credam̄ leuiathan isto
ab arce beatitudinis cadente. in ruina
eī etiā electos anglos expauisse. ut cū
istū ex illo numero sup̄bie lapsus ei-
ceret. illos ad robustū standū timor
ipse solidaret. Vnde et̄ subdit. Et ter-
t̄ti purgabunt. Purgati enī s̄t. q̄a ni-
mirū isto cū rep̄bis legionib; exeunte.
soli in celestib; sedib; q̄ beate in et̄nū
uiuere remanserunt. Huius itaq; lap-
sus eos et̄ terruit et̄ purgauit. Terru-
it. ne cōditore suū sup̄be despicerent.
purgauit ū q̄a exeuntib; rep̄bis actū ē
ut electi soli remanerent. Et q̄a cunc-
torū opifex d̄s s̄t ad bonorū custodiā
bene ita etiā mala actione rep̄borū.
lapsū cadentiū uertit in p̄fectū manen-
tū. et unde punita ē culpa sup̄bientū.
inde humilib; anglis et̄ inuenta
& solidata s̄t augm̄ta merito. Istis
nāq; cadentib; illis in munere datū ē.
ut cadere om̄ino n̄ possent. Sc̄i enī an-
gli dū in istis nature sue dāpna cōspi-
ciunt. in seipsis iā cautiū robustiūq;
cōsistunt. Unde s̄t auctore rerū dño
cuncta mirabilit̄ ordinante. ut illi
electorū spūū patrie celestis etiā ru-
ine sue dāpna p̄ficiant. dū inde fir-
mius constricta est. unde fuerat ex
parte destructa. S̄ q̄a sepe scriptura
sacra p̄dicatores eccl̄e p̄ eo qd̄ gl̄iam

patrie celestis annunciant anglos solet
 nomine designare. possum hoc loco an-
 glos etiam scos predicatores accipere. hinc
 est enim qd iohannes in apocalypsi septē ec-
 clesiis scribens. anglis ecclesiarum loquitur. idē
 predicatoribus populorum. Hinc propheta ait.
 Et angli pacis amare flebunt. Hinc rur-
 sus malachias propheta loquitur dicens. Li-
 bria sacerdotis custodient scientiam et
 legem regent ex ore eius. quia anglis domini ex-
 ercituum est. Hinc paulus ait. Magnū
 ē pietatis sacramentū. qd manifestatū ē
 in carne. iustificatū ē in spiritu. apparu-
 it anglis. predicatū ē gentibus. credi-
 tū ē mundo. assumptū est in gloria. Quis
 dispensationis mysteriū postquā ap-
 paruisse anglis dixit. predicatū ē gentibus
 subdidit. pfecto anglorum nomine pre-
 dicatores scos id est ueritatis nuncios de-
 signauit. Si qd hoc qd dicitur cū sublatus
 fuerit timebit angli et terram purga-
 bunt. ad futurū tēp̄ referit. aduen-
 ente districto iudice. extrema hie le-
 uathan istius dāpnatio designat. quia
 de hoc mundo pura iudicii tollit. quā
 mira mansuetudinis longanimitate
 tolerat. Tanto autē hic pondere ter-
 roris excutit. ut scos etiam predicatorum
 fortitudo turbet. Cū enim sublatus
 fuerit timebunt angli. quia cū iudicii
 turbine rapit. huiusmodi in corporibus repe-
 riri potuerunt in mōdo t̄rore cūcussi. etiam
 sup̄ne patrie nunciū c̄tremuscunt. Quā-
 uis enim fortes atq. pfecti sunt. adhuc
 tam quia in carne sūt positi. n̄ possum in
 tantū t̄roris turbine nulla formidi-

apocat
 Aps
 malachias
 Paul

ne concuti. Sicut cū leuathan iste patit.
 cūq. omnia in eius interitu elementa qua-
 tuant. predicatores scos q̄s ut diximus in
 suis corporibus. adhuc illud tēp̄ inue-
 nerit. spes de regni p̄pinq̄tate letifi-
 cat. et carnis infirmitas de tre osten-
 sione perturbat. Erat q̄ in eis aliquis
 tremor letus et timor securus. quia et
 celesti regno se remunerari certis.
 et p̄tatis turbine metu p̄ carnis
 infirmitate contremiscunt. Consi-
 deremus q̄ quomō tē iniquū conscien-
 tia cūcūt. quādo etiam iustorum uita
 turbat. Huiusmodi q̄ oderunt aduentū
 iudicis. qd facient. sit errorē tantū
 iudicii etiam q̄ diligunt expauescūt.
 Et quia in scis predicatoribus. hoc pauore
 excoquit. si qua eis inesse potuit le-
 uis rubigo uitioꝝ. postquā dixit.
 cū sublatus fuerit timebit angli.
 apte mox subdidit. et terram pur-
 gabunt. Sicut quia hec de leuathan istius
 sine cognouimus. interitū p̄ usquā pe-
 reat. qd agat audiam. Sequitur.
 Cū apprehenderit eū gladius. subsiste-
 re n̄ poterit neq. hasta. neq. tho-
 rax. In scriptura sacra aliquando
 p̄ gladiū scā predicatio. aliquando et-
 na dāpnatio. aliquando tribulatio
 tēporalis. aliquando antiq̄ hostis
 ira ut p̄suasio designat. Gladius
 enim scā predicatio ponit. sic paulus
 ait. Et gladiū spiritus qd ē uerbum dei.
 Gladii nomine eterna dāpnatio
 designat. sic de predicante here-
 tico scriptū ē. Si multiplicati

Paul

Euang

ad

fuerint filii eius in gladio erunt; quoniam
libet hic numerositate germinant.
eterna damnatione consumunt. Gladio
tribulatio temporalis accipitur. sic marie
secuturis tribulationibus dicitur. Et tuam ip-
suis animam pertransibit gladius. Rursus
per gladium ira ut persuasio maligni hostis
exprimitur. sic psalmista ait. Qui libera-
ti dauid seruum tuum de gladio maligno.
Benignus quippe est sancte predicationis
gladius. qui percutit. ut a culpa mori-
amur. Malignus uero est diabolice persuasio-
nis gladius. qui male quisque percutit. ut
a uita rectitudinis extinguat. Antiquus
ergo hostis est gladius. ille tamen dam-
nat homo in usum ministerum eius assump-
tus. Ipsum quippe per maliciam fraudis ex-
acuit. et infirmorum corda transfi-
git. Hec ergo leuathan gladius apprehendit.
cum eum suus damnatus homo
susceperit. Si autem gladium nomine
eius ira signatur. recte non apprehendere
gladium. sed gladio apprehendi descri-
bitur. Intanta quippe tamen insania uer-
tatur. ut dominam omnibus appetens. ne-
quaquam sue irae daretur. Nos namque
cum iram in usum iusticie assumimus. gla-
dium tenemus. quia eam sub equitate iudi-
cii possidendo moderamur. Ille autem
quia per abrupta furoris rapit. non app-
hendere gladium. sed a gladio app-
hendi describitur. Non enim iram pos-
sident tenet. sed ab ira seruientem
tenet. Cunctis autem liquet. quod
hasta aduersarium percutit. thora-
ce uero ab aduersario munimur. Per

hastam uulnera inferimus. per thoracem regimur
ne uulneremur. Quod ergo per hastam. nisi predica-
tionis iaculum. Quid per thoracem. nisi for-
tudo patientiae designatur. Leuathan
ergo iste quia per assumptum reprobis et homi-
nem in ira omnimode crudelitatis effre-
nat. apprehendi gladio dicitur. Nam postensio
nem inmensam tamen fortitudinis exhibet. quod
quod nequiter potest. et neque hasta. neque tho-
rax subsistere poterit. quia in antea per
ueniens. tantae uirtutis apparebit. ut
si supernum aduersarium desit. et predicantium
acum obtundat. et longanimitatem pa-
tientium destruat. Nisi enim iustorum uita
superna gratia solidetur. non subsistat hasta. quia
predicatorum uirtus frangitur. Non subsistat
thorax. quia constantium patientia disrup-
ta penetrat. Unde et subditur. Reputa-
uit enim ut paleas ferrum. et quasi lig-
num putridum aes. Quod superius hastam
dixerat. hoc inferius ferri appellatio-
ne replicauit. et quod thoracem protulit. hoc
rursus eris commemoratione signauit.
Ferrum namque acutum. ut aduersarius uulne-
retur. aes autem nulla rubigine pene con-
sumitur. Ferro ergo predicationis iacula. ere-
ant longanimitatis constantia designatur.
Unde et sub aser specie de sancta ecclesia per
moysen dicitur. Ferrum et aes calciamurum eius.
Calciamurum quippe in scriptura sacra mu-
nim predicationis accipitur. sic scriptum est.
Calciamurum pedes in preparatione euangeli-
pacis. Quia ergo per ferrum uirtus. per aes autem
perseuerantia exprimitur. ferrum et aes calci-
amurum eius dicitur. dum predicatio illius acumi-
ne simul et constantia munitur. Per ferrum

enī mala aduersantia penetrat. p̄ aēs aut
bona que p̄posuit longanimit̄ seruat.

Quī p̄fecto p̄seuerantiā illie aptius insinu-
at subdens. Sic dies iuuentutis ei. ita
erit et senectus illius. Sed leuiathan iste
quando illū gladiū quē sacra eloq̄a an-
taxp̄m uocant. in exercitatione sue in-
iq̄tatis assūpserit. et ferrū uelut paleas.
et aēs uelut lignū putridū reputa-
bit. q̄a nisi diuina gr̄a p̄tegat. et p̄di-
cantiū uires uelut paleas neq̄cie sue
igne consumit. et patientiū c̄stantiā
quasi lignū putridū in puluerē redi-
get. Et acūm q̄ ferri. et eris fortitu-
do deficiet. dū p̄ uiolentiā uirtutis
illi. et p̄dicatiōnis sensus obtunditur.
et patientie longanimitas dissipat.

Nisi q̄ electos suos op̄tulat̄io diuina
roboret. ubi tē infirmi erunt. si for-
tes uelut paleas reputant. Q̄d tē
leuiathan iste de paleis faciet. si fer-
rū quasi paleas reputabit. Quid de
putridis lignis acturus est. si quasi lig-
nū putridū eris fortitudinē soluet.

Sō quā multi qui suis uirib; ferrū se uel
aēs eē estumant. in illo tē tribulatio-
nis igne paleas se eē dephendunt. et
quā multi q̄ p̄ infirmitatē pp̄ā eē se
paleas metuunt. p̄ diuinū tam adiu-
torū fultū. in ferri atq; eris solidita-
te roborant. ut c̄tra aduersariū suū
tamomagnis in dō fortes sint. q̄nto se
amplius infirmos eē meminerunt.

Sq̄nto altius behemoth iste c̄tra electo-
dī p̄ miracula erigit. tanto c̄tra eū q̄q;
sc̄i uehementius ad p̄dicatiōnis uerba se

constringunt. qui tam ita reprobos m̄tes
possidet. ut eas nulla ueritat̄ con-
fossus iaculatione derelinquat.

Vnde et subdit. Non fugauit eū uir
sagittarius. Q̄d enī sagittas. nisi
uerba p̄dicatores accipiunt. Que dū
ex uoce bene uiuentiū distringun-
tur. audientū corda transfigunt.

His sagittis sc̄a eccl̄a p̄cussa fuerat
que dicebat. Uulnerata caritate
ego sū. De his sagittis psalmiste
uoce narrat. Sagitte paruulorū
facte sunt plage eorū. q̄a scilicet
uerba humiliū penetrauerūt ani-
mos sup̄borū. De his sagittis ue-
menti p̄pugnatori dī. Sagitte
tue acute potentissime. poplū
sub te cadent in corde inimicorū.

Vir uaq; sagittarius ē. q̄ p̄ sc̄e in-
tentionis arcū audientū cordib;
uerba recte exhortationis infigit.

Quia q̄ leuiathan iste uerba p̄di-
cantiū despiciat. et eū reprobos m̄tes
male suadendo momorderit.

Durus int̄ iacula eas om̄imodo
n̄ relinq̄t. recte dī. Non fugauit
eū uir sagittarius. Ac si apte di-
ceret. A reprobos cordib; eū sc̄i
p̄dicatoris sagitta n̄ excutit. q̄a
q̄s q̄s ab illo app̄hendit. uerba
iā p̄dicantiū audire contēpuit.

Vnde bene peccatis p̄cedentib; iras-
cens de his q̄s in manu antiqui
hostis deserat. p̄phetā dñs dicit.

Imittā uobis serpentes regulos.
q̄b; n̄ est incantatio. Ac si diceret.

Cant̄ canticoꝝ

del

ue.

Pph̄

Iusto iudicio talibus uos imundis spiritibus;
tradā. q̄ auobis ex eua exhortatione p̄di-
cantū quasi incantantū sermone n̄ ua-
leant. Quia ū leuiathan iste a cordib;
reprob̄ sc̄e p̄dicationis speculis n̄ mo-
uetur. ipse etiā sc̄oz uroz contēpt̄
addicit. cū ilico subinfert̄. In stipula
uersi sunt ei lapides funde. Quid p̄
fundā. nisi sc̄a eccl̄a figurat̄. Fun-
da nāq; dū in gyrū mittit̄. sic de il-
la lapides exeunt. q̄b; aduersarioz
pectora ferunt̄. Ita sc̄a eccl̄a dū uo-
lubilitate tēporū p̄ tribulationū cir-
cuitū ducit̄. fortes ex illa uiri p̄deunt.
q̄b; quasi lapidis ictib; iniquoz corda
tundant̄. Vnde & ad p̄phetā de bonis
doctorib; dñs dicit. ^{et subi-} Deuorabit̄. et suf-
ficient̄ lapidib; funde. ^{et erit} Sc̄i q̄ppe doc-
tores q̄ ad uirtutē et alios instruunt.
hostes deuorant. dū eos contra corp̄
suū p̄ uī conuersationis inmittant. Et
lapidib; funde subiciunt. q̄a dū for-
tes q̄sq; in sc̄a eccl̄a uiros instituunt.
p̄ eos aduersarioz sup̄bientū pectora
dura confringunt. Vnde et goliath in
manissim̄ saxo funde mortū. q̄a sin-
gulari sc̄e eccl̄e lapide diabolica oel-
situdō superat̄. Leuiathan itaq; iste
q̄a dāpnato homine illo assūpto
q̄slibet fortes eccl̄e uelut infirmos
despicit. eozq; uires tēporalit̄ p̄mit̄.
recte n̄ d̄r. In stipulā uersi sunt
lapides ei funde. Ne si apte dicere-
tur. Sc̄oz robur quasi in stipule
mollicie redigit̄. quoz lingua p̄us
pectus illius duris ictib; tundit̄.

Omne q̄ppe tunc fortitudine sue iniquita-
tis exercens. quanto se ab eis uinci spū-
alit̄ dolet. tanto c̄tra eos atrocius cor-
poralit̄ p̄ualet. Et q̄a nil se c̄tra eoz
sp̄m p̄ualere c̄siderat. in eoz carne
crudelitat̄ sue omnia argumta c̄su-
met. S̄ q̄d mirū si humanas uires
despicit. q̄ ipsa etiā sup̄ni in se iudi-
ci et̄na torm̄ta contēpnit. Vnde &
subdit̄. Quasi stipulā estimabit mal-
leū. Ac si diceret. Etiā pondus eius
am̄ aduersionis despicit. q̄ se p̄suppli-
ciū desup̄ueniens ferit. In scriptu-
ra enī sacra mallei nomine aliqu-
do diabolus designat̄. p̄ quē n̄ de-
linquentū culpe ferunt̄. aliqu-
do ū p̄cussio celestis accipit̄. qua ut
electi sup̄nos ictus sentiunt. ut a
prauis uicrib; corrigant̄. ut iusta
ira reprob̄s peccit̄. ut iā supplicia
et̄na p̄ueniens. q̄d etiā in posterū
mereant̄ ostendat. Nā q̄a appella-
tione mallei antiquus hostis exp̄-
mit̄. p̄pheta testatur. cū sup̄ eū uī
extremi iudicii contēplat̄ dicens.
Quom̄ contractus ē & contritus mal-
leus uniuerse terre. Ne si diceret.
Cū p̄ que uascula sua dñs in ministe-
riu usu formanda peccit̄. q̄s p̄pen-
dat q̄ turbine ueniente extremo
iudicio in et̄na dāpnatione con-
fringer̄. Rursū p̄ malleū p̄cussio
celestis exp̄mit̄. q̄d salemone tē-
plū edificante signat̄ cū d̄r. Dom̄
aut̄ cū edificaret̄ lapidib; dedola-
tis atq; p̄fectis edificata ē. et mal-

Rpt

Rpt

Salem

leus et securis. et omne ferramentū n̄ sunt
audita in domo cū edificaret. Quid
enī domi illa. nisi scām eccliam quā in
celestib; dñs inhabitat figurabat.
Ad cui' edificationē electorū anime. qua
si quidā expoliti lapides deferuntur.
Que cū edificat in celis. nullus illic iā
discipline malleus resonat. q̄a dolati
atq; p̄fecti illuc lapides ducim. ut lo
cus iuxta meritū congruis disponam.
Hic etenū foris tundim. ut illic sine
rephensione ueniam. Hic malleus.
hic securis. hic omiā tusionū reso
nant ferramta. In domo autē dī nul
li ictus audiunt. q̄a in et̄na patria
om̄s iā p̄cussionū strepitus et̄cescunt.
Nequaquā ibi malleus p̄cutit. q̄a nul
la animaduersionis affligit. Nequaquā
securis incidit. q̄a receptos interius
nulla foras seueritatis sententia p̄icit.
Nequaquā ferramta p̄strepunt. q̄a nec
quelibet minima ultra iā flagella
sentunt. Quia ḡ p̄ malleū desup ue
nientē celestis pondus p̄cussionis exp̄
mit. q̄d est q̄d leuiathan iste malleū
despicit. nisi q̄d sup̄ne animaduersionis
ictus formidare contēpnit. et q̄si
stipulā malleū deputat. q̄a ad iuste
ire se pondera uelut et̄ra leuissimō
t̄rores parat. Vnde et ad huc exp̄ssi
us subdit. Et deridebit uibrantē has
tā. Contra leuiathan enī dñs hastā
uibrat. q̄a in ei' uicatu districtā mi
nat sententiā. Hastā ḡppe uibrare
est. et̄nā ei mortē ex districta anim
aduersione p̄parare. Sapostata sp̄s

auctore uite etiā cū sua morte des
piciens. hastā uibrantē deridet. q̄a
ex districto iudicio q̄cqd graue.
q̄cqd horribile se p̄uidit pati non
meruit. sed quo se et̄na torm̄ta
n̄ posse euadere conspiciit. eo in
exercenda neq̄cia durior assur
git. Quē cū pleriq; hui' mundi
sapientes in eunctis que appetit
tanta p̄tinacia. tanta fortitudine
stringi posse cōsiderant. corda sua
ad famulatū ei' tyrannidis incli
nant. et omē q̄d dō largiente sa
piunt. hoc et̄ra eū ad seruitū hos
tis illius inflectunt. Vnde et rec
te subiungit. Sub ipso erit ra
du solis. In scriptura enī sacra
cū figurate sol ponit. aliquando
dñs. aliquando p̄secutio. aliquando
de re qualibet manifeste uisio
nis ostensio. aliquando autē intel
ligentia sapientū demonstrat.
P̄ solē ḡppe dñs figurat. sic sapi
entie libro p̄hibet. q̄d om̄s im
pi in extremi die iudicii cog
nita sua dāpnatione dicturi
sūt. Errauim' aua ueritatē. et
lunā iusticie n̄ lux nobis. et sol n̄
ortus ē nobis; Ac si apte dicant.
Int̄ni nobis luminis radius n̄ re
fulsit. Vnde et iohannes ait.
Mulier amicta sole. et luna sub
pedib; ei'. In sole enī illustratio
ueritatē. in luna autē que men
struis suppletionib; deficit.
mutabilitas tēporalitatē acci

Φ
N

10hs.

euang

act

Apocat.

pitur. Scā aut ecclā quia supni lumi-
nis splendore ptegit. quasi sole uesti-
tur. Quia ū cuncta tēporalia despi-
cit. lunā sub pedib; pmit. Rursū
sole psecutio designatur. sic in euan-
glo ueritas dicit. qd nata sine radicib;
semina orto sole aruerunt. quia ui-
delicet uerba uite in corde tēporoz
hominū tēporali monito uirentia.
supuemente psecutionis ardore sic-
cantur. Rursū sole manifeste uisio-
nis ostensio designat. sicut ppheta
dnm cunctoz oculis apparentē de-
nunciat dicens. In sole posuit tabna-
culū suū. Ac si diceret. Humanita-
tis assūptę sacramtū in lumine ma-
nifeste uisionis ostendit. Et sic eidē
pphete diuina uoce pnathan dr.
Tu fecisti in abscondito. ego ū faciā
uerbū istud in cōspectu omīs isrl. et
in cōspectu solis. Quid enī p conspec-
tū solis. nisi cognitionē insinuat ma-
nifeste uisionis. Rursū solis nomi-
ne sapientū intellect' expmit. sic
in apocalypsi scriptū ē. Quartus
angl's effudit fialā suā in sole. et da-
tū ē illi estu homines afficere et ig-
ni. Fialā uidelicet in sole effundere
ē. psecutionis supplicia uiris sapientie
splendore fulgentib; irrogare. Et da-
tū est illi ut afficeret homines estu
et igni. qā dū sapientes uiri crucia-
tib; uicti. maleagendi errore tan-
gunt. illoz exemplo psuasi infirmi
quiq; tēporalib; desideris in ardes-
cunt. Rurū māq; fortū. augmā

pstant pdmonib; infirmoz. Quia sole
acum sapientū designat. p cōparationē
q; a salemone dr. Sapiens ut sol pmanet.
stult' ut luna mutabit. Hoc g loco qd p
solis radios. nisi acumina sapientū de-
monstrant. Quia enī multi qm scā
ecclā luce sapientie resplendere ui-
debant. tē uel psuasionib; capti. uel
minis tēritat' ut cruciatib; fracti. leui-
athan istius se ditioni subiciunt. rec-
te dr. sub ipso erunt radu solis. Ac si
apte diceret. In qmtra scām ecclām
pacumina sapientie quasi radios ui-
debant lucis aspergere. et p auctoritatē
rectitudinis desup resplendere. potes-
tati leuiathan istius iniqua se opera-
tione substernunt. ut nā recta pdi-
cando desup luceant. sed ei puerse ob-
sequendo famulent. Solis g radu sub
ipso sunt. cū nnulli etiā docti uiri sa-
pientie sue acumina n libere agendo
subleuant. sed ad uestigia leuiathan
istius et pueritate operis et blandi-
mto adulationis inclinant. ut intel-
ligentia que illis sic sol desup fuit ex
celesti munere. antiq hostis pedib; sub-
sternat' ex terrena cupiditate. Vide-
re nē cū quisq; sapientū atq; doctorū.
ut glā uite tēporalis p adulationis
lapsū tēritat' se potestatib; prauē agen-
tib; subicit. quasi sub uestigijs uenien-
tis anti xpi solis se radu substernit.
et uelut celi lucē sub behemoth
humiliat. dū p pestiferū assensū sapi-
entū mres calcāt. Totiens etiā leui-
athan istius pedib; se radu solis subdit.

Salom

quæ sibi loqui isdem iohannes asper
ad mamillas zona aurea accinctū
uidit. q̄a nimirū supnoꝝ cuiū pecto
ra dū penali iā nequaquā timori sub
iecta s̄. atq; ase uicissim nulla scissio
ne soluant̄. et sola se caritate con
stringunt. Zonā q̄ppe aureā circa
mamillas habere est. cunctos mu
tabiliū cogitationū motus p̄ solū
iā amoris uincula restringere.

Rursū auri nomine nitor ḡte tem
poralis exprimit̄. sic p̄ prophetā d̄r.
Calix aureus babilon. Q̄d enī babilon
nomine. nisi hui mundi gl̄a
designat̄. Que calix aureus d̄r.
q̄a dū pulchra eē tēporalia osten
tat. stultas m̄tes in sui c̄cupiscen
tia debriat. ut speciosa tēpo
ralia appetant. et inuisibilia
pulchra contēpnant. Hoc aureo
calice p̄masponte sua r̄ua debri
ata ē. de qua hystoria ueritat̄
dicit. q̄a cū uetitū lignū c̄cupis
ceret. uidit qd eēt pulchrū uisu.
aspectuq; delectabile. et comēdit.
Aureus ḡ calix ē babilon. q̄a dū
uisū exterioris pulchritudinis
ostendit. sensū m̄ne rectitudi
nis subtrahit. Rursū auri nomi
ne sc̄rucinis splendor accipit̄.
sic iudaicū popl̄m absplendore
iusticie ad neq̄cie tenebras cō
mutatū. hieremias deplorat̄ dicit.
Quom̄ obscuratū ē aurū. mutatus
ē color optim̄. Sic enī et supe
rius dixim̄. aurū obscurat̄. cū

ite

Aph.

Genesis.

hieremias

Cant
cantic.

apocat

quæ sibi loqui isdem iohannes asper
ad mamillas zona aurea accinctū
uidit. q̄a nimirū supnoꝝ cuiū pecto
ra dū penali iā nequaquā timori sub
iecta s̄. atq; ase uicissim nulla scissio
ne soluant̄. et sola se caritate con
stringunt. Zonā q̄ppe aureā circa
mamillas habere est. cunctos mu
tabiliū cogitationū motus p̄ solū
iā amoris uincula restringere.

Rursū auri nomine nitor ḡte tem
poralis exprimit̄. sic p̄ prophetā d̄r.
Calix aureus babilon. Q̄d enī babilon
nomine. nisi hui mundi gl̄a
designat̄. Que calix aureus d̄r.
q̄a dū pulchra eē tēporalia osten
tat. stultas m̄tes in sui c̄cupiscen
tia debriat. ut speciosa tēpo
ralia appetant. et inuisibilia
pulchra contēpnant. Hoc aureo
calice p̄masponte sua r̄ua debri
ata ē. de qua hystoria ueritat̄
dicit. q̄a cū uetitū lignū c̄cupis
ceret. uidit qd eēt pulchrū uisu.
aspectuq; delectabile. et comēdit.
Aureus ḡ calix ē babilon. q̄a dū
uisū exterioris pulchritudinis
ostendit. sensū m̄ne rectitudi
nis subtrahit. Rursū auri nomi
ne sc̄rucinis splendor accipit̄.
sic iudaicū popl̄m absplendore
iusticie ad neq̄cie tenebras cō
mutatū. hieremias deplorat̄ dicit.
Quom̄ obscuratū ē aurū. mutatus
ē color optim̄. Sic enī et supe
rius dixim̄. aurū obscurat̄. cū

quæ sibi loqui isdem iohannes asper
ad mamillas zona aurea accinctū
uidit. q̄a nimirū supnoꝝ cuiū pecto
ra dū penali iā nequaquā timori sub
iecta s̄. atq; ase uicissim nulla scissio
ne soluant̄. et sola se caritate con
stringunt. Zonā q̄ppe aureā circa
mamillas habere est. cunctos mu
tabiliū cogitationū motus p̄ solū
iā amoris uincula restringere.

Rursū auri nomine nitor ḡte tem
poralis exprimit̄. sic p̄ prophetā d̄r.
Calix aureus babilon. Q̄d enī babilon
nomine. nisi hui mundi gl̄a
designat̄. Que calix aureus d̄r.
q̄a dū pulchra eē tēporalia osten
tat. stultas m̄tes in sui c̄cupiscen
tia debriat. ut speciosa tēpo
ralia appetant. et inuisibilia
pulchra contēpnant. Hoc aureo
calice p̄masponte sua r̄ua debri
ata ē. de qua hystoria ueritat̄
dicit. q̄a cū uetitū lignū c̄cupis
ceret. uidit qd eēt pulchrū uisu.
aspectuq; delectabile. et comēdit.
Aureus ḡ calix ē babilon. q̄a dū
uisū exterioris pulchritudinis
ostendit. sensū m̄ne rectitudi
nis subtrahit. Rursū auri nomi
ne sc̄rucinis splendor accipit̄.
sic iudaicū popl̄m absplendore
iusticie ad neq̄cie tenebras cō
mutatū. hieremias deplorat̄ dicit.
Quom̄ obscuratū ē aurū. mutatus
ē color optim̄. Sic enī et supe
rius dixim̄. aurū obscurat̄. cū

subsequentibus iniquitatum tenebris iusticie pulchritudo deseritur. color optimus mutat. cum splendor innocentie in fedtate uertitur culpe. Lutu quoque nomine in sacro eloquio aliquando terrenarum rerum multiplicitas. aliquando sordidum sapiens iniqua doctrina. aliquando autem desiderium carnalis illecebra designat. Per lutum quoque terrenarum rerum multiplicitas figurat. sic per abbauc prophetam dicitur. Ve ei qui multiplicat in sua usque qui aggrauat contra se densum lutum.

abbauc.

Quo ens enim luto se aggrauat. qui per auariciam terrena multiplicans. peccati sui se opprobrio coangustat. Rursum lutino nomine doctrina sordidum sapiens designat. sic per eundem prophetam domino dicitur.

ite

Via fecisti in mari equus tuus. in luto aquarum multarum. Ac si diceret. Speruisti iter predicatoribus tuis. inter doctrinas huius seculi sordida et terrena sapientes. Per lutum quoque desiderium sordide uoluptatis exprimit. sic psalmista deprecans ait. Eripe me de luto ut non inheream. Luto quoque inherere est. sordidus desiderius concupiscentie carnalis inquirari. Hoc ergo loco aurum claritas sanctitatis accipitur. lutum uero ut terrenarum rerum auaricia. ut prauarum etiam doctrinarum. ut sordes carnalium uoluptatum nil obstat intelligi. Quia enim leuiathan iste multos qui ultra sanctam ecclesiam fulgore iusticie resplendere uidebant. tunc ut terrenarum rerum concupiscentia. ut errantis doctrine etiam

ad

ut carnalibus sibi uoluptatibus subicit. aurum sibi per ueludubio quasi lutum sternit. Aurum enim quasi lutum sternere est. in quibusdam uitae mundicia per illucida desideria concupiscere. ut huius etiam sordidus eius uestigium seruiant. qui extra illum per uirtutum splendore rutilabant. Antiquus itaque hostis alius non sub specie sanctitatis illudit. alios autem per secula uitae uitae carnalis incipit. Sed tunc per hoc aperte erassabit. non autem multorum cordibus occulte denatur. sic paulus apostolus dicit. ut reueletur in suo tempore. nam mysterium iam operatur iniquitatis. Totiens ergo etiam non aurum sibi quasi lutum subicit. quiens castitatem fidelium per carnis uitia sternit. Totiens aurum uelut lutum calcatur. quiens sensum continentium per immunda desideria dissipat. quod tunc tanto uehementius pergit. quanto super perditate libertati commissus. hoc quod appetit effrenatius pertrahit. Et fortas se quepiam moueat. cur misericors deus fieri ista permittat. ut leuiathan iste seu non per suggestiones callidas. siue tunc per dampnaturum illum quem replet hominem. ut solus sibi radios id est doctos quosque sapientesque subiciat. ut aurum hoc est uiros sanctitatis claritate fulgentes. quasi lutum sibi uicis conquinando substeruat. Sed etiam respondendum. quia aurum quod prauis eius persuasionibus quasi lutum sterni potuerit. aurum ante dei oculos nunquam fuit. Qui enim seduci quandoque non reuersuri possunt. quasi habent sanctitatem ante oculos hominum uidentur amittere. sed eam ante oculos dei nunquam habuerunt. Sepe namque homo multis occulte peccatis inuoluit. et in una aliqua uitae

89
tute magni uidetur. Que ipsa quoque uirtus
inaniens deficit. quia dum innotescit homi-
nibus; peul dubio laudatur. eiusque laus in hanc
appetit. Unde fit. ut ipsa uirtus ante dei
oculos uirtus non sit. dum abscondit quod displice-
ret. patet quod placet. Que itaque esse merita
apud deum possunt. quando et mala occul-
ta sunt. et bona publica. Plerumque enim sicut
dixerunt latet superbia. et castitas innotescit.
atque ideo ostensa diu castitas. cir-
ca uite finem patitur. quia coopta superbia
usque ad finem incorrecta retinet. Alius
elemosinis uacat. prope distribuit. sed
tam multis iniusticiis seruit. ut fortas-
se lingua in detractionibus exercit. et fit
plerumque ut is qui misericors fuerat. iuxta
uite sue terminum rapacitatis et crude-
litate stimulis inardescat. Quod ualde
iudicio iusto agit. ut patet et ante ho-
mines unde hominibus placuit. quod hoc
unde deo displicuit. corrigere nunquam
curauit. Alius patientie studet. sed in-
uidere alius et seruare in corde mali-
cia non cauet. fit quandoque impatiens.
quia diu latuit dolens. In itaque et pali-
quod aurum fit. et pali quod lutum. atque hoc
aurum quasi lutum sternit. quando occultis
exigentibus meritis. etiam uirtus que
publice claruerat dissipatur. Sed opere
peccati credimus. si in his uirtutibus superni or-
dinis subtilius prope damus. Sepe enim
omnes dei occulta quod rudia mala diu tole-
rat. et apta eorum bona electorum suorum usibus
profectura dispensat. Nam nonnulli mun-
dum nequaquam fundit deserentes non pro-
seueraturi angustum iter arripiunt.

sed ad quam tendam angustam uiam exem-
plo suo eos qui perseueraturi sunt accen-
dunt. Unde et plerumque contingit. ut
ipsi hoc quod bene uident. uiuere. non si-
bi sed solis potius electis uiuant. dum
exemplis suis ad bene uiuendi studia
perseueraturos alii non perseueraturi pro-
uocant. Sepe enim quodam uidem uiam
ingredi. ad locum propositum festinare.
quod alii quia euntes conspiciunt secunt.
eundem partem locum petunt. Sed fit
plerumque ut irruente aliquo implica-
tionis articulo. pro se redeant qui proci-
bant. et huius ad locum perueniant. qui se-
quebantur. Ita nimirum fit. quod non perseue-
raturi uiam salutis arripiunt. Id-
circo enim uirtutis iter non perseuera-
turi inchoant. ut eis qui perueniuri
sunt quae gradient ostendant. quorum
etiam casus utilitate non modica. elec-
torum prociatibus seruit. quia illorum lap-
sum dum conspiciunt. de suo statu tre-
mescunt. et ruina que illos damp-
nat. istos humiliat. Discunt enim
in superni adiutorum protectione con-
fidere. dum plerumque conspiciunt
de suis uiribus cecidisse. Quando
quod bene agere uident reprobis. quasi
planum iter electis sequentibus mon-
strant. quando uero in lapsum nequeie
corruunt. electis pro se progentibus
quasi cauendam superbie foueam os-
tendunt. Quae quod leuiathan iste.
et solis sibi radios subdat. atque
aurum luti sibi more subiciat.
Sicut omnes dei ad electorum suorum sola

tū bene uti malo reproborū. q̄ndo hu q̄ ad
illū p̄uenturi sunt. et suis ad eū meri-
tis proficiunt. et sepe in eo q̄d supbe sa-
puit alienis lapsib; corrigunt. S̄ si
hec leuathan agit in eis etiā q̄s cla-
ros aliqua virtus ostendit. q̄d de illis
facturus est. quorū mens ut ex parte
aliqua subleuata at̄rens c̄cupis-
centis n̄ est. Quos tam̄ diuinus
sermo apte expr̄mit. dū subiungit.
Feruescere faciet q̄si ollā p̄fundū
mare. Q̄d p̄ mare. nisi uita secula-
riū. Q̄uid p̄ p̄fundū. nisi ab̄te et
ab̄dit̄e eorū cogitationes expr̄munt.
Q̄d p̄fundū mare leuathan iste q̄si
ollā facit feruescere. q̄a nimirū con-
stat. q̄d p̄secutionis extremo tēpore
c̄tra electorū uitā studeat animos
reproborū p̄flāmā crudelitatis exci-
tare. Tē p̄fundū mare quasi olla
feruescet. cū corda dilectorū sc̄ti
ualido ardore succendit. et que
hoc pacis tēpore intra suā mali-
ciā clausa latuerūt. tē in estū im-
manissime p̄secutionis. ebulliunt.
ac p̄ abruptā crudelitatis apte li-
centiā. ea que diu p̄sserant odia
antiq̄ luoris exhalant. Quia aut̄
pestifero errore p̄suasi. hic mis-
tis famulant̄ anti xp̄o. ut tē ueri-
us p̄bere se estimant obseq̄ū xp̄o.
postquā dū feruescere faciet q̄si
ollā p̄fundū mare. apte subiunx̄.
Ponet quasi cū unguenta bulliunt.
Vnguenta q̄ppe cū bulliunt. fraglan-
tiam suauitatis reddunt. Quia ḡ

leuathan iste ita seducit corda re-
proborū. ut q̄c̄qd agunt ex iniquitate p̄-
fidie. pro ueritate recte fidei se
agere suspicent̄. quasi bene eis olet.
id q̄d zelo religionis exercent. Vnde
in euangl̄o discipulis ueritas dic̄. Ut
om̄is q̄ int̄ficat uos arbitret̄ se obseq̄ū
p̄stare dō. Igit̄ sic olla feruent. dū cru-
deliter p̄sequunt̄. S̄ apud eos ipsa p̄se-
cutio unguentorū fragrantū redolet.
dū mens eorū uanis suspitionib; decep-
ta. estimat q̄a dō obseq̄ū p̄soluat. In
scriptura enī sacra. unguentorū odo-
rib; opinio solet signari uirtutū.
Vnde sponsa in canticis sponsum deside-
rans ait. In odore unguentorū tuorū
currū. Et unde paulus apt̄s uirtu-
tū laude fraglare se sciens ait.
Xpi bon̄ odor sum̄ dō. Itaq; q̄a leua-
than iste ministros illius p̄diti uasis
sui in crudelitatis opera sub op̄tio-
ne laudis et p̄textu uirtutis incipit.
postquā dictū ē feruere faciet quasi
ollā p̄fundū mare. recte mox d̄r.
Ponet quasi cū unguenta bulliunt.
Q̄d enī p̄ crudelitatis incendiū mare
feruet. hoc in eorundē iudicio q̄ ex-
citant̄ falso nomine uirtutis ac si
unguenta bulliant ostendit. ut
tanto atrociores ad crudelitatem fi-
ant. quanto sese etiā mereri p̄mia
quasi p̄ zelo religionis exstimant.
iustiq; hoc ē diuino iudicio. ut q̄
pietatis uim p̄pendere & custodire
negligunt. suspicionis suę odore
fallant̄. Vnde et ad illusionis aug-

mentū eos crudelia ppetrantes signa
 qq; ac pdigia subsequunt. sic et recte
 subiungit. Post eū lucebit semita. Post
 leuiathan quippe semita lucere phi-
 bet. quia quāquā transt. admiratio-
 nē nūmā ex miraculoꝝ suoꝝ clari-
 tate derelinqt. et siue pse. seup mu-
 nistros suos qlibet pdeat. mīdacib;
 signis coruscet. Vnde et hoc qd iam
 sepe ptulim in euangto uerttas diū.
 Surgent pseudo xpi. et pseudo pphe-
 te. et dabūt signa magna & pdigia.
 ita ut in errore inducant si fieri po-
 test etiā electi. Semita g̃ p leuia-
 than lucet. q̃a quoz corda penetrat.
 eoz opera pdiguis illustrat. ut nūm-
 rū tanto altius eoz mtes in erroris
 tenebris teneat. quanto p eos foris
 quasi potentius lucē de miraculis
 ostentat. S̃ sunt nūnulli q̃ in memo-
 ria & pphetica uerba et euanglica
 p̃cepta retinentes. sciant et falsa
 eē signa que exhibet. & uera suppli-
 cia ad que decipiens trahit. Horū
 corda leuiathan iste. q̃a sc̃itatis osten-
 tatione n̄ m̄cept. in alia se eis illu-
 sione cōponet. Quosdā nāq; hec
 scientes. sed tam̄ p̃sentē uitā dili-
 gentes conspiciūt. quoz ptim̄ m̄tib;
 uentura supplicia leuigat. finien-
 da quandoq; distractionis iudicia af-
 fert. et deceptos callide ad p̃sentes
 uoluptates rapit. Vnde et apte mor-
 subdit. Estimabit abyssū quasi se-
 nescentem. Qd̄ et̄na incōphensibi-
 liaq; iudicia abyssi soleant nomi-

ne designari. psalmista testat̄ dicen.
 Iudicia tua abyssus multa. Senect̄
 ū aliq̃ndo p̃ finis p̃pinq̃tate ponitur.
 Vnde ait ap̃t̄. Qd̄ antiquatur et se-
 nescent. p̃pe interitū ē. Leuiathan
 itaq; iste estimabit abyssū quasi se-
 nescentē. q̃a repboꝝ corda sic fa-
 tuat. ut suspicionē eis de uenturo
 iudicio qd̄ quasi finiat̄ infundat.
 Abyssū nāq; senescere estimat. q̃
 t̄minari quandoq; in supplicis
 supnā animaduersionē putat.
 Igit̄ antiquus iste psuasor. in mē-
 bris suis id est in m̄tib; iniquoz fu-
 turas p̃nas quasi certo fine deter-
 minat. ut eoz culpas sine t̄mino
 correptionis extendat. et eo magis
 hic peccata n̄ finiant. q̃ illic esti-
 mant peccatoꝝ supplicia finien-
 da. Sunt aut̄ nō. q̃ idcirco peccatis
 suis ponere finē negligunt. q̃a ha-
 bere quandoq; finē futurā sup se
 iudicia suspiciunt. Quib; breuit̄
 respondem̄. Si quandoq; finienda
 s̄t supplicia repboꝝ. quandoq; g̃
 finienda s̄t etiā gaudia beatoꝝ. Pse-
 metipsā nāq; uerttas diū. Ibt̄ hu in
 suppliciuū et̄nū. iusti aut̄ in uitā et̄-
 nā. Si g̃ hoc uerū n̄ ē qd̄ minat̄ ē.
 neq; illud uerū ē qd̄ pmittit. At in-
 quunt. Ideo et̄nā p̃nā peccantib;
 minat̄ ē. ut eos a peccatoꝝ p̃petra-
 tione cōpesceret. q̃a creature sue
 et̄na supplicia minari debuit n̄
 inferre. Quib; citius respondem̄.
 Si falsa minat̄ ē. ut ab iniusticia cor-

ad.
 Paul?

euang.

ang.

5
 5

rigeret. etiā falsa ē pollicitus. ut ad ius-
ticiā puocaret. Et q̄s hanc eorū uesā-
niā toleret. Qui dū p̄missionib; suis
reprobōz supplicia finiri asserit. asser-
tione sua etiā in electōz corde p̄mia
remunerationsq; cōfundunt. Q̄s
hanc eorū uesaniā toleret. q̄ co-
nant astruere uerū n̄ ēē qd̄ ueri-
tas de et̄no igne minata ē. Et dū
saturagunt d̄m p̄hibere misericor-
dē. n̄ uerent p̄dicare fallacē. At
inquit. Sine fine puniri n̄ debet
culpa cū fine. Iustus nimirū om̄p̄
d̄s ē. et qd̄ et̄no peccato n̄ cōmissū
ē. et̄no n̄ debet puniri tormento.
Quib; et̄ius respondem. qd̄ recte di-
cerent. si iudex iustus districtusq;
ueniens. n̄ corda hominū sed facta
pensaret. Iniqui enī ideo cū fine
deliquerūt. q̄a cū fine uixerunt. Vo-
luisse q̄ppe sine fine uiuere. ut si-
ne fine potuissent in iniquitatib; per-
manere. Nā magis appetunt pecca-
re quā uiuere. et ideo hic semp ui-
uere cupiunt. ut nūquā desinant
peccare cū uiuunt. Ad districtū ḡ
iudicis iusticiā p̄tinet. ut nūquā
careant supplicio. quoz mens in
hac uita nūquā uoluit carere pec-
cato. et nullus detur iniquis t̄minū
ultionis. q̄a quādiu ualuit. habere
noluit t̄minū criminis. At inquit.
Nullus iustus crudelitatis. pascit.
et delinquens a iusto d̄no seruus
idecirco cedi p̄cipit. ut anequia
corrigan. Ad aliqd̄ ḡ cedit. cū n̄

eius d̄ns cruciatib; delectat. Iniqui autē
gehennę ignib; traditi. q̄ fine semp ar-
debt. Et q̄a certū ē qd̄ pius atq; om̄p̄
d̄s n̄ pascit cruciatib; iniquoz. cur cru-
ciant miserū si n̄ expiant. Quib; et̄i-
us respondem. qd̄ om̄p̄s d̄s q̄a pius est
miserōz cruciatu n̄ pascit. Iuia autē
iustus est. ab iniquoz ultione in perpetuo
n̄ sedat. S̄ iniqui om̄s et̄no supplicio
et quidē sua iniquitate puniunt. et tamē
ad aliqd̄ cōremant. scilicet ut iusti
om̄s inde uideant gaudia que p̄cipi-
unt. et in istis respiciant supplicia que
euaferunt. ut tanto in et̄nū magis
diuine gr̄e debitores se ēē cognoscant.
quanto in et̄nū mala punire cōspici-
unt. que ei aduitorio uitare potuerūt.
At inquit. Et ubi ē qd̄ sc̄i s̄. si p̄ inimi-
cis suis q̄s tē ardere uiderunt n̄ orab̄.
q̄b; utiq; dictū ē p̄ inimicis ur̄is orate.
S̄ et̄ius respondem. Orant p̄ inimicis
suis eo tēpore quo possunt ad fruc-
tuosā penitentiā eorū corda conuer-
tere. atq; ipsa cōuersione saluare. Qd̄
enī aliud p̄ inimicis orandū ē. nisi
hoc qd̄ ait ap̄t̄s. ut det illis d̄s peniten-
tiā. et resipiscant ad diaboli laqueis.
aq̄ capti tenent ad ipsius uoluntatē.
Et q̄m tē p̄ illis orabit. q̄ iā nullatenū
possunt ad iusticię opera ab iniquita-
te cōmutari. Eadē itaq; causa ē. cur
n̄ oret tē p̄ hominib; et̄no igne dāpna-
tis. que n̄ etiā causa ē. ut n̄ oretur p̄
diabolo anglisq; ei et̄no supplicio de-
putatis. et que n̄ etiā causa est. ut n̄
orent sc̄i homines p̄ hominib; infide-

lib; impusq; defunctis. qd̄ p̄ eis utiq; q̄s
 et̄no deputatos supplicio iā nouerant.
 ante illū iudicij iusti conspectū ora-
 tionis sue meritū cassare fugiunt.
 Qd̄ si nē q̄q; uidentes iusti mortuis et dāp-
 natis iniustis minime cōpatiunt. qn̄-
 do adhuc aliqd̄ iudicabile de suacar-
 ne se p̄peti etiā ipsi nouerunt. q̄nto
 districtius tē iniquoz tormēta respi-
 ciunt. quando ab omī uitio corrupti-
 onis exiit. ipsi iā iusticie uiciniusatq;
 artius inherebunt. Sic q̄ppe eorū
 m̄tes p̄ hoc qd̄ iustissimo iudici inhe-
 rent. ius d̄strictionis absorbet. ut
 omīno eis n̄ libeat. q̄cqd̄ ab illius int̄-
 ne regule subtilitate discordat. S̄
 q̄a suborto occasionis articulo. hec
 c̄tra origeniamustas breuit̄ dixim̄.
 adeū quē p̄t̄missim̄ exponendi or-
 dinē recurrām. Postquā misericor̄s
 d̄ns callida machinam̄ta leuiathan
 istius indicauit. apte p̄dicens om̄e
 qd̄ electos exterius uehēm̄t opp̄mit.
 om̄e qd̄ interius suggestionē sua re-
 p̄bis blandiēt̄ infundit. mox inma-
 nitate uirtutis illius breuit̄ insi-
 nuans subdit. Non est sup̄ terrā po-
 testas que cōparet̄ ei. Potestas eius
 sup̄ trā cunctis eminentior p̄hibet̄.
 q̄a et si actionis sue merito infra homi-
 nes cecidit. om̄e tam̄ humanū gen̄
 nature angelice c̄ditione transcen-
 dit. Quāuis enī int̄ne felicitatis
 beatitudinē pd̄didit. nature tam̄
 sue magnitudinē n̄ amisit. cuius
 ad huc uirib; humana om̄ia superat.

licet sc̄is hominib; mercor̄ suoz
 deiectione subiaceat. Vnde et eis-
 de sc̄is c̄trah̄o decertantib; eo re-
 tributionis sue meritū crescit. q̄
 ille ab eis uincit. q̄ p̄ nature poten-
 tiā quasi iure se hominib; sup̄ eē
 gloriat̄. Sequit̄. Qui factus ē ut
 nullū timeret. Sic qd̄ p̄ naturā fac-
 tus ē. ut conditorē suū caste time-
 re debuisset. timore uidelicet so-
 brio. timore securo. n̄ timore quē
 foras caritas mittit. sed timore q̄
 in se t̄m̄ s̄t̄i p̄manet. idest quē ca-
 ritas gignit. Alit̄ enī timet con-
 iugalē uxor amans. alit̄ timet
 d̄nm ancilla peccans. Sic q̄ iste
 fuerat cōditus. quatin̄ timore
 leto auctorē suū et amans metu-
 eret. et metuens amaret. sed sua
 pueritate talis factus est. ut nul-
 lū timeret. Si q̄ppe aquo c̄ditus
 fuerat. subesse desperit. Ita enī d̄s
 supra om̄ia ē. ut ipse sub nullo sit.
 Leuiathan ū iste ei celsitudinis
 culm̄ aspiciens. ius p̄uere liberta-
 tis appetit. ut p̄ esset ceteris. et
 nullis sub esset dicens. Ascendā
 sup̄ altitudinē nubū. similis ero
 altissimo. cui eo ipso similitudi-
 nē pd̄didit. q̄ esse ei sup̄be similis
 in celsitudine c̄cupiuit. Qui enī
 caritatē ei imitari debuit sub-
 ditus. ambit ei celsitudinē. et
 hoc qd̄ imitari potuerat. amisit
 elatus. Celsus nimirū esset. si
 ei q̄ ueracit̄ celsus est inherere uo-

diabol.

lisset. Celsus eēt. si participatione
uere celsitudinis eētentus fuisset. S^o
dū puatā celsitudinē supbe appetit.
iure pdidit participatā. Relicto enī
eo cui debuit inherere pncipio. su-
um sibi appetit qdām esse pncipiū.
Relicto eo q̄ uere illi sufficere pote-
rat. se sibi sufficere posse iudicauit.
et tantomagis infra se cecidit. q̄nto
magis se c̄tra c̄ditoris sui glām erexit.
Nā quē exaltabat libera seruitus. deie-
cit captiua libertas. Qua libertate
nē ut nullū timeat effrenat. sed ip-
sa grauit̄ effrenatione restringitur.
Supno enī iudicio cuncta mirabilit̄
ordinante. uinxit illū libertas quā
appetit. q̄a nē omimodo n̄ timens.
omib; supplicis subiacer. q̄ elem̄tis
etiā sup eē poterat. si unū quē cle-
buit timere uoluisset. Vnū pfecto
timeret omiā possidens. Quia nē
unū n̄ timens omiā pdidit. factus
ē q̄ ut nullū timeret. Nullū uide-
licet. q̄a nec d̄m. sed neq; hoc qd̄
passurus ē meruit. cui felicius mi-
murū fuerat. timido uitare suppli-
cia. quā n̄ timido tolerare. Appeti-
tū itaq; celsitudinis uertit in ri-
gorē m̄tis. ut iā p duriciā se male
egisse n̄ sentiat. q̄ p̄esse p glām
quererat. Nā q̄a ius questite potes-
tatis n̄ optinuit. quasi qdā super-
bie sue remediū insanā insensi-
bilitatis inuenit. Et q̄a pfecto
transgredi n̄ potuit cuncta. despe-
cto se c̄tra cuncta pparauit. Cui ad

huc supbia studiose describit. cū pran^o
sub inferit. Omē sublime uidet. idest
cunctos uelut infra se positos quasi de
sublimi respicit. q̄a dū p intentionē con-
tra auctore n̄t̄. estimare sibi queli-
bet simlē dedignat. Qd̄ apte etiā mē-
bris ei c̄gruit. q̄a om̄s inq; p̄ timorē cor-
dis elati. cunctos q̄s cernunt supbie fastu
despiciunt. et si quando exterius uene-
rant. intus tam̄ in secreto cordis ubi
apud se sua estimatione magni sunt.
cunctos sibi uitā meritūq; postponunt.
eosq; infra se eē respiciunt. q̄a p elatā
cogitationē cordis in cuiusdā se altitu-
dinis arce posuerit. Quib; bene p p̄phe-
tā d̄r. Ve q̄ sapientes estis in oculis suris.
et corā uobismetipsis prudentes. Hinc
etiā paulus ait. Nolite eē prudentes
apud uosmetipsos. Hinc ad saulem di-
uina increpatione d̄r. Nonne cū eēs
paruulus in oculis tuis. caput te c̄sti-
tuit in tribub; isrl̄. Paruulus q̄ppe in
oculis suis ē. q̄ in eo qd̄ semetipsū c̄side-
rat. imparē se alienis meritis pensat.
Nā q̄a grandē se c̄spicit. q̄s q̄s se sup alie-
na merita elatione cogitationis ex-
tendit. saul rephus in bono q̄ ceperat
n̄ pmansit. q̄a fastu suscepte potestatis
intumuit. At contra dauid semp de
se humilia sentiens. eiusdēq; saul se cō-
paratione postponens. postquā ferien-
di locū repperit. et pepercit. eidē seu-
enti aduersario humili se p̄fessione
pstrauit dicens. Quē p̄sequeris rex
isrl̄. quē p̄sequeris. Canē mortuū ce-
pu. licē unū. Et certe iā unctus in

regē fuerat. iā exorante samuhele et cor-
 nu supse oleo fundente didicerat. q̄deū
 diuina grā saule reprobato ad regni gu-
 bernacula possidenda seruabat. et tam
 psequenti aduersario mte se humili sub-
 sternebat. cui diuino iudicio platu esse
 se nouerat. Illi itaq; se humili postpone-
 bat. cui p electionis grām incōparabi-
 lit̄ nouerat se eē meliorē. **D**iscant ḡ
 qm humiliari pximis debeant. q̄ ad huc
 quo loco apud dñm habeant nesciunt. si
 sic se electi etiā illis humiliant. qb; iā se
 p m̄na iudicia antepositos dephendit.
 Hoc aut̄ ppū eē specim̄ electoz solet. qd
 de se sempsentunt infra quā sunt. Hinc
 nāq; ab eodē dauid d̄r. Si n̄ humili-
 sentie bā. si exaltaui animā meā. Hinc
 salem ad sapientiā paruulos uocat
 dicens. Si q̄s est paruulus ueniat ad
 eā. **Q**ui enī necdū semetipsū despicit.
 humilē dī sapientiā n̄ apphēdit. Hinc
 in euanglō dñs dicit. **C**onfiteor tibi pa-
 ter dñe celi et t̄re. q̄ abscondisti hec
 a sapientib; et prudentib; et reuelasti
 ea paruulis. Hinc rursū psalmista ait.
Custodiens paruulos dñs. Hinc magister
 gentiū dicit. Facti sum̄ paruuli in me-
 dio ur̄m. Hinc discipulos ammonen̄
 ait. **S**uperiores sibi inuicē arbitran-
 tes. Nā q̄a iniquis q̄sq; inferiorē se
 omnē quē cogitat putat. eduerso
 iustus studeat. in superiorē quēlibet
 pximū attendat. ac ne dū se alu al-
 ter humiliat. iret alter in elatio-
 nē. bene utraq; partē ammonuit
 dicens. **S**uperiores sibi inuicē arbi-

trantes. ut in cogitationib; cordis et ego
 m̄ illū p̄ferā. et uicissim me ille sibi. ut
 eū ab utraq; parte cor inferius p̄mitt̄.
 nullus ex impenso honore subleuetur.
S hanc humilitatis formā repbi q̄a le-
 uathan hui' mēbra f̄t. ut cognoscere
 ut tenere contēpnunt. q̄a et si q̄ndo
 se humiles specieten̄ ostendit. humi-
 litatis uim seruare intrinsecus ne-
 gligunt. qb; sepe accidit. ut si q̄ndo
 unū qdlibet bonū ut minimū faci-
 ant. a malis suis om̄ib; respectū m̄tis
 p̄t̄n̄ auertant. atq; hoc qd ut extre-
 mū bonū fecerunt. tota intentione
 semp inspiciant. et ex eo iā se quasi
 scōs aspiciunt. obliui maloz om̄iū
 que cōmiserunt. unius sui tantūm
 boni memores. qd fortasse facere
 nec pfecte potuerunt. sic euenire
 c̄tra electos solet. ut cū multarū
 uirtutū grā polleant. unū eos ut
 tenuissimū uitiū ualde defatigans
 pulset. quatin̄ dū ex quadā parte
 sese infirmari cōsiderant. de his uir-
 tutib; in qb; p̄ualent se minime
 extollant. dūq; de infirmitate tre-
 pidant. hoc q̄q; ubi fortes s̄t humi-
 lius seruant. **S**epe ḡ repbi p hoc qd
 unū ut minimū bonū suū incau-
 te aspiciunt. mala multa & gra-
 uia in qb; demersi s̄t n̄ agnoscunt.
 et sepe electi. p hoc qd ad tenuissi-
 mū malū suū infirmari trepi-
 dant. mira dispensatione agt̄. ut
 magna bona ad que pfecti s̄t n̄
 amittant. Iusti itaq; et occulti er-

da
 Salem
 Euang
 da
 Paul
 tre
 tre

animis mensura disponit. ut istos et mala
aduuent. illos et bona grauent. dū et
isti ad pfectū boni utuntur leuib; malis.
et illi ad augmētū mali utuntur minimi
bonis. Isti quippe inde pfectius in bono
pficiunt. unde de malo tēptant. illi
autē inde ad maius malū deficiunt.
unde de bono gloriant. Sic itaq; male
bono utitur reph. et bene malo utitur pb.
sic sepe ctingit. ut alius ex cibo saluti-
fero inordinate sūpto. pestē languo-
ris incurrat. alius ueneno serpentis
in medicamine ordinate confectio-
nis adhibito. languoris molestiam
uincat. Ille uero quia cibo salutifero uti
recte noluit. inde pnciose moritur.
unde alii salubritē uiuunt. iste autē
quia ueneno serpentis caute uti stu-
duit. inde salubritē uiuit. unde alii
pnciose moriuntur. Venenū uero serpen-
tis nō ipsā neqciā sed suggestionē
neqcie dicim. quia nolentes sepe re-
nitentesq; tēptam. Quid tē in medi-
camine uertit. cū mensuratur;
erecta. cōspectis cōtra se tēptationib;
humiliat. Inuq; q; atq; ab appbati-
one uirū examinis reph. quelibet
opera faciant. in quibuslibet uirtutib;
entrescant. humilitatis sensū penitē
ignorant. quia nimirū huius leuathan
membra sūt. de quibus supna uoce dicit. omne
sublime uidet. quia nō solū p semetip-
sū sed p eos q; corda quos cepert
quasi de sublimi cunctos inferius
despiciunt. Notandū uero est quod leua-
than iste. q; p corporeā bestia desig-

natur. sublimē uidere describit. quia ui-
delicet cordis supbia cū exterius usq;
ad corp⁹ extendit. p̄us p oculos indicat.
Ipsi quippe p fastū tumoris inflati quasi
ex sublimi respiciunt. et quos se depmunt
altius extollunt. Nisi enī supbia p ocu-
los quasi p quasdam se fenestras ostenderet.
nequaquā psalmista dō dixisset. populū
humile saluū facies. et oculos supboꝝ
humiliabis. Nisi se supbia p oculos
funderet. salemōnq; de iude elatio-
ne nō diceret. Generatio cui⁹ excelsi sūt
oculi. et palpebre ei⁹ in alta subrecte.
Quia q; p corporeū animal leuathan iste
signat. et supbia usq; ad corp⁹ pdiens ap-
tius oculis pncipat. antiquus hostis quasi
de sublimi om̄s uidere describit. S; quia
multa de ostendendo humani generis
inimico plura sunt. ualde mens appetit.
ut in finē locutionis dñice unū aliqd
manifestius exprimat. unde mēbra illius
breui nobis ^{designatione} demonstratione signantur.
Sequitur. Ipse ē rex sup uniuersos filios sup-
bie. Vr leuathan iste in cunctis que su-
perius dicta sunt caderet. sola se supbia
pculit. Neq; enī p tot illos utriusq; ramoꝝ
aresceret. nisi p hanc p̄us in radice pu-
trisset. Scriptū nāq; est. Initium om̄is
peccati supbia. P hanc enī ipse occubu-
it. p hanc se sequentē hominē strauit.
Et etenim celo salutē nr̄e in mortalita-
tis impetit. quo uitā suę beatitudi-
nis extinxit. S; idcirco hanc dñs fini-
suę locutionis inseruit. ut cū p mala
om̄ia leuathan istius supbiā diceret.
quod eēt malis om̄ib; deterius indicaret.

quāuis etiā p hoc qd in imo ponit. utrius
radix eē monstrat. Sic enī inferius radix
regit. sed ab illa rami extrinsecus expan-
dunt. ita se supbia intrinsecus celat. s̄
ab illa p̄tin̄ apta utra pullulant. Nul-
la q̄ppe mala ad publicū p̄derent.
nisi hęc mentē in occulto cōstringeret.
Hęc est que leuathan istius sensū ferue-
scere sic ollā factū. Vnde q̄ humanas
m̄tes in q̄dā feruore insanę concutit.
sed p̄ apta opera qualit̄ cōcussi animū
euertat ostendat. Intus nāq; p̄ se bul-
lit in elatione. qd̄ foras postmodū spu-
mat in opere. S̄ q̄a occasio de supbie
disputatione se p̄but. debem̄ hanc sub-
tilius sollicitiusq; discutere. atq; ad
humanas m̄tes quanta ut qualis ue-
niat. et q̄b; qualit̄ surripiat demonstra-
re. Alia q̄ppe utra eas solūmodo
uirtutes impetunt. q̄b; ipsa destru-
unt. ut uidelicet ira patientiā. gas-
trimargia abstinentiā. libido cōtinen-
tiā expugnet. Supbia aut̄ quā utriusq;
radicē dixim̄. nequaquā unī uirtu-
tis extinctione contenta. cōtra anime
mēbra se erigit. et quasi generalis ac
pestifer morb̄ corp̄ omē corrūpit. ut
q̄cqd̄ illa inuadente agit. etiā si eē
uirtus ostendit. n̄ p̄ hoc dō sed soli ua-
ne gl̄e seruiat. Quasi enī tyrannū
q̄dā obsessā ciuitatē incipit. cū m̄te
supbia irrūpit. et quo diuorē quēq;
cepert. eo in dño durior exsurgit.
q̄a quo ampliores uirtutes sine humi-
litate agit. eo latius ista dominatur.

Quisq; si ei in se tyrannidē captiua

mente suscepit. hoc p̄mū dāpnū patit̄.
q̄t̄ clauso cordis oculo iudicij equit̄ p̄dit.
Nā cuncta que ab alius ut bene geruntur
displicent. et sola ei que ipse ut prauē
egerit placent. semp̄ aliena opera despe-
cit. semp̄ mirat̄ qd̄ facit. q̄a et q̄cqd̄
egerit. egisse se singularit̄ credit.
atq; in eo qd̄ exhibet p̄ gl̄am. grauitatē
sibi metip̄si fauet p̄ cogitationē. et cū
se in cunctis transcendere ceteros estu-
mat. p̄ lata cogitationū spacia secū
deambulans laudes suas tacit̄ clamat.
Nonnūquā ū ad tantā elationē mens
ducit̄. ut in eo qd̄ tumet. etiā posten-
tationē locutionis effrenet. S̄ tanto
facilius tuina sequit̄. quanto apud
se q̄sq; impudentius exaltat̄. Hinc
enī scriptū ē. Ante ruinā exaltat̄
cor. Hinc p̄ daniehelē d̄r. In aula
babylonis deambulabat rex. respon-
ditq; et ait. Donne hec est babylon
magna. quā ego edificauī in domū
regni. in robore fortitudinis mee.
et in gl̄a decoris mei. S̄ hęc tumo-
rē quā concita uindicta rep̄ssert.
ilico adiunx̄ dicens. Cū ad huc
sermo eēt in ore regis. uox de celo
ruit. Tibi d̄r nabuchodonosor rex;
Regnū transiet ate. et ab hominib;
te eicient. et cū bestis ferisq; erit
habitatio tua. Fenū quasi bos co-
medes. et septē tēpora mutabunt̄
sup̄ te. Ecce q̄a tumor n̄tis usq; ad
apta uerba se p̄tulit. patientia iu-
dicis p̄tin̄ usq; ad sententiā erupit.
tantoq; hęc districtius p̄culit. q̄nto

salemon.
danibel.

ite

ei se supbia immoderatus erexit. Et quia
enumerando bona dixit. in quibus sibi pla-
cuit. enumerata mala in quibus ferretur
audiuit. Sciendum uero est quod ipsa hec
de qua tractamus elatio. alios ex reb.
secularibus. alios uero ex spiritualibus possidet.
Alter namque intumescit auro. alter eloquio.
Alter in infimis et terrenis reb. aliter
sumis celestibusque uirtutibus. unam tam
eademque ante dei oculos agit. quamuis
ad humana corda ueniens. in eorum
obscuro diuerso amictu pallietur.
Nam cum is qui de terrena parte gloria superbia.
postmodum de sanctitate extollit. nequa-
quam cor eius elatio deseruit. sed ad
eum consuetam ueniens. ut cognosci neque-
at uestem mutauit. Sciendum quoque est. quod
aliter hec prepositos. atque aliter subditos
temptat. Prelatos namque in cogitationibus
suggerit. quia solo uite merito super
ceteros exereuit. et si qua ab eo
bene aliquando gesta sunt. hec im-
portune eius animo obicit. et cum
homo deo singulariter placuisse insinu-
at. quo facile suggesta persuadeat.
ipsam ad testimonium potestatis tradi-
te retributionem uocat dicens. quia
nisi omnipotens deus te his omnibus meliorem
cerneret. omnes hos sub tuo regimi-
ne non dedisset. etique mentem maxime eri-
git. uiles atque inuitiles eos qui subiec-
ti sunt ostendit. ita ut nullum iam quasi
dignum respiciat. cui equanimiter
loquat. Unde et mox tranquillitas
mentis in iram uertitur. quia dum cunctos
despicit. dum sensum uitamque omnium

sine moderatione reprehendit. tanto
inrefrenatus se in iracundiam dilatat.
quanto eos qui sibi commissi sunt esse sibi
merito indignos putat. At contra cum sub-
iectorum cor supbia instigat. hoc summo pe-
re agere nititur. ut sua acta considera-
re funditus negligant. et semper tactus
cogitationibus rectoris sui iudices fi-
ant. quia dum in illo quod reprehendere de-
beant importune respiciunt. in semet-
ipsis quod corrigant nunquam uident.
Unde et tanto atrocius percunt. quanto
a se oculos auerunt. quia in huius uite
tineri offendentes conuertunt. dum
alibi intendunt. Et quidem peccato-
res se asserunt. nec tamen tantum ut
tanta noxie in regimine persone tradan-
tur. et dum eis facta despiciunt. dum
precepta contempnunt. ad tantam usque
insaniam deuoluunt. ut deum res hu-
manas curare non estimant. quia ei qui
quasi iure reprehendit esse se commissos
dolent. sicque dum contra rectorem superbi-
unt. etiam contra iudicia conditoris
intumescunt. et dum pastoris uitam di-
iudicant. ipsam quoque sapientiam omnia
disponentis impugnant. Sepe autem
rectoris sui dictis perterue obuiant.
et eandem uocis supbia libertatem
uocant. Sic quippe elatio se quasi
per rectitudinem libertatis obicit. sic
sepe se timor per humilitatem suppo-
nit. Nam sic plerique reticent ex timo-
re. et tamen se estimant tacere ex hu-
militate. ita nonnulli loquuntur per im-
patientiam elationis. et tamen loqui se

credunt p̄ libertatē rectitudinis.
 Aliquando autē subditi p̄terua que sen-
 tuunt nequaquā pdunt. et hu quoq̄
 loquacitas uix cōpescit. n̄nūquā ex
 sola amaritudine intami rancoris
 obmutescunt; q̄ p̄ timorē n̄tis p̄ca-
 citatis sue uerba subtrahentes. cū
 male loq̄ soleant p̄uis tacent. q̄a cū
 peccantes aliq̄d de correctione audi-
 unt. indignantes etiā responsionis uer-
 ba suspendunt. Cū his quando asper-
 agit. sepe ad querelā uocis de hac ip-
 sa asperitate p̄silunt. cū ū eos magis-
 tri sui blandē p̄ueniunt. de hac ipsa
 humilitate qua p̄ueniunt sunt graui-
 uis indignant. et tanto eoz mens
 uastius accendit. q̄nto considerati-
 us infirmitas iudicat. Hu nimirū
 q̄a humilitatē que uirtutū mater
 est nesciunt. usū sui laboris pdunt.
 etiā si qua bona sunt que operari ui-
 deant. q̄a surgentis fabricę robusta
 celsitudo n̄ figuratur. que nequa-
 quā p̄fundamēti fortitudinē in pe-
 tra solidat. Soli q̄ ruine crescit
 q̄d edificat. q̄ ante molē fabricę
 humilitatis fundamēta arant.
 Quos bene ab intamis p̄dim. si paucis
 in exteriorib; ostendam. Cunctis
 nāq; supba apud se cogitatione tu-
 mitib; inest clamor in locutione.
 amaritudo in silentio. dissolutio
 in hilaritate. furor in tristitia.
 inhonestas in actione. honestas in
 imagine. erectio in incessu. rancor
 in responsione. hoz mens semper

est ad irrogandas c̄tumelias ualida. ad
 tolerandas infirma. ad obedendū pi-
 gra. ad lacessendos ū alios importu-
 na. ad ea que facere et debet q̄ p̄ualet
 ignaua. ad ea autē que facere nec de-
 bet nec p̄ualet parata. hec in eo q̄d
 sponte non appetit. nullis exhortationi-
 bus flectit. Ad hoc autē q̄d latenter desi-
 derat. querit ut cogit. q̄a dū metuit
 ex desiderio suo ulescere. optat uim
 in ipsa sua uoluntate tolerare. Igit̄ q̄a
 humanos animos alit̄ tēptari ex reb;
 carnalib; atq; alit̄ ex sp̄ualib; dixim.
 audiant illi. om̄is caro fenu. et gl̄a ei
 sic̄ flos fenu. audiant isti. q̄d q̄busdā
 post miracula d̄r. nescio uos unde si-
 tis. discedite a me. operari iniquitatis;
 audiant illi. diuitie si affluent.
 nolite cor apponere. audiant isti
 q̄a fatue uirgines que cū uacuis
 uasis ueniunt. ab intus nuptus ex-
 cludunt. Rursū q̄a alit̄ tēptari pla-
 tos. atq; alit̄ subditos p̄fati sum. au-
 diant illi q̄d p̄ quendā sapientē d̄r.
 ducē te constituert. noli extolli. sed
 esto in illis quasi un̄ ex illis. audiant
 isti. obedite p̄positis ur̄is et subiace-
 te eis ipsi etiā p̄uigilant quasi ratio-
 nē p̄ animab; ur̄is reddunt; audi-
 ant illi cū de accepta potestate glo-
 riant. hoc q̄d habrahe uoce arden-
 ti diuiti d̄r. memento fili q̄a rece-
 pisti bona inuita tua. audiant
 isti cū contra rectores suos in que-
 rela p̄silunt. hoc q̄d murmuran-
 ti populo moy si et aaron uocib;

Isaiaf.
 Euang.
 d̄d.
 Euang.
 sapientia
 Paul.
 Euang.

Exodus. respondet. nec contra nos est murmur
urum. sed contra dominum. nos enim quod sumus.
daudiant illi turbabunt in conspec-
tu eius patres orphanorum. et iudices iu-
duarum. audiant isti quod contra con-
Paul^otumatiã subditorum dicitur. quod resistit potes-
tati. dei ordinationi resistit. Audi-
n ant simul omnes. deus superbis resistit.
humilibus autem dat gratiam. audiant
n omnes. inmundus est apud deum omnis qui
exaltat cor suum. audiant omnes. quod
n superbit terra et cinis. Contra huius
languoris pestem. audiamus cuncti quod
magistra ueritas docet dicens. Dis-
crite a me quia mitis sum et humilis cor-
de. Ad hoc namque unigenitus dei filius
formam infirmitatis nostre suscepit. ad
hoc inuisibilis non solum uisibilis. sed
etiam despectus apparuit. ad hoc
contumeliarum ludibria et irrisionum
pbra passionumque tormenta tolerauit.
ut superbum non esse hominem doceret hu-
milis deus. Quanta ergo humilitatis
uirtus est. propter quam sola ueraciter et
docenda est quod sine estimatione mag-
nus est. usque ad passionem factus est par-
uus. Quia enim originem peccatio-
nis nostre se prebuit superbia diaboli.
instrumentum redemptionis nostre in-
uenta est humilitas dei. Hostis quippe
noster inter omnia conditus. uideri super
omnia elatus uoluit. redemptor
autem noster magnus manens super omnia.
fieri inter omnia dignatus est paruus.
S^o melius et elationis causam detegi-
mus. et fundamenta humilitatis ape-

rimus. si sub breui commemoratione perstrin-
gimus. quod mortis auctor. quod uitae creator
dicat. Ille namque ait. in celum conscen-
da. iste autem per prophetam dicitur. reple-
ta est malis anima mea. et uita mea
in inferno appropinquauit. Ille dicit
super astra caeli exaltabo solium meum.
iste ex humano genere a paradisi
sedibus expulso dicitur. ecce uenio
et habitabo in medio tui. Ille dicitur.
sedebam in monte testamenti in la-
teribus aequilonis. iste dicitur. ego autem
sum uermis et non homo. obprobrium
hominum et abiectio plebis. Ille
dicitur. ascendam super altitudinem nu-
bium. similis ero altissimo. iste cum
in forma dei esset. non rapinam arbi-
tratus est esse se equalē deo. sed semet-
ipsum exinanuit. formam serui ac-
cipiens. et per membra sua loquitur di-
cens. Domine quis similis tibi. Ille per
membra sua loquitur dicens. nescio
dominum et uisum non dimittam. iste per semet-
ipsum dicitur. si dixerō quia non noui eum.
ero similis uobis in dicitur. sed noui
eum. et sermonem eius seruo. Ille dicitur.
mea sunt flumina. et ego feci ea.
iste dicitur. non possū ego a me ipso face-
re quicquam. Et rursum. Patris in se
me manens. ipse facit opera. Ille
regna omnia ostendit dicens. tibi
dabo potestatem hanc uniuersam et
gloriam illorum. quia in tradita sunt. et cui-
uoluerō do illa. iste dicitur. calicem
quod de meum bibetis. sedere autem ad
dexteram uel ad sinistram meam non est

isaia
da
isaia
isaia
isaia
Paul^o
da
Exod^o
n
Cuan^o
isaia
Cuan^o
isaia

Genes.

act^o
apt^o

Genes

euang^o

n

euang^o

ad

euang^o

meū dare uobis. sed quib; paratū ē a patre meo. Ille dicit. eratis sic du. scientes bonū et malū. iste dicit. n̄ est ur̄m nosse tēpora uel mon̄ta. que posuit pat̄ in sua potestate. Ille ut uoluntas diuina despici. et ut p̄pa possit suaderi dix. cur p̄cepit uobis d̄s. ut n̄ comederetis ex om̄i ligno paradysi. et paulo post. scit enī d̄s qd̄ in q̄cūq; die comederitis ex eo. aperientur oculi ur̄i. iste dicit. n̄ quero uoluntatē meā. sed uoluntatē ei q̄ misit me. Ille p̄ mēbra sua loquitur dicens. nullū prātū sit qd̄ n̄ p̄transeat luxuria nr̄a. coronem̄ nos rosif. ante quā marcescant. ubiq; relinquam̄ signa leticie nr̄e. iste mēbris suis p̄nunciat dicens. plorabit̄ et flebit̄ uos. mundus aut̄ gaudebit. Ille nihil aliud m̄tes sibi subditat docet. quā celsitudinis culm̄ appetere. cuncta equalia n̄tis timore transcendere. societate om̄iū hominū alta elatione transire. ac sese et c̄tra potentia conditoris erigere. sic de eis p̄ psalmistā d̄. Transier̄t in dispositione cordis. cogitauer̄t et locuti s̄t neq̄ciā. inq̄tatē in excelsis locuti s̄t. Iste ad spūta. ad palmas. ad colaphos. ad spineā coronā. ad crucē. ad lanceā. atq; ad mortē ueniens. mēbra sua am̄onēt dicens. Siquis m̄ ministrat. me sequat̄. Quia ḡ redēptor nr̄ corda regit humi-

liū. et leuathan iste rex d̄r sup̄boz. apte cognoscim̄. qd̄ euidētissimū rep̄boz signū sup̄bia ē. at c̄tra humilitas electoz. quā q̄sq; habeat agnoscit. sub quo rege militet inuenit̄. Vnusq̄sq; enī quasi quēdā titulū portat operis. q̄ facile ostendat sub cui seruat potestate rectoris. Unde et p̄ euangl̄m d̄r. Ex fructib; eoz cognoscetis eos. Ne ḡ nos leuathan istius mēbra ut mira faciendo fallerent. aptū signū d̄s quo dephendi ualeat demonstrauit dicens. ipse ē rex sup̄ uniuersos filios sup̄bie. q̄ et si quando fictā specie humilitatis assumunt. semetipsos tam celare in om̄ib; nequaquā n̄ possit. q̄a eoz sup̄bia diu latere n̄ sustinent. et cū ex alia regit̄. ex alia actione denudat̄. Qui ū sub rege humilitatis militant. semp̄ pauidi atq; ex om̄i latere circū specti. aduersū iacula elationis pugnant. et quasi c̄tra uenientes ictus solū magis in suo corpore oculū custodiunt. dū in semetipsis p̄ncipalit̄ humilitatē tuentur. **EXPLICIT LIBER XXXIII.**

euang^o.

**LYCET ER LIBER
XXXIII
VIA ISTE
utimus huius
operis liber est
et locus diffici**

liciorib; tractatis. minus obscura
sunt que supersunt. libet hē indul-
gentius remissiusq; transcurrere.
V elut emenso enī magno mari. iā
litus cernim; et intentionis nr̄e ue-
la deponentes. n̄ eodē quo p̄us im-
petu ducim;. sed tam ad huc ex un-
pulsione p̄stina flatus unius. Qua-
si anxietatis nr̄e uentus cecidit.
sed tam eius uis iam seipsa tranq̄l-
lior. usq; ad stationē nos litoris im-
pellit. Igit̄ postquā fidei famulo
dn̄s leuathan hostis ei; quā sit et
fortis et callidus ostendit. dū uires
illius subtilit̄ fraudesq; patefecit.
beatus iob ad utraq; respondit dicit̄.

Scio q̄a om̄ia potes. et nulla te latet
cognatio. Contra immanes q̄ppe ui-
res ei; intulit. scio quia om̄ia potes.
contra occultas ū machinationes
illius subiunxit. et nullate latet. *Genes̄*
cognatio. Vnde et mox eidē leua-

than exprobrat dicens. Quis ē iste
q̄ celat consiliū absq; scientia.

Absq; scientia enī leuathan celat
consiliū. q̄a quāuis contra infir- *Exod̄*
mitatē nr̄am multas fraudib; oc-
cultet. p̄ceptoris tam nr̄i sc̄a no-
bis inspiratione deregū. Absq;
scientia celat consiliū. q̄a licet
tēptatos lateat. latere tamen
p̄ceptorē non potest tēptator.

Igit̄ audita fortitudine et calli-
ditate diaboli. audita etiā crea-
toris nr̄i potentia. que et illū ua-
lentē rep̄mit. et nos misericordit̄

regū. quesum; beate iob. ut que de
temetipso sentis. nobis minime occul-
tes. Sequit̄. Ideo insipientē locutus
sū. et que ultra modū excederent
scientiā meā. Om̄is humana sapien-
tia quamlibet acumine polleat.
diuinę sapientię cōparata. nec iusta
nec pulchra. sed insipientia est.

O m̄ia enī humana que iusta. que pul-
chra sūt. dī iusticię et pulchritudini
cōparata. nec iusta. nec pulchra sunt.
om̄ino nec sūt. Beatus itaq; iob ea que
dixerat. sapientē dixisse se crederet.
si uerba superioris sapientię n̄ audi-
ret. in cui; cōparatione stultū ē nr̄m
om̄e q̄d sapit. et q̄ sapientē q̄dē locut̄
hominib; fuerat. diuinā tam senten-
tias audiens. sapientius se cognoscit
n̄ eē sapientē. Hinc ē q̄d et abrahā
m̄ uerba dn̄ica nihil se nisi pulue-
rē uidit dicens. Loquar ad dn̄m
meū cū sim puluis et cinis. Hinc est
q̄d moyses om̄i eḡi p̄uox sapientia
instructus. exq̄ loquentē dn̄m audi-
uit. impeditioris et tardioris lingue
se eē deprehendit dicens. Obsecro dn̄e
n̄ sū eloquens. Ab heri enī et nudius
tertius ex quo locutus es ad seruu; tu-
um. impeditioris et tardioris lingue
ego sū. Hinc est q̄d isaias postquā
sedente dn̄m sup solū excel sū et ele-
uatu; uidit. postquā seraphim duab;
alīs faciē. duab; uelare pedes. et du-
ab; uolare conspexit. postquā id q̄d
sēs. sēs. sēs. dn̄s ds̄ exercituu; alt̄
ad alterū clamaret audiuit. ad seip-

caus
tre
Ierem.
Ezechib

sū rediens ait. Ve in q̄a tacui. q̄a uir pol-
lut' labus ego sū. et in medio poplī pollu-
ta labia habentis ego habito. **Moxq;** ip-
sā pollutionē unde cognouert subden-
at. Et regē dñm exercitūū iudi o cu-
lis meis. Hinc etiā ieremias diuina uer-
ba audiens. uerba se n̄ habere cognouit
dicens. A. a. a. dñe d̄s ecce nescio loqui.
q̄a puer ego sū. Hinc ezechiel loquens
de. iiii. animalib; dicit. Cū fieret uox su-
pra firmamētū qd erat sup caput eorū. Sta-
bant et sumittebant alas suas. Qd enī
puolatū animalū. nisi euangelistarū
atq; doctoz sublimitas designat. Vel
qd sit ale animalū. nisi scōz contēpla-
tiones. eos ad celestia subleuantēs.

S' cū sit uox supra firmamētū qd sup ca-
put eorū ē. stantes submitunt alas su-
as. q̄a cū uirna uocē supne sapientie
audiunt. quasi uolatus sui alas depo-
nunt. q̄a uidelicet ipsā uertutis alti-
tudinē min' se contēplari posse cog-
noscent. Ad uocē ḡ desup uenientē
alas deponere est. cognita supna po-
tentia. uirtutes ppas humiliare. et
cōsideratione creatoris nihil de se ali-
ud quā abiecta sentire. Scī itaq; ui-
ri dū diuinitatis sententias audiunt.
quantomagis contēplando pficiunt.
tanto amplius despiciendo qd sunt.
aut nihil. aut ppe nihil se eē cognos-
cunt. Respondet ḡ diuinis sermo-
nib; beatus iob. et sapient' pficiens. stul-
tū se eē dephendat dicens. Insipientē
locut' sū. et que ultramodū excede-
rent scientiā meā. Ecce tanto se am

plius redarguit. quanto amplius pfect'.
et scientiā suā ultra modū excessisse se
credidit. q̄a in uerbis dñi plusquā est
mauerat secreta ei sapientie agnouit.
Sequit'. Audi. & ego loquar. interrogabo
te. et tu responde mihi. Audire nr̄m
est sono aliunde uementi. aurē alio
positā cōmodare. At contra dō cui
extra nihil ē. audire pprie est. sub se-
metipso surgentia desideria nr̄a pe-
pere. Ad dñm ḡ q̄ et tacentiū corda
cognoscat. loqui nr̄m n̄ uocib; guttu-
ris id qd sentim' pdere. sed p̄mptis ad
illū desideris inhiare. Et q̄a ideo
q̄sq; interrogat. ut discere ualeat qd
ignorat. homini dñm interrogare est.
in conspectu ei' nescientē se cognos-
cere. Respondere aut' dī est. eū q̄
se humili' nescientē cognouert
occultis inspirationib; erudire.
At ḡ beatus iob. audi. et ego loquar.
Ac si diceret. Misericordiā desideria
mea p̄cipe. ut dū hec tua pietas p̄ci-
piens adiuuat. ad te multipliciora
consurgant. Bona q̄ppe uota q̄tens
effectū p̄cipiunt. multiplicant'. Vn-
de et alias scriptū est. Ego clamaui
qm̄ exaudisti me. Non enī ait. q̄a
clamaui exaudisti me. sed clamaui
qm̄ exaudisti me. Qui enī loquens
exauditus fuerat. uotis pficientib;
exauditus clamabat. Interrogabo te.
et tu responde mihi. Ac si diceret.
Nescientē me ex tue scientie contēpla-
tione cognosco. Interroganti ḡ
responde. idest stulticiā ppā hu-

dit

militē cognoscentē doce. Quia enī
interrogaret ipse ex desiderio huma-
nitatis. et dñm sibi respondere que-
reret ex magisterio aspirationis.
uērbis sequentib; declarat. Interro-
gaturū se q̄ppe phibuit. sed nihil
interrogando subiungit. Nā sola
de se humilia sentiens. et que mise-
ricordiā adnō peperet agnoscentis.
p̄tinē subdit. Auditu auris audiui
te. nē autē oculus m̄s uidet te. His
nimirū uerbis apte indicat. q̄a q̄n-
to uisus superior est auditui. tanto
differt ab eo q̄d p̄us extitit. et hoc
q̄d postmodū p̄ flagella pficit. Et
quia int̄no oculo ueritatis lumī
magis conspexerat. humanitatis
sue tenebras diuidicans plus uide-
bat. Vnde et sequit̄. Ideo ipse
me rephendo. Quanto enī quisq;
min⁹ uidet. tanto sibi min⁹ displicet.
et quanto maioris gr̄e lumī percipit.
tanto amplius rephensibile se eē cog-
noscit. Cū enī utrinsecus subleuat̄.
p̄ omē q̄d est ad eā quā sup se conspici
regulā congruere nitit̄. Et q̄a ad
huc humana infirmitas p̄pedit. cer-
nit q̄a ei n̄ ex minima parte dissentit.
totūq; ex se illi onerosū est. q̄d int̄ne
regule conueniens n̄ est. quā regu-
lā beat⁹ iob post flagella pficiens
amplius inspiciat. & a se metipso in
magna sui redargutione dissen-
tit dicens. Ideo ipse me rephendo.
S̄ q̄a nulla est cognitio rephensio-
nis. si n̄ sequant̄ etiā lam̄ta peni-

tudinis. recte p̄ rephensionē subdit.
Ergo penitentiā in fauilla et cine-
re. In fauilla enī et cinere peniten-
tiā agere ē. contēplata sūma essen-
tia. nihil aliud quā fauillā se cine-
rūq; cognoscere. Vnde et euittau re-
p̄be dñs in euanglō dicit. Si in sydone
et tyro facte fuissent uirtutes que
facte sunt in uobis. olī in cilicio et
cinere penitentiā egissent. In cili-
cio q̄ppe asperitas et punctio pecca-
torū. in cinere autē puluis ostendit̄
mortuorū. et idcirco utrūq; hoc ad-
hiberi ad penitentiā solet. ut in
punctione cilici cognoscam⁹ q̄d p̄
culpā fecim⁹. et in fauilla cineris
p̄pendam⁹ q̄d p̄ iudiciū facti sum⁹.
Considerent̄ ḡ in cilicio pungentia
uitia. cōsiderent̄ in cinere p̄ mortis
sententiā subsequens iusta pena
uitiorū. Quia enī p̄ peccatū car-
nis cōtumelię surrexerūt. uideat
homo in asperitate cilici supbi-
endo q̄d fecit. uideat in cinere
usq; q̄ peccando puenit. Potest q̄q;
cilicio ipsa p̄ recordationē atq; pe-
nitentiā dolorū punctio designari.
Nā hoc q̄d ait beat⁹ iob ipse me reph-
endo. q̄si q̄dā cultio pungit̄. dū
in m̄te sua asperis redargutionū
stimulis confringit̄. In cinere
autē agit penitentiā. q̄a ex p̄mo
peccato q̄d p̄ iustū iudiciū factū
sit. sollert̄ attendit̄ dicens. Ergo
penitentiā in fauilla et cinere.
Ac si apte dicat. De nullo auctoris

106

mei dono supbio. q̄a s̄ptus expulue-
 re. pillate mortis sententiā ad pulue-
 rē me redire cognosco. Audat̄ ḡ ser-
 monib; eunctis iob. cognitis etiā res-
 ponsionib; amiceꝝ. libet ad int̄ni iu-
 dicis sententiā expectationē m̄tis
 nr̄e conuertere. eiq; dicere. Ecce
 dn̄e utrasq; in c̄spectu tuo differentiū
 partes auduim; et iob quidē in hoc
 certamine uirtutis sue facta reuol-
 uere. amicos eī etiā eū cognouim;
 tue iusticie ḡtam defendere. inter
 hec aut̄ q̄d nr̄a mens sentiat agnoscat.
Neq; enī possum; eoz; nos dicta reph̄en-
 dere. q̄s defensionis tue cognoscam; de-
 seruire. S; ecce assistunt partes. ex-
 spectant sententiā. Profer ḡ dn̄e ex
 inuisibili regula subtilissimū tue
 discretionis exam̄. et q̄s in intentione
 ista sit rectius locut; ostende. Sequit̄.
Postquā aut̄ locut; ē dn̄s uerba hec ad
 iob. dix̄ ad eliphaz themanite. Irat;
 ē furor m̄s in te. et in duos amicos tu-
 os. qm̄ n̄ estis locuti corā me rectū
 sic seruus m̄s iob. **O** dn̄e iudici tui
 sententia indicat. quanto a luce tue
 rectitudinis eēt̄as nr̄a discordat.
Ecce te iudice beatū iob uictorē esse
 cognoscam;. quē in te peccasse loquen-
 do credebam;. Te iudice addicti sunt.
 q̄ beati iob se merita transcendere p̄
 te loquendo credider̄. Quia ḡ
 ex diuina sententia q̄d de partib;
 estimem; agnouim;. n̄c eiusdē senten-
 tię paulo subtilius uerba pensamus.
Quom̄ aut̄ superius beat; iob reph̄en-

dit;. si in cōparatione eī rectitudinis
 amici illius nequaquā corā dō rectū
 locuti memorant;. An ad huc illa de
 eo sententia confirmat;. qua antiquo
 hosti dr̄. uidisti seruū meū iob q̄d n̄
 sit ei similis sup̄ trā. S; q̄d ē hoc q̄d
 et laudat; hosti. et in seipso reph̄endit;. 106
 et tam̄ amicis loquentib; antefert;. 106
 nisi q̄d sc̄s uir eunctos meritor; suoz;
 uirtute transcendit;. S; eipso q̄ homo
 fuit. ante dī oculos eē sine reph̄ensione
 n̄ potuit. In sc̄o q̄ppe homine in hac in-
 terim uita cōmorante. diuini examinis
 regula habet ad huc q̄d iudicet. quā-
 uis iā ex cōparatione ceteroz; hominū
 habeat q̄d laudet. Beat; ḡ iob p̄ cul-
 pa se credidit et n̄ p̄ grā flagellari.
 Resecari in se estimauit uitia. n̄ aut̄
 merita augeri. et in eo reph̄endit;
 q̄d intentione flagelli fuisset alter
 suspicatus. et tam̄ amicis resistentib; int̄-
 ni iudicis diffinitione p̄latus ē. Unde
 apte colligit;. quante iusticie fuerit.
 in eo q̄d c̄tra amiceꝝ uerba innocen-
 tiā sue operationis astruxit. q̄ diu-
 no iudicio etiā ipsis eiusdē diuini iu-
 dici defensorib; antefert;. In exor-
 dio aut̄ libri hui; agnouim;. q̄d de il-
 lo satan dn̄o dixerit. Mitte manū
 tuā. et tange eū. et uide si n̄ in fa-
 cie benedicat tibi. Ad quā petici-
 onē beatus iob dāpnis. orbitate. uul-
 nerib; et uerboꝝ scandalis tangi
 pmittit;. q̄a uidelicet certus quē eū
 laudauerat extitit. q̄d nequaquā
 iuxta assertionē diaboli sc̄s uir in

maledictionis culpa labaret sic superi-
us dixim. Quisq; beatū iob in locutione
sua estimat p' flagella peccasse. apte
dn̄m iudicat in sua assertionē pdidisse;
et quāuis dn̄s ad diaboliū loquens bona
illius p̄sentia p̄tulit. n̄ autē ei p̄seueran-
tiā sp̄pondit. sciendū tamē est. q̄a ne-
quaquā ei iusticiā p̄mittendo tēptato-
ri p̄tulisset. si eū iustū in tēptatione
p̄sistere n̄ posse p̄uideret. Permissio
itaq; diuinitus in ei tēptatione dia-
bolo. q̄s̄q; eū in tēptatione succubuis-
se existimat. ignorantia p̄mittentis
accusat. App̄bem' q̄ in dictis suis ue-
raccē iob. ne dn̄m in sua p̄udentia neq̄-
ter accusem'. Et quidē quantū ad hu-
mana iudicia in uerbis suis amici ei
multa illo rectius dixisse crederent.
sed ueritas aliā ex occulto regulā p̄fe-
rens ait. Non estis locuti corā me rec-
tū. sic seruus m̄s iob. Corā me ait. idē
uitus ubi sepe multox uita displicet.
que etiā foris hominib; placet. Vnde
caute nimis in laude iustox coniugū
dictū ē. Erant iusti ambo ante dn̄m.
Non enī secura laus ē iustos ante homi-
nes apparere. Sepe enī humana sen-
tentia uelut in dn̄m magnū quēpiā
approbat. sed h̄c om̄ps d̄s q̄ quasi ex se
app̄bat ignorat. Hinc ē enī q̄d psal-
mista uigilantē exorat dicens. dirige
in conspectu tuo uia meā. nimirū
q̄a plerūq; in conspectu hominū uia
recta credit. etiā que a ueritatē ma-
nere deprauat. Et notandū q̄d n̄
d̄r. n̄ estis locuti corā me rectū sic

iob. sed sicut seruus m̄s iob. ut uideli-
cet in tēptatione seruututis. dū eū qua-
si sub quadā peculiaritate cōmemorat.
cuncta que in defensione sua dixerat.
q̄a n̄ contumaci supbia sed humilita-
te dixit. ostendit. S' q̄a iustus ē et mi-
sericors d̄s. amicos ei et p̄ iusticiā dis-
trictē redarguit. et p̄ misericordiam benignē
conuertit. Nā sequit'. Sumite uo-
bis septē tauros. et septē arietes. et
ite ad seruū meū iob. q̄ offeret holo-
caustū p̄ uobis. Iob autē seruus m̄s ora-
bit p̄ uobis. faciē ei suscipiā. ut n̄ uob
imputet' stulticia. Ecce iustus et mi-
sericors d̄s. nec culpas sine interptatio-
ne deserit. nec reatū sine conuersio-
ne derelinq̄t. Quia enī int̄nus est
medicus. p̄us putredinē uulneris in-
notuit. et post remedia consequendē
salutis indicauit. Quia autē sepe iā
dixim'. q̄d amici beati iob hereticox
speciē teneant. q̄ dn̄m dū defendere
nitunt' offendunt. qm̄ in dictis suis
ueritati rebelles s̄t. cui famulari se
in falsa assertionē suspiciant. Om̄ps
d̄s sepe illos corpori s̄c̄e p̄ cog-
nitionē uertutis inuiserit. bene ip-
sa q̄q; eox conuersio que sepe miseri-
cordiā agit. p̄ hanc ueniā quā amici
beati iob p̄cipiunt designat. Notan-
dū ū magnopere est. q̄d euerisionis
sue sacrificiū dn̄o n̄ p̄ se sed p̄ iob u-
berit' offerri. Nimirū heretici cū
ab errore redeunt. q̄a erga se irā
dn̄i suo p̄ se oblato sacrificio placare
nequaquā possunt. nisi ad catholicā

Euang.

da

eccliam qua beatus iob significat conuer-
 tant. ut salutem suam ei precibus optineant.
 cui fide pueris assertionibus impugna-
 bant. At enim. Iob autem seruus meus ora-
 bit pro uobis. faciem eius suscipiam. ut non uobis
 imputetur stulticia. Ac si aperte hereticis
 dicat. Sacrificia uestra non accipio. peti-
 tionum uestrarum uerba non audio. nisi per in-
 tentionem illius. cui professionis uerba de-
 me ueraciter recognosco. Et uos quidem tau-
 ros atque arietes exhibendo. sacrificia con-
 uersionis uestrae deducte. sed a me salutem
 uestram per catholicam ecclesiam quam diligo po-
 stulate. Ipsi enim uolo dimittere id quod
 in ipsa deliquistis. ut haec uestram inco-
 lomitatem optineat. que ex uestro lan-
 guore laborabat. Sola quippe est per quam
 sacrificium dominus libenter accipiat. sola
 que pererrantibus fiducialiter intcedat.
 Vnde etiam de agni hostia dominus precepit dicens.
 In una domo comedet. nec offeretis de
 carnibus eius foras. In una namque domo agni
 comedit. quia in una catholica ecclesia ue-
 ra hostia redemptoris immolat. De cuius
 carnibus diuina lex efferris foras prohibet.
 quia dare se cum carnibus uetat. Sola est in
 qua opus bonum fructuose pagitur.
 unde et mercedem denarum non nisi qui in-
 tra uineam laborauerunt acceperunt.
 Sola est que intra sepositos ualida cari-
 tatis copage custodit. unde et aqua
 diluuii arcam quidem ad sublimiora sus-
 tulit. omnes autem qui extra arcam inuenit
 extinxit. Sola est in qua superna mys-
 teria ueraciter contempletur. unde et ad
 moysen dominus dicit. Est locus apud me.

et stabis super petram. Et paulo post. Tollam
 manum meam. et uidebis posteriora mea.
 Quia enim ex sola catholica ecclesia ueritas in-
 spicitur. apud se esse locum dominus prohibet de quo ui-
 deat. In petra moyses ponit. ut dei faciem
 contempletur. quia nisi quod fidei soliditate tenuerit.
 diuinam presentiam non agnoscat. De qua
 soliditate dominus dicit. Super hanc petram edifi-
 cabo ecclesiam meam. Quid est ergo hoc loco dice-
 re tre ad iob. nisi petram ascendite. Quid
 est faciem suscipiam. ut non uobis imputetur stul-
 ticia. nisi id quod illic dicitur. posteriora mea
 uidebis. id est ei que postmodum facienda est
 mysteria incarnationis intelliges. He-
 retici autem pro eo quod in petra stare contempnunt.
 transeuntis domini posteriora non aspiciunt.
 quia extra ecclesiam positi. incarnationis
 eius sic sunt mysteria non agnoscunt. Sicut
 autem et superius diximus. per tauros ceruix
 superbie. per arietes uero ducatur exprimitur. quia ab
 hereticis persuasus plebibus. quasi seductis
 gregibus agitur. De hereticis namque superbi-
 entibus dicitur. qui infirmorum mentes male sua-
 dendo. corrumpunt. oculum taurorum in-
 uacuas populo. Et quia sequentes se po-
 pulos uelut greges trahunt. arietes
 aliquando nominantur. Gregem scilicet
 arietes ducunt. Vnde per inuentionem
 ieremias ait. Principes tui ue-
 lut arietes. Quia ergo heretici cum ad sanctam
 ecclesiam redeunt. superbie elationem de-
 serunt. et nequaquam iam quasi sequentes
 greges populo. cuneos ad interitum du-
 cunt. amici beati iob offerre tauros
 et arietes iubentur. Tauros enim et ari-
 etes in sacrificio offerre est. superbum du-

ite.

cuang.

moyses

ieremias.

ad
 n
 cuang
 enesif
 si-sef

catū conuersionis humilitate mactare.
ut edomita ceruice supbie. discant
obediendo sequi. q̄ dudū docendo p̄ire
conabant. Recte q̄q; hec eoz supbia. vii.
sacrificus expiat. q̄a heretici ad eccliam
reuerentes. p̄ humilitatis hostiā dona
sp̄s gr̄e septiformis accipiunt. ut q̄ elatio
nis sue uerustate tabuerant. nouitate
gr̄e reforment. Septenariū autē numerū
apud sapientes hui' scti quadā sua habet
ratione p̄fect. q̄d ex p̄mo pari et ex p̄mo
impari cōsumat. Primū enī impar t̄nariū
ē. p̄m̄q; par quāt̄nariū. ex q̄b; duob; sep
tenariū cōstat. q̄ eisdē partib; suis mul
tiplicat. in duodenariū surgit. Nam
sive tres p̄ quattuor. seu quattuor p̄ tres
ducim. ad duodenariū puenim. S̄ nos
q̄a sup̄no munere uertatis p̄dicamta p
cepim. hec fixa scientie altitudine des
picendo calcam. hoc p̄cul dubio in cōcus
sa fide retinentes. q̄a q̄s sp̄s gr̄e septifor
mis repleuerit p̄ficiet. eisq; n̄ solū trini
tatis noticiā. sed etiā uirtutū. iiii. idē
prudētie. tēperantie. fortitudinis
atq; iusticie operationē p̄bet. q̄a in ipsi
s q̄q; q̄s ingredit̄ suis q̄dāmodo partib;
auget. dū et p̄ trinitatis noticiā. iiii.
uirtutū actio accipit. & p̄ actionē uir
tutū. iiii. usq; ad manifestā trinitatis
speciē puenit. Et apud nos q̄ septē
nariū sed longe dissimilit. qui plene
et n̄ manit̄ in duodenariū surgit. dū
et p̄ fidē opera. et rursum p̄ opera p̄ficiet
fidē. S̄cī q̄q; apti gr̄e septiformis sp̄u im
plendi. duodecī s̄ electi. In quattuor
enī mundi partib; trinitatē que d̄s ē.

innotescere mittebant. Duodecī q̄
electi s̄. ut etiā ex ipsi numeri ratio
ne causa claresceret. q̄d p̄ quattuor
infima tria sūma p̄dicarent. Sive
itaq; hac seu alia qualibet fortasse ra
tione. in scriptura tam sacra septena
rio numero. aliq̄ndo secura requies
et̄nitas. aliq̄ndo uniuersitas p̄sen
tis hui' tēporis. aliq̄ndo autē scē ecclē
uniuersitas designat. Septenario q̄p
pe numero p̄fectio et̄nitas innuit.
cū dies septimū in requiē d̄ni s̄ificat
uocat. cui iā uespera mētē n̄ dr. q̄a
et̄ne beatitudinis req̄es nullo t̄mino
coartat. Hinc ē etiā q̄d in lege data
dies septimū ferat̄ eē p̄cipit. ut et̄na
p̄ illū req̄es designet. Hinc ē q̄d in
annoz circulo septenariū numerū sep
ties multiplicat̄ monade addita. ad
q̄nquagenariū ducit. ut p̄petuā be
atitudinē signans. iubelet̄ sacratis
sima req̄es obseruet. Hinc ē q̄d re
surgens d̄ns et frequēt̄ apparens.
ultimo iā conuiuio cū septē discipulis
comedisse describit̄. q̄a hū q̄ in illonē
p̄fecti s̄. et̄na p̄ illū refectione faci
ant. Rursum p̄ septenariū numerū hec
uniuersitas tēporalitat̄ accipit. Hinc
ē enī q̄d p̄ septē dies hoc totū uite
p̄sentis tēp̄ euoluit. Hinc q̄d in ty
po scē ecclē que omī hoc tēpore
mundū p̄dicando circuit. arca d̄ni
tubis clangentib; muros hierichun
tinis dieb; septē circūacta confre
git. Hinc p̄pheta ait. Septies in die
laudē dixi tibi. Q̄d ipse rursum p̄ toto

genesi

lex

100

Caap

lib
radica

at

atq; uniuerso suę depeationis tēpore
 se dixisse significans ait. Semp laus ei
 in ore meo. Qdū p septenariū numerū
 p̄sentis uitę uniuersitas designat. tunc
 magis ostendit. cū post eū q̄q; etiā octo-
 nariū subinfert. Septenarius q̄ppe cū
 ad huc aliū sequit. ex ipso ei augm̄to
 exp̄mit. qd̄ finiēda tēporalitas ḡm̄-
 tate ec̄cludit. Hinc ē enī qd̄ p salemo-
 nē ammonet dicens. Da parte septē
 necū et octo. P̄ septenariū q̄ppe nu-
 merū hoc qd̄ septē dieb; agit p̄sent
 tēp̄ exp̄ssit. p̄ octonariū ū uitā ppe-
 tuā designauit. quā sua nobis dñs
 resurrectione patefecit. Dñico scili-
 cet die resurrex̄. qd̄ dū diē septimū
 id ē sabbatū sequit. a cōditione octauus
 inuenit. Bene aut̄ dr̄. da partes sep-
 tē necū et octo. q̄a ignoras qd̄ mali
 futurū sit sup̄ trā. Ac si apte diceret.
 Sic dispensa tēporalia. ut appetere
 n̄ obliuiscaris et̄na. Oportet nāq;
 ut in posterū bene agendo p̄uideas.
 q̄ de uenturo iudicio quanta tribu-
 latio sequat̄ ignoras. Hinc ē qd̄ q̄n-
 deci gradib; tēplū ascendit. ut ex ip-
 sa ei ascensione discat. quatin̄ p sep-
 tē et octo et tēporalis sollicitate dispen-
 set̄ actio. et p̄inde mansio et̄na req̄-
 rat. Hinc ē etiā qd̄ dū monas inde-
 nariū surgit. centū q̄nquaginta
 psalmos p̄pheta cecant. Prop̄ hē
 septenariū numerū tēporalia. octo-
 nariū ū et̄na signantē. sup̄ centū
 uiginta fideles in cenaculo resi-
 demes sp̄s sc̄s effusus ē. P̄ septē q̄ppe

et octo q̄ndeci cōputant. et si ab uno usq;
 ad q̄ndeci numerando paulatī p̄crem̄tū
 c̄surgim̄. usq; ad centesimū et uicesimū
 numerū puenim̄. qua scilicet effusio-
 ne sc̄i sp̄s didicerit. ut et tēporalia to-
 lerando transirent. et et̄na inhiantē
 appeterent. Rursū septenario nume-
 ro sc̄e ec̄te uniuersitas designat. un-
 de iohannes in apocalypsi septē ec̄ctus
 scribit. sed p̄ eas qd̄ aliud quā uniuersa-
 lē ec̄ctam intelligi uoluit. Quę ni-
 mirū uniuersalis ec̄cta ut plena septi-
 formis gr̄e sp̄i signaret. helyseus sup̄
 puerū mortuū septies insp̄uasse des-
 cribit. Sup̄ extinctū pop̄tm dñs ue-
 niens quasi septies inspirat. q̄ ei dona
 sp̄s septiformis gr̄e misericordit̄ tri-
 buit. Quia q̄ sepe septenario nume-
 ro sc̄e ec̄te uniuersitas figurat. ueniam
 ad beatū iob amici illius. et iussū diuinitus offerant holo-
 caustū. sed uigilant̄ om̄ino septe-
 nariū numeri archana custodiant.
 ut uidelicet hi q̄ extra s̄t positi p̄us
 se uniuersitati sc̄e ec̄te misceant.
 et tē demū ueniā de reatu p̄stine-
 elationis exq̄rant. Pro culpa sua
 septē sacrificia offerant. q̄a reatu
 sui absolutionē n̄ accipiunt. nisi
 gr̄e septiformis sp̄i uniuersali pa-
 ci ex qua excisi fuerant aggregent.
 Dicat̄ ḡ. sumite uobis septē tauros.
 et septē arietes. et tte ad seruū me-
 um iob. & offerite holocaustū p̄ uo-
 bis. Iob aut̄ seruus n̄s orabit p̄ uo-
 bis. faciē ei suscipiā. ut n̄ uobis im-

apocat.

lib reg de helyseo.

at

en

reg

psalmis

apto

genesis.

putet stulticia. Ac si hereticis redeuntibus
apte diceret. Vniuersali uos ecclesie p humili-
tate penitentie iungite. atq; ea qua p uos
metipso digni n estis uenia ei ame peccab;
obtinere. qe cu phanc ueracti sapere disci-
tis. poris apud me ure sapientie stulti-
cia deletis. Sequit. Neq; eni locuti estis
cora me rectu. sic seruus ms iob. Hec pau-
lo ante ia dñs ptulit. et tam hec eade te-
rando subiungit. Qd e hoc. nisi qd sen-
tentiã qua semel iudicando dixerat.
iteru replicando cfirmat. Atq; ut
manifestius beati iob iusticia amicoꝝq;
ei iniusticia demonstraret. ei lauseo-
ruq; rephensio iterata uoce depmit. ut
replicata foris appareant. qua fixa utuis
habeant. Naq; cu rex egypti metuen-
da future famis tẽpora sub boũ spica-
ruq; specie gemina uisione cognouisset.
uoce scĩ interpretis audiuit. Qd uidish
secundo. ad eandẽ rẽ ptinens sonũ fir-
mitatis iudiciũ e. Qua ex rẽ apte col-
ligit. qa qe qd in eloqo diuino repẽtũ.
robustius cfirmat. Sqa que iudex de-
creuit audiuit. addicti qq; qd faciant
audiam. Sequitur. Abierũ g eliphaz
themantes. et baldad sutes. et sophar
na amathites. et fecerũ sic locutũ fue-
rat ad eos dñs. et suscepit dñs faciẽ iob.
Horũ int̃pretationẽ nominũ idcirco
reticemus. qa in hui operis exordio
de ea nos latius disseruisse meminim.
Int̃uendũ u e. qd ita caute sic p̃dicũ
fuerat ordo accepte uenie custodit.
ut in sacrificiũ dñs n illoꝝ. sed beati
iob faciẽ suscepisse referat. Sqa qsq;

p alus int̃cedere nãt. sibi potius
ex ipsa caritate suffragat. recte
subiungit. Dñs qq; conuersus est
ad penitentiã iob. cu oraret p amicis
suis. Ia eni superius p amicis suis
exaudit ostendit. cu factũ qd p̃di-
xim memorat. Fecerũ sic locutũ
fuerat dñs ad eos. et suscepit dñs
faciẽ iob. S cu ptin subinfert. dñs
qq; c̃uersus e ad penitentiã iob. cu
oraret p amicis suis. apte ostendit.
qa etiã p̃semetipso penitens tanto
citius exaudiri meruit. qnto de-
uote palus int̃cessit. Plus eni p se
ualere peccat suas effectũ. q has et
alus impendit. Libentius q̃ppe
sacrificiũ orationis accipit. qd in
c̃spectu misericordis iudicis. pximi
dilectione editur. Quod tẽ ueracti
qsq; cumulat. si hoc etiã p aduersa-
riũ impendat. Hinc e eni qd ma-
gistra ueritas dicit. Orate p psequen-
tib; et calũpniantib; uos. Hinc
rursũ ait. Cu stabitis ad orandũ.
dimittite si qd habetis aduersus
aliquẽ. ut et pat̃ ur̃ qm celis e di-
mittat uobis peccata ur̃a. Quantũ
ũ p se obtinuit qa palus int̃cessit.
ilico demonstrat cu subdit. Ad-
didit dñs omnia quecuq; fuerũ iob
duplicia. Cuncta que amiserat
duplicia recipit. qa p pietatẽ be-
nigni iudicis tẽptationis nr̃e dis-
pendiũ uincunt suffragia c̃sola-
tionũ. Om̃ eni tẽptat p̃batio.
qua remuneratio c̃solat. ut ex re

tributionis merito leue fuisse qd tole-
 rante agnoscat. q ex psecutionis pondere
 graue se aliqd tolerare iudicabat. Vnde
 afflicte qq; uidet dr; ad punctu in mo-
 dico dereliqui te. et in miserationib;
 magnis egragabo te. Aliquando u uirtu
 afflictionis pondus disponit m'sura esol-
 lationis. Vnde alias scriptu e. Scdm
 multitudinē dolor meorū in corde meo.
 esolationes tuę letificauerūt animam
 meā. In ea enī mensura esolatū se in
 qua afflictus fuerat indicat. q letifica-
 tū se scdm multitudinē dolorū clamat.

Non aut minime lector instruit. si ip-
 sū remunerationis ordinē contēplet.

Excessū qppe correptio. correptionē pe-
 nitentia. penitentia uenia. uenia u
 munera subsequunt. S' qā diuine dis-
 pensationis pmissione percussus. etiā am-
 eorū uerbis afflictus ē. diuine pietatis
 munerib; esolatus. etiā humana debet
 caritate refoueri. ut undiq; ei esolatio-
 nis gaudia respondeant. quē undiq; do-
 lorū tristia et aduersa lacerabant. Vn-
 de et subdit. Venerūt aut ad eū omīs
 frs sui. et uniuerse sorores suę. et cunc-
 ti q nouerant eū p'us. et comederunt
 eū eo panē in domo ei; et mouerūt sup
 eū caput. Qd in comestione panis ou-
 si caritas. Quid u in motione capitis.
 nisi ammiratio designat. Bene aut
 subdit. Et consolati sūt eū sup omē
 malū. qd intulerat dñs sup eū. Pcus-
 si enī merorē esolari est. ei post percussio-
 nē de uenia egaudere. Nā qnto qsq; cer-
 nit de restituta pximi salute hilares-

cere. tanto se indicat de ablata doluis-
 se. Et dederūt ei unusq; ouē unā. et in-
 aurē aureā unā. Licet cuncta hec iuxta
 hystoriā ueracitē dicta sūt. ipsi tam obla-
 tis munerib; cogim. ut ad allegorie mys-
 teriū recurrām. Neq; enī ociose debem
 accipere. qd ouē unā. aut inaurē aureā
 obtulere unā. Et si fortasse iuxta litte-
 rā mirū n̄ est. ouis oblata cur una. ual-
 de tam mirū ē. inauris oblata cur una.

Qd u aut ouis ad inaurē p'inet. aut qd
 inauris ad ouē. Ex ipso g' numeroꝝ si-
 ne cōpelli m. ut p'ora qq; que supficiere-
 nus iuxta solā hystoriā cōtingendo trans-
 currim. in allegorie mysteriū indage-
 mus. Quia g' xps et eccl'a. id est caput
 et corp' una p'sona est. sepe beatū iob
 dixim m' captis. m' figurā corporis de-
 signare. Seruata g' hystorie ueritate.
 sub typo gestū scē eccl'e sentiam' id
 qd scriptū est. Addidit dñs omīa que
 eūq; fuerant iob duplicia. Scā qppe
 eccl'a etsi multos nē percussione tēptati-
 onis amittit. in fine tam hui' scēi ea que
 sua sunt duplicia recipit. qndo suscep-
 tis ad plenū gentib; ad eī fidē cur-
 rere omīs q tē inuenta fuerit etiam
 iudea esentit. Hinc nāq; scriptū est.

Donec plenitudo gentiū intraret. et
 sic omīs isrl' saluus fiet. Hinc in euan-
 gto uertas dicit. Helias uenit. et ille
 restituet omīa. Nunc aut amittit is-
 rahelitas eccl'a. q's conuertere p'di-
 cando n̄ ualuit. sed tē helia p'dican-
 te dū q'q' inuenerit colliget. uelut
 plenius recipit qd amittit. Vel certe

Paul?

euang

Apb

Iohann
in apocat.

scē ecclē in fine suo duplū recipere
est. in singulis nobis et de beattu-
dine anime. et de carnis incorrupti-
one gaudere. Hinc ē enī qd p pro-
pheta de electis dr̄. In tr̄a sua dupli-
cia possidebt̄. Hinc ē qd iohannes
ap̄t̄s de sc̄is finē mundi querentib;
dicit. Date s̄t̄ illis singule stolas al-
be. et dictū ē eis ut r̄q̄sceserent tē-
pus adhuc modicū. donec cōple-
rēt numerus conseruoz et fr̄m eoz.
Sic enī longe superius dixim̄. ante
resurrectionē sc̄i singulas stolas ac-
cipiunt. q̄a sola animarū beattitu-
dine p̄fruiunt̄. In fine autē mundi
binas habituri s̄t̄. q̄a cū m̄tis beati-
tudine etiā carnis gl̄am posside-
bt̄; sed ea que subnixa s̄t̄ in fine
magis hui⁹ sc̄i conuersionē se iu-
daici popl̄i nunciare testant̄. Nā
subdit̄. Venerūt autē ad eū om̄s fr̄s
sui. et uniuersę sorores sue. et cunc-
ti q̄ nouerant eū p̄us. et comederūt
eū eo panē in domo ei⁹. Tē q̄ppe
fr̄s sui ac sorores ad xpm̄ ueniunt.
quando ex plebe iudaica q̄t̄q̄ in-
uenti fuerunt c̄uertunt̄. Ex illo enī
poplo carnis materiā s̄p̄s̄t̄. Tē ḡ
ad eū fr̄s sui ac sorores accedunt.
quando ex ea plebe que ei⁹ p̄ cogna-
tionē iuncta est. ut qui fortes simi-
ri sunt uelut fr̄s. uel infirmi ue-
lut sorores ad eū p̄ cognitionē fidei
deuota gratulatione c̄currunt.
Tē apud eū celeberrime festiuita-
tis c̄uiuū exhibent. quando eū iā

nequaquā quasi purū hominē contēp-
nentes. p̄p̄n̄tatis sue memores. sed di-
uinitati ei⁹ se inherere congaudent. Tē
in domo ei⁹ panē comedent. cū post posi-
tā obseruationē sup̄iacentis litterę in
scā ecclēa mystici eloqui quasi frugis
medulla pascunt̄. Bene autē subditur.
Cuncti q̄ nouerant eū p̄us. Prius q̄ppe
nouerant. quē in passione sua quasi
incognitū contēpserant. Nā nascitu-
rū xpm̄ nullus q̄ plene legē didicit ig-
norauit. Vnde et herodes rex mago-
rū occursum p̄territus. sacerdotes
ac p̄ncipes studuit sollerter inq̄rere.
ubi xpm̄ nasciturū eē p̄serent. Cui
p̄tin⁹ responderūt. In bethlehē iude.
Prius ḡ nouerant quē passionis sue tē-
pore dū despicerent ignorabant;
quoz et noticia p̄or et ignorantia
posterior. bene ac breuit̄ isaac cali-
gante signat̄. q̄ dū iacob benedicte-
ret. et qd̄ euenerit in futuro p̄uide-
bat. et q̄s illi p̄sens assisteret nescie-
bat. Sic q̄ppe israhelitarū populus
fuit. q̄ p̄phetę mysteria accepit. sed
tam̄ cecos oculos in contēplationē
tenuit. q̄a eū p̄sentē n̄ uidit. de quo
tā multa in futuro p̄uidit. Ante se
enī positū nequaquā cernere ualu-
it. cui aduent⁹ potentiā longe ante
nunciavit. **S**ecce in fine mundi
ueniunt. et eū quē p̄us nouerant
recognoscunt. Ecce in domo ei⁹ pa-
nē comedunt. q̄a in scā ecclēa sacri
eloqui fruge pascunt̄. Ecce omnē
insensibilitatē p̄stinū torporis excu-

tuunt. Vnde et subdit. Et mouerunt
 sup eū caput. Q'd enī in capite. nisi p̄n-
 cipale mentis accipit. Sic in psalmus-
 ta legit. Impinguasti in oleo caput
 meū. Ac si apte diceret. Arentē in su-
 is' cogitationib; m̄tē meā caritatis unc-
 tione rigasti. Caput ḡ mouet. cū p̄for-
 midinē uertutis tacta ab insensibili-
 tate sua mens quatit. Veniant ḡ pa-
 rentes ad cūiuū. atq; excusso torpo-
 re caput moueant. id est hu q̄ redēpto-
 ri nr̄o carne coniuncti fuerant. re-
 fectionē q̄ndoq; uerbi in fide percipiunt
 et insensibilitatis p̄stine duriciā amit-
 tant. Vnde bene etiā p̄ abacuc dīr.

Abacuc. Pedes ei steterunt. et mota ē terra. Stan-
 te enī dño. t̄ra p̄culdubio mouet. q̄a
 cū cordi nr̄o timoris sui uestigia im-
 primit. cuncta in nobis cognatio
 t̄rena c̄tremiscit. Hoc itaq; loco ca-
 pit mouere ē. immobilitatē m̄tis ex-
 curre. et ad cognitionē fidei creduli-
 tatis gressib; p̄pinquare. S' q̄a sc̄a eccl̄a
 hebreoz nō auersione afficit. et t̄ con-
 uersione releuat. recte subiungit. Et
 c̄solati s̄t eū sup omē malū. q̄d intule-
 rat sup eū dñs. Consolant̄ uidelicet
 xp̄m. c̄solant̄ eccl̄am. q̄ ab infidelita-
 tis p̄stine errore resipiscunt. et pra-
 uitatē uitę p̄ quā recta docentib; re-
 pugnauerant deserunt. An n̄ grauis
 meror est duris cordib; infructuose p̄-
 dicare. laborē in ostendenda uertua-
 te sumere. sed nullū de c̄uersione au-
 dientū fructū laboris inuenire.
 At c̄tra aut̄ magna p̄dicatoz c̄solatio ē

subsequens p̄fectus auditor. Releua-
 tio q̄ppe dicentis ē. immutatio p̄fici-
 entis. Et notandū q̄d int̄ flagella
 postū consolari noluer̄. sed ad con-
 solandū eū post flagellū ueniunt.
 q̄a nimirū passionis ei' t̄pore hebrei
 p̄dicam̄ta fidei contēpnentes. quē ho-
 minē ex morte p̄bauerant. dñm cre-
 dere despexerunt. Vnde p̄ psalmus
 tā dñs dīc. Sustinui q̄si mul me-
 cū c̄tristaret et n̄ fuit. et q̄ consola-
 ret et n̄ inueni. Consolantē q̄ppe in
 passione minime inuenit. q̄ ex despec-
 tu mortis etiā ipsos hostes p̄tulit. p̄
 q̄b; ad mortē uent. Post flagella ḡ
 p̄pinqui ad c̄solationē ueniunt. q̄a
 in mēbris suis nē usq; dñs patit. sed
 extremo t̄pore israhelice om̄s ad
 fidē cognita helie p̄dicatione con-
 currunt. atq; ad ei' p̄tectionē quē
 fugerant redeunt. et t̄ illud exi-
 miū multiplici aggregatione po-
 p̄toz cūiuū celebrat. T̄c post fla-
 gella quasi iob sanus ostendit. q̄ndo
 c̄uersis atq; credentib; post passionē
 suā ac resurrectionē in celis dñs
 immortalis uiuere p̄certitudinē fi-
 dei settur. T̄c quasi remuneratus
 iob cernit. q̄ndo in maiestatis sue
 potentia sic est d̄s credit. et ei' fidei
 subici hu q̄ p̄us restiterant uident.
 Infine ḡ mundi credentes hebrei con-
 ueniunt. et humani generis redēp-
 tori in potentia diuinitatis quasi
 sano iob oblationū suarū uota p̄sol-
 uant. Vnde et bene subdit. Et de

ad.

5

dederunt ei unusquisque ouem unam. et in
auram auream unam. Quid pro oue. nisi in-
nocentia. Quid pro auram. nisi obedi-
entia designat. Pro oue quippe simplex
animus. pro auram uero ornatus humilita-
tis gratia audacis exprimit. Sed quia ad osten-
dendam uirtutem obedientiae occasio
oportuna se praebuit. libet hanc paulo
uigilantius sollicitiusque discutere.
et quantum sit meriti demonstrare.
Sola namque uirtus est. quae uirtutes ceteras
intra inserit. insertasque custodit.
Unde et primus homo et preceptum quod serua-
ret accepit. cui si se uellet obediens
subdere. ad eternam beatitudinem si-
ne labore perueniret. Hinc samuhel
ait. Melior est obedientia quam uicti-
me. et auscultare magis quam offer-
re adipem arietum. quam quasi peccatum
ariolandi est repugnare. et quasi
scelus idolatrie nolle acquiescere.
Obedientia quippe uictimis iure pro-
ponitur. quia pro uictimam aliena caro. pro obe-
dientiam uero uoluntas propria religat.
Tanto ergo quisque dominum citius placat. quanto
ante eius oculos reposita arbitri sui
supbia gladio precipientis se immolat.
Quo contra ariolandi peccatum in obedi-
entia dicitur. ut quanta sit uirtus obedi-
entiae demonstretur. Ex aduerso ergo me-
lius ostenditur. quod de eius laude sentitur.
Si enim quasi peccatum ariolandi est re-
pugnare. et quasi scelus idolatrie
nolle acquiescere. sola est quae fidei me-
ritum possidet. qua sine quisque infi-
delis euincitur. etiamsi fidelis esse uide-

Samuhel

atur. Hinc psalemonem in ostensione
obedientiae dicitur. Vir obediens loquitur
uictorias. Tur quippe obediens uicto-
rias loquitur. quia dum alienae uoci humi-
lit subditum. nosmetipsos in corde su-
peramus. Hinc in euanglio ueritas dicitur.
Sicut qui uenit ad me non eiciam foras. quia de
celo descendi. non ut faciam uoluntatem
meam. sed uoluntatem quam misit me. Quid
enim. Si suam faceret. eos quod ad se per-
ueniret reppulisset. Quis autem nesciat
quod uoluntas filii a patris uolun-
tate non discrepet. Sed quam primus homo
quia suam facere uoluntatem uoluit. a pa-
radysi gaudio exiit. secundum
ad redemptionem ueniens hominum.
dum uoluntatem se patris et non suam fa-
cere ostendit. permanere nos intus
docuit. Cum ergo non suam sed patris uo-
luntatem facit. eos quod ad se ueniunt
foras non eicit. quia dum exemplo suo nos
obedientiae subiecit. uiam nobis egres-
sionis claudit. Hinc rursum ait. Non
possu ego a meipso facere quicquam. sed
sicut audio iudico. Nobis quippe obedi-
entia usque ad mortem seruanda pre-
cipitur. Ipse autem si sicut audit iudicat. tunc
quod obedit cum iudex uenit. Ne ergo uo-
bis usque ad presentis uitae terminum obe-
dientia laboriosa appareat. redemp-
tor noster iudicat. quia hanc etiam cum iu-
dex uenerit seruat. Quid ergo mirum.
si peccator homo obedientiae in pre-
sentis uitae breuitate subiecit. quan-
do hanc mediator dei et hominum
et cum obediens remunerat non re-

Salem.

Cumq.

1. te.

linquit. Sciendū ū est. nūquā p obe-
 dientiā malū fieri. Aliquādo debet p obe-
 dientiā bonū qd agū int̄mitti. Neq;
 enī mala in parad̄so arbor extitit. quā
 dī homini ne ētingeret int̄dixit. sed
 ut p melius obedientie meritū homo
 bene ēditus cresceret. dignū fuerat.
 ut hē etiā abono phiberet. quatinus
 tanto uerius hoc qd ageret uirt̄ eēt.
 qnto et abono cessans auctori suo se
 subditū humilius exhiberet. S' notan-
 dū qd illic dī. ex omī ligno paradisi
 edite. de ligno autē scientie boni
 & mali ne tetigeritis. Qui enī ab
 uno quolibet bono subiectos uetat.
 necesse est ut multa concedat. ne obe-
 dientis mens funditus intereat. si abo-
 nis omīb' penit̄ repulsa ieiunat.
 Om̄s autē parad̄si arbores ad esū dñs
 concessit. cū ab una phibuit. ut crea-
 turā suā quā nolebat extingui sed pue-
 hi tanto facilius ab una restringeret.
 qnto ad cunctas latius relaxaret. S'
 qā nūquā nobis hui' mundi p̄spera.
 nūquā ū iubent̄ aduersa. sciendū
 sumopere ē qd obedientia aliquādo
 si de suo aliqd habeat nulla ē. aliqn̄
 do autē si de suo aliqd n̄ habeat mini-
 ma. Nā cū hui' mundi success' p̄ci-
 pit̄. cū locus superior imperat̄. is q'
 ad p̄cipienda hec obēdit. obēdien-
 tie sibi uirtutē euacuat. si ad hec
 etiā ex p̄p̄o desiderio anhelat.
 Neq; enī se sub obedientia dirigit.
 qad accipienda hui' uite p̄spera li-
 bidini pprie ambitionis seruit.

Genesis

Rursū cū mundi despectus p̄cipit̄. cū p̄bra
 adipisci et c̄timelie iubent̄. nisi hec ex
 semetipso anim' appetat. obedientie me-
 ritū sibi minuit. qā ad ea que in hac ui-
 ta despecta s̄ inuitus nolensq; descen-
 dit. Ad detrimentū q̄ppe obedientia
 ducit̄. cū mentē ad suscipienda p̄bra hui'
 sc̄li nequaquā ex parte aliqua etiā sua
 uota comitant̄. Debet q̄ obedientia ex
 in aduersis ex suo aliquid habere. &
 rursū in p̄speris ex suo aliquid omnim̄
 n̄ habere. q̄tin' et in aduersis tanto
 gloriosior sit qnto diuino ordini
 etiā ex desiderio iungit̄. & in p̄speris
 tanto sit uilior qnto assenti ipsa
 qm̄ diuinit̄ p̄cipit̄ glā fundit̄ ex m̄te
 separat̄. S' hoc uirtutis melius pon-
 dus ostendim'. si celestis patrie dux
 hominū facta memorem. Moyses
 nāq; cū in deserto oues pasceret. a
 dño p̄ anḡl̄m̄ in igne loquente uo-
 cat̄ est. ut eripende om̄i israhelita-
 rū multitudini p̄ esset. S' q̄ apud
 se m̄te humilis extitit. oblatā p̄tin' tantū
 regiminis glām expauit. maxq; ad infir-
 mitatis patrocinū recurrit dicens. Ob-
 secro dñe n̄ sū eloquens; ab heri enī et
 nudius tertius ex q̄ cepisti loqui ad ser-
 uū tuū. tardioris et impeditioris lin-
 gue factus sū; et se postposito aliū de-
 poscit dicens. Mitte quē missurus es.
 Ecce cū auctore lingue loquit̄. et n̄
 tantū regiminis potestātē suscipiat.
 et lingue se eē causat̄. Paulus q̄ppe
 diuinit̄ fuerat. ut ierosolimā ascen-
 dere debuisset ammonit̄. sic ipse

exod.

moyses.

itē.

Paul?

act' aptox

galathis die. Deinde post annos quatuordecim iterum ascendit ierosolimam assupto barnaba et tiro. ascendit autem secundum reuelationem. Isque in itinere cum propheta agabum reperisset. quanta se aduersitas in ierosolimis maneret audiuit.

Scriptum quippe est quod idem agabus zonam pauli suis pedibus inserens dixit. Virum cui hec zona est sic alligabit in ierusalem. Paulo autem peritiam respondit. Ego non solum alligari. sed et mori in ierusalem paratus sum pro nomine ihesu. Neque autem preciosiores facio animam meam quam me. Preceptione ergo reuelationis ierosolimam pergens aduersa cognoscit. et tamen hec libenter appetit. audit que timeat. sed ad hec ardentius anhelat. Moyses itaque ad prospera de suo nihil habet. quia precibus renuit ne israeliticę plebi preferat. paulus ad aduersa etiam ex suo uoto ducit. quia malorum imminentium cognitionem percipit. sed deuotione spiritus etiam ad acriora feruescit. Ille presentis potestatis gloriam domino uoluit iubente declinare. iste deo aspera et dura disponente se studuit ad grauiora preparare. Preceunte ergo utroque quod ducit in fracta uirtute instituit. ut si obedientie palmam apprehendere ueraciter nititur. prosperis huius seculi ex sola uisione. aduersis autem etiam ex deuotione militem. Notandum uero est quod hoc loco cum in aure ouis. cum oue in auribus offertur. quia nimirum innocuus membris. ornatum semper obedientie iungitur. domino attestante quod ait. Oues mee uocem meam audiunt. et ego cognosco eas. et secun-

euang

tur me. Beato ergo iob nemo in aure sine oue. nemo oue sine in aure obtulit. quod profecto redemptori suo non obediit. quod innocens non est. et innocens esse non potest. quod obedire contempnit. Quia uero ipsa obedientia non seruili metu. sed caritatis affectu seruanda est. non terrore penę. sed amore iusticie. cuncti quod ad ciuium ueniunt. auream in aure obtulisse prohibent. ut uidelicet in ea que exhibet obedientia caritas fulgeat. que uirtutes omnes quasi auri more cetera metalla transcendat. Sed quia nulla est innocentia. nulla est uera obedientia in multiplicibus hereticorum diuisionibus potest. ad cognitionem fidei uenientes. offerant oues sed unam. offerant in aure sed unam. id est tales ueniant. quod in unitate sanctę ecclesię innocui obedientesque persistant. Unum quippe diuidi per numeros non potest. quia et hoc ipsum unum quod dicimus numerus non est. Offerant ergo ouem sed unam. offerant in aure sed unam. id est ad sanctam ecclesiam cum innocentia atque obedientia uenientes. eam mentem deferant quam sectarum scismata non diuidant. Aperire libet oculos fidei. et illud extremum sanctę ecclesię de susceptione israelitici populi ciuium contemplari. ad quod ciuium nimirum magnus ille ueniens helias. ciuium tantum inuicator adhibet. et tunc per prope qui tunc nota ad eum cum muneribus ueniunt. que in flagello paulo antepositum contempserunt. Appropinquante enim die iudicii. ut percursoris

de heli

uocib; ut quibusdā erūpentib; signis
 ipsa iā eis aliquom aduenientis dñi uir-
 tus int̄lucet. cui iā dū p̄uenire festi-
 nant. cūersionis suę tēp̄ accelerant.
 Conuersi aut̄ cū munerib; ueniunt. q̄a
 eū quē pauloante in passione deriserūt.
 tē uirtutū opera quasi munera offe-
 rendo uenerant. illud p̄culdubio sua
 oblatione cōplentes. qd̄ et cernim̄ mag-
 na ex parte iā factū. et ad huc credim̄
 p̄fecte faciendū. adorabant eū filię
 tyri in munerib;. Tē nāq; illū plenus
 filię tyri in munerib; adorant. cū isra-
 helitarū m̄tes hui' nē mundi desideri-
 is subditę. ei quē sup̄bientes necaue-
 rant quandoq; cognito. suę hostiā con-
 fessionis apportant. et quāuis eisdem
 tēporib; q̄b; ant̄ x̄ps̄ app̄pinquat ali-
 quatū uita fidelū minoris eē uirtu-
 tis appareat. quāuis in c̄flictu illius
 p̄diti hominis grauis etiā corda for-
 tum formido constringat. heliata
 men p̄dicante roborati. n̄ solū fide-
 les quiq; in scē ecclē soliditate p̄sist-
 unt. sed sicut superius dixim̄ ad
 cognitionē fidei multi q̄q; ex infide-
 lib; conuertunt. ita ut israheliticę
 gentis reliquę quę repulsę p̄us fun-
 ditus fuerant. ad sinū matris ecclē
 pia omnimodo deuotione c̄currant.
 Vnde et bene nē subdit. Dñs aut̄ be-
 nedix̄ nouissimis iob. magis quā p̄n-
 cipio ei. Hęc hystorice facta credim̄.
 hęc mystice faciendā speram̄. Magis
 enī nouissimis iob quā p̄ncipio bene-
 dicit. q̄a quātū ad israheliticę popl̄i sus-

ceptionē p̄ncip̄. urgente sine p̄sentis
 sc̄ti. dolorē scē ecclē dñs animarū
 multiplex cōllectione consolatur. Tan-
 to q̄ppe locupletius ditabit. q̄nto e ma-
 nifestius innotescit. qd̄ ad finē p̄sen-
 tis uite tēporalitat̄ urget. Predica-
 tores nāq; scē ecclē. benedictione
 extroni tēporis psalmista ditari con-
 spererat cū dicebat. Adhuc multi-
 plicabunt̄ in senecta uberi. et bene-
 patientes erūt ut annuncient. In senec-
 ta scilicet uberi multiplicant̄. q̄a cū
 eoz uita differit. semp ad melius forti-
 tudo p̄ducit. eisq; p̄ augm̄tū tēpor̄ cres-
 cunt etiā lucra meritoy. Bene aut̄
 patientes sunt ut annuncient. q̄a cele-
 stia p̄dicantes. tanto robustius aduersa
 tolerant. q̄nto et p̄ tolerantia suā ani-
 marū cōmoda locupletius reportant.
 Sequit̄. Et facta s̄t ei quattuordecim̄
 milia ouū. et sex milia cameloy. et
 mille iuga bouū. et mille asine. et
 fuerūt ei septē filii et tres filię. Qd̄
 septē milia ouū. et tria milia came-
 loy. et quingenta iuga bouū. et quā-
 gentas asinas ante p̄bationē p̄cus-
 sionis habuerit. ipsa eiusdē hysto-
 rię p̄fatio ostendit. quę p̄ flagellū
 p̄dita. ei nē s̄t duplicia restituta. fi-
 lii aut̄ totidē s̄t redditū q̄t̄ amissi.
 Septē q̄ppe filios et tres filias habu-
 it; septē aut̄ nē filios et tres filias
 recepisse describit̄. ut et hi qui
 extincti fuerant uiuere demon-
 strent. Dū enī d̄r̄ addidit dñs
 quęcūq; fuerant iob duplicia. et tam

da

da

totidē ei filios restituit q̄ amiserat. et
filios dupliciter addidit. cui decē postmodū
in carne restituit. decē ū q̄ amissi fue-
rant in occulta animarū uita seruauit.
Sicut autē in p̄dictis animalib; postposito
culmo hystorie. ut intellectuale ui-
delicet animal pasce mysterioꝝ fru-
ge desiderat. necesse ē ut que sentim̄
agnoscant. Intelligere enī possum; qd
in his animalib; aggregata fidelium
uniuersitas designet. Hinc ē nāq;
qd p̄ psalmistā patri de filio dī. Omnia
subiecisti sub pedib; ei. oues et boues
uniuersas. insup et pecora cāpi. Hinc
ē qd isdē p̄pheta scām eccliam simplices
q̄sq; inhabitare cōspiciens ait. Anima-
lia tua habitant in ea. Qd ḡ in ouib;
nisi innocentes. Qd in camelis. nisi
eos q̄ ceteroꝝ mala transeunt. exube-
rantū tortuosa mole uitioꝝ. Qd
in iugatis bob; nisi israhelitas legi
subditos. Qd in asinis. nisi simpli-
ces gentiliū m̄tes accipim;. Nā q̄a
innocentes quiq; ouū nomine desig-
nant. testat̄ psalmista q̄ ait. Nos autē
popl̄s ei et oues pascue ei. Neq; enī
q̄ seruare innocentia negligunt.
illa int̄ne pascue refectione faci-
ant. Cameli ū nomine. aliquādo
in sacro eloq̄o dñs. aliquādo autē gen-
tiliū supbia expr̄mit. quasi ex cres-
cente desup tumore tortuosa. Quia
enī ad suscipienda onera sponte se
camelus humiliat. n̄ immerito redē-
ptoris nr̄i grām signat. q̄ in eo
qd infirmitatis nr̄e onera suscipe-

re dignatus est. a potestatis celsitudine
sua sponte descendit. Vnde et p̄ euan-
ḡm dicit. potestatem habeo ponendi
animā meā et potestatem habeo iterū
summi eā. et nemo tollet eā a me. et
unde iterū dī. facilius ē camelū p̄
foram acus transire. quā diuitē intra-
re in regnū celoz. Qd enī nomine
diuitis. nisi quēlibet elatū. Quid
cameli appellatione. nisi p̄pam con-
descensionē signat. Camelus enī p̄
foram acus transit. cū isdē redēptor
nr̄ usq; ad susceptionē mortis p̄ angus-
tias passionis intrauit. que passio ue-
lut acus extitit. q̄a dolore corp̄ punxit.
Facilius autē camelus foram acus quā
diues celoz regnū ingredit. q̄a nisi
ipse p̄ infirmitatis nr̄e onera susci-
piens. p̄ passionē suā formā nobis hu-
miliationis ostenderet. nequaquā se
ad humilitatē illius supbia nr̄a rigi-
ditas inclinaret. Rursū cameli no-
mine tortuosa ac plena uicis genti-
litas designat. sic p̄ moȳsen dī. qd in
inclinata iā die egressū in agro isaac
in camelo sedens rebecca cōspexit. ac
p̄tinē de camelo descendit. et sese
pallio uisione illi uerecundata co-
operuit. Quē enī isaac alū in eo qd
inclinata iā die in agro egressus fue-
rat designabat. nisi eū q̄ extremo hui-
mundi tēpore uelut in die fine ue-
niens. quasi in agrū foras exiit. Quia
cū sit inuisibilis. in hoc mundo se-
uisibile demonstrauit. Quē in came-
lo sedens rebecca cōspexit. q̄a eū ecclia

da

ite

ite

cuang

ite

genesi

ex gentib; ueniens. dū adhuc uicis eet
 iunxa. et needū spūalib; sed animalib;
 morib; inhereret attendit. S; p̄tin de
 camelo descendit. q̄a uicia q̄b; p̄us fue-
 rat supbe elata deseruit; seq; etiā pallio
 operire curauit. q̄a uiso dno infirmu-
 tatē sue actionis erubuit. et illa que
 p̄us in camelo libere gestabat. descen-
 dens postmodū uerecundia tegit. Vn-
 de eidē ecclē apore elatione cūerse.
 p̄ apticā uocē quasi rebecca de camelo
 descendenti. sibiq; palliū supducenti
 dr̄. Quē enī fructū habuistis tē in il-
 lis. in q̄b; nē erubescitis. In bobus ū
 aliq̄ndo luxuriosoz demtia. aliq̄ndo
 laboriosa fortitudo p̄dicantiū. aliq̄n-
 do humilitas exp̄mit̄ israhelitarū.

Paul

Quia enī bouis nomine p̄ cōparationē
 luxuriosoz demtia designat̄. Salemon
 indicat. q̄ cū male suadentis mulieris
 petulantia p̄misisset. adiunx̄. statiq;
 eā sequit̄ quasi bos ductus ad uictimā.

Salom

Rursū q̄a bouis nomine labor p̄dicato-
 ris exp̄mit̄. legis uerba testant̄ que
 att. Non obturabis os boui trituranti.

Moses

Ac si apte diceret. Predicatorē uerbi
 ab stipendioꝝ suoꝝ p̄ceptione n̄ phibe-
 as. Rursū q̄a bouis nomine plebs is-
 rahelitica figurat̄. p̄pheta assertit. q̄
 redēptoris aduentū denunciat dicens.

pp̄t

Cognouit bos possessore suū. et asinus
 p̄sepe dñi sui. P̄ bouē q̄ppe israhelita
 cū popl̄m iugo legis edomitū signans.
 p̄ asinū ū gentile popl̄m indicans. uo-
 luptatib; deditū. et grauius brutū.

Asinoꝝ q̄q; uel asinarū nomine. aliq̄ndo

luxuriosoz petulantia. aliq̄ndo man-
 suetudo simplicū. aliq̄ndo ū ut p̄dixi-
 m̄ stulticia gentiliū designat̄. Quia
 enī luxuriosoz petulantia. asinoꝝ ap-
 pellatione p̄cōparationē exp̄mit̄. apte
 declarat̄. cū p̄ prophetā dr̄. Quoz car-
 nes s̄t ut carnes asinoꝝ. Rursū quia
 asinarū nomine simplicū uita figu-
 rat̄. redēptor n̄r cū hierusalē p̄ge-
 ret. asinā sedisse memorat̄. Hiertm
 q̄ppe uisio pacis dr̄. Qd̄ q̄ signat̄. qd̄
 dñs sedendo asinā hier̄tm ducit̄. nisi
 qd̄ simplices n̄res dū p̄sidendo possi-
 det. eas usq; ad uisionē pacis sua sacra
 sessione p̄duct̄. Rursū q̄a asinorū
 nomine stulticia gentiliū designat̄.
 p̄pheta testat̄ dicens. Beati q̄ semina-
 tis sup om̄s aquas. immittentes pedē
 bouis et asini. Sup om̄s q̄ppe aquas
 seminare ē. cunctis popl̄is fructuosa
 uite uerba p̄dicare. pedē ū bouis et
 asini immittere ē. uias israhelitici
 ac gentilis popl̄i p̄ p̄ceptoz celestiu
 uincla religare. Littere q̄ uerita-
 te seruata. sub beati iob nomine. cunc-
 tis his animalib; n̄ in merito credim̄
 scē ecclē popl̄os designari. quatin̄
 ea que scripta s̄t dispensatione sc̄i
 sp̄s cuncta mirabilit̄ ordinante. et
 transacta nobis referant. et futura
 p̄dicent. Agnoscam̄ q̄ in ouib; fide-
 les atq; innocentes ex uidea populos.
 legis dudū pascuis saciatos. Agnosca-
 m̄ in camelis ad fidē simplices ex gen-
 tilitate uenientes. q̄ p̄us sub ritu sa-
 crilego quasi quadā deformitate mē-

Pph.

Euang.

Pph.

brorū ualde turpes ostensi sunt. uidelicet feditate uicior. Et q̄a sepe ut p̄dixim⁹ sacra eloq̄a curant repetere q̄d affirmant. possunt rursū in bobus israheliticis accipi quasi uigo legis attriti. asinus ū ut dictū est gentilis popl⁹ designari. q̄ dū se colendis lapidib; inclinabant. n̄ reluctante m̄te quasi dorso stulte subposito q̄b; libet idolis bruto sensu seruebant.

Sc̄a ḡ eccl̄a que in exordis suis in numeris tēptationib; p̄ssa. ut israheliticū popl̄m. ut multos ex gentib; amisit. uidelicet q̄s lucrari n̄ potuit. duplicia in fine recipit. q̄a in ea ex utraq; r̄atione fidelū numerus multiplicior exerescit.

Possunt etiā p̄iugatos boues p̄dicatores intelligi. Vnde cū eos ad annuciandū dn̄s mitteret. teste euangl̄o binos misisse describit. ut q̄a ut duo s̄t p̄cepta caritatis. t̄ q̄a haberi societas min⁹ quā int̄ duos n̄ potest. p̄dicatores sc̄i ex ipsa qualitate sue missionis cognoscerent. q̄ntū cōcordiā societatis amarent. Possunt sic p̄dixim⁹ pasinas m̄tes simpliciuū designari. Sc̄a ū eccl̄a duplices boues atq; asinas recipit. q̄a p̄dicatores sc̄i q̄ p̄ssi formidine in ei⁹ dudū tēptatione iacuerant. et m̄tes simpliciuū que uicte terrorib; ueritatē illius confiteri formidabant. tanto iā n̄ robustius in cōfessione ueritatis uoces suas exerunt. q̄nto debilius

euangl̄.

ante timuerunt. Hęc in significatiōe sc̄e eccl̄e breuit̄ dixim⁹. que q̄m eiusdē sc̄e eccl̄e capti seruiant. in exordio hui⁹ operis latius nos dixisse memoram⁹. Qui ḡ de his sibi plenius satis fieri n̄c̄t. sc̄dm hui⁹ operis librū legere dignet̄. Iā ū si querim⁹ ut etiā de ipso animaliuū numero differam⁹. cur mille iuga bouum. ut mille asine. et sex milia camelorū et quattuordecim milia ouiuū numerent̄. dicere breuit̄ possum⁹. q̄d apud secularē q̄dē scientiā millenarius numerus idcirco p̄fectus habeat. q̄a denarii numeri quadratū solidū reddit. Decē q̄ppe decies ducta fiunt centū. que iā figura quadrata sed plena n̄ est. Vt aut̄ in altitudinē surgat et solida fiat. rursus centū decies multiplicant̄. et mille fi. Senarius aut̄ numerus idcirco p̄fectus ē. q̄a p̄mus in numeris cōplet̄ partib; suis. idest sexta sui parte. et tertia. & dimidia. que s̄t unū. et duo. & tria. que in sūma ducta sex fiunt. nec aliū ante senariū numer⁹ reperit̄. q̄ suis partib; cū diuidit̄ tota ei⁹ sūma cōpleat̄. S̄ q̄a cuncta hęc p̄ sacre scripture celsitudinē p̄ficiendo transcendim⁹. ibi senariū. ibi septenariū. ibi denariū. ibi millenariū unde sit p̄fectus inuenit̄. Senarius q̄ppe numer⁹ in scriptura sacra p̄fectus ē. q̄a in mundi origine dn̄s ea que p̄mo die cepit.

Genes.

sexto die opera impleuit. Septenarius in
ea pfectus ē. q̄a om̄e bonū op̄ septē p̄ sp̄m
uirtutib; agit. ut et fides simul et opera
consumunt. Denarius numerus in ea pfectus
est. q̄a lex in decē p̄cepta cōcludit. om̄sq;
culpa n̄ amplius quā p̄ decē uerba cohi-
bet. atq; narrante ueritate operato-
res uinea denario remunerant. Inde-
nario q̄ppe tria uingunt ad septē. Ho-
mo autē q̄a ex anima constat et corpore.
in septē qualitātib; cōtinet. nā trib; sp̄i-
alit̄. et quattuor corporalit̄ uiget. In
dilectione etenim dī trib; qualitātib; sp̄i-
alit̄ exercitat. cū ei p̄legē dī. Diliges
dn̄m dn̄m tuū ex tota m̄te tua. et ex
tota anima tua. et ex tota uirtute
tua. Corporalit̄ ū quattuor qualita-
tib; cōtinet. q̄a uidelicet ex materia ca-
lida. et frigida. humida et sicca cōpo-
nit. Homo ḡ q̄ ex septē qualitātib; cōstat.
denario remunerari dī. q̄ in illa pfecti-
one sup̄ne patrie septē n̄ia ad tria uin-
gunt eterna. ut homo cōtēplati-
onē trinitatis accipiat. et de remu-
neratione operis quasi q̄dā denario
cōsumatus uiuat. Vel certe q̄d septē
uirtutes s̄t. q̄b; in hac uitā laboratur.
dūq; eis in remuneratione cōtēplati-
o trinitatis reddat. uitā laboran-
tū denario remunerat. S̄ p̄fectus
q̄sq; in hac etiā uitā denariū accipit.
dū eis dē septē uirtutib; fidē. sp̄e.
caritatēq; coniungit. Millenarius
q̄q; numerus in sacro eloq̄o p̄fectus
accipit. q̄a appellatione ei uniuersitas
designat. Vnde scriptū est.

105
ad.

Verbi q̄d mandauit in mille generatio-
nes. Cū enī ne quāq̄m credendū sit. q̄d
ad centū generationes mundus exten-
dat. q̄d aliud a mille generationib;
nisi generationū uniuersitas figurat.
Beatus ḡ iob quattuordecim milia ouium
recepit. Quia enī sc̄a eccl̄a uirtutū
p̄fectione ad utrūq; sexū ducit. Septena-
rius in ea numerus duplicat. Et sex milia
camelarū. quia plenitudinē in illa operis
accipiunt. q̄ ab illa dudū uitā. suā foe-
ditate perierit. Mille quoq; uiga bouū.
ac mille asinas recipit. quia israhelitas
atq; gentiles. doctos ac simplices post tēp-
tationū casus. inculmine p̄fectionis ad-
sumit. Septē quoq; filios. et tres filias
recepit. q̄ ex mentib; quos septē uirtu-
tib; generat. ad p̄fectionis sumā sp̄e. fidē.
caritatēq; cōiungit. ut tanto uerius
ple sua gaudet. q̄nto suis fidelib; nul-
deesse uirtutib; pensat. S̄ q̄a hec suc-
cincte transcurram. nē ipsis q̄q; in da-
gandis filiarū uocabulis attendam.
Sequit. Et uocauit nom̄ unius diem.
et nom̄ sedē cassiam. et nom̄ tercie
cornus tybu. Hęc nomina. p̄ eo q̄d
a uirtutib; sup̄ta s̄t. apte curauit
interpres n̄ ea sic in arabico sermo-
ne inuenta s̄t ponere. sed in lati-
nū eloq̄ū uersa aptius demonstra-
re. Quis enī nesciat diem ut cassiā
latina eē uocabula. At ū in cornus
tybu quāuis n̄ cornus sed cornu dī.
nec cantantiū fistula tibiū sed ti-
bia uocat. in latina tam lingua
sermonis genere minime custo-

dire credendū p̄dere maluit. atq; in c̄
linguē de qua transferebat p̄prietate
p̄durare. ut quia p̄ cornu et tibiā unū
uerbū ex utroq; cōposuit. utriūq; uerbū
p̄ unā orationis partē in latina lingua
transfusū. quo uoluit genere licite uo
cauit. Q̄d ē ḡ q̄d p̄ma filia beati iob di
es dr̄. sc̄da cassia. t̄cia ū cornu tibi
uocata memorat̄. nisi q̄a uniuersū ge
nus humanū q̄d benignitate c̄dito
ris atq; eiusdē misc̄da redēptoris eli
git̄. istis nominib; designat̄. Homo
nāq; quasi dies ex conditione claruit.
q̄a h̄c auctor suus ingenite innocen
tiē spl̄endore resperxit. S̄p̄onte sua
ad peccati tenebras lapsus. q̄a uerita
tis lucē deseruit. quasi in noctis se er
rore abscondit. q̄ alias dr̄. secutus est
ūbrā. S̄ q̄a auctori nr̄o n̄ defuit lar
gitas bonitatis suē. etiā contra tene
bras iniquitatis nr̄e eū quē p̄us potent̄
ad iusticiā condidit. potentius redi
m̄do postmodū ab errore reuocauit;
cui q̄a post casū suū illa c̄ditionis sue
p̄stina firmitas defuit. eū contrabella
intima repugnantis corruptionis mul
tiplicib; donoz suoz uirtutib; fulsit.
que nimirū uirtutes p̄ficiētū
innocentiē ceteroz hominū quasi
suauitate fragrant odorū. Hinc ē
enī q̄d p̄ paulū dr̄. Xpi bonū odor su
mus dō. Hinc ē q̄d sc̄a ec̄c̄ta in elec
tis suis quandā fragrantia suauita
tis odorata. in canticoz canticolo
quit̄ dicens. Donec rex in recubi
tu suo ē. nardus mea dedit odorē

Paulus

cant. cantic.

suū. Ac si aptius dicat. Quousq; meis
obitib; rex apud se in requie secreti
celestis abscondit̄. electoz uita mirisur
tū odorib; exercet̄. ut quo adhuc eum
quē appetit n̄ uidet. ardentius p̄ deside
riū flagret. Rege q̄ppe in recubitu
suo posito. nardus odorē dat. dū qui
escentē in sua beatitudine dño. sc̄oz
uirtus in ec̄c̄ta magne nobis grām sua
uitatis amministrat. Quia ḡ c̄ditū
lucē innocentis claruit. et redēptū
genū humanū exercitio bonoz operū
odorē suauitatis asperxit. et p̄ma fi
lia recte dies. et secunda n̄ incongrue
cassia nominat̄. Bene aut̄ cassia dr̄.
que in tanto sublimis uite odore di
latat̄. In ipsa q̄ppe sua origine in qua
uirtus homo c̄ditus fuerat. tantis q̄n
tis n̄ opus ē uirtutib; n̄ indigebat.
q̄a si stare sic est conditus uellet. hostē
extra positū uincere sine difficulta
te potuisset. Postquā ū passensū homi
nis semel aduersus saris ad intima ir
rupit. laboriosus us iā uictor exit̄. q̄
adhuc impugnans n̄ sine labore pel
letur. Multa nāq; n̄ exhibenda s̄t.
que in paradiso necessaria n̄ fuer̄t.
Nō q̄ppe op̄ est uirtute patientis. la
boriosa eruditione doctrine. casti
gatione corporis. assiduitate p̄cis.
c̄fessione delictoz. inundatione la
crimarū. quoz p̄fecto omniū c̄ditus
homo n̄ eguit. q̄a salutis bonū ex ip
sa sua c̄ditione p̄fectū. Egro q̄ppe
amarū poculū porrigit̄. ut ad sa
lutis statū morbo sublato reuocet̄.

sano aut nequaquam preceptum quod accipiat
 ut conualescat. sed a quibus caueat ne lan-
 guescat. Nunc ergo maioribus studiis uti-
 mur. cum salutem nequaquam seruam ha-
 bitam. sed reparare curam ablatam. Et
 quia omnis homo ad usus nostre reparationis
 magnus intra sanctam ecclesiam opinionibus
 pollet. non secunde filie uelut cassia
 ex merito redolet. ut quia prima filia quasi
 dies extitit per dignitatem editionis. scilicet
 cassia sit per fragrantiam fortitudinis ex
 gratia redemptoris. Vnde et eadem ueniens
 redemptori per prophetam dicitur. Myrra et gutta
 et cassia uestimentis tuis a gradibus
 eburneis. ex quibus delectauerunt te filie
 regum in honore tuo. Quod enim myrram
 et guttam et cassiam nomine. nisi uirtutum
 suauitatem designat. Quod eburneis gradibus
 nisi magnanimitatis fortitudine profici-
 entis ascensus exprimit. Redemptor
 ergo ueniens. myrra et gutta et cassia in
 uestimento utitur. quia ex electis suis quibus se-
 misericorditer induit. mire uirtutis fra-
 grantiam aspexit. in quibus isdem odor ab ebur-
 neis gradibus ducitur. quia in eis uirtutum
 opinio non ostensione simulationis. sed ex
 ueri ac solidi operis ascensu generatur.
 Bene autem subditur. Ex quibus te delectaue-
 runt filie regum in honore tuo. Scilicet namque
 anime ab antiquis patribus ad cognitionem
 uertutis edite. redemptorem suum in ho-
 nore eius delectant. quia ex eo quod bene
 agunt. sue laudi nihil uendicant. Quia
 uero tertio ordine humanum genus etiam car-
 nis resurrectione renouatum. in illo
 eccentiu eterne laudis assumit. tertia fi-

lia cornu tibi uocatur. Quod enim per cornu
 tibi. nisi letantium cantus exprimitur. Ibi
 enim ueraciter adimpletur. quod modo per pro-
 phetam dicitur. Cantate domino canticum nouum.
 Ibi ueraciter adimpletur. ubi canticum lau-
 dis dei non iam ex fide. sed ex specie contem-
 plata cantabitur. Ibi a nobis conditor noster
 laudum suarum ueraces cantus recipit.
 quod humanum genus et condendo dicitur. et re-
 dimendo cassiam. et assumendo cornu tibi
 fecit. Qui enim lux sumus conditi. et ne-
 sumus cassia redempti. erimus quandoque cornu
 tibi in exultatione eterne laudis assump-
 ti. Superius quam ad nuptiarum thalamum
 sponsa pueniat. omnem a se uitam seducta-
 tem respuit. et sponsi amore preparans.
 sese per species uirtutum ornat. Studet
 quippe interni arbitri iudicio placere.
 et in uicinis desideris subleuata. se-
 dos mores conuersationis humane
 transcendere. Vnde bene et de hisdem
 filiabus beati iob subditur. Non sunt autem
 inuentae mulieres speciosae sicut filie
 iob in uniuersa terra. Electorum quippe
 anime omnem humanum genus quod in terra
 secundum hominem conuersatur. sue pulchri-
 tudinis decore transcendunt. quantoque
 se exterius affligendo despiciunt.
 tanto uirtus uerius componunt. Hinc
 est enim quod sanctae ecclesie que electorum pul-
 chritudine decoratur. per psalmistam dicitur.
 Concupiuit rex speciem tuam. De qua
 paulo post subditur. Omnis gloria eius filie
 regum abiit. Nam si foris gloriatur
 reret. uirtus speciem quam rex concu-
 pisceret non haberet. in qua quidem qua-

dat

s
s
s

dat

ut

uis multi decore fulgeant uirtutū. atq;
ipsa uiuendi pfectione ceterorū merita
excedant. nulli tam quia ad altiora ex-
sequenda n̄ sufficiunt. infirmitatis sue
consciū pietatis ei gremio continent.
q̄ in q̄ntū p̄ualent mala uitant. quā-
uis in quantū appetunt altiora bona
n̄ impleant. q̄s tam benigne dñs susce-
pit. eosq; apud se p̄ modo digne retri-
butionis admittit. Vnde et sequit̄. De-
ditq; eis pat̄ suus hereditatē int̄ fr̄s
earū. Ipse ḡ ex p̄fectorū merito specio-
se memorant̄. ipse etiā quasi ex imp̄-
fectorū typo uelut infirmę heredi-
tatē int̄ fr̄s accipiunt. Vfus nāq; uite
ueteris n̄ habebat. ut hereditatē fe-
minę int̄ masculos sortirent̄. q̄a legis
seueritas fortia eligens. infirma con-
tēpnens. districta potius studuit.
quā benigna sancire. S̄ pio nr̄o re-
dēptore ueniente. nullus infirmita-
tis sue conscius. de sortiēda celestis
patrimonii hereditate desperet. Pat̄
enī nr̄ int̄ masculos etiā feminis
iura successionis tribuit. q̄a int̄ for-
tes atq; p̄fectos. infirmos et humiles
ad fortē sup̄ne hereditatis admittit.

Unde ipsa ueritas in euanglō dicit̄.
In domo patris mei mansiones mul-
te sunt. Apud pat̄ē q̄ppe mansio-
nes multe s̄. q̄a in illa beatitudi-
nis uita n̄ dispari unq̄sq; iuxta dis-
par meritū locū disparē percipit.
S̄ eiusdē disparitatis dāpna n̄ sentit̄.
q̄a tantū sibi unq̄sq; q̄ntū p̄ceptū
sufficit. Sorores cū fr̄ib; ad heredi-

tatē ueniunt. q̄a infirmi illic cū fortib;
admittunt̄. quatin̄ siq̄s p̄ imp̄fectionē n̄
erit sumus. ab hereditatis tam forte
p̄ humilitatē n̄ sit extraneus. Quas
bene paulus mansiones iuxta merita
distributas insinuat cū ait. Alia cla-
ritas solis. et alia claritas lune. et alia
claritas stellarū. Stella enī ab stel-
la differt in claritate. Sequit̄. Vix-
it aut̄ p̄ hęc iob centū q̄draginta an-
nis. et uidit filios suos. et filios filiorū
suoꝝ usq; ad quartā generationē.
et mortuus ē senex. et plen̄ dierū. In
scriptura sacra n̄ facile plen̄ dierū po-
nit̄. nisi is cui p̄ eandē scripturā ui-
ta laudat̄. Vacuus q̄ppe dierū ē. qui
quālibet multū uixerit. etatis sue tē-
pora in uanitate c̄sumit. At contra
plen̄ dierū d̄r. cui nequaquā dies sui
pereundo transeunt. sed ex cotidiana
mercede boni operis apud iustū iu-
dicē et postquā transacti fuerunt re-
seruant̄. S̄ q̄a sunt q̄ hęc etiā int̄
po sc̄e eccl̄e int̄pretari desiderant.
quorū uotis tantomagis obediendū
ē. quanto et eorū sp̄iali intelligentię
ēgaudendū. si quattuordecim p̄ dena-
riū ducim̄. ad centesimū et q̄dra-
gesimū numerū puenim̄. Et rec-
te uita sc̄e eccl̄e p̄ multiplicata de-
cē et quattuor cōpuitat̄. q̄a utrūq;
testamētū custodiens. tā secundū le-
gis decalogū quā sc̄dm quattuor
euanglī libros uiuens. usq; ad p̄fec-
tionis culm̄ extendit̄. Vnde et pau-
lus ap̄t̄s quāuis epistolā q̄ndecim scrip-

Euangl.

euang.

seru. sc̄a tam̄ eccl̄a n̄ amplius quā quattuordecim tenet. ut ex ipso eptarū numero ostenderet. qd̄ doctor egregius legis et euangl̄i secreta rimasset. Bene aut̄ beat̄ iob post flagella uiuere dr̄. q̄a et sc̄a eccl̄a p̄us discipline flagello p̄cutit. et postmodū uite p̄fectione roborat. que etiā filios suos et filios filioꝝ suoꝝ usq; ad quartā generationē conspicit. q̄a hac etate que annuis quattuor tēporib; uoluit. usq; ad finē mundi p̄ora p̄dicantiū nascentes sibi cotidie soboles contēplat. Nec abhorret auero. qd̄ p̄ generationes dicim̄ tēpora designari. Qd̄ enī unaqueq; successio. nisi quedā p̄pago ē generis. Et p̄ncerna regis egypti cū uidisset somniū qd̄ tres p̄pagines duceret. ioseph p̄ditus insolitione somnoꝝ tres p̄pagines tres dies renunciat designari. Si ḡ p̄ tres p̄pagines spacium triū dierū exp̄mit. cur n̄ etiā p̄ quattuor generationes annua quattuor tēpora figurent. Sc̄a itaq; eccl̄a uidet filios suos. cū p̄mā fidelium sobolē conspicit. Videt filios filioꝝ. cū ab eisdē fidelib; ad fidē gigni et alios agnoscat. Que etiā senex et plena dierū mortē. q̄a subsequenti luce ex mercede. cotidianoz operū deposito corruptionis pondere. ad incorruptionē sp̄ualis patrie mutat. Plena uidelicet dierū mortē. cui labentes anni n̄ transeunt. sed statim actuū retributione solidant. Plena dierū mortē. que p̄ hec transeuntia tēpora id qd̄ non transit operat. Un-

genesis.

de apl̄i dr̄. Operamini n̄ cibū q̄perit. sed q̄ p̄manet in uitā eternā. Dies itaq; suos sc̄a eccl̄a etiā cū p̄sentē uitā deserit n̄ amittit. q̄a in electis suis tanto eoz lucē multiplicius inuenit. q̄nto n̄ in eis ab omī tēptatione se cautius sollicitusq; custodit. Dies suos eccl̄a n̄ amittit. q̄a sese in hac uitā cotidie uigilantē pensare n̄ negligit. et ad omē qd̄ recte facere ualet. inertia nulla torpescit. Hinc ē enī qd̄ de illa p̄ salemone dr̄. Considerat semitas dom̄ sue. panē ociosa n̄ comedit. Semitas q̄ppe dom̄ sue cōsiderat. q̄a cunctas sue conscientie cogitationes subtilit̄ inuestigat. Panē q̄q; ociosa n̄ comedit. q̄a hoc qd̄ de sacro eloq̄o intelligendo p̄ceperit. ante et̄ni iudicis oculos exhibendo operib; ostendit. Mori aut̄ dr̄. q̄a cū illā et̄nitatis contēplatio absorbuert. ab hac mutabilitatis sue uicissitudine fundit̄ extinguit. ut in ea iā hoc qd̄ acum̄ uitamē uisionis impediāt ullomodo nihil uiuat. Tanto enī tē uerius interna conspicit. q̄nto cunctis exteriorib; plenit̄ occūbit. Hanc itaq; mortē. hanc dierū plenitudinē et in beato iob uno idē mēbro eccl̄e credam̄ factā. et in tota simul eccl̄a sperem̄ eē faciendā. quatin̄ ita teneat̄ reigeste uertas. ut n̄ euacuet̄ rei gerende p̄pheta. Bona enī que de sc̄oz uitā cognouim̄ si ueritate carent. nulla sunt. simysteria n̄ habent. minima. Quia ḡ per sc̄m sp̄m bonoz uitā describit. et p̄ in-

Salemon.

tellectū nobis spūalem fulgeat. et tam
sensus a fide nō recedat hystorie. quā
tanto fixior animū in suo intellectu p
maneat. q̄nto hē quasi in q̄dā medio
cōstitū. et erga futura spes. et erga
p̄terita fides ligat. **E**xpleto itaq; ope
re. ad me m̄ uideo eē redeundum.
Multū q̄ppe mens nr̄a etiā cū recte
loqui conat̄. extra semetipsā spargit̄.
Integritatē nr̄aq; animi dū cogitant̄
uerba qualit̄ pferant̄. q̄a trahunt
extrinsecus minuunt. Igit̄ a puplico
locutionis redeundū ē ad curiam
cordis. ut quasi in q̄dā concilio cō
lationis ad meipsū discernendū
cōuocē cogitationes nr̄as. quatinus
ibi uideā ne aut incaute mala aut
bona n̄ benedixerim. Tē enī benedi
cūt̄ bonū. cū. ut q̄ dicit̄ soli ei a quo
acceptū. p̄ id appetit placere qd̄ dicit̄.
Si quidē mala me aliqua et si dixisse
n̄ inuenio. tam q̄a om̄ino n̄ dixerim
n̄ defendo. bona ū si qua diuinitus
accipiens dixi. meo uidelicet uitio
minus me dixisse bene p̄fiteor. Nā
ad me intrinsecus rediens. postposi
tis uerboꝝ solus. postpositis senten
tiarū ramis. dū ipsā subtilit̄ radicē
meę intentionis inspicio. dō quidē
ex ea me sum̄ opere placere uoluisse
cognosco. **S**e eidē intentioni qua dō
placere studeo. futurū se nescio qm̄
intentione humane laudis interserit.
Quā cū iā postmodū tardeq; discerno.
inuenio me alit̄ agere. qd̄ scio me
alit̄ inchoasse. Sic enī sepe inten

tionē nr̄am dū ante dī oculos recte in
cipit̄ occulte subiuncta. et cū uelut in
minere cōphendens intentione humane
laudis assequit̄. sic p̄ necessitate qd̄ eib̄
sumit̄. sed in ipso est dū furti gula surri
pit. edendi delectatio p̄misset̄. unde ple
rūq; ētingit̄. ut refectionē corporis
quā salutis causa cepim̄. causa uolup
tatis expleam̄. Fatendū ē q̄ qd̄ rectā
fidē ac intentionē nr̄am que soli dō pla
cere appetit̄. n̄nūquā intentione minus
recta que de donis dī placere hominib;
querit̄ insidiando committit̄. **S**i aut̄ de
his diuinit̄ districte discutim̄. q̄s in
tra ista remanet salutis loc̄. q̄ndo et
mala nr̄a pura mala sūt. et bona que
nos habere credim̄. pura bona eē ne
quaquā possunt. **S** hoc m̄ opere p̄cū
credo. qd̄ frat̄nis aurib; om̄e qd̄ in me
latent̄ ipse rephendo incunctant̄ ape
rio. Quia enī exponendo n̄ celauit̄
qd̄ sensi. cōfitendo n̄ abscondo qd̄ patior.
Per expositionē patefacio dona. p̄fessionē
detegeo uulnera. Et q̄a in hoc tā mag
no humano genere nec parui desunt
q̄ dictis meis debeant instrui. nec mag
ni desunt q̄ cognite mee ualeant in
firmitati misereri. p̄ hec utraq; aliis
fr̄ib; q̄ntū possū curā confero. ab illis
spero. illis dixi exponendo qd̄ faciant.
illis aperio cōfitendo qd̄ parcant. Illis
uerboꝝ medicam̄ta n̄ subtraho. istis la
cerationē uulnerū n̄ abscondo. Igit̄
queso ut q̄sq; hec legerit. apud distric
tū iudicē solaciū m̄ sue orationis im
pendat. et om̄e qd̄ in me sordidū de

prehendit fleat, diluat. Orationis aut
 atq; expositionis uirtute collata. lector
 meus in reuoluntatione me superat.
 si cu p me uerba accipit. p me lacrimas
 reddit. **EXPLICITIS LIBRIS**
MORALIVM SVPER SCM IOB BEA
TI PAPE GREGORII VRBIS ROME.
XPO GRAS REFERAMVS. QVI EIVS
POS TANTE PROFVNDITATIS NOBIS
DIVINA MYSTERIA PATEFECIT.
ET HNC LOCVS EST PRO SALV
TE FELICITER. R.

Iste liber est monasterii scti pauli in tractato inferiori

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No.

